

ФОРСЧА-ЎЗБЕКЧА ЎҚУВ ЛУҒАТИ

Тузувчилар:

А. РУСТАМОВ, Қ. КАРИМОВ, Э. УМАРОВ

УНИВЕРСИТЕТЛАР ВА
ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТЛАРИНИНГ
СТУДЕНТЛАРИ УЧУН ҚЎЛЛАНМА

© „Ўқитувчи“ нашриёти, 1975

*ЎзССР Олий ва махсус ўрта таълим
министрлиги тасдиқлаган*

На персидском и узбекском языках

АЛИБЕК РУСТАМОВ, КАЮМ ҚАРИМОВ, ЗИКРУЛЛА УМАРОВ

**ПЕРСИДСКО-УЗБЕКСКИЙ
УЧЕБНЫЙ СЛОВАРЬ**

Пособие для студентов университетов и педагогических институтов

Издательство «Ўқитувчи» Ташкент — 1975

Махсус редактор
филология фанлари кандидати *А. Ғаниев*

Редакторлар *А. Шокиров, Х. Ҳайитметов*
Муқовани расом *Э. Исҳоқов* ишлаган
Техн. редактор *С. Ахтамова*
Корректор. *Ж. Нуриддинова.*

Теришга берилди 24/IV-1974 й. Босишга рухсат этилди 29/VI-1975 й.
Қозғ № 1. 70×90¹/₁₆. Физ. б. л. 12,5. Шартли л. 14,62.

Нашр. л. 16,2. Тиражи 10 000

Ўқитувчи нашриёти. Тошкент. Навоий кўчаси, 30.
Шартнома 130-73. Баҳоси 49 т. Муқоваси 30 т.

ЎзССР Министрлар Советининг нашриётлар, полиграфия ва
китоб савдоси ишлари Давлат комитетининг 3-босмаҳонаси.
Тошкент, Хоразм кўчаси, 9. 1975 й. Зак. № 321.

Типография № 3 Государственного Комитета Совета Министров
ЎзССР по делам издательства, полиграфии и книжной торговли.
Ташкент, Хорезмская 9.

ЛУҒАТ ҲАҚИДА

Ушбу форсча-ўзбекча луғат шу соҳада қилинган биринчи тажриба бўлиб, кўп йиллар давомида олиб борилган кузатишлар натижасида йиғилган материаллар асосида яратилди.

Луғатга ҳозирги форс адабий тилида, матбуот ва радиода ишлатиладиган сўзлар киритилди ва ўзбек тилида шу сўзларнинг кўп истеъмол қилинадиган асосий маъноларигина берилди.

Луғатдаги барча форс сўzlари ёнида ўзбекча транскрипцияси билан форс алифбоси тартибида берилди. Транскрипциядаги «и» форсча чўзиқ «и» ни, «у» чўзиқ «у» ни, «э» форсча қисқа «э» ни ва «ў» форсча қисқа «ў» ни билдиради. Шунинг учун форс сўзларидаги «и», «у» товушларини ўзбекчадаги каби қисқа эмас, балки чўзиб талаффуз қилиш керак. «Э» ва «ў» эса аксинча, ўзбекчадагига қараганда қисқа талаффуз этилади.

Яна транскрипцияда сирғалувчи ж (ج) ни портловчи «ж» (ج) дан фарқлаш учун сирғалувчисининг остига нуқта қўйиб «ж» тарзида берилди. Маълумки, форс тилида қоф билан ғайн бир хил талаффуз қилинади. Шунинг учун луғатда қоф ҳам, ғайн ҳам «ғ» ҳарфи билан ифодаланди. Лекин уни ўзбек тилидагидек тил орқа товуши сифатида эмас, кичик тил (лакрук) товуши сифатида талаффуз этиш керак.

Сўзларнинг арабча синиқ кўплиги алифбо сирасида алоҳида берилиб, бирлик формаси ҳам ёнида келтирилди. Агар сўзларнинг арабча иккилик формаси мавжуд бўлса, улар шу сўзларнинг бирлиги ёнида кўплик формасидан сўнг берилди, масалан:

طرف тароф — кўплиги اطراف атроф, иккилик
طرفين тарофэйн.

Феъллардан сўнг уларнинг ҳозирги замон негизи берилди, масалан:

کردن кардан ҳ. з. нег. **کن** кўн—қилмоқ.

Феълларнинг ҳозирги замон негизи ўз алифбо сирасида ҳам берилди ва уларнинг маъносини шу феълларнинг инфинитив шаклидан қарашга ҳавола қилинди, масалан:

بین бин қ. **دیدن**

Луғатда берилган сўз бошқа сўзлар билан биргаликда келганда шу сўзнинг ёзилишини икки марта такрорламаслик учун уни мад (~) белгиси билан алмаштирилди, масалан:

آب об — сув... **دادن** ~ об додан — сув югуртирмоқ.

Изофа юлдузча билан * (изофа сонига қараб) ифодаланди, масалан:

آتش آفروز оташафруз — олов ёқувчи;
جنگ ~* уруш оловини ёқувчи.

Агар сўзнинг ўзи мустақил равишда ишлатилмаса, ундан сўнг баён аломати (:) қўйилиб, шу сўзни ўз ичига олган бирикма келтирилди, масалан:

سالونه саллонэ: **راه رفتن** ~ судралиб бормоқ
راجع роҷэъ: **به** ~ ҳақида, тўғри (си) да.

Омонимлар алоҳида, лекин устига рақам қўйиб берилди:

обо¹...

обо²... *тарзида*.

Луғатнинг алиф қисми Қайюм Қаримов, бе дан же гача бўлган қисми Зикрилла Умаров ва син дан ё гача бўлган қисми Алибек Рустамов томонидан тузилди.

ФОРС АЛИФБОСИ

ا ب پ ت ث ج د ه

ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع

غ ف ق ك م ن ه و

- آب پير** обпар — чойнинг бир нави.
- آب پيز** обпаз — сувда пиширилган;
~ **گوشمت*** сувда пиширилган гўшт.
- آب پينير** обпанир — зардоб, палла суви.
- ابتدا** эбтэдо — бошланиш, ибтидо; бошда, дастлаб.
- ابتداع** эбтэдо — янгилик, янгилик киритиш.
- ابتدائى** эбтэдой — бошланғич, дастлабки, ибтидой; ~ **تعليمات*** бошланғич таълимот.
- ابتدال** эбтэзол — 1) таҳқир, камситиш; 2) саёқлик, фахш; 3) бегорлик, разиллик.
- ابتكار** эбтэкор — ташаббус, бошлаб бериш.
- ابتلا** эбтэло — бахтсизликка дучор бўлиш, мубтало бўлиш; 2) балога учраш.
- آب تني** обтани — чўмилиш; ~ **کردن** чўмилмоқ; ~ **دادن** чўмилтирмоқ.
- ابتهاج** эбтэҳож — шодлик, қувонч.
- ابتهاال** эбтэҳол — ўтиниш, арз, сўраш.
- ابتياع** эбтгийо — харид, сотиб олиш; ~ **کردن** харид қилмоқ, сотиб олмоқ.
- آب جو** обэжўв — пиво.
- آب چرا** обчаро — газак, закуска.
- آب چشم** обэчашм — номус, уят, ор.
- آب چكو** обчаку — ёшланадиган, ёшли, ёши оқиб турадиган.
- آب چين** обчин — 1) сочқик; 2) халат; 3) ~ **گاغذ*** — босма қоғоз.
- آبخازی** обхози — 1) абхазиялик; 2) Абхазияга оид.
- ابخره** абхэрэ — буғланиш, буг.
- ابخشمك** обхўшк — 1) кристалл; 2) биллур.
- آبخور** обхўр — 1) сувлоқ; 2) суғори-
- ладган, обикор ер; 3) қисмат, омад, бахт.
- آبخوري** обхўри — 1) нўхта; 2) мўйлов, мур, мийиқ; 3) кружка.
- آبخيز** обхўз — 1) сувли, нам; 2) тўлқин.
- ابد** абад — доимийлик, абадийлик.
- ابدا** абадин — ҳеч қачон; сира ҳам, мутлақо; доим.
- آبداده** обдоэ — 1) тобланган (металл); 2) суғорилган.
- آبدار** обдор — 1) озиқ-овқат ва ичимликлаб дўқондори; 2) серсув, ширадор, сўлим; 3) абжир, салмоқли; 4) буфетчи.
- آبدارخانه** обдор:онэ — чой, қаҳва, шарбат киб ичимликлар тайёрланадиган хона.
- آبدارى** обдори — 1) чой, кофе (қаҳва), шарбат кабилар солинадиган хуржун; 2) шу нарсаларни олиб юрвчи хачир; 3) озиқ-овқат ва ичимлик солиб юриладиган сафар қўтиси; 4) озиқ-овқат ва шарбат дўқондори.
- ابداع** эбдо — кашфиёт, ихтиро; ~ **کردن** кашф қилмоқ, янгилик киритмоқ.
- ابدال** абдол — авлиёлар, муқаддас кишилар.
- ابدال** абдол — алмаштириш; ~ **حروف*** линг. метатеза.
- آبدان** абдон — 1) сув идиш; 2) қовуқ.
- ابدان** аблон қ. **بدن** нинг кўплиги.
- آبدزدك** абдўздак — 1) қора чигиртка; 2) дори пуркағич, шприц; ~ **زدن** пуркамоқ.
- آبدست** абдаст — 1) таҳорат олиш, ювиниш; 2) ҳожатхона.
- آبدستخانه** абдастхонэ — ҳожатхона.

- آبدندان** обдандон 1) нодон; 2) ожиз; 3) мағлуб; 4) ишлов берилмаган; 5) огизда эриб кетувчи (мева).
- آبدنگ** абдэнг — обжувоз.
- آبدوغ** об (э) дуг — зардоб, чалоб, айрон.
- آبدى** абади — мангу, абадий.
- آبدیت** абадийат — мангулик, абадийлик.
- آبدیده** обдидэ — 1) намланган; 2) тобланган; 3) чиниққан; **شدن** ~ тобланмоқ; **ساختن** ~ тобламоқ, чиниқмоқ.
- ابر** абр — булут; **مصنوعی** * тутунпарда (ҳарбий ҳаракатни ниқоблаш учун душман томонга кўл миқдорда чиқарилган тутун); **امروز** * қора булут; **طوفان** **هوا ابر است** бугун ҳаво булутли.
- ابرا** эбро — холи этиш (гуноҳдан); **کردن** ~ холи қилмоқ, қутқармоқ.
- ابرار** аброр — яхшилар, азизлар.
- ابراز** эброз — изҳор қилиш; кўриниш; ифода этиш; **شدن** ~ кўринмоқ, зуҳур қилмоқ. **کردن (داشتن)** ~ намоён қилмоқ, кўрсатмоқ, изҳор этмоқ, ифода этмоқ.
- ابروالوده** абролудэ — булутли, туманли.
- ابرام** эбром — сурлик, шилқимлик.
- ابرش** абраш — саман (от).
- ابرص** абрас — 1) мохов; 2) сепкилдор, сепкилли (юз).
- آبرفت** обрўфт — геол. оқинди, қуйқалой.
- ابرناک** абрнок қ. **ابراآلود**
- آبرو** обрўв — 1) ўзан, сув йўли; 2) қувур; 3) водопровод.
- آبرو** обру — обрўй, номус.
- ابرو** абру — қош; **بهم گشيدن** ~ чимирмоқ.
- آبرومند** обруманд — обрўли, ҳурма.
- آبريز** обриз — 1) нишаб; об 2) ҳожатхона
- ابريشم** абришўм — ипак; **گرم** * и қурти
- آبريشم تاب** абришўмтоб — шоҳичи, и тўқувчи.
- ابريق** эбриғ — обдаста; кўза.
- ابزار** абзор¹ — асбоб-ускуна.
- ابزار** абзор² — бир. **بازر** базр, с завог; доривор.
- آبسالان** обсолон — 1) боғ, токзор; 2) ҳор, баҳор мавсуми.
- آبستان** обэстан ёки **آبسته** обэстэ ҳомиладор, бўғоз.
- آبسوار** обсавор — 1) обикор, суғори диган (ер, майдон); 2) ём ёққанда пайдо бўладиган факча.
- آبشار** обшор — 1) серсув, сувга 2) шаршара.
- آبخشور** обэшхўр — 1) ҳовуз; сув 2) сувхона; 2) насиба.
- آبشناس** обшэнос — гидролог.
- آبشناسی** обшэноси — гидрология.
- ابظال** эбтол — бекор қилиш; **کردن** бекор қилмоқ.
- ابعاد** эбъод — узоқлаштириш, қув **کردن** ~ қувмоқ.
- ابقا** эбго — қолиш, давом этиш **داشتن** ~ давом қилмоқ; **صلح** * тинчликни сақла
- آبک** обак — 1) симоб; 2) чеч 3) ҳуснбузар.
- آب کرده** обкардэ — эритилган.
- آبکیم** обкам — соқов.
- آبکنده** обканд — 1) кўлмак; 2) ж
- آبکی** обаки — 1) серсув; 2) и 3) юмшоқ.

- آتاشه** отошэ — атташе.
- اتباع** атбо تبعه ва تابع нинг кўплиги.
- اتباع** эттэбо — бўйсуниш.
- اتحاد** эттэход — иттифоқ **دهقانان** ~* **و زحمتگشان** ишчи ва деҳқонлар иттифоқи; **جهاهير** ~** **سو سياليسىتى شوروى** Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи; **اسلام** ~* панисламизм.
- اتحادى** эттэходи — иттифоқдош.
- اتحاديه** эттэходийэ — уюшма, союз;
- كارگران** ~* ишчилар касабаси.
- اتخاذ** эттэхоз — қабул; олиш, сайлаш.
- کردن** ~ қабул қилмоқ.
- اتراق** ўтроғ — кулба, қўшин қўнадиган очиқ жой, лашкаргоҳ.
- اتراك** атрок ترك нинг кўплиги.
- اتساع** эттэсо — кенгайиш, кенгайтиш;
- قلب** ~* юрак кенгайиш касали.
- آتاش** оташ — олов, оташ; **زدن** ~ **انداختن** ~ ўт кўйиш, куйдирмоқ, ёндирмоқ; **تورفتن** ~ ёнмоқ, куймоқ.
- آتاش افروز** оташафруз — ўт қўювчи, ёндирувчи, куйдирувчи, олон ёқувчи; **جنگ** ~* уруш оловини ёқувчи.
- آتاش باز** оташбоз — олов билан ўйновчи, мушак тайёрловчи.
- آتاش بىرگ** оташбарг — чақмоқ тош.
- آتاش پاره** оташпорэ — чўғ, учқун.
- آتاش پاي** оташпой — ногинч, бетиниш.
- آتاش پرست** оташпараст — оловга сиғинувчи, оташпараст.
- آتاش خوار** оташхор — 1) золим, эзувчи; 2) самандар (жонивор).
- آتاشدان** оташдон — оловкурак, хокан-
- доз, кўра (кабоб пиширадиган).
- آتاش زبان** оташзабон — 1) сўзга чечан; 2) тили бурро.
- آتاش زىن** оташзан қ.
- آتاش سوزى** оташсузи — ёнғин.
- آتاش افروز** оташфўруз қ.
- آتاش فشان** оташфешон — ўт сочувчи; ~ **كوه** * вулқон.
- آتاش فەل** оташфелъ — фелъи тез, ўт (одам).
- آتاش كار** оташкор — гўлоҳ, кочегар.
- آتاش كاهه** оташкадэ — оташпарастларнинг ибодатхонаси.
- آتاش گير** оташгир — 1) оташкурак; 2) тез ёниб кетадиган.
- آتاش مزاج** оташмэзож — 1) жўшқин, юрагида ўти бор, қизғин; 2) жаҳли тез, аччиги тез, тажанг.
- آتاش نشان** оташнэшон — ўт ўчирувчи.
- آتاش نشانى** оташнэшони — 1) ўт ўчирувчилар бригадаси; 2) ўт ўчириш иши.
- آتاشى** оташи — оловли, ўтли.
- آتاشين** оташин — ўтли, алангали, оташини.
- آتاشين پنبه** оташинпанжэ — эпчил, абжир; ҳаракатчан.
- آتاشين دست** оташиндаст қ.
- اتسافى** эттэсоф — 1) мақтов, мадҳ; 2) тавсиф; **گردن** ~ мақтамоқ, мадҳ қилмоқ, тавсиф қилмоқ.
- اتصال** эттэсол — бирлаштириш, қўшиш, бириктириш, улаш.
- اتصالا** эттэсолан — узлуксиз, доим, муттасил.
- اتفاق** эттэфоғ — 1) ҳодиса, воқеа; **افئادن** ~ рўй бермоқ, содир бўлмоқ; 2) мувофиқлик; 3) иттифоқ.
- اتفاقا** эттэфоған — 1) тасодифан, тўсатдан; 2) иттифоқлик билан.

انفاقى

- اتفاقى** эттэфоғи — тасодифий;
~ **بر خورد** * тасодифий учрашув.
- اتقا** эттэко — таянч, суянчиқ, орқа.
- اتكال** эттэкол — ишонч, умид.
- اتلاف** этлоф — йўқотиш, талаф этиш.
- اتمام** этмом — тугатиш; **به رسائيدن** ~ уль-
тугалламоқ; **صجت** ~ * уль-
тиматум; **يافتن** ~ тугаллан-
моқ.
اتوتو ва **توتو** — дазмол;
كشيدن (کردن) ~ дазмолла-
моқ.
- اتوبوس** ўтўбус — автобус; **برقى** ~ * —
троллейбус.
- اتوبوس رانى** ўтубусрони — 1) автобус ҳай-
даш; 2) автобус ҳаракати, қат-
нови.
- اتوكش** ўтукаш — дазмол қилувчи.
- اتوكشى** ўтукаши — 1) дазмоллаш;
2) дазмол қиладиган хона.
- اتوم** атўм — атом.
- اتوموبيل** ўтўмўбил — автомобиль;
~ * **سوارى** ~ * юк машинаси;
енгил автомашина.
- اتوموبيل رانى** ўтўмўбилрони — 1) автомаши-
на ҳайдаш; 2) автомобиль ҳа-
ракати.
- اتوموبيل سازى** ўтўмўбилсози — автомобил-
созлик.
- آتون** отун — отин.
- اتهام** эттэхом — 1) айблаш; 2) бўҳ-
тон.
- اتهام نامه** эттэхомномэ — айбнома.
- آتى** оти ва **آتیه** отийа — бўлажак,
келгуси, келажак.
- آتى الذکر** отийу-з-экр — қуйидаги, қуйи-
да зикр қилинадиган.
- اثاث البيت** асосу-л-байт — уй жиҳози, ме-
бель.
- اثاثيه** асосийэ — 1) мебель жиҳоз;
2) багаж, юк.

آثار осор **اثر** 2 нинг кўплиги;
عتيقه ~ * қадимий ёдгор-
ликлар; **بديع متقدمين** ~ * ба-
дий адабиёт классик-
лари асарлари; **منثوره** ~ *
насрий асарлар.

اثبات эсбот — исбот, тасдиқ; **کردن** ~
исботламоқ, тасдиқламоқ.

اثر асар — 1) таъсир; 2) асар, ёд-
горлик; 3) из; **مخداشتن** ~
таассурот қолдирмоқ, асар
қилмоқ; **ادبى** ~ * адабий
асар, адабий ёдгорлик.

اثر بخشى асарбахш — таъсирчан.

اثمار асмор **ثمر** нинг кўплиги.

اثنا асно — вақт; асно; **در آن**
шу вақтда; **راه** ~ * йўл-
да, йўлда бўлган вақтда, йўл-
йўлакай.

اثير асир — 1) из қолдирувчи, асар
қилувчи; 2) таниқли.

اجابت эжобат — ижобат, қабул.

اجاره эжорэ — ижара, ёллаш, кира
қилиш; **گرفتني** ~ **کردن** ~
ижарага олмоқ, кира олмоқ;
دادن ~ ижарага бериш.

اجاره بها эжорэбаҳо — ижара ҳақи.

اجاره دار эжорэдор — ижарага олувчи,
ижарачи, ёлловчи.

اجاره ده эжорэдэх — ижарага берувчи.

اجاره نامه эжорэномэ — ижара битими.

اجاره نشين эжорэнэшин — ижарачи, ижа-
рага ўтирган.

اجازه эжозэ — ижозат, рухсат;

دادن ~ ижозат бермоқ, рухсат
этмоқ

اجازه نامه эжозэномэ — рухсатнома, про-
пуск.

اجاق ўжоғ — ўчоқ, печка;

برقى ~ * электр плитаси;

نقى ~ * керосинка, примус.

- اجاله** эжолэ — узоклаштириш, узай-тириш, муддатни чўзиш.
- اجامر** ажомэр — авом.
- اجبار** эжбор — зўравонлик, мажбурлаш, зўрлаш, жабурлаш.
- اجبارا** эжборан — зўр билан, мажбуран.
- اجبارى** эжбори — мажбурий, ихтиёрсиз.
- اجتماع** эжтэмо — йиғин, тўплавиш, жам бўлиш, йиғилиш, мажлис, жамоат, жамоатчилик.
- اجتماعى** эжтэмон — ижтимоий ~ **وضع** * ижтимоий аҳвол.
- اجتماعيات** эжтэмоийот — ижтимоий фанлар.
- اجتناب** эжтэноб — четланиш, ўзни четга тортиш.
- اجتهاد** эжтэход — жаҳд қилиш, бор куч билан интилиш, интилмоқ; жаҳд қилмоқ.
- اجداد** аждод **جد** нинг кўплиги.
- آجر** ожўр — пишган ғишт, пишиқ ғишт.
- اجر** ажр — тўлов, нафақа, мукофот.
- اجرا** эжро — бажариш; **کردن** ~ ижро қилмоқ, бажармоқ.
- آجرىز** ожўрпаз — ғишт пиширувчи.
- آجرىزخانه** ожўрпазхонэ — ғишт заводи, ҳумдон.
- اجرت** ожрат — эваз, тўланадиган ҳақ, маош.
- جرگارى** ожўркори — ғишт қўйиш.
- آجرى** ожўри — 1) ғишт ранг; 2) ғиштан ясалган.
- اجزا** ажзо **جزو** нинг кўплиги; **جمله** ~* *грам.* гап бўлаклари; ~** *عمده و فرعى جمله* гапнинг бош ва иккинчи даражали бўлаклари; 2) бирор муассасанинг хизматчилари.
- اجساد** ажсод **جسد** нинг кўплиги.
- اجسام** ажсом **جسم** нинг кўплиги; **صليه** ~* органик жисмлар; **عالیه**
- ~* қаттиқ жисмлар;
- مايعه** ~* суюқ жисмлар.
- آجستن** ожэстан — қоқмоқ, кўчат ўтқазмоқ.
- آجل** ожэл — 1) калажакка оид; 2) келгусига қолдирилувчи.
- اجل** ажл: **لاجل** лэажлэ — учун.
- اجل** ажал — ажал, ўлим.
- اجل** ажалл — энг улуғ, энг буюк.
- اجلاس** эжлос — йиғин, мажлис; **کردن** ~ мажлис қилмоқ.
- اجلاسيه** эжлосийэ; ~ **دوره** * сессия (парламент, илмий ва ҳоказо)
- اجلاف** ажлоф **جلف** 2 нинг кўплиги; авом.
- اجلال** эжлал — улуғлаш, эҳтиром қилиш, шарафлаш.
- اجماع** эжмо — йиғиш, уюшиш, бири киш.
- اجمال** эжмол — 1) қисқартиш, қисқа тавсиф; 2) конспект; 3) рўй хат, саноқ.
- اجمالا** эжмолан — қисқача.
- اجمالى** эжмоли — қисқа, мухтасар **نظر** ~ **کردن** * кўз югуртириш чикши.
- اجناس** ажнос **جنس** нинг кўплиги.
- اجنبى** ажнаби — ажнабий, чет.
- اجنبى پرست** ажнабипараст — ажнабийпараст, беватан, космополит.
- اجنبى پرستى** ажнабипарастии — ватанфуршлик, космополитизм.
- آجودن** ожудон — адыютант.
- اجواف** ажваф — холи, бўш, ғовак.
- اجهزه** ажҳэзэ **جهاز** нинг кўплиги.
- آجیدن** ожидан — 1) тикмоқ; 2) санчмоқ, қадамоқ.
- آجیده** ожидэ — санчилган, қадалган
- اجير** ажир — ёлланма, ёлланган

- شدن** ~ ёлланмоқ; **کردن** ~ ёлламоқ.
- آچار** очор — 1) очқич, гайка калити, отвёртка; 2) зиравор солиб сиркаланган сабзаёт.
- آحاد** оҳод **احد** нинг кўплиги.
- احاديث** аҳодис **حديث** нинг кўплиги.
- احاطه** аҳотә — иҳота, ўрам, қамраш, қамал; **کردن** ~ иҳота қилмоқ, ўрамоқ.
- احاله** аҳолә — ҳавола, топшириш; **کردن** ~ ҳавола қилмоқ, топширмоқ.
- اجبا** аҳэббо ва **اجباب** аҳбоб; **حبيب** нинг кўплиги.
- احتجاج** аҳтэжож — ҳужжатлаштириш; **کردن** ~ исботламоқ.
- احتراز** аҳтэроз — эҳтиёткорлик, бета-рафлик.
- احتراق** аҳтэроғ — ёниш, куйиш, ўт олиш
- احتراقى** аҳтэроғи — ҳарб. портлатувчи.
- احترام** аҳтэром — эҳтиром, ҳурмат; ~ **عماد** * фахрий қоровул; **کردن** ~ ҳурматламоқ.
- احتساب** аҳтэсоб — ҳисобга олиш, ҳисоблаб чиқиш, калькуляция.
- احتشام** аҳтэшом — муҳташамлик, даб-даба, ҳашамат.
- احتفاظ** аҳтэфоз — сақланиш.
- احتقار** аҳтэғор — хўрланиш.
- احتمال** аҳтэмоал — эҳтимол, таҳмин; **دادن** ~ таҳмин қилмоқ; **ميرود** ~ эҳтимолки, балки.
- احتمالى** аҳтэмоали — таҳминий.
- احتياج** аҳтиёж — эҳтиёж, талаб; ~ **مورد** * керак, лозим; **داشتن** ~ муҳтож бўлмоқ.
- احتياط** аҳтиёт — 1) эҳтиёт; 2) ҳарб. заҳира, запас; ~ **عده** * қўшиннинг эҳтиёт қисми.
- احتياطاً** эҳтиётан — эҳтиётдан, эҳтиёт учун.
- احتيال** эҳтиёил — ҳийла қилиш, най-рангбозлик.
- احجار** аҳжор **حجر** нинг кўплиги; ~ **گريهه** * қимматбаҳо тошлар.
- احد** аҳад — аҳад, бир, яккаю ягона, биттаю битта.
- احداث** аҳдос — яратиш, қуриш; **کردن** ~ яратмоқ, қурмоқ.
- احدى** аҳади — бирлик, яккалик, ягоналик, бўлаклик.
- احديت** аҳадиёт — биттаю битталиқ, ягоналик.
- احرار** аҳрор **حر** нинг кўплиги.
- اھراز** аҳроз — қўлга киритиш, эга бўлиш; **موفقيت** ~ * муваффақиятга эришиш; **کردن** ~ спорт, ютиб чиқмоқ, фолиб келмоқ.
- اھراق** аҳроғ — куйдириш, ўт олиш.
- اھزاب** аҳзоб **حزب** нинг кўплиги.
- اھزان** аҳзон **حزن** нинг кўплиги.
- احساس** аҳсос — ҳис, сезги; **کردن** ~ ҳис этмоқ.
- احسان** аҳсон — аҳсон, яхшилиқ; **کردن** ~ аҳсон қилмоқ, хайрли иш қилмоқ.
- احسنت** аҳсант(а) — офарин, баракалла, жуда соз.
- احشام** аҳшом — қорамол.
- احصاء** аҳса — ҳисобга олиш, рўйхат қилиш.
- احصائى** аҳсаи — статистикага оид.
- احصائيه** аҳсаиә — статистика; ~ **اداره** * статистика бошқармаси.
- احضار** аҳзор — чақирув, чақириқ; **شمان** ~ ҳарб. мобилзация қилинмоқ, чақирилмоқ; **کردن** ~ чақирмоқ (парламент, съезд ва ҳ. к.).

- اخصار نامه** ахзорномэ — чақирув қоғози, повестка.
- احقاق** аҳқоғ — ҳақиқатни юзага чиқа-риш.
- احقر** аҳқар — энг паст, таҳқирлан-ган; камина.
- اجكام** аҳком **حکم** нинг кўплиги.
- احمال** аҳмол — юклаш.
- احمر** аҳмар — қизил; **هلال** * қизил яримой.
- احمق** аҳмағ — аҳмоқ, тентак.
- احوال** аҳвол **حال** нинг кўплиги; **شما چطور است؟** * сизнинг аҳволингиз нечук? **پرسيان** ~ аҳвол сўрамоқ.
- احوال پرسى** аҳволпўрси — ҳол-аҳвол сўраш.
- احول** аҳвал — ғилай.
- ايا** аёйо — 1) тирилтириш; 2) ўз-лаштириш, тиклаш.
- احيان** аҳйон **حين** нинг кўплиги.
- احيان** аҳйонан — баъзан, ҳар замонда.
- اخ** ах — оға-ини, биродар.
- اخافه** ахофэ — қўрқитиш.
- آخال** ахол — ахлат, чиқинди.
- اخبار** ахбор **خبر** нинг кўплиги.
- اخبار** ахбор — дарак бериш, хабардор қилнш.
- اخبارى** ахбори — дарак берувчи; **وجه** * дарак майли; **جمله** ~ дарак гап.
- اخت** ахт **кўплиги اخوات** ахавот — 1) опа-сингил; 2) ўхшаш.
- اختمام** ахтэмом — тугаш; **دادن** ~ тугат-моқ; **پذيرفتن** ~ тугалланмоқ.
- اجتماعى** ахтэмоми — сўнгги, охириги; **نطق** * охириги яқунловчи сўз.
- اختر** ахтар — 1) юлдуз; 2) аломат, белги.
- اختراع** ахтэро — 1) ихтиро; 2) ўйлаб чиқаириш; **کردن** ~ ихтиро қил-моқ.
- اختر سوختگى** ахтарсўхтэги — бадбахтлик, иш-нинг ўнгидан келмаслиги, омад-сизлик.
- اختر سوخته** ахтарсўхтэ — бадбахт, бебахт, машғум.
- اختر شمار** ахтаршўмор — мунажжим, ас-тролог.
- اختر شناس** ахтаршэнос — мунажжим, ас-троном.
- اختر شناسى** ахтаршэноси — мунажжимлик, астрономия, астрология.
- اختر يار** ахтарйор — бахтиёр, юлдузи ку-либ боққан, бахтли, иши ўнги-дан келган.
- اختصار** ахтэсор — чегаралаш, қисқарти-риш; **بر سبيل** * қисқача.
- اختصارى** ахтэсори — қисқартирилган; **علامت** * шартли белги.
- اختصاص** ахтэсос — хослик, бағишлаш, ажратнш.
- اختلاس** ахтэлос — камомад, растрат қи-лиш.
- اختلاط** ахтэлат — аралашнш, қоришиш, чагишиш.
- اختلاف** ахтэлоф — келишмовчилик, қа-рама-қаршилик; **نظر** * турли фикрда бўлиш.
- اختلال** ахтэлол — халал етиш, бузи-лиш, бузиш; **دماغ** * ~ мианинг бузилиши, ақлдан озиш.
- آختن** ахтан — суғурмоқ, бичмоқ, ах-та қилмоқ.
- اختيار** ахтэйор — ихтиёр, ҳуқуқ, ҳақ, мухторият; **داشتن** ~ **دراختن** ихти-ёрида бўлмоқ, **گذاشتن** ~ **به** ихтиёрига қўймоқ; **شما است** * **با شما** ~ ихтиёр ўзингизда, ихтиёрингиз; **کردن** ~ сайламоқ, танламоқ.
- اخذ** ахз — олиш; **آراء** * ~ **رائى**

овозга қўйиш; **تصميم** ~* қа-
рор қабул қилиш; **شدن** ~ олин-
моқ; **کردن** ~ олмоқ.

آخر **اواخر** **اوآخر** аво-
хэр — 1) охир, сўнг; 2) сўнгги;
3) ахир; **چرانمائي** ~ ахир, не-
га келмайсан?

اخراج **эхрож** — 1) чиқариш, бўшатиш,
қувиш, ҳайдаш; **باد** ~* ба-
дарға, қувғин; 2) эвакуация;

کردن ~ эвакуация қилмоқ,
олиб чиқиб кетмоқ.

آخرين **охэрин** — сўнгги, охирги.

اخضر **ахзар** — кўк, яшил.

اخطار **эхтор** — олдини олиш, огоҳлан-
тириш, сигнал.

اخطار **ахтор** **خطر** нинг кўплиги.

اخفا **эхфо** — яшириш; ~ **در** яширин-
ча.

اخش **ахфаш** — 1) шабкўр, кўзи ожиз;
2) кўршапалак.

اخگر **ахгар** — 1) чўғ; 2) киши исми.

اخلاص **эхлос** — ихлос, самимият;
~ **از*روي**; ихлос юзасидан,
ихлосан.

خلف اخلاق нинг кўплиги.

اخلاق **ахлоғ** **خلق** нинг кўплиги;
~ **علم** * этика.

اخلال **эхлол** — бузғунчилик, тартиб-
сизлик.

اخلاص **эхлолгар** — бузғунчи, тартиб-
бузар.

اخم **ахм** ва **اخموتعم** **ахмутахм**—
хўмраймоқ, қовоқ солмоқ.

اخنق **эхноғ** — бўғиш; **کردن** ~ бўғ-
моқ.

اخوان **ўхўвват** — биродарлик, оға-нини-
чиллик.

آخور **охур** — охур, отхона, молхона.

آخورسالار **охўрсолор** — тар. отхона боши,
сайис.

آخوند **охунд** — устоз, муаллим, охунд.
اخوی **ахави** — биродар ва биродар-
ликка оид.

اخييار **ахйор** **خير** нинг кўплиги.

اخير **ахир** — сўнгги, охирги.

اخيرا **ахиран** — сўнгги пайтда, яқин
орада.

ادا **адо** — адо этиш, тўлаш, бажо
келтириш.

آداب **одоб** **آداب** нинг кўплиги; одоб.

ادات **адот** **کۇپليگي ادوات** **ада** -
вот — 1) восита, қурол;

2) *грам.* юклама, аффикс;

استفهام ~* сўроқ юклагмаси;

نقى ~* **سلب** ~* инкор
юклагмаси.

اداره **эдорэ** — бошқариш, идора, бош-
қарма, муассаса; ~ **آماردولتي** *
статистика бош бошқармаси;

~ **راديو** * радиокomiteт;

~ **نشریات** * нашриёт, редак-
ция; ~ **نقشه كشي** * давлат план

бошқармаси, Госплан; **کردن** ~

идора қилмоқ, бошқармоқ,

شدن ~ идора қилинмоқ,

бошқарилмоқ.

اداره باز **эдорэбоз** — бюрократ, қоғозбоз,
расмиятчи.

اداری **эдори** — маъмурий.

ادامه **эдомэ** — давом; **دادن** ~ давом

эттирмоқ; **داشتن** ~ давом

этмоқ; **دارد** ~ давом бор.

ادامه دهند **эдомэдахэндэ** — давом эттирув-
чи,

ادامه کاری **эдомэкори** — давом эттириш.

آداب **адаб** **کۇپليگي آداب** одоб —

одоб, адаб, хушфеъллик.

ادبا **ўдабо** **اديب** нинг кўплиги.

ادباز **эдбор** — бахтсизлик, бадбахт-
лик.

ادبي **адаби** — адабий, бадний; ~ **اثر** *

бадний асар.

- ادبیات** адабийот — адабиёт.
- ادخال** эдхол — киритиш; **کردن** ~ киритмоқ.
- ادرار** эдрор¹ — 1) стипендия, пенсия; 2) сахийлик билан нарса улашиш.
- ادرار** эдрор² — 1) сийдик; 2) сийиш.
- ادراك** эдрок — идрок, фаҳм, зеҳн, фаросат, билиш, тушуниб етиш; **کردن** ~ идрок қилмоқ, тушунмоқ, билмоқ.
- ادراك** адрок **درک** нинг кўплиги.
- آدرس** одрәс — адрес.
- ادعا** эддәо — даъво, талаб; **کردن** ~ даъво қилмоқ, даъвогар бўлмоқ.
- ادعائنامه** эддәономә — *юр.* айбнома.
- ادغام** эдғом — 1) қўшилиш, бирлашиш; 2) *грам.* ассимиляция.
- ادکلن** ўдекүлүн — одеколон.
- آدم** одам — 1) одам; **جنگل** ~* ора́нг-ўта́нг; 2) Одам ота.
- آدم کش** одамкўш — қотил, одам ўлдирувчи.
- آدم کشی** одамкўши — одам ўлдириш, қотиллик.
- آدمی** одами — 1) инсон; 2) инсоният; 3) одамий.
- آدمیت** одамият — одамгарчилик, одамият, одамийлик.
- آدمی زاد** одамизод — одамизод, одам боласи.
- ادوار** адвор **دور** диннинг кўплиги.
- ادواری** адвори — даврий, периодик.
- ادویه** адвийә **دوا** нинг кўплиги дори-дармон.
- ادیان** адйон **دین** дин нинг кўплиги.
- ادیب** адиб — адиб, шоир, ёзувчи; мураббий.
- آدینه** адинә — одина, жума куни.
- اذان** азон — азон.
- آذر** озар¹ — ўт, олов.
- آذر** озар² — эрон шамсия йилининг тўққизинчи ойи (22 ноябрь — 21 декабрь).
- آذرافشان** озарафшон — *ҳарб.* ўтсочар (огнемёт).
- آذرپرست** озарпараст — оташпараст.
- آذرخش** озарахш — яшин.
- آذرکیش** озаркиш — оташпараст.
- آذگون** озаргун — 1) ўтсимон; 2) қизғиш гул ном.
- اذعان** эъзон — бўйсуниш, тан олиш.
- اذلال** эзлол — камситиш, ерга уриш.
- اذن** эзн — изн, рухсат.
- آذوقه** озуғә — озиқ-овқат.
- اذهان** азхон **ذهن** нинг кўплиги.
- اذی** азо — зарар, путур.
- اذیال** азйол **ذیل** нинг кўплиги; **کشیدن** ~ азоб чекмоқ.
- اذیت** азийат — қийноқ, азоб; **دادن** ~ **کردن** ~ қийнамоқ.
- آر** ор ва қ. **آوردن** овар феълининг ҳ. з. нег.
- آرای** оро¹ ва **آرای** орой **آراستن** феълининг ҳ. з. нег.
- آرای** оро² **رای** нинг кўплиги; **عموهی** ~*ялпи овоз бериш, умумхалқ раъйини олиш; **باتفاق** *бир овоздан, якдиллик билан; **باکثرت** *камчилик овоз билан; **باکثرت** ~ кўпчилик овоз билан.
- آرابه** аробә — арава; **جنگی** ~* *ҳарб.* танк.
- آرادت** эродат — берилиш, мойиллик.
- آرادتمند** эродатманд — сизқидил билан, берилган, чин садоқатли.
- آواده** эродә — ирода, орзу, ният.
- آراستن** оростан ҳ. з. нег. **آرا** оро ва **آرای** — оро бермоқ, беэзмамоқ, безатмоқ, ясатмоқ, ясан-тирмоқ.

آراسته

- آراسته** orostə — 1) безатилган, яса-
тилган; 2) *ҳарб.* ҳозирланган.
- اراضى** арозни *ارض* нинг кўплиги, *ҳарб.*
майдон; *مصرفى* ~ * ишғол
қилинган, оккупация қилин-
ган жой; *ناهموار* ~ * нотекис
майдон.
- اراكين** арокин *اركان* нинг кўплиги;
دولت ~ * давлат арбобла-
ри, аркони-давлат.
- آرام** ором — фароғат, тинчлик,
نورم کردن ~ ором олмоқ, тинчимоқ.
- آرامده** оромдэх — *мед.* тинчлантирувчи,
оғриқ қайтарувчи дори-дармон-
лар.
- آراميش** оромэш — тинчлик, фароғат,
ҳордиқ.
- آرامگاه** оромгоҳ — мақбара, дахма.
- آراميدن** оромидан — ором олмоқ, тин-
чимоқ, дам олмоқ, ҳордиқ чи-
қармоқ.
- آران** орон — тирсак.
- آرايش** оройэш — 1) безаш, бежаш;
کردن ~ безамоқ, оро бермоқ;
2) *ҳарб.* тартиб, саф; *جنگى* ~
жанговар ҳолат тартиби;
حمله ~ * ҳужум тартиби; ~ *
رهيمائي саф бўлиб юриш
тартиби.
- آرايشگاه** оройэшгоҳ — сартарошхона.
- ارباب** арбоб *رب* нинг кўплиги, ер
эгаси; *تواويخ* ~ * тарихчилар;
~ * *دانش* олимлар; *رجوع* ~ *
мижозлар, клиентлар; *سنتن* ~ *
сўзамол нотиқлар;
صنعت ~ * саноат ходимлари;
قلم ~ * адиблар, шоир ва ёзув-
чилар.
- اربابزاده** арбобзоде — бойвачча.
- اربابمنش** арбобманэш — ўзини бойвач-
чаларча олиб юрувчи, сервиқор
кибрли.

- اربابى** арбоби — арбобга оид; ~ *املاك**
помещчик ерлари.
- ارتباط** эртэбот — алоқа; муносабат;
داستن ~ алоқада бўлмоқ.
- ارتباطچى** эртэботчи — *ҳарб.* алоқачи.
- ارتباطى** эртэботи — боғловчи, алоқага
оид; ~ *خطوط** коммуникация-
лар.
- ارتجاج** эртэжож — қалтироқ, титроқ,
ҳаяжон, сесканиш.
- ارتجاع** эртэжожь — реакция;
~ * *امپرياليستى*
империалистик реакция.
- ارتجاعى** эртэжожь — реакцион.
- ارتجال** эртэжол — бадихағуёлик, ҳо-
зиржавоблик.
- ارتحال** эртэхол — 1) жўнаш, йўл олиш;
муҳожирлик; 2) *кўч.* ўлиш.
- ارتزاق** эртэзоғ — ризқланиш, овқатла-
ниш.
- آرتش** ортэш — қўшин, армия;
~ * *حاضر بخدمت,* ~ *
عامل, ~ * ҳаракатдаги армия.
~ * *منتظم* мунтазам армия.
- ارتشا** эртэшо — порахўрлик
- آرتشيد** ортэшбўд — бош қўмондон, ар-
мия генерали.
- ارتضا** эртэзо — розилик, мамнуният
билдириш.
- ارتفاع** эртэфо *кўплиги* *ارتفاعات*
эртэфоот — 1) баландлик, юқо-
ри; 2) ҳосил, унум; ~ *وقت**
ўрим-йиғим пайти.
- ارتفاع** эртэфоғ — фойдаланиш, манфа-
ат кўриш.
- ارتقا** эртэғо — кўтарилиш, юксалиш;
دادن ~ кўтармоқ, юқори-
латмоқ; *ياقتن* ~ кўтарилмоқ,
юқориланмоқ.
- آرتل** ортэл — артель; *كشاورزى**
қишлоқ хўжалик артели, кол-
хоз.

- ارتياب** **эртиюб** — иккиланиш, ишонч-сизлик.
- арث** **эрс** — мерос; **بردن** ~ меросга олмоқ.
- арثا** **эрсан** — мерос йўли билан.
- арثي** **эрсн** — мерос, меросдан қолган.
- ارج** **араж** — тирсак, газ (узунлик ўлчови — газ — 0,5 метр).
- ارج** **арж** — 1) баҳо, қиймат; 2) ҳурмат, эҳтиром.
- ارجاع** **эржо** — 1) қайтариш, 2) жўнатиш; **شدن** ~ қайтарилмоқ, юборилмоқ; **لائحه بكمبسيون شده** лойиҳа комиссиясига юборилди; **کردن** ~ қайтармоқ, юбормоқ.
- ارجح** **аржаҳ** — мўътабар, афзал.
- ارجمند** **аржуманд** — қадрли, ҳурматли.
- آرد** **орд** — ун; **کردن** ~ ун қилмоқ, тортмоқ (тегирмон).
- آرداب** **ордоб** **چردابه** қ.
- آردابه** **ордобэ** — атала.
- آرداله** **ордолэ** — ёвғон.
- اردك** **ўрдак** — ўрдак.
- اردنگ** **ўрданг** — тепки; **زدن** ~ тепмоқ; **خوردن** ~ 1) тепки емоқ; 2) ҳайдалмоқ.
- اردو** **ўрду** — 1) **ҳарб.** лашкар, армия; **زدن** ~ лагерь қурмоқ; 2) урду тили.
- اردوگشي** **ўрдукаши** — **ҳарб.** лашкар тортиш, ҳарбий юриш.
- اردوگاه** **ўрдугоҳ** — лагерь; ~* **اسيران** ~* **ҳарбий асирлар лагери**; ~* **بين المللى دموكراتيك** ~* халқаро демократик лагерь; ~* **بين المللى سوسياليستى** ~* халқаро социалистик лагерь; ~* **بين المللى سرمايه دارى** ~* халқаро капиталистик лагерь;
- بين المللى ضد استعمار** ~* халқаро антиимпериалистик лагерь; **صلح** ~* тинчлик лагери; **پيشاهنگى** ~* пионер лагери
- اردى بهشت** **ўрдибэшт** — эрон шамсия йилининг иккинчи ойи (21 апрель — 21 май).
- ارذال** **арзол** **رذل** нинг кўплиги.
- ارذل** **арзал** — пасткаш, энг тубақ виждонсиз.
- ارز** **арз** — 1) баҳо, қиймат; 2) банк, валюта.
- ارزاق** **арзоғ** — 1) **رزق** нинг кўлиги; 2) ризқ, насиба, озу; ~* **اداره** ~* озиқ-овқат бошқармаси.
- ارزان** **арзон** — 1) арзон; 2) арзийдган.
- ارزانى** **арзони** — арзончилик.
- ارزش** **арзэш** — қиймат; **اضافى** ~* **иқ** қўшимча қиймат; **توليدى كار** ~* меҳнат унумдорлиги; **مبادله اى** - **иқт.** айирбошлаш қиймати
- * ارزشهای فرهنگى** мадани бойликлар; ~ **بيرون از** бебаҳо қимматбаҳо.
- ارزنده** **арзандэ** — арзанда, арзийдган.
- آرزو** **орзу** — орзу **داشتن** ~ орзу қилмоқ.
- ارزومند** **орзуманд** — орзуманд, орзу қилувчи.
- ارزه** **арзэ** — сувоқ, штукатурка.
- ارزه گر** **арзэгар** — сувоқчи.
- ارزياب** **арзйоб** — баҳоловчи.
- ارزيابى** **арзйоби** — баҳолаш; **کردن** баҳо бермоқ, қийматини белгиламоқ.
- ارزیدن** **арзидан** — арзимоқ, қимматэга бўлмоқ.
- ارزیز** **арзиз** — қалайн.

ارسال эрсол — жўнатиш, юбориш;
گردن ~ **داشتن** ~ жўнатмоқ.
ارشا эршод — йўлга солиш, ўрга-
тиш, раҳнамолик қилиш.
ارشاد аршад — юқори мартабадаги;
катта; ~ **برادر*** ака.
ارشيو оршив — архив.
ارض арэ *кўплиги* **اراضى** аро-
зи — ер, жой; ~ **شهر*** Ер ша-
ри.
ارضا эрзо — рози бўлиш, қаноатла-
ниш.
ارغوان арғавони — арғувон ранг, қи-
зил.
ارغام аргом *нинг кўплиги*; **رقم**
تخمینی ~ * контрол ра-
қамлар; **هنديه*** араб ра-
қамлари; **صادرات*** экспорт
моллари.
ارك арк — арк, қалъа, кремль.
اركان аркон: **حزب*** штаб;
حربه* бош штаб; **عمومي***
دولت давлат арбоблари, ман-
сабдорлар.
ارم арм — герб, эмблема.
ارم эрам — Эрам (Ямандаги афсо-
навий боғ); ~ **باغ*** жаннат.
ارمان армон — 1) орзу; 2) армон, аф-
сус; 3) рўёбга чиқмайдиган
орзу.
ارمغان армағон — армуғон, сафардан
келтириладиган совға.
ارمل армал — 1) ёлғиз; 2) бева-бе-
чора.
ارمنى армани — армани, арманга оид.
آرنج оранж — тирсак.
ارواح арвоҳ **روح** нинг кўплиги.
آرواره орворэ — *анат.* жағ суяги;
زيرين* ~ устки жағ;
زيرين* ~ остки жағ.
اروپائى ўрупои — европали, европага
оид.

آروغ оруғ — кекириш; **زدن** ~
кекирмоқ.
آرونده орванд — 1) унвон; 2) дабдаба.
اره (орэ) *қ.* **آرى**
اره аррэ — арра; **كشيدين*** ар-
раламоқ.
اره كشي аррэкаш — арракаш.
اره كشي аррэкаши — арралаш; ~ **كارخانه***
— ёғоч арралаш заводи.
آرى ори — ҳа, маъқул.
آريائي ориои — ариялик.
اريكه арикэ — арк, тахт.
از аз ва ээ **ز** *қўм.*-дан; **خانه** ~
уйдан; **این از (آن) من است**
бу меники; **از بىر، از براى**
учун.
آزاد озод — озод, эркин; **بقيد*** ~*
كفيل *юр.* кафилга олинган.
آزادانديش озодандиш — эркин фикр юри-
тувчи.
آزاد منشي озодманэш *қ.* **آزادانديش**
آزاده озодэ — мард, олижаноб, ҳим-
матли; аслзода, асли тоза.
آزاده نهاد озодэнэход — мардона табиат-
ли.
آزادى озоди — озодлик; **ميتینگ*** ~*
اجتماعات ва мажлис ва митинг-
лар эркинлиги; **انتشار*** ~*
مطبوعات* матбуот эркинлиги;
بيان* ~* сўз эркин-
лиги **آزادى هاى دموكراتيك**
демократик эркинликлар.
آزادى بخش озодибашш — озод қилувчи;
جنبش* ~ озодлик ҳаракати.
آزادى خواه озодихоҳ — 1) эрксевар; либе-
рал; **حزب*** ~ либерал
партия.
آزادى خواهى озодихоҳи — 1) эрксеварлик;
2) либерализм.
آزادى كشي озодикўш — озодликни бўғувчи;

	озоди куши — озодликни бўғиш.	озмо ва آزمای — озмой — синамоқ, текшириб кўрмоқ.
آزار	озор ¹ — озор.	آزموده озмудэ — синалган; тажриба кор.
آزار	озор ² қ. آزردن	آزمون озмун — синов, тажриба.
آزار	эзор — эзор, ёпинчиқ, ички кийим, лозим, иштон.	آوان ожон — агент, полиция агент;
آزبر	азбар — ёдаки, ёддан; دانستن ~ داشتن , ёддан билмоқ; کردن ~ ёдламоқ.	آوانس ожонс — агентлик (телеграф информация).
آزبك	ўзбак — ўзбек.	آوخ ажах — 1) сўгал; 2) хол.
آزبكى	ўзбаки — ўзбекча, ўзбек; زبان * ўзбек тили.	آوذر аждар — 1) ҳарб. торпеда; 2) аждаҳо.
آزت	озўт — азот.	آوذر افكان аждаррафкан — ҳарб. миноссец.
آزدحام	эздэхом — йиғин, гуруҳ, аламон.	آوذرانداز аждарандоз — 1) мина, тоқпеда аппарати; 2) миномёт.
آزدواج	эздэвож — уйланиш, турмушга чиқиш, никоҳ.	آوده аждаҳо — аждаҳо.
آزدياد	эздэйод — кўпайиш, ортиш; نفوس * аҳолининг кўпайиши.	آونگ ожанг — ажин.
آزردن	озўрдан қ. з. нег. آزار озор — озор бермоқ, хафа қилмоқ, сиқмоқ, қийнамоқ; хафа бўлмоқ; қийналмоқ.	آويتاتور ожитотур — агитатор.
آزرق	азрағ — кўк, мовий.	آويخ ожих — йиринг, мадда.
آزرم	озарм — 1) уят, номус, ор; 2) ҳурмат, иззат.	آويز ожир — 1) ҳаво тревогаси; 2) кўлмақ, кўл.
آزل	азал — азал ~ از азалдан.	آس ос — тегирмон тоши; کردن янчмоқ.
آزلى	азали — азалий.	اس ўсс كۇپلىگى اساسى асос — асос, замин, база.
آزما	озмо ёки آزمای озмой آزمودن феълнинг ҳозирги замон негизи.	آسا осо қ. آسودن асотид нинг кўпли.
آزمان	азмон آزمان нинг кўплиги.	اساتيد асорат — асорат, қул қилиш;
آزمایش	озмойэш — синов, тажриба.	اسارت асоратга қул қилмоқ; گرفتن * تعت ~ اقتادن асоратга солмоқ; ~ اقتادن қуллика тушмоқ.
آزمایشكار	озмойэшкор — синовчи; синчи.	اسارت زده асоратзадэ — асоратга тушган
آزمایشگاه	озмойэшгоҳ — лаборатория.	اساس асос اسى нинг кўпли асос, замин, база, бази
آزمایشگاه	озмойэндэ — синовчи, тажриба қилувчи.	اساسى * اقتصادى иқтисодий бази
آزمينه	озманд — очкўз, қизғанчиқ.	اساسا асосан — асосан, мутлақо.
آزمونه	азманэ آزمان нинг кўплиги.	اساسنامه асосномэ — устав; حزب * ~ كهنويست اتحاد شوروى КПСС уставни; آرتل ~ қишлоқ хўжалиги
آزمودن	озмудан қ. з. нег. آزما	ارтели уставни; مل متفق

- استحصالی** эстэхсоли — ишлаб чиқаришга онд; * نقشه ~ ишлаб чиқариш плани.
- استحصالیات** эстэхсолийат — унумдорлик, махсулдорлик, меҳнат унумдорлиги.
- استحضار** эстэхзор — хабар бериш, маълумот олиш; ҳарбийга чақириш.
- استحفاظ** эстэхфоз — 1) қўриқлаш; 2) олдини олиш, профилактика.
- استحقار** эстэхфор — ҳақорат, ерга уриш.
- استحکام** эстэхком — 1) мустаҳкамлаш; 2) истехком, қалъа; کردن мустаҳкамламоқ.
- استحمام** эстэхмом — ҳаммомга тушиш.
- استخاره** эстэхорэ — фол кўриш.
- استخبار** эстэхбор — хабар топиш, маълумот йиғиш.
- استخدام** эстэхдом — ёллаш; کردن ~ хизматга ёлламоқ.
- استخدامی** эстэхдоми — ёлланма; * کارگر ~ ёлланган ишчи.
- استخر** эстахр — ҳовуз, сув омбори.
- استخراج** эстэхрож — чиқариб олиш, ишлаб чиқариш; * جدر ~ маг. махраж чиқариш; * آرا ~ овозни санаш, сайлаш; * از حکم ~ буйруқдан кўчирма.
- استخلاص** эстэхлос — қутулиш.
- استخوان** ўстўхон — суяк, устухон; * * * پس سر ~ орқа мия суяги; * * * پيشانی ~ пешана суяги; * * * شانه ~ курак суяги; * * * کامی танглай суяги; * * * لامي ~ тил ости суяги; * * * خرد کرد ~ одд. унинг бу ишда сочи оқарган.
- استخوان خوار** ўстухонхор — қузғун.
- استخوان درد** ўстунхондard — бод, ревматизм.
- استدامت** эстэдомат — доимийлик, бидайлик.
- استدراج** эстэдрож — даража топиш, ктарилиш (лавозимга).
- استدراك** эстэдрок — англаш, фаҳмлаш.
- استدعا** эстэдъо — ўтиниш; کردن ўтинмоқ.
- استدلال** эстэдлол — далил келтири; * * * کردن ~ далил келтирмоқ, * * * لولات бермоқ, нсботламоқ.
- آستار** остар — астар.
- استر** астар — хачир.
- استراتژی** эстротэжи — стратегия.
- استراحت** эстэроҳат — дам олиш, истиҳат; * * * کردن ~ дам олмоқ; * * * истироҳат қилмоқ.
- استراحت گاه** эстэроҳатгоҳ — дам олиш у.
- استرالیائی** ўстролийон — австралиялик; австралияга мансуб.
- استرجاء** эстэржо — ялиниш.
- استرجاع** эстэржо — қайтариб олиш; * * * کردن ~ қайтариб олмоқ.
- استرحام** эстэрҳом — раҳм-шафқатга қириш, раҳм-шафқат сўраш.
- استرداد** эстердод — қайта қўлга кишиш; * * * استعلال ~ мустақиллиқ қайта қўлга олиш.
- آستردار** остардор — астарли.
- استرزاق** эстэрзоғ — ризқ излаш.
- استرزاق** эстэрзоғ — асорат, қулли солниш.
- استرلینگ** эстэрлэнг — стерлинг.
- استره** ўстўрэ — устара.
- آستری** остари — астарлик материал.
- استسقا** эстэсфо — мед. истисқо, сулчак.
- استشماره** эстэшорэ — кенгаш, консулция.

استشفاء эстэшфо — шафқат сўраш, ёрдам сўраш; **گردن** ~ шафқат сўрамоқ, ёрдам сўрамоқ.

استشهر эстэшмом — ҳидлаш, искаш.

استشود эстэшқод — шаҳодат сўраш, гувоҳлик сўраш; **دادن** ~ ёзма гувоҳлик бермоқ; **کردن** ~ шоҳидликка чақирмоқ.

استصبر эстэсвоби — пенсия.

استعار эстэорэ — истиора.

استعبا эстэъбод — асорат, қуллик.

استعجاب эстэъжоб — ажабланиш.

استعجابا эстэъжол — тезлаштириш, шонилтириш, шошилш.

استعدادا эстэъдод — истеъдод, қобилият, ҳозирлик; **دفاعي** ~* мудофаа қобилияти; **مصرفي** ~* харид қобилияти. **مصرفي توده** ~*~* халқ оммасининг харид қобилияти.

استعفا эстеъфо — истеъфо; **دادن** ~ истеъфо бермоқ.

استعفى эстэъмор — мустамлакачилик; **جايد** ~* неоколониализм.

استعمار эстэъморчи — мустамлакачи.

استعمارا эстэъморталаб — колонизатор.

استعمارچى эстэъморгар қ.

استعمما эстэъмом — истеъмом; **کردن** ~ истеъмом қилмоқ.

استغفر эстэғроғ — 1) ғарқ бўлиш; 2) диққатни бир нарсага тўллаш.

استغفرا эстэғфор — тавба қилиш.

استغفاد эстэғфода — фойдаланиш; **کردن** ~ фойдаланмоқ.

استغفادى эстэғфодачи — чайқовчи.

استغفانا эстэғфотх — 1) кашф қилиш; 2) фатҳ қилиш (мамлакатни), олиш (шаҳар, қалъа ва ҳ. к.).

استغفر эстэғфрод — яккаланиш.

استغفر эстэғроғ — қусиш; **کردن** ~ қусмоқ.

استفهام эстэфҳом — сўроқ; **علامت** ~* грам. сўроқ аломати.

استقامت эстэғомат — 1) истиқомат; 2) тўғри чизиқ.

استقبال эстэғбол — кутиб олиш; **کردن** ~ қаршиламоқ, кутиб олмоқ.

استقرار эстэғрор — қарор топиш, барқарорлик, ўрнашиш; **صلح** ~* тинчликни мустаҳкамлаш; **ارتباط** ~* ҳарб. алоқа ўрнатиш.

استقراض эстэғроз — қарз олиш, заём.

استقراغ эстэғро — заём тиражи.

استقصاص эстэғсос — қасос олиш.

استقلال эстэғлол — истиқлол, мустақиллик.

استكان эстэкон — стакан.

استكتاب эстэктоб — кўчириб ёзиш; нусха олиш; **کردن** ~ кўчириб ёзмоқ, нусха олмоқ.

استكمال эстэкмол — тугаллаш.

استلزام эстэлэсм — лозим топиш, зарур деб билиш.

استماع эстэмо — эшитиш, тинглаш;

کردن ~ эшитмоқ, тингламоқ.

استمداد эстэмдод — мадад сўраш, кўмак.

استمرار эстэморр — 1) давомлилик, узлуксизлик; 2) грам. тугалланмаган, давомли ҳаракат.

استمرارا эстэморран — узлуксиз, доимий.

استمزاج эстэмзож — қидирув, тинтув.

استمساك эстэмсок — тийиниш, ўзини тутиб қолиш.

استهلاك эстэмлок — ўз мулкига айлантириш, эғаллаш; **کردن** ~ эғалламоқ.

استناد эстэнод — далиллаш, ҳужжат келтириш, асосланиш; **کردن** ~ ҳужжатлаштирмоқ, асосланмоқ.

- استنباط** эстэмбот — хулоса чиқариш, умумлаштириш.
- استنساخ** эстэнсох — нусха олиш; **کردن** ~ нусха кўчиrhoмоқ.
- استنطاق** эстэнтоғ — сўроқ, тергов; **کردن** ~ сўроқ қилмоқ, тергамоқ.
- استنكاف** эстэнкоф — ўзини четга тортиш, бош тортиш.
- استوار** ўстўвор — қаттиқ, маҳкам тайин; **کردن** ~ тайин қилмоқ.
- استوارنامه** ўстўворномэ — ишонч ёрлиғи.
- استهزا** эстэхзо — истехзо, бировдан кулиш, пичинг.
- استهلاک** эстэхлок — 1) тўлов (қарзни); 2) амортизация; 3) йўқ қилиш.
- استیاس** эстийос — ишонч; **داشتن** ~ ишонмоқ.
- استیجار** эстижор — ижарага олиш, ёллаш.
- استیفا** эстифо — ваъданинг устидан чиқиш, олинган мажбуриятни бажариш.
- استیلا** эстило — истило, ҳукмронлик, **کردن** ~ босиб олмоқ.
- استیلاجو** эстиложу — босқинчи, истилочи *** استیلاجویان خارجی** чет эл босқинчилари.
- استیلاجوئی** эстиложуи — босқинчилик, босқинчилик сийсати.
- آستین** остин — энг; **بالا کردن** ~ энг шимармоқ.
- اساد** асад — 1) шер; 2) асад (бурж ва шамсия йилининг 5-ойи).
- اسر** аср — асир қилиш.
- اسرار** асрор — **سر** сэрнинг кўплиги.
- اسرار آمیز** асроромиз — сирли, мафхий.
- اسراف** эсроф — исроф қилиш.
- اسرع** асра — тез, энг тез; **در** ~ *** وقت** инкони борича тез, яқин вақт ичида.
- اصطبل** ва **اصطبل** эстабл — отхона, оғил.
- استخر** эстахр — ҳовуз.
- استوره** ўстурэ **кўплиги** **اساطیر** асо-тир — афсона, миф, масал.
- اسف** асаф — афсус, пушаймон, надомат, ғам, алам, ғусса; **خوردن** ~ афсусланмоқ.
- اسفالت** асфолт — асфальт.
- اسفالت ریزی** асфолтризи — асфальтлаш; **کردن** ~ асфальтламоқ.
- اسفالته** асфолтэ — асфальтланган, асфальтли.
- اسفل** асфал — тубан, қуйи, энг пастки қисм.
- اسفناک** асафнок — қайғули, ғамгин, ҳазин.
- اسفند** эсфанд ва **اسفندارمز** эсфандор-мўз — эрон шамсия йилининг ўн иккинчи оий (20 февраль — 20 март).
- اسقا** эсфо — ташналикни қондириш, суғориш.
- اسقاط** эсғот — ташлаш, тушириш; **حمل** ~* бола ташлаш.
- اسقاط شده** эсғотшўдэ — ярамай қолган.
- اسقف** ўсғўф — епископ; **بزرگ** ~* патриарх.
- اسکات** эскот — жим қилиш, тинчитиш.
- اسکریم** эскрим — спорт. қиличбозлик.
- اسکناس** эскэнос — қоғоз пуллар.
- اسکولاستیک** эскулостик — схоластик.
- اسکی** эски — чанғи, лижа.
- اسکی بازی** эскибози — чанғи отиш, чанғи спорт; **کردن** ~ чанғи отмоқ; *** مرکز** ~ чанғи отиш базаси.
- اسلامیت** эсломият — мусулмончилик.
- اسلاو** эслов — славян; *** زبانهای** — славян тиллари.
- اسلاوشناسی** эсловшэноси — славяншунослик.
- اسلاویانوفیل** эсловйонуфил — славянофил.

- اسلحه** аслаҳә 1) سلاح нинг кўплиги;
2) қурол; **اتمی** ~* атом қуроли;
برد ~* **برنده** ~* совуқ қурол;
خودکار ~* автомат қурол,
автомат; **ناریه** ~* ўт очувчи
қурол.
- اسلحه سازی** аслаҳәсози — қурол ясаш;
~ **کارخانه** қурол ишлаш заводи.
- اسلم** аслам — энг тўғри, энг ишонч-
ли.
- اسلوب** ўслуб — услуб, йўл, усул, тарз,
метод.
- اسم** эсм кўплиги **اسمی** асоми —
1) исм, ном от; **خانوادگی** ~*
фамилия;
تصغیر ~* кичрайтириш, эр-
калалаш оти; **نهادن** ~ исм
бермоқ, от қўймоқ, атамоқ;
2) грам. от; **اتصاف** ~* ўтимли
феъллардан ҳосил қилинган ўт-
ган замон сифатдоши; **آشاره** ~*
кўрсатиш олмоши; **الت** ~*
қурол оти; **بسيط** ~* содда от;
ذات ~* от; **صفت** ~* сифат;
عدد ~* сон; **فعل** ~* феъл;
مصدر ~* ҳаракат номи.
- آسمان** осмон — осмон.
- آسمان خراش** осмонхарош — баланд имо-
рат, осмон ўпар иморат.
- آسمان درخش** осмондерахш — яшин, чақмоқ.
- آسمان دره** осмондарә — астр. сомон йўли.
- آسمانی** осмони — ҳаво ранг; ~ **سنگ**
метеорит.
- اسم نویسی** эсмнэвиси — рўйхатга олиш,
регистрация; **کردن** ~ 1) рўй-
хатга ёзилмоқ, рўйхатга ол-
моқ;
- اسناد** аснод — **سند** санад нинг
кўплиги.
- اسناد** аснод — 1) далил келтириш;
2) айблалаш, иснод; **کردن** ~ тақ-
- моқ (бировга), айбламоқ;
دزدی دادن ~* ўғрилиқда
айбламоқ.
- اسنادی** (эсноди) — грам. 1) аниқлов-
чи; 2) предикатив.
- اسواران** асворон — эскадрон.
- اسود** асвад — қора.
- آسودگی** осудәги — тинчлик, осойишта-
лик.
- آسودن** осудан — ҳозирги замон феъли-
нинг негизи **آسا** ва **آسای**
тинчимоқ, тинчланмоқ.
- آسوده** осудә — осуда, тинч; **شدن** ~
тинчланмоқ; **کردن** ~ тинчит-
моқ.
- آسوده حال** осудәҳол — осуда ҳол, тинч,
ўзига тўқ, таъминланган.
- آسهال** эсҳол — ич кетиш; ични суриш
خونی ~* ичдан қон ўтиш, ич
буруқ.
- آسیا** осийо¹ — Осиё; **صغیر** ~* Кичик
Осиё; **میانه** ~* Урта Осиё.
- آسیا** осийо² ва **آسیاب** осийоб — те-
гирмон; **آبی** ~* сув тегирмони;
بادی ~* шамол тегирмони;
دستی ~* қўл тегирмони.
- آسیابان** осийобон — тегирмончи.
- آسیاسنگ** осийосанг — тегирмон тоши.
- آسیاگرد** осийогард — тегирмон парраги.
- آسیائی** осийои — осийелик, осийега мансуб.
- آسیب** осиб — 1) офат; 2) зарар, эн-
ён, талаф; **رسانیدن** ~ зарар,
зиён етказмоқ.
- اسید** асид — кислота.
- اسیر** асир — асир, тутқун, банди.
- اسیری** асири — асирлик.
- آش** ош — 1) ош, овқат; 2) крахмал.
- اسارت** эшорат — ишорат, белги.
- آشامیدن** ошомидан — ичмоқ, (аждаҳо-
дек) ютмоқ.

آشاميدنى ошомидани — ичимлик; ~ **آب*** ичиладиган сув.

آشپز ошпаз — ошпаз.

آشپزخانه ошпазхонэ — ошхона.

اشتبه эштэбох — янглишиш; **کردن** ~ янглишмоқ.

اشتبه كارى эштэбохкори — хатога йўл қўйиш; чалкаштириш.

اشتداد эштэдод — кучайиш, зўрайиш; **ياقتن** ~ кучаймоқ, авжга минмоқ.

اشترا эштэро — харид қилиш.

اشتراك эштэрок — 1) иштирок, қатнашиш; **داشتن** ~ иштирок этмоқ, қатнашмоқ; 2) обуна бўлиш.

اشتراكى эштэроки — шериклик, умумий, коллектив; **کردن** ~ коллективлаштирмоқ.

اشتعال эштэол — алангаланиш, ўт олиш.

اشتغال эштэгол — шуғулланиш.

اشتق эштағ — туршак, аштак-паштак.

اشتقاق эштэғоғ — ясаш, ҳосил қилиш; **لغات** ~ * сўз ясаш; *грам.* сўз этимологияси; **زبانها** ~ * тилларнинг майдонга келиши; ~ **علم*** этимология.

اشتكاك эштэкок — шак келтириш, шубҳаланиш, иккиланиш.

اشتها эштэхо — иштаҳа.

اشتهار эштэхор — машҳурлик, шон-шухрат.

آشتى ошти — мураса, ярашиш; **کردن** ~ келишмоқ, ярашмоқ; **دادن** ~ келиштирмоқ, яраштирмоқ.

اشتياق эштэйоғ — иштиёқ, орзу.

آشتى طلب оштиталаб — келиштирувчи.

اشخاص ашхос **شخص** нинг кўплиги.

آشخانه ошхонэ ёки **آشپزخانه** ошпазхонэ — ошхона.

اشد ашадд — ашаддий, энг қаттиқ.

اشراف ашроф — аристократ (лар).

اشرافيت ашрофийат — аристократлик.

اشرفى ашраф — энг шарафли; ~ **مخلوقات*** инсон.

اشعار ашъор **شعر** нинг кўплиги.

اشعار эшъор — хабар бериш, эслатиш.

اشعاع ашъо — нурланиш, ёритиш.

اشغال эшғол — ишғол, оккупация, эгаллаш; **کردن** ~ ишғол қилмоқ, босиб олмоқ.

اشغالگر эшғолгар — босқинчи, оккупант.

آشفتگى ошўфтаги — паришонлик, алғов-далғов, саросима, ҳаяжон, эсанкираш, гангиш; **بين المللى** ~ халқаро аҳволнинг кескинлашуви.

آشفتن ошўфтан ҳ. з. **нег.** **آشوب** ошуб — ҳаяжонланмоқ, паришон бўлмоқ.

اشك ашк — кўз ёши.

آشكار ошкор — ошкор.

اشكافى эшкоф — 1) буфет, сервант; жавон; 2) гардероб.

اشكال эшкол — қийинчилик; тўсиқ; ~ **تراشيدين** ~ аэўрға, базўр; қийинчилик туғдирмоқ.

اشكال ашкол **شكال** нинг кўплиги; ~ **هندسى*** геометрик шакллар.

اشكبار ашкбор — ёш тўкувчи, йиғловчи.

اشكبه эшкамбэ — ич (қорин).

آشكوب ошкуб ёки **آشكوبه** ошкубэ — қабат, қат, этаж.

اشكوخيدن ашкухидан — тоймоқ, сирғалмоқ.

آشنا ошно — 1) таниш; 2) дўст; **شدن** ~ танишмоқ; **کردن** ~ танитмоқ, таништирмоқ.

ашнан

- ашнан** ўшнон — бот. етмак; кўпиради-
ган, совун ўрнида ишлатиладиган
илдиз.
- Аشنائی** ошнои — танишлик.
- Ашнوشе** эшнушэ — акса уриш.
- Ашуб طلب** ошубталаб — жанжалкаш, безо-
ри.
- ашهب** ашҳаб — 1) кул ранг; 2) кўк от.
- اشياء** ашйо **شى** нинг кўплиги;
آهني * ~ металл буюмлар.
- Ашйанэ** ошйонэ — ошён, уя;
آشيانه های مقاومتی * қаршилик
кўрсатиш нуқтаси.
- اصابت** эсобат — тўғри нишонга олиш,
мерганлик.
- اصحاب** асҳоб **صاحب** нинг кўплиги;
تدبير * ~ донишманд кишилар;
ثروت * ~ бойлар; **علم** * ~ илм
аҳллари, олимлар.
- اصدار** эсдор — чиқариш (қонун, буй-
руқ ва ҳ. к.).
- اصرار** эсрор — қаттиқ туриш, қаттиқ
туриб талаб қилиш.
- اصطلاح** эсталоҳ — истилоҳ, термин;
علمي * ~ илмий термин.
- اصطلاحات** эсталоҳат — терминология.
- اصل** асл — 1) асл, ўзак, бош, моҳи-
ят; **مطلب** * ~ ишнинг моҳияти;
2) асл нусха; **برابر است** * ~
асл нусхага тенг.
- اصلا** аслан — 1) асида; 2) (бўлиш-
сиз гапларда) ҳеч, мутлақо.
- اصلاح** эслоҳ — 1) тузатиш; **ذات البين** * ~
ўзаро алоқани яхшилаш, икки
томонни яраштириш; 2) исло-
ҳат, реформа; **اراضی** * ~ ер исло-
ҳати, аграр реформа; **پول** * ~
пул ислоҳати; **طبیعت** * ~ табиат-
ни ўзгартириш; 3) соқол олиш.
- اصلاح طلب** эслоҳталаб — ислоҳат тарафдо-
ри, реформист.
- اصلاح طلبی** эслоҳталаби — реформизм.
- اصل زاده** аслзодэ — аслзода.
- اصل و نسب** аслўнасаб — чиқиб келиш;
اجتماعی * ~ ижтимоий чиқиб
келиши.
- اصلي** асли — аслий, асосий, бош;
~ **جهله** * грам. бош гап;
~ **عدد** * грам. саноқ сон.
- اصناف** асноф 1) **صنف** нинг кўплиги;
2) ҳунармандлар.
- اصنام** асном **صنم** нинг кўплиги.
- اصوات** асвот **صوت** нинг кўплиги.
- اصول** ўсул **اصل** нинг кўплиги.
- اصيل** асил — 1) наслдор (мол);
2) шарафли; зотли ~ **وطنيّه** *
шарафли вазифа, бурч; 3) асл;
نستنه اصیل * асл нусха.
- اضافي** эзофи — қўшимча; **آرزش** * қў-
шимча қиймат.
- اضحوة** азҳука — кулгили нарса, ҳазил-
мазаҳ.
- اضرار** эзрор — зарар етказиш, бузиш,
зиён бериш.
- اضطراب** эзтэроб — изтироб, ҳаяжон, но-
тинчлик.
- اضطراب** эзтэроб — муҳтожлик, ноилж-
лик.
- اضعاف** эзъоф — 1) кўпайтириш, икки-
лантириш; 2) заифлантириш.
- اضل** азалл — бутунлай йўлдан озган.
- اضمار** эзмор — яшириш, махфий ту-
тиш, сир сақлаш.
- اضمحلال** эзмэхлол — йўқ қилиш, йўқ бў-
лиш.
- اطاعت** этоат — итоат, бўйсунуш;
کردن ~ итоат қилмоқ.
- اطاق** ўтоғ — хона; **انتظار** * ~ қабул-
хона; **بازرمانی** * ~ савдо пала-
таси; **سلام** * ~ меҳмонхона,
қабулхона; **عمل** * ~ иш хонаси;
لباس * ~ кийим ечиш хонаси,

- гардеробхона; *** ناهارخورى** ~
Ўтоғак — кабина, хонача.
- اطراق** овқат хонаси.
اطراف атроф **طرف** нинг кўплиги;
در ~ атрофида; *** در** ~
مسئله бу масала юзасидан.
- اطرافيان** атрофийон — атрофдагилар,
яқин кишилар.
اوطراق ёки **اطراق** **Ўтроғ** — ман-
зил; **کردن** ~ юқларни тушир-
моқ, тўхтаб дам олмоқ.
- اطفا** этфо — ўчириш, сўндириш.
اطفائي этфон — ўчирувчи, ўчиришга
оид; *** مامورين** ~ ўт ўчириш
командаси.
- اطلاع** эттэло — хабар, дарак, инфор-
мация; **دادن** ~ хабар бер-
моқ.
- اطلاع نامه** эттэлономэ — 1) ҳисобот;
2) проспект, проект.
- اطلاق** этлоғ — қўйиб юбориш, бўша-
тиш; *** شكم** ~ ич буруқ.
- اطلال** атлол — хароба, вайроналар.
اطلس атлас¹ — атлас (материя).
اطلس атлас² — атлас; *** جغرافيايى** ~
географик атлас; *** اقيانوس** ~
Атлантлик океан.
- اطمينان** этминон — ишонч; **بخشيدن** ~
ишонч бағишламоқ; **دادن** ~
ишонтирмоқ, **داشتن** ~ ишонмоқ.
- اطو** ўту қ. **اتو**.
اظهار эзҳор — изҳор; **کردن** ~
داشتن ~ изҳор қилмоқ.
- اظهاريه** эзҳорийэ — расмий баёнот.
اعتبار эътэбор — эътибор, обрў;
افتادن ~ эътэбордан қолмоқ.
- اعتبار نامه** эътэборномэ — 1) ишонч ёрли-
ғи; 2) мандат; 3) аккредитив.
- اعتدال** эътэдол — мўтадиллик, ўрта-
чаллик, нормаллик.
- اعتذار** эътэзор — кечирим сўраш.
اعتراض эътэроз — эътироз, қаршилиқ;
کردن ~ эътироз билдирмоқ.
اعتراف эътэроф — эътироф **کردن** ~
داشتن ~ эътироф этмоқ.
اعتصاب эътэсоб — иш ташлаш, стачка;
اقتصادى ~ иқтисодий иш
ташлаш; *** همگاني** ~
*** عمومي**, *** دستته جمعی**,
*** اعمومي** ~ умуий иш
ташлаш.
اعتصابى эътэсоби — 1) иш ташлашга
оид; 2) иш ташловчи, стачка
қатнашчиси.
اعتقاد эътэғод — эътиқод, ақида;
کردن ~ ишонмоқ.
اعتماد эътэмод — эътимод, ишонч;
بخود ~ ўзига ишонганлик;
*** عدم** ~ ишончсизлик.
اعتمادنامه эътэмодномэ — 1) ишончнома,
доверенность; 2) ишонч ёрлиғи.
اعجاز эъжоз — 1) мўжиза; 2) кучсиз-
лантириш.
اعداد аъдод **عدد** нинг кўплиғи.
اعدام эъдом — 1) йўқ қилиш; 2) ўл-
дириш; **حكم** ~ ўлим ҳа-
қида ҳукм.
اعراب аъроб **عرب** нинг кўплиғи.
اعظم эъзом — жўнатиш.
اعزاز эъзоз — иззатлаш, ҳурматлаш,
азиз тутиш.
اعظم аъзам — энг катта, улкан.
اعلام эълом — билдириш, хабардор
қилиш, эълон; **کردن** ~ эълон
қилмоқ.
اعلاميه эъломийэ — декларация.
اعلان эълон — эълон; *** جنگ** ~
уруш
эълон қилиш.
اعلیحضرت аълоҳазрат — ҳазрат олийлар.
اعيان аъйон — аъёнлар, арбоблар,
аристократлар.
اغايىنبه оғонамбэ — пахтадан ясалган
кўғирчоқ.

- آغاز** oғоз — бошлаш; **شدن** ~ бошланмоқ; **کردن** ~ бошламоқ.
- اغذيه** ағзийе **غذا** нинг кўплиги; **مغازه اغذيه** * озиқ-овқат дўкони ~ **صنایع** * озиқ-овқат саноати.
- اغفال** эғфол — ғафлатда қолдириш, алдаш; **کردن** ~ алдамоқ.
- آغل** оғўл — оғил, молхона, қўтон.
- اغلب** ағлаб — кўпинча.
- اغماز** эғмоз — бўхтон.
- آغنيا** ағнийо **غنى** нинг кўплиги.
- اغنيه** ағнийе — куй, қўшиқ.
- اغوا** эғво — иғво; **کردن** ~ иғво қилмоқ.
- آغوش** оғуш — қучоқ; **کردن، گرفتن** кучмоқ. **به (در) ~ کشيدن،**
- آفات** офот **آفت** нинг кўплиги; офат, қирғин; ~ **دفع** * зараркуналдаларга қарши кураш.
- اقاده** эфодэ — ифодалаш, баён қилиш.
- اقادهای** эфодан — мақтанчоқ.
- آفاق** офоғ 1) **آفق** нинг кўплиги; 2) мамлакатлар, ўлкалар, дунё; **مشهور** * дунёга донғи кетган.
- اقت** ўфт қ. **اقتادن**
- آفتاب** офтоб — офтоб; **زرد** ~ кун ботиш пайти; **دادن** ~ нарсаларни кунга ёйиб олмоқ.
- آفتابگیر** офтобгир — офтобтиға (хона).
- آفتابه** офтобэ — офтоба, қумғон, обдаста.
- آفتادن** ўфтодан қ. з. нег. **آفت** ўфт — 1) йиқилмоқ; 2) тушмоқ; 3) ~ **اتفاق** рўй бермоқ; **بجان همديگر** * ишдан чиқмоқ; ~ **همدیگر** * ёқалашмоқ.
- افتتاح** эфтэтоҳ — очиш, бошлаш; ~ * **مراسم** очилиш маросими.

- افتتاحي** эфтэтоҳи — кириш; ~ **نطق** * кп-риш сўз (нутқ).
- افتخار** эфтэхор — ифтихор, фахр, шон, шуҳрат.
- افتخاری** эфтэхори — фахрий.
- آفتزده** офатзаде — офатга дуч келган, балога учраган.
- افراختن** афрохтан ёки **افراشتن** ифроштан қ. з. нег. **افراز** афроз — кўтар (ил) моқ.
- افراد** афрод **فرد** нинг кўплиги; **احتیاطی** * ~ запасдаги солдатлар; **امينه** ~ * милиция органи ходимлари, жандармлар; **بحری** ~ * матрослар; **تعلیم یافته** * ўргатилган солдатлар; **جنگی** * жангчи солдатлар; **دسته هجوم** * штурмчилар; **غیر جنگی** * жангга яроқсиз солдатлар; **مخبره** * алоқа хизматчилари; **مواظفه** * ҳақиқий хизмат солдатлари.
- افروختن** афрухтан қ. з. нег. **افروز** афруз — 1) ёқмоқ, ёндирмоқ; 2) ёритмоқ.
- افروزه** афрузэ — пилиғ.
- آفریدگار** офаридгор — яратувчи.
- آفریدن** офаридан қ. з. нег. **آفرین** «фарин — яратмоқ.
- آفرین** офарин — 1) балли, офарин; 2) қ. **آفریدن**
- آفرینش** офаринеш — 1) яратиш, яратилиш; 2) борлиқ дунё.
- افزایش** афзойеш — кўпайиш, ортиш; **سرمایه** * капиталнинг ортиши; **نفوس** * аҳоли сонининг ортиши; орттирмоқ; **پذیرفتن** ~ **بپذیرفتن** * кўпаймоқ, ортмоқ.
- افزودن** афзудан қ. з. нег. **افزا** афзо ва **افزای**

- افزون** **افزون** — ортиқ, мўл; **آمدن** ~
 афзал бўлмоқ, ортиқ бўлмоқ.
- افسانه** **афсонэ** — афсона, ҳикоя, эртак, масал.
- افسانه پرداز** **афсонэпардоз** — масал ёзувчи, масалчи; **گفتن** ~ афсона айтмоқ, ҳикоя, масал сўйламоқ.
- افسر** **афсар**¹ — тож.
- افسر** **афсар**² — офицер; **افسران ارشد** * қатта офицерлар состави; **افسران جز** * кичик офицерлар состави; **دفتری** ~ * штаб офицери.
- افسردگی** **афсўрдаги** — хорғинлик, сўлғинлик.
- افسردن** **афсўрдан** — 1) сўлимоқ, қуримоқ; 2) руҳан тушмоқ.
- افسوس** **эфсус** — афсус; **خوردن** ~ афсусланмоқ.
- افسون** **афсун** — афсун, авраш; **خواندن** ~ аврамоқ, афсун ўқимоқ.
- افسونگر** **афсунгар** — афсунчи, сеҳргар, жодутгар.
- افشا** **эфшо** — фош этиш; **يافتن** ~ **شدن** ~ маълум бўлиш; фош бўлмоқ; **کردن** ~ фош этмоқ.
- افشاندن** **афшондан** — 1) сочмоқ, қуймоқ; 2) тарқатмоқ.
- افصح** **афсаҳ** — энг чечан, энг фасоҳатли.
- افضل** **афзал** — афзал, ортиқ, энг фазилятли.
- افضليت** **афзалият** — афзаллик, устунлик.
- افطار** **эфтор** — ифтор; **کردن** ~ ифтор қилмоқ.
- افعی** **афьи** — афьи (заҳарли илон).
- افغان** **афғон** — 1) афғон; 2) фиғон.
- افغانی** **афғони** — 1) афғон; 2) афғон пули; 3) афғонга оид, афғонли.
- افق** **ўфўқ** **қўплиги** **افق** **уфқ**; **1**
محل ~ * маҳаллий вақт била
- افكار** **афкор** **فكر** нинг кўплиг
- افکنند** **афкандан** — 1) ташламоқ; 2) қўймоқ; **بی** — асос қўйиш
- افکانه** **афғона** — бола олдириш, аборти
- افواج** **афвож** **فوج** нинг кўплиги; **ملى** — халқ кўшинлари, халқ кўнгилилари.
- افیون** **афйун** — афюн.
- آقا** **оғо** — 1) жаноб, хўжайин; 2) оила бошлиғи.
- اقارب** **ағорэб** — яқинлар, қариндешлар.
- اقازده** **оғозода** — бойвачча, хўжа ўғли
- اقایا** **ағоғийо** — оқ акация.
- اقامت** **эғомат** — яшаш; **محل** * туржой; тўхташ жойи; **داشتن** яшаш, турмоқ.
- اقامتگاه** **эғоматгоҳ** — турар жой, резиденция.
- اقبال** **эғбол** — иқбол, бахт.
- اقبالمند** **эғболманд** — бахтли.
- اقبح** **ағбах** — энг қабиҳ, энг ярамсиз
- اقتدا** **эғтэдо** — тақлид этиш, эришиш; **زدن** ~ тақлид қилмоқ, эргашмоқ.
- اقتدار** **эғтэдор** — қудрат, қодирлик.
- اقتدار** **эғтэдор** — қудрат, қодирлик.
- اقتراض** **эғтэроз** — қарздорлик.
- اقتراع** **эғтэро** — қуръа ташлаш.
- اقتسام** **эғтэсом** — бўлиш, тақсимлаш қисмларга ажратиш.
- اقتصاد** **эғтэсод** — 1) иқтисод, хўжалик; 2) тежаш; **سیاسی** * сиёсий иқтисод; **ملى از** * **روی نقشه** — планли халқ хўжалиғи.
- اقتصاددان** **эғтэсоддон** — иқтисодчи, эфномист.

اقتصادی اфтэсоди — иқтисодий.
 اقتصادیا اфтэсодийот — 1) хўжаликлар;
 دستجمعی * ~ اشتراکی * ~
 коллектив хўжаликлар; 2) экономика.
 اقتصاديون اфтэсодийун — сибс. иқтисодчи-
 лар.
 اقدام ағдом — чора-тадбир, ҳозирлик
 (ишга киришиш учун); ~ کردن
 киришмоқ (ишга); ~
 در دست است бошланган,
 киришилган.
 اقرار ағрор — иқрор; ~ کردن
 бўлмоқ, иқрор қилмоқ.
 اقرب ағраб — энг яқин; ~ زمان * ~
 яқин вақт ичиди.
 اقربا ағрабо — қариндош-уруғлар,
 яқинлар.
 اقسام ағсом қисм нинг кўплиги.
 اقل ағалл — ақалли, энг оз; ~ حد *
 минимум; ҳеч бўлмаганда.
 اقلیت ағаллийат — камчилик, озчи-
 лик.
 اقليم ағлим қўллиги ақолим —
 мамлакат, иқлим.
 اقوام ағвом قوم нинг кўплиги;
 ~ ابتدائی * ~
 ибтидоий қабилалар.
 اقیانوس ағйонус — океан.
 اکابر ақобэр — улуғлар, катталар;
 ~ کلاس *
 катталар ўртасида са-
 водсизликни тугатиш курслари.
 آکادمی ақодэми — академия;
 ~ علوم *
 Фанлар Академияси
 ~ نظامی *
 Ҳарбий Академия.
 آکادمیسین ақодэмисиэн — академик.
 اکبر ақбар — энг катта.
 اکتبر ақтўбр — октябрь.
 آکتر ақтўр ва ақтўр — актёр.
 آکتریس ақтрис — актриса.
 اکتساب ақтэсэб — касб этиш, эга бў-
 лиш; ~ کردن *
 касб этмоқ, эга
 бўлмоқ.

اکتشاف ақтэшоф — текшириш, аниқлаш,
 разведка; кашф этиш, ихтиро
 этиш; ~ هوائی *
 ҳаво развед-
 каси, авиаразведка.
 اکتشافات ақтэшофот — тадқиқот; ~ علمی *
 илмий тадқиқот.
 اکثر ақсар — ақсар, кўп; ~ اوقات *
 доим, кўп вақт;
 ~ حد *
 максимум.
 اکثریت ақсарийат — ақсарият, кўпчилик;
 ~ مطلق *
 кўпчилик овоз; ~ آرا
 мутлақ кўпчилик (овоз); ~ بردن
 кўпчилик овоз олмоқ.
 اکذوبه ақзубэ қўплиги ақозиб —
 ёлгон, уйдирма.
 اکرام ақром — иқром, иззат, ҳурмат.
 اکرام ақрам — олиҳиммат, саҳий, са-
 ховатли.
 اکروباسی ақрубоси — ақробатик; ~ عملیات *
 ақробатик машғулот.
 اکزما ақзамо — экзема.
 اکسکاواتور ақскаоватўр — эқскаватор; ~ خود *
 одимловчи эқскаватор.
 اکسیژن ақсижэн — кислород.
 اکل ақл — ейиш; овқат; ~ وشرپ *
 ейиш-ичиш.
 اکمال ақмол — ниҳоясига етказиш,
 тўлдириш; ~ کردن *
 тугатмоқ, тўлдирмоқ.
 اکنون ақкун — энди; ~ ازهم *
 энди эса, ҳозир эса, эндиликда.
 اکومولاتور ақумулотўр — ақкумулятор.
 آگاه ағоғ — 1) ағоғ, хабардор; 2)
 онгли ~ کارگران *
 онгли ишчилар.
 آگاهی ағоғи — ағоғлантириш, хабар-
 дор қилиш; ~ خطر *
 тре-
 вога эълон қилиш; ~ دادن *
 ағоғлантириб қўймоқ, хабар
 бермоқ; ~ یافتن *
 хабардор
 бўлмоқ; 3) онг, онглилик;

- социалистик онг; **سياسى** ~* снэсий онг.
- اگر** agar — агар; **چه** ~ агарчи, гарчи.
- آل** ол¹ — сулола, авлод, насл.
- آل** ол² — ол, оч қизил.
- آل** ол³ — ялмоғиз кампир.
- آل** ол⁴ — муғамбирлик.
- آلات** олот **آلت** нинг кўплиғи.
- الآن** альюн — ҳозир, шу онда.
- آلبانى** олбони — албан; **زبان** ~* албан тили.
- البته** албаттэ — албатта.
- البسه** албэсэ **لباسى** нинг кўплиғи.
- آلبوم** олбум — альбом.
- آلت** олат **كۇللىسى** **آلات** олот — қурол, яроғ, аслаҳа, асбоб;
- آلات استحصال** ~* ишлаб чиқариш қуроллари.
- التجاء** элтэжо — паноҳ излаш, илти-жо.
- التذاذ** элтэзоз — лаззатланиш.
- التزام** элтэзом — мажбурият олиш.
- التزامى** элтэзомий — *грам.* модал: **فعل** ~* модал феъл; **مضارع** ~* орзу-истак феъли **وجه** ~* орзу-истак майли.
- التفات** элтэфот — илтифот; **فرمودن** ~ илтифот қилмоқ, аҳамият бермоқ.
- التماس** элтэмос — илтимос; **کردن** ~ илтимос қилмоқ, **داشتن** ~ алжабр — алгебра.
- الجبر** алжабр — алгебра.
- العاق** алҳоғ — қўшиш; **کردن** ~ қўш-моқ.
- الحق** алхағ — ҳақиқатан, шубҳасиз.
- الزام** элзом — мажбурлаш.
- الساعة** ассое — ҳозир, ҳозиргина,
- السنة** алсэнэ **لسان** нинг кўплиғи.
- الفا** элғо — бекор қилиш; **قرارداد** ~* шартномани бекор қилиш.
- الفرض** алғараз — демак, мақсад.
- الفبا** алэфбо — алифбо, алфавит; **به ترتيب** ~ алифбо тарбида.
- القصة** алғэссэ — алқисса, қисқаси, мак.
- الك** алак — элак; **کردن** ~ элам
- الكتروء** электрўд — электрод.
- الكترون** электрўн — *физ.* электрон.
- الكترىسيته** электриситэ — электрлаштири
- کردن** ~ **داراى** элэи заряди бериш.
- الم** алам — алам, қайғу, ҳасрат
- آلمانى** олмони — немис.
- المپياد** ўлэмпийод — олимпиада
- المناك** аламноқ — аламли, қайғу ғамгин.
- الو** олу — олхўри.
- الوان** алвон **لون** нинг кўпли **كانغذ** ~ рангли қоғоз; **فلزات** ~ рангли металлэ
- آلوجه** олучэ — олча.
- آلودغى** олудағи — ифлосланиш, бул ниш.
- آلودن** олудан *ҳ. з. нег.* **آلا** оло **آلاى** олой — булғатмоқ; **لوس** қилмоқ.
- آلوده** олудэ — булғанган, бузилг **باجاز** ~ газ билан заҳланган.
- الهام** элҳом — илҳом.
- اليوم** алўўвм — бугун, бугунги к да.
- اما** аммо — аммо, лекин, бироқ.
- آمادغى** омодеғи — ҳозирлик, тайёрг лик.
- آمادن** омодан *ҳ. з. нег.* **آماى** омо ҳозирламоқ.
- آماده** омоде — тайёр, ҳозир; **سندن** ҳозирланмоқ; **کردن** ~ ҳозирламоқ.

- آمار** омор — статистика; ~ **اداره*** статистика бошқармаси.
- امارت** эморат — 1) амирлик; 2) бошқариш.
- آمال** омом — орзу-умидлар.
- اماله** эмолэ — 1) мед. клизма; 2) грам. унлиларнинг торайиши.
- امام** эмом — имом.
- امان** амон — омонлик, тинчлик.
- امانت** амонат — омонат, ишонч.
- امانت گدا** амонатгүзор — омонат қўювчи, депонент.
- امپرياليس** эмпэрийалисм — империализм.
- آمپول** омпул — ампула; ~ **زدن** укол қилмоқ.
- امت** ўмнат — умнат, халқ, миллат.
- امتحان** эмтэхон — имтихон, синов, экзамен; ~ **تجديدي** қайта имтихон қилиш; ~ **دادن** имтихон топширмоқ;
- امتحانی** эмтэхони — имтихонга оид; ~ **کردن** имтихон қилмоқ, синамоқ; ~ **کاغذ*** имтихон varaқаси.
- امتنان** эмтэнон — миннатдорчилик; ~ **داشتن** миннатдор бўлмоқ.
- امتیاز** эмтияз — имтиёз.
- امتیازات** эмтэязот — нишонлар, орденлар.
- آمد** омад — омад; ~ **ندارد** унинг омади келмайди.
- امداد** эмдод — мадад, ёрдам, кўмак.
- آمدن** омадан ҳ. в. нег. **آ** о ва **آی** ой — келмоқ; ~ **بحال** ўзига келмоқ; ~ **بصیت** қўлга кирмоқ; ~ **بزبان** тилга келмоқ; тилга кирмоқ; ~ **بوجود** вужудга келмоқ, туғилмоқ.
- امر** амр¹ **кўплиги** **امور** ўмур — иш, амр; ~ **خير** уйланиш,
- тўй, никоҳ; ~ **واقع** юз берган, бўлиб ўтган иш.
- امر** амр² **кўплиги** **اوامر** аво-мэр — буйруқ, амр; ~ **دادن** буйруқ бермоқ; грам. **حاضر** буйруқ феъли.
- امريزدن** омўриздан — кечирмоқ. *
- امرود** амруд — 1) нок, нашвати; 2) соатни бураш.
- امروز** эмуруз — бугун; ~ **وقردا كردن** бугун-эрта қилиб ишни кечайтирмоқ.
- امروزه** эмурузэ — бугунги, ҳозирги.
- امريکائی** эмерикои — америкалик, америкага оид.
- امضاسازی** эмзосози — қалбаки имзо ясаш.
- امسال** эмсол — бу йил.
- امشب** эмшаб — бу кеча, шу кеча.
- امضا** эмзо — имзо; ~ **کردن** имзо чекмоқ; ~ **رسیدن** имзоланмоқ; ~ **رساندن** имзога тақдим этмоқ.
- امضاکننده** эмзокунандэ — имзо қўювчи; ~ **ذیل** қуйида қўл қўювчи.
- امکان** эмкон — имкон; ~ **داشتن** мумкин бўлмоқ, имкониятга эга бўлмоқ; **بقدر حتی الامکان علی قدر الامکان** имконият борича; ~ **خارج از** мумкин бўлмаган.
- امکان ناپدید** эмконнопазир — мумкин бўлмаган, имкони йўқ.
- املا** эмло — 1) имло, тўғри ёзув, орфография; 2) ҳуснихат; 3) диктант.
- املائی** эмлои — орфографик, имлога хос; ~ **قواعد*** тўғри ёзув, ~ **خط*** орфографик хато.
- امن** амн — тинчлик, сулҳ, омонлик.
- امنیّت** амнийат — амният, тинчлик, хавфсизлик; ~ **وزارت** давлат хавфсизлик министрлиги; ~ **شورای*** хавфсизлик министрлиги; хавфсизлик кенгаши.

- امواج** амвож **موج** нинг кўплиги; **گوتاه** ~* *физ.* қисқа тўлқинлар.
- آموختن** омухтан *ҳ. в. нег.* **آموز** омуз — ўқимоқ, ўқитмоқ, ўргатмоқ, ўрганмоқ.
- آموخته** омухтэ — ўрганган, ўргатилган.
- آموزش** омузэш — 1) ўқитиш, ўргатиш; **عالی** ~* олий таълим; **وزارت** ~* **وزارت عالی** олий таълим министрлиги; **جنگی** жанговар тайёргарлик; 2) *фалс.* таълимот.
- آموزشگاه** омузэшгоҳ — мактаб, ўқув юрти; **عالی** ~* олий ўқув юрти;
- آموزش و پرورش** омузэшўпарварэш — таълим ва тарбия; педагогика.
- آموزگار** омузгор — ўқитувчи, муаллим.
- آموزگاری** омузгори — ўқитувчилик, муаллимчилик; **کردن** ~ ўқитмоқ, таълим бермоқ, педагогик иш билан шуғулланмоқ.
- آموزنده** омузандэ 1) ибратли, 2) ўқувчи.
- آمە** омэ — сиёҳдон.
- آمیختن** омихтан *ҳ. в. нег.* **آمیز** аралаштирмоқ, аралашмоқ, қўшилмоқ, қўшмоқ.
- امید** умид — умид; **داشتن** ~ умид боғламоқ; **بریدن** ~ умид узмоқ.
- امیدگاه** ўмидгоҳ — таянч, суянчиқ, **صلح** ~* тинчлик таянчи.
- امیدوار** умидвор — умидвор; **بودن** ~ умидвор бўлмоқ; **کردن** ~ умидвор қилмоқ.
- امیر** амир *кўплиги* **امرا** ўмаро — амир, ҳукмдор; **لشکر** ~* дивизия командири; **الجیش** ~ армия генерали, армия қўмондонни; **المؤمنین** ~ халиф; **البحر** ~ адмирал.
- امین** амин — 1) ишончли; 2) бошлиқ, мудир; **دارائی** ~* **مالیه** ~* молия бўлими мудри; **ال ضرب** зарбхона бошлиғи.
- آن** он1 *кўр. ол.* **من** ~* **از** меники, менинг нарсам.
- آن** он2 *кўплиги* **اوان** авон — он, вақт, пайт, фурсат; **واحد** ~* бир вақтда, бир зумда, ҳар доим, ҳар дақиқа.
- انار** анор — анор.
- آنارش** онорэш — бош-бошдоқлик, анархия.
- آنان** онон — улар, ўшалар.
- انبار** амбор — 1) омбор, склад; **غله** ~* ғалла омбори, элеватор; 2) **انباشتی** феълининг *ҳ. в. нег.* **کردن** ~ омборга жойламоқ.
- انباردار** амбордор — омбордор, склад мудри.
- انباشتن** амбоштан *ҳ. в. нег.* **انبار** — йиғмоқ, жамламоқ.
- انبر** амбур — омбур; **کنده** ~* қанд ушатадиган омбур.
- انبوه** амбуҳ — 1) кўп, сонсиз-са-ноқсиз; 2) аламон, тўда;
- خلق (مردم)** ~* халқ тўдаси; 3) қуюқ, зич.
- انبیا** анбийо **نبی** нинг кўплиги.
- انتباه** энтэбоҳ — 1) уйғотиш; 2) бедорлик.
- انتباهنامه** энтэбоҳномэ — сиёсий варақа, прокламация.
- انتخاب** энтэхор — ўз-ўзини ўлдириш, худкушлик.
- انتحال** энтэхол — кўчирмачи, плагиат.
- انتخاب** энтэхоб — сайлаш; **شدن** ~ сайланмоқ; **کردن** ~ сайламоқ.
- انتخابات** энтэхобот — сайлов; **تالیفات** ~* **هوزه** ~* сайлов кампанияси;

- *جلسه پيش از ~** сайлов участкаси; сайлов олди йиғилиши.
- انتخاب شونده** энтэхобшавандэ — сайла-
нувчи.
- انتخاب کننده** энтэхобкунандэ — сайловчи.
- انتز ناسيونال** энтэрносйунол — интерна-
ционал.
- انتز ناسيوناليسم** энтэрносуйонолисм — ин-
тернационализм; ***پرولتري** —
пролетар интернационализи.
- انتريگ** онтриг — фитна.
- انتساح** энтэсох — нусха олиш, кўчи-
риш.
- انتشار** энтэшор — нашр этиш, омма-
лаштириш; **دادن ~** нашр
қилмоқ; **يافتن ~** нашр этил-
моқ, оммалашмоқ.
- انتشارات** энтэшорот — публикация, нашр
этилган китоблар.
- انتصاب** энтэсоб — тайинлаш (лаво-
зимга); **شمارن ~** тайинлан-
моқ.
- انتصابي** энтэсоби — тайинланган, бел-
гиланган.
- انتظار** энтэзор — кутиш; **كشيدن ~**
кутмоқ; **داشتن، ~ بودن،**
***اطاق ~** қабулхона.
- انتظام** энтэзом — интизом, тартиб, қои-
да ***مامورين ~** тартиб сақлов-
чи органлар.
- انتقاد** энтэгод — танқид; **از خود ~** ўз-
ўзини танқид.
- انتقادی** энтэгоди — танқидий; ***متن ~**
критик текст.
- انتقال** энтэгол — кўчириш, ўтказиш;
دادن ~ кўчирмоқ.
- انتقام** энтэгом — интиқом, ўч.
- انتها** энтэхо — 1) тугаш; *грам.*
***كلمه ~** қўшимча.
- آنجا** онжо — у ер, у ерда, у ерга;
- در ~** у ерга; **به ~** у ердан; **از ~**
у ерда.
- انجام** анжом — 1) анжом, охир, сўнг;
2) бажариш, тугаллаш; ***وظيفه ~**
вазифани бажариш; ***در حين ~**
хизмат вазифаларини ўтаб
турган пайтда, **به ~ رسميدان**
тугалланмоқ, бажарилмоқ;
يافتن ~ тугалланмоқ, бажарилмоқ;
بودن ~ در دست ~ охирламоқ,
тугамоқ.
- انجام پذير** анжомпазир — бажарилиши
мумкин бўлган.
- انجام ناپذير** анжомнопазир — бажарилиши
мумкин бўлмаган.
- انجاميدن** анжомидан — тамомла (н) моқ.
- انجمن** анжуман — анжуман, йиғин, жа-
моат, клуб; **روابط فرهنگي ~*****
Эрон ва СССР
маданий алоқа жамияти **شهر ~**
шаҳар бошқармаси, муни-
ципалитет; ***عمومي سازمان ~**
Бирлашган Миллатлар
Ташкилоти Бош Ассамблеяси.
- انجمن آرا** анжуманоро — тамада, мажлис
гули.
- آنچنان** ончэнон — шундай, шу тарзда.
- انحراف** энхэроф — оғишиш;
- انحراف ناپذير** энхэрофнопазир — оғишмайди-
ган; ***بطور ~** оғишмай.
- انحصار** энхэсор — 1) монополия; 2) чек-
лаш; **دادن ~** чекламоқ.
- انحصارچي مگر** энхэсоргар — монополист, моно-
полистик.
- انحلال** энхэллол — тарқатиш, тугатиш;
***مجلس ~** парламентни тарқатиш.
- انداختن** андохтан *ҳ. з. нег.* андоз
— отмоқ, ташламоқ, ирғитмоқ;
تبر ~ бола ташламоқ; **جلو ~**
ўқ отмоқ; **از گار ~** ишдан
чиқармоқ; **براه ~** йўлга жў-

- натмоқ; ~ **بكار** ишга солмоқ, туширмоқ.
- اندازه** андоза — андоза, ўлчов (размер); **گرفتني** ~ андоза олмоқ, ўлчамоқ, бичмоқ; **تا اندازه‌اي** бир оз, бирмунча; ~ **تاجه** қанча, қанчалик.
- اندام** андом — андом, бадан, қомат.
- انداز** андарз — панд, насиҳат.
- اندرون** андарун — 1) ич, ички қисм; 2) ичкари.
- انداك** андак — андак, озгина; ~ ~ оз-оз.
- آندم** ондам — у вақтда, шу вақтда.
- اندوختن** андухтан ҳ. з. нег. **اندوز** андуз — йиғмоқ, жамламоқ.
- اندوه** андуҳ — андуҳ, ғам, қайғу.
- اندیشه** андишэ — андиша, ўй, хаёл, ғоя, ўйлов.
- اندیشيدن** андишидан — ўйламоқ, фикр юритмоқ.
- انرژی** энэрги — энергия; * **آتومي** атом энергияси.
- انزوا** энзэво — четлашиш, тарки дунё қилиш.
- انسان** энсон *кўплиги* **اناس** ўнос — инсон, одам.
- انساندوست** энсондуст — инсонпарвар, гуманист.
- انستیتو** анститу — институт.
- انشا** эншо — 1) стиль, услуб; **ساده** ~ * содда услуб; 2) иншо; 3) ёзиш; 4) тузиш.
- انصاف** энсоф — инсоф, адолат; * **از روی** инсоф юзасидан, виждонан.
- انضباط** энзэбот — интизом, тартиб; **كار** ~ * меҳнат интизоми;
- آوردن** онтўвр — шу тарзда, шундай, ундай.
- انعام** энъом — 1) инъом этиш; 2) чой-
- чақа; **گرفتن** ~ 1) чо қа олмоқ; 2) инъом олмоқ
- انعام** энъэдом — йўқ бўлиб кети
- انعقاد** энъэгод — 1) чақирув (млис); 2) тузиш (шартно 3) қуюқлашув; * **خون** ~ * нинг қуюқлашуви.
- انعكاس** энъэкос — акс этиш, инъи
- گردن** ~ акс этмоқ.
- انفجار** энфэжар — портлаш.
- انفجاری** энфэжори — портловчи.
- انفراد** энфэрод — ёлғиз қолиш, физлик.
- انفعال** энфэол — 1) уялиш; 2) ниш.
- انقراض** энфэроз — инқироз; наслн авлоднинг тугаши.
- انقسام** энгэсом — бўлиниш, тақланиш.
- انقلاب** энгэлоб — ўзгариш, инқи тўнтариш; **وسیالیستی** Улуғ Окт. социалистик революцияси; * **بورژوا دموکراتیک** бурж демократик революцияси; **پروولتاری** пролетар революцияси; * **سوسیالیستی** социалистик революция; * **مادني** мад; революция; * **هوا** ~ ҳавон ўзгариши.
- انقلابی** энгэлоби *кўплиги* **بیون** инқилобчи, революционер.
- انکار** энкор — инкор; **گردن** ~ кор қилмоқ.
- آنکت** онкэт — анкета.
- انکشاف** энкэсоф — қуёш ёки ой 1 лиши.
- انکشافی** энкэшоф — 1) кашфиёт; 2) вож; **دادن** ~ ривож бе (фикр ва ҳ. з.); **گردن** ~ к этмоқ.

- انگاشتن** ангоштан *ҳ. з. нег.* **انگار** ангор — ўйламоқ, тасаввур қилмоқ.
- آنگاه** онгоҳ — ўша вақт, у пайтда.
- انگبین** ангүбин — асал.
- انگشت** ангэшт — кўмир.
- انگشت** ангүшт — бармоқ.
- انگستانه** ангүштона — ангишвона.
- انگشت شمه** ангүштшўмор — саноқли, оз, ҳисобли.
- انگشتگر** ангэштгар — кўмирчи.
- انگشتوانا** ангүштвона *қ.* **انگستانه**
- انگل** ангал — 1) паразит; 2) текин-хўр, ҳаромтомоқ.
- انگل شناس** ангалшэнос — паразитолог.
- انگل شناسه** ангалшэноси — паразитология.
- انگليس** энгелис — 1) инглиз; 2) Англия.
- انگليسى** энглиси — инглиз тили; инглизча.
- انگور** ангур — узум.
- انگورسته** ангурэстон — узумзор.
- آنگونه** онгунэ — шу тарзда, шундай, шу тариқа, шу йўсинда, шунақа.
- انگيختگی** ангихтэги — ишқибозлик.
- انگيختن** ангихтан *ҳ. з. нег.* **انگيز** ангиз — қўзғатмоқ, уйғотмоқ, қўзғамоқ.
- انوار** анвор **نور** нинг кўплиги.
- انواع** анво **نوع** нинг кўплиги.
- انور** анвар — 1) жуда нурли; 2) киши исми.
- آنور** онвар — у ёқ, у томон; **دریا** ~* денгиз ортидаги, океан нариёғидаги.
- آنوقت** онвағт — 1) у вақт, ўшанда; 2) сўнг, кейин.
- آنها** онҳо ва **آنان** онои — улар; ~ **کتاب** * уларнинг китоби.
- آنهار** анҳор **نهر** нинг кўплиги.

- انهدام** энҳэдом — 1) емирилиш; 2) йўқ бўлиш.
- انضمام** энҳэзом — ҳазм қилиш.
- آنی** они — бир зумлик, бир дақиқали.
- انیس** анис — анис, ҳамсуҳбат, дўст.
- او** у — киш. ол. у; ~ **کتاب** * унинг китоби.
- اواخر** авохэр **آخر** нинг кўплиги.
- آوارگی** оворэги — 1) оворалик, сарсонлик; 2) бадбахтлик.
- آواره** оворэ — овора, сарсон-саргардон.
- آواز** овоз — 1) овоз, ун; **گردن** ~ бақирмоқ, қичқирмоқ, чақирмоқ; 2) ашула, қўшиқ; **دسته جمعی** * хор.
- آوازبرگشت** овозбаргашт — акс садо.
- آوازبازیر** овозпазир — *грам.* ҳаракат олувчи ҳарф, ундош; ~ **حروف** * ундош товушлар.
- آوازه** овозэ — 1) овоза; 2) миш-миш, гап-сўз.
- آوازه خوان** овозэxon — ашулачи, қўшиқчи.
- اواسط** авосэт **وسط** нинг кўплиги.
- اوايل** авойэл **اول** нинг кўплиги.
- اوج** ўвж — авж, юқори нуқта; **گرفتن** ~ юқорига кўтарилмоқ, авжга чиқмоқ.
- اوباش** ўвбош — саёқ, дарбадар, безори.
- اوت** ут — август.
- اوج گیری** ўвжгири — юқорилашиш, кўтарилиш, учуш.
- آورد** овард — жанг, уруш.
- آوردماه** овардгоҳ — жанг майдони.
- آوردن** овардан *ҳ. з. нег.* **آور** овар ва **آر** ор — 1) келтирмоқ, олиб келмоқ; ~ **بیرون** олиб чиқмоқ; ~ **به** **بار** ~ раҳм қилмоқ, ~ **بار** ~ туғмоқ, ҳосил келтирмоқ; ~ **بجا**

- бажо келтирмоқ, бажармоқ;
~ **بدست** қўлга киритмоқ;
ياد ёдга келтирмоқ; 2) ҳи-
қоя қилмоқ, кетказмоқ.
- اورنگ** ўвранг — 1) тож, тахт; 2) гў-
заллик, ҳашамат.
- آوريل** оврил — апрель.
- اوزان** авзон **وزن** нинг кўплиги.
- اوسط** ўвсат — ўрта, марказ.
- اوضاع** ўвзо **وضع** нинг кўплиги; вази-
ят, ҳолат, аҳвол; **جهان** * хал-
қаро аҳвол; **سیاسی** * сиёсий
аҳвол.
- اوقات** ўвғот **وقت** нинг кўплиги; 2) ҳо-
лат; 3) димоғ, таъб, **تلخ**, **اوقاتم تلخ**
است менинг таъбим хира, ди-
моғим чоғ эмас.
- اوكرائى** украини — 1) украин (киши);
2) украиннага мансуб.
- اول** аввал — 1) аввал; 2) бош;
3) биринчи.
- اولا** аввалан — биринчидан, аввало.
- اولاد** авлод **ولد** нинг кўплиги.
- اوتيماتوم** ултимотум — ультиматум.
- اوليا** ўвлийо **ولى** нинг кўплиги;
~ **امور** * ҳукмронлар, ҳукумат
бошлиқлари; ~ **دولت** * давлат
арбоблари.
- اونيورسيتته** унiversитет — университет.
- اويشتن** овихтан *х. з. нег.* **اويڭ** овиз —
осмоқ, осилмоқ, илмоқ, илин-
моқ.
- اوزان** овизон — осилиб турувчи, осиг-
лик, осилган; **کردن** ~ осиб қўй-
моқ; **بودن** ~ осилиб турмоқ.
- اويغور** уйғур — уйғур.
- اويماق** уймоғ — уруғ, аймоқ.
- آه** оҳ — оҳ; **كشيدين** ~ оҳ урмоқ,
уҳ тортмоқ.
- آهار** оҳор — оҳар, крахмал;
- اهالى** аҳоли **اهل** нинг кўплиги.
- اهانت** эҳонат — ҳақорат қилиш, ҳазар
қилиш, нафратланиш; **کردن** ~
ҳақорат қилмоқ, нафратлан-
моқ, ҳазар қилмоқ.
- اهتزاز** эҳтэзоз — тебраниш, силкинвиш,
ҳилпираш.
- اهتمام** эҳтэмом — уриниш, ҳаракат қи-
лиш.
- اهدا** эҳдо — ҳадя қилиш, совға қи-
лиш, тортиқ қилиш.
- آهستگى** оҳэстэги — 1) асталик, оҳиста-
лик, сокинлик; 2) юмшоқлик;
3) камтаринлик.
- آهسته** оҳэстэ — 1) оҳиста, тинч, аста,
секин; 2) юмшоқ.
- آهك** оҳак — оҳак; (**آبديده**) *
сўндирилган оҳак; (**آبنديده**)
* сўндирилмаган оҳак.
خفته * оҳаки — оҳакли, оҳакка оид.
- آهكى** аҳл **كۇپليگى** аҳоли — аҳл,
табаа, гражданин,
- اهل البيت** аҳл-л-байт — оила аъзолари.
- اهلى** аҳли — хонаки, ўргатилган;
~ **حيوانات** * уй ҳайвонлари.
- اهميت** аҳамийят — аҳамият; **دادن** -
аҳамият бермоқ; **داشتن** -
аҳамиятга эга бўлмоқ.
- اهن** оҳан — темир; **شيروانى** * ту-
нука.
- اهن آلات** оҳанолот — темир буюмлар.
- آهنربا** оҳанрӯбо — оҳанрабо, магнит.
- آهن ساز** оҳансоз — темирчи, тунукачи.
- آهن سازى** оҳансози — металл (темир) бу-
юмларни ишлаб чиқариш.
- آهنگ** оҳанг — оҳанг, овоз, куй.
- آهنگدار** оҳангдор — оҳангдор.
- آهنگ ساز** оҳангсоз — металлург.
- آهنگر** оҳангар — темирчи.
- آهنگ ساز** оҳангсоз — куй яратувчи, баста-
кор, композитор.
- آهو** оҳу — оҳу.

- آهون** оҳун — 1) мина; 2) ғор.
آهيانه оҳийонэ — бош суяги.
آيا ойо — юкл. ми?
اياق ва **آياغ** айоғ — аёғ, бакал, жом.
ايات эйолат — область, провинция,
متحده اماريكا ~ ** АҚШ.
ايام айюм 1) **يوم** нинг кўплиги;
تعطيل ~ * каникул; 2) давр,
вақт.
ايتام айтом **يتيم** нинг кўплиги.
ائتلاف эътэлоф — иттифоқ, дўстлик,
ҳамкорлик, блок.
ائتلافي эътэлофи — коалицион;
~ **حکومت** * коалицион ҳукумат.
ايجاب ижоб — эҳтиёж, талаб, зару-
рат; **کردن** ~ талаб қилмоқ.
ايجاد ижод — ижод, яратиш;
گردن ~ ижод қилиш.
ايجاز ижоз — 1) қисқартириш; 2) қис-
қалик; ~ **بطريق** * қисқача,
қисқаси.
ايدآليست идэолист — идеалист.
ايدە идэ — идея, ғоя.
ايدە آل идэол — идеал.
ايدەئولوژى идэульжи — идеологик, идеоло-
гия.
ايراد ирод — 1) ирод; **نطق** ~ нутқ ирод
қилиш; 2) танқидий фикр бил-
дириш.
ايراني ирони — эронли, эронга мансуб.
ايزد изад — худо.
ايستادن истодан ҳ. з. нег. **ايست** ист —
тўхтамоқ, турмоқ.
ايستگاه истоғоҳ — тўхташ жойи, стан-
ция, остановка, бекат, база,
пункт; **تداركاتى** ~ * тайёрлов
пункти; **راه آهن** ~ темир йўл
станцияси; **برق** ~ * электростан-
ция; **دريائى** ~ * пристань (ке-
малар тўхтайдиган жой).
ايشمان ишон — улар.
ايضاح изоҳ — изоҳ, тушунтириш, ком-
ментария.
- ايفا** ифо — бажариш, адо этиш;
کردن ~ бажармоқ.
ايل ил **كۇپلىگى ايلات** илот¹ — эл,
халқ, уруғ; 2) бўйсунган.
ايلچى илчи — элчи; **گېمىر** ~ * мухтор
элчи.
ايلغار илғор — босқин, ҳужум, чопқин.
ايمو имо — имо-ишора.
ايمان имон — имон, ишонч; **داشتمن** ~
ишонмоқ.
ايمان ийман — хавфсиз, сақланган;
بودن ~ сақланган бўлмақ.
اين ин — бу.
اينجا инжо — бу ер, бунда; ~ **از** бу
ердан; ~ **به** бу ерга; ~ **در** бу
ерда.
اينچنين инчэнин — 1) шундай; 2) шун-
дай қилиб, шу тариқа.
اينده ойандэ — келажак, келгуси;
~ **سال** * келаси йил; келгу-
сида; ~ **نزديك در** * яқин кела-
жакда.
اينسان инсон — шундай, шу равнида,
шу тарзда.
اينطور интўвр — шу тақлидда, шу
тарзда, шу йўсинда.
اينقادىر инғадар — шунча, шунчалар.
اينك инак — демак, энди, мана.
اينگونه ингунэ — шундай, шунга ўх-
шаш, шундай усулда, шу тарз-
да, шу тартибда.
ايوان эйвон — айвон.
اين оин — оинн, қонда, усул, расм;
جامه ~ * догма.
اين نامه оинномэ — низом, устав, ин-
струкция; **انتخابات** ~ * сайловлар
ҳақидаги низом; **حزب** ~ *
партия устави.
اينمه оинэ — кўзгу.
اينمه ساز оинэсоз — кўзгусоз.
اينمه سازى оинэсози — кўзгусозлик;
~ **كارگاه** * кўзгусозлик корхо-
наси.

ب

- ب бэ — форс алифбесининг 2- ҳарфи; абжад ҳисобида 2 га тенг.
- ب ёки به бэ кўм. 1) -га; **خانه** ~ уйга; 2) -да (билан); **مداد** ~ қаламда ёзим.
- با бо — кўм. 1) билан; 2) -да **کشتمى** ~ пароходда.
- بااراده боэроде — иродали.
- باساس боасос — асосли.
- باب боб¹ **کۇپلىگى ابواب** абвооб — 1) эшик, дарвоза; 2) боб; 3) нумератив (иморат, ҳовли учун).
- باب боб² — боп, мос.
- بابا бобо — бобо, ота, амаки мурожаат учун); ~ **ولگنىء** қўйсангчи!
- باتلاق ёки **باطلاق** ботлоқ — ботқоқ
- باج бож — бож; **سەمبيل خواسستن** * зўрлаб пул ундирмоқ, шантаж қилмоқ.
- باجگير божгир — бож, солиқ йиғувчи.
- باجى божи — опа, хола (мурожаат учун).
- باخت бохт — ютқишиш.
- باختر бохтар — 1) ғарб; 2) Бактрия.
- باخترى бохтари — 1) ғарбий; 2) қадимги Бактрияда яшовчи.
- باختن бохтан *ҳ. э. нег. باز* боз — ютқишмоқ, бой бермоқ; ~ **خودرا** ўзини йўқотиб қўймоқ; ~ **قمار** * қимор ўйнамоқ.
- باخصوص боҳўсус — 1) хусусан; 2) махсус.
- باخه бөхэ — тошбақа.
- باد бод¹ — 1) шамол; **دادن** ~ шамоллатмоқ; **به کردن بر** ~ **کردن** бе **به** **دادن**, **بر** ~ **دادن** елга совурмоқ, барбод қилмоқ;
- دور دست دارد** ~ қўлида нараса йўқ (камбар.
- * آستين كسى انداختن** * гиж-гижлатмоқ; 2) такаббулик; 3) шиш; **کردن** ~ шиш
- بار бод² ёки **بادا** бодо — бўлсиз ~ **زنده** яшасин!
- بادام бодом — бодом; **مىنى** ер ёнғоқ.
- بادامك бодомак — анат. бодомски без.
- باد اورد бодовард — кутилмаган, қисдан қўлга кирган.
- بادبادك бодбодак — варварак.
- بادبان бодбон — елкан.
- بادبزن бодбэзан — 1) елпигич; 2) **برقى** * вентилятор.
- بادپا бодпо ва **بادپايما** бодпэймо — 1) елдек югурувчи; 2) чопқи
- بادسنج бодсанж — физ. анемоме
- بادگير бодгир — 1) форточка; 2) диатор.
- بادمجان бодэмжон қ. **بادنجان**
- بادنجان бодэнжон — бақлажон; **دور قاب چيدان** ~ ла бардорлик қилмоқ.
- باده бодэ — 1) май, вино; 2) жо
- باده فروش бодэфўруш — майфўруш.
- باده فروشى бодэфўруши — май сотиш.
- باده گسارى бодэгўсари — майхўрлик.
- بادى боди¹ — шамолли; **كردى** **كشتمى** елканли қайиқ, кема
- بادى боди² — бошловчи; бошлап
- بادى **دور** * ~ **دور** бошл; шнда; **دور** * ~ **نظر** бир қарап
- باديان бодион — бот. бодиён.

باديه бодийэ¹ — сахро.
 باديه бодийэ² — пиёла, жом.
 باديه نث бодийэнэшин — сахроншици, кўчманчи.
 بار бор¹ — марта; ~ يک бир марта; **بارى چند** бир неча бор.
 بار бор² — юк; **کردن** ~ юкламақ; **گرفتن** ~ ҳомиладор бўлмақ.
 بار бор³ — мева.
 بار бор⁴ — қабул.
 بار бор⁵ — ресторан, бар.
 باران борон — ёмғир; **خوردن** ~ ёмғирда қолмоқ.
 بارانى борони — плаш.
 باربر борбар — ҳаммол, юк ташувчи;
 باربرى борбари — 1) юк ташиш; 2) юк улови.
 بارخانه борхонэ — 1) бир даста мол; 2) склад, мол сақланадиган жой.
 بارخيز борхиз — мева берувчи, ҳосилдор.
 باردار бордор¹ — мевали.
 باردار бордор² — ҳомиладор.
 بارز борэз — 1) аниқ, равшан; 2) ажралиб турувчи.
 بارش борэш — ёгин.
 بارکش боркаш — 1) юк ташувчи; 2) *** اتومبيل** юк машинаси.
 بارگاه боргоҳ — сарой, қабулхона.
 بارنامه борномэ — фактура (жўнатилган молнинг рўйхати).
 بارو бору — қалъа девори.
 باروت борут — порох.
 باروتى борути — кул ранг.
 بارور борвар — мевали, ҳосилли.
 باره барэ — 1) марта; 2) **ҳақ (кўмакчи)...** ~ *** در** ҳақида; ~ **در اين** бу ҳақда.
 بارها борҳо — бир неча бор, кўплаб.

بارى бори — юкл. -и (-си) ~ *** ماشين** юк машинаси.
 باريدان боридан — ёғмоқ.
 بارىك борик — ингичка, нозик ~ *** موقع** ~ *** وضيعت** кескин вазият.
 بارىك بين борикбин — зийрак.
 بارىكه борикэ — сўқмоқ йўл.
 بارىكى борики — ингичкалик, нозиклик.
 باز боз¹ — лочин.
 باز боз² — яна, тагин.
 باز боз³ — очиқ.
 باز боз⁴ қ. **باختن**
 بازار бозор — бозор; **جهانى** * жаҳон бозори; **داخلى** * ички бозор.
 بازار بسند бозорласанд — харидорғир, чаққон (мол).
 بازين бозбин — билет текширувчи, контролёр.
 بازىنى бозбини — қайта кўриш; текшириш.
 بازىرس бозпўрс — терговчи.
 بازىرسى бозпўрси — тергов **کردن** ~ тергов олиб бормоқ.
 بازىس бозпас — қайтариш, қайта; **دادن** ~ қайтиб бермоқ.
 بازجو бозжу — 1) терговчи; 2) текширувчи.
 بازخواست бозхост — 1) сўроқ қилиш; 2) жавобгар қилиш.
 بازار بازдар **بازداشتن** боздош — қамаш; ушлаш;
بازداشت боздошт **کردن** ~ қамоққа олмоқ.
 بازداشتگاه боздоштгоҳ — қамоқхона.
 بازداشتن боздоштан **خ. з. нег. بازار** боздор — 1) тўхтатиб қолмоқ, ушлаб қолмоқ; 2) қамоққа олмоқ.
 بازديد боздид — 1) назорат; 2) учрашув; 3) жавоб визити;

- کردن** бирор нарсани
бориб кўрмоқ.
- бозрас** — инспектор; ревизор.
- бозраси** — 1) ревизия; **≈ دولتى** *
давлат контроли; 2) тинтув.
- бозаргон** — савдогар.
- бозаргони** — 1) савдо; 2) савдо
-и. си; ~ **اطاق** * савдо палатаси;
~ **سرمایه** * савдо капитали.
- бозгард** қ. **بازگشتن**
- бозгардонидан** — қайтармоқ.
- бозгашт** — қайтиш; қайтим.
- бозгу** ёки **بازگوئی** бозгуи — қай-
та айтиш, сўзлаб бериш; **کردن** ~
қайтариб айтиб бермоқ, сўзлаб
бермоқ.
- бозмондан** — орқада қолмоқ;
~ **ازگار** ~ ишдан қолмоқ, ишга
ярамай қолмоқ.
- бозмондә** — қолоқ, орқада қол-
ган.
- бознэшастә** — 1) ўтириб қолган,
пенсия ёки отставкага чиққан;
2) пенсионер.
- бозу** — 1) билак; 2) *кўч*. қудрат.
- бози** — ўйин, ўйнаш; **کردن** ~
ўйнамоқ; **دادن** калака қилмоқ.
- бозйофт** — қайтиб олиш.
- бозича** — ўйинчоқ.
- бозикўн** — ўйинчи, қиморбоз.
- бозигар** — 1) актёр; 2) ижрочи
(роль).
- бозигуш** — тўполончи.
- бозигуши** — тўполон қилиш;
کردن ~ тўполон қилмоқ.
- бостон** — қадим, қадимги.
- бостоншэнос** — археолог.
- бостоншэноси** — археология.
- боскэтбол** — баскетбол.
- босалиғә** — дидли одам.
- باسمه چي** босмачи — **بوسما** ишчиси, лито-
граф.
- باسواد** босавод — саводли.
- باش** бош қ. **بودن**
- باشاد** бошад — майли, бўлаверсин.
- باشرف** бошараф — виждонли, шараф-
ли.
- باشكوه** бошўкуҳ — 1) ҳашаматли;
2) тантанали, жозибали;
~ **جلسه** * тантанали мажлис.
- باشگاه** бошгоҳ — клуб.
- باشمهل** бошамал — чапани.
- باصرفه** босарфә — тежамли, фойдали.
- باصره** босэрә — кўриш; ~ **آلت** * кўриш
органи, кўз.
- باطل** ботәл — қалбаки, бекор;
کردن ~ бекор қолмоқ.
- باطلاق** ботлоғ қ. **باتلاق**
- باطن** ботән — ички, яширин;
- باطن** ботән — ичдан, юракдан.
- بوع** бозс — сабаб.
- بوغ** — боғ; **نباتات** * ботаника
боғи; **وحش** * ҳайвонот боғи.
- بافت** бофт — 1) тўқиш; 2) газлама,
газмол.
- بافتن** бофтан — 1) тўқимоқ, 2) ўрмоқ.
- بافنده** бофандә — тўқувчи.
- باقي** боғи — 1) қолувчи, доимий,
мангу; 2) қолдиқ, боқимонда;
~ **ماندن** ~ тугамай қолмоқ.
- باك** бок — кўрқинч, кўрқинш;
~ **داشتن** ~ кўрқмоқ.
- باكتري** боктәри — бактерия.
- باكتري شناس** боктәришэнос — бактериолог.
- باكره** бокәрә — қиз бола, ифбатли
қиз, пок қиз.
- بال** бол — қанот; ~ **گرفتن** ~ қанот
остиға олмақ; қўллаб қувват-
ламоқ.
- بالا** боло — юқори, уст, тепа.

- بالايش** болопуш — пальто, устки кийим.
- بالاختصاص** бэлэхтэсөс — айниқса, хусусан; айин, махус.
- بالاخره** бэлөхэрэ — охири, натижада.
- بالارو** болорүв — 1) лифт; 2) кўтарилаётган, кўтарилувчи.
- بالاش** болэш — ёстиқ.
- بالاشت** болэшт қ. **بالاش**
- بالعكس** бэлъакс — аксинча.
- بالفرض** бэлфарз — фараз, қилайлик.
- بالفعل** бэлфэъл — ҳақиқатда.
- بالكل** бэлкүлл — бутунлай, тамоман.
- باليدان** болидан — ўсмоқ, катта бўлмоқ.
- باليستيك** болистик — 1) баллистика; 2) баллистик; * **موشك** баллистик ракета.
- بالين** болин — ёстиқ, бош томон.
- بام** бом — том.
- بامداد** бомдод — тонг.
- بامدادان** бомдодон — сахарлаб, тонгда.
- بامگاه** бомгоҳ қ. **بامداد**
- بانك** бонк — банк; * * **ملي ايران** Эрон Миллий банки.
- بانگ** бонг — чақириқ; фарёд, товуш, овоз, садо.
- بانو** бону — бону, хоним; уй бекаси.
- باور** бовар — ишонч; **گوردن** ишонмоқ.
- باوري** бовари — ишончли.
- باوقوف** бовўқуф — бохабар, маълумотли, билимдон.
- باي** бой¹ қ. **بايستين**
- باي** бой² — бой.
- بايد** бойад — керак, лозим;
- باير** бойэр — қўриқ, бўз.
- باير** боэрэ — қўриқ ер.
- بايستين** бойэстан х. з. нег. **باي** бой — керак бўлмоқ.
- بايستته** бойэстэ — керакли, керак бўлган.
- بېر** бабр — йўлбарс.
- بوت** бўт — бут, санам.
- بوتانيك** бўтоник — ботаника, ботаникага онд.
- بوت پرست** бўтпараст — бутпараст.
- بوتلر ييج** батадриж — аста-секин, тадрижан.
- بوتر** баттар (**باتري**) — ёмонроқ.
- بوتون آرمه** бэтүномэ — темирбетон.
- بچه** бэжэдд — жиддий равишда.
- بجز** бэжүз — *кўм.*-дан ўзга; **من** ~ мендан ўзга.
- بچگانه** бач(ч)эгонэ — болаларга онд; ~ **لباس** * болалар кийими.
- بچگي** баччэги — болалик, гўдаклик.
- بچه** баччэ — бола; **آوردن** ~ болаламоқ.
- بخت** баҳс — баҳс, мунозара;
- بختن** баҳслашмоқ, **به گردن** муҳокама қилмоқ.
- بخر** баҳр¹ *кўплиги* **بخار** бэҳор — денгиз; * **معيط** океан.
- بخار** баҳр² — баҳр (аруздаги).
- بخران** бўхрон — кризис, касод;
- اقتصادی** * иқтисодий кризис.
- بخریه** баҳрийэ — денгиз флоти;
- تجارتی** * савдо флоти; **جنگی** * ҳарбий-денгиз флоти.
- بخار** бўҳор — буг.
- بخاری** бўхори — печка; **برقی** * электр плитаси, печкаси.
- بخالات** бэхолат — 1) бахиллик, очкўзлик; 2) кўролмаслик, ҳасад.
- بخت** бахт — бахт.
- بخت آزمائی** бахтозмон — 1) лотерея; 2) бахт синаш.
- بختوار** бахтвар — бахтли
- بخرد** бэхэрад — ақлли, доно.
- بخردی** бэхэради — донолик.

- بخش** бахс — 1) паст; ~ **بهایی*** паст баҳо; 2) лалми, суғорилмай-диган.
- بخش** бахш — 1) бўлак; 2) бўлим; 3) бўлиш; **گردن** ~ бўлмоқ; 4) даҳа, район; 5) боб, қисм; 6) қ. **بخشیدان**
- بخشای** бахшой қ. **بخشودن**
- بخشمايش** бахшойэш — кечиш, кечириш.
- بخشدار** бахшдор — район ҳукмдори, ҳоким.
- بخشش** бахшэш — садақа, инъом, чой пули.
- بخش ناپذیر** бахшнопазир — бўлинмас.
- بخشودگی** бахшудэги — 1) солиқ, жарима кабилардан озод қилиш; 2) амон-амон (амнистия), кечириш.
- بخشودن** бахшудан қ. з. нег. **بخشمايش** бахшой — 1) кечирмоқ, кечмоқ; 2) озод қилмоқ (солиқдан).
- بخشیدان** бахшидан қ. з. нег. **بخش** 1) бағишламоқ, инъом қилмоқ; 2) кечирмоқ; 3) бўлмоқ.
- بخل** бўхл — хасислик, бахиллик.
- بخمل** бахмал — бахмал.
- بخو** бўхув — кишан.
- بخیل** бахил — бахил, ичқора.
- بخیه** бахйэ — чок; **بخشودن** тикмоқ, чок-ламоқ.
- بد** бад — ёмон.
- بداختر** бадахтар — бахтсиз, шумтолеъ.
- بدادا** бададо — лапашанг.
- بدان** бэдон — **به + آن** (унга).
- بداندام** бадандом — бесўнақай.
- بداهت** бадохат — 1) очиқ-ойдинлик; 2) ҳозиргўйлик.
- بدبختانه** бадбахтонэ — бахтга қарши.
- بدبديگ** бадбадак — попишак.
- بدبده** бадбэдэҳ — бедана.
- بدبو(ی)** бадбу — сассиқ.
- بدبوئی** бадбуи — сассиқлик.
- بدبین** бадбин — пессимист.
- بدبینی** бадбини — пессимизм.
- بدچشم** бадчашм — 1) ёмон кўзли; 2) бахил, ҳасадли.
- بدچشمی** бадчашми — 1) бахиллик; 2) ёмон кўзлилик.
- بدحرف** бадҳарф — аччиқ тил.
- بددهان** баддахон — оғзи шалоқ. қ. **حرف**.
- بدر** бадр — тўлин ой.
- بدرفتار** бадрафтор — ёмон хулқли, бедаб.
- بدرقه** бадрағэ — кузатиб қўйиш, брнш; **گردن** ~ кузатиб қўймо кузатиб бормоқ.
- بدرو** бадру — хунук.
- بدرود** бадруд — хайрлашиш, видолшиш; **گردن** ~ **گفتن** ~ хайрлашмоқ **گفت** ~ **زندگانی را** ~ ҳаёт биладидолашди.
- بدصورت** бадсурат қ. **بدرو**
- بدطالع** бадтолеъ қ. **بداختر**
- بدعت** бэдъат — 1) янгилик киритиш; 2) бидъат.
- بدگل** бадгэл қ. **بدصورت**
- بدگواری** бадгўвори — айб, нуқсон.
- بدل** бадал — алиштириш; **شدن** ~ алмашмоқ; **گردن** ~ алиштириш.
- بدلگام** бадлэгом — бебошвоқ.
- بدن** бадан **کۇپلیگی** абдон бадан.
- بدن** бўдан қ. **بودن**
- بدو** бэду — **به + او** унга.
- بدو** бадв¹ — саҳро.
- بدو** бадв² — бошланиш; ~ **در** (шида, бошланишида).
- بدوا** бадван — бошда, бошлаб, авло.
- بدون** бэдунэ — -сиз; **من** ~ * **من** сиз; **تأمل** ~ * ўйламасдан.

بادوی бадави¹— бадавий.
بادوی бадави — ибтидоий, бошланғич.
بادی бади — ёмонлик.
بادید бадид — қ. **بادید**
بادیع бадий — бадий; ~ **علم*** рито-
 рика.
بادین бэдин — **به** + **این** бунга.
بادیهه бадиҳа — бадиҳа.
بدر базр кўплиги **بدر** бўзур —
 уруғ, дон, тухум.
بدرافشما базрафшон — сеялка.
بدرافشا базрафшони — уруғ сепиш,
 экиш.
بدرگاری базркори қ. **بدرافشانی**
بذل базл — сахийлик.
بذله базлэ — ҳазил, қизиқчилик, му-
 тоиба.
بذور бўзур **بذر** нинг кўплиги.
بر бар¹ қ. **بردن**
بر бар²— мева.
بر бар³— бағир, эгин; **دارم** ~
 1) бағримда; 2) эгнимда;
بر киймоқ **در** ~ **کشیدن**
 бағрига тортмоқ.
بر бар — **کۆم**. узра; **زمین** ~
 ер узра.
بر бўр — чийлаш; **خوردن** ~
 чийланмоқ; **زدن** ~ чийламоқ.
بر барр — қуруқлик.
بر آ баро қ. **بر آمدن**
بر آ бўрро — кескир, ўткир.
بر آبر баробар — 1) баробар; 2) **کۆم**.
 қарши **در** ~ **هن** қаршимда.
بر آدر бэродар — ака-ука; ~ **و شماعی***
 эмикдош.
بر آدر آدر бэродарзодэ — жиян.
بر آدر آدر бэродарзан — қайнаға, қайин-
 ини (эрга).
بر آدر آدر бэродар (э) шўвҳар — қайнаға,
 қайинини (хотинга).
بر آدر барор қ. **بر آوردن**

براستی бэроستي — ростданам, айтган-
 дек.
بر آشوبتن барошўфтан қ. з. нег. **بر آشوب**
 барошуб — ачигланмоқ.
بر آراشتن барафроштан қ. з. нег. **بر آراز**
 барафроз — тикламоқ, кўтар-
 моқ; ~ **پرچم** байроқ тикмоқ.
بر آراق барроғ — ялтироқ, тобланувчи.
بر آروغ бароғ (мушук); **شمن** ~
 ҳурпаймоқ (одам ҳақида).
بر آمد баромад — 1) чиқиш; 2) чиқим.
بر آمدن баромадан — кўтарилмоқ, чиқ-
 моқ.
بران бўррон қ. **برا**
بر آنداختن барандохтан қ. з. нег.
 барандоз — йиқмоқ, кўтариб
 ташламоқ, олиб ташламоқ.
بران آداز барандоз қ. **بر آنداختن**
برانگيزتن барангизтан қ. з. нег. **برانگيز**
 барангиз — қўзғатмоқ, турғаз-
 моқ.
بر آور баровар қ. **بر آوردن**
بر آوردن баровардан қ. з. нег. **بر آور** ба-
 рор ёки **بر آور** баровар — (юза-
 га) чиқармоқ, юзага келтир-
 моқ.
بر آهينختن бароҳихтан — яланғочламоқ,
 суғурмоқ (қиндан), (қилич,
 ханжар кабиларни).
بر آي баройэ — **کۆم**. учун **شما***
 сиз учун, сизга.
بر آيگان бэройэгон — бекорга, текинга.
بر آيستين барбастан қ. з. нег. **بر آيستين**
 банд — бирлаштирмоқ, боғла-
 моқ.
بر آيا барпо — тикланган; **گوردن** ~
 тикламоқ; **شمن** ~ тикланмоқ.
بر آتاب бартоб қ. **بر آتفتن**
بر آتفتن бартофтан қ. з. нег. **بر آتاب** бар-
 тоб — 1) эшмоқ; 2) порламоқ;
 ~ **رؤي** юз ўғирмоқ.

- برتری** бартари — афзаллик, устунлик.
برج бўрж — 1) бурж; минора;
 2) шахм. руҳ; 3) геом. цилиндр;
 4) ой ~ **اول در** ой бошида.
- برجسته** баржасте — 1) қабариқ 2) баржаста (одам); 3) машҳур.
- برچسپ** барчасп — этикетка.
برچیدگی барчидэги — 1) тарқатиб юбдориш; 2) ёпиб қўйиш, йиғиштириш.
- برچين** барчин ҳ. з. нег. **برچیدن** барчидан — йиғиштирмоқ.
- برخاستن** бархостан ҳ. з. нег. **برخیز** бархиз — 1) турмоқ; 2) қўзғалмоқ.
- برخورد** бархўрд — тўқнашув, учрашув.
- برخوردار** бархўрдор — фойдаланувчи, манфаатдор; **بودن** ~ **شدن** фойдаланмоқ.
- برخوردن** бархўрдан — тўқнашмоқ, учрашмоқ.
- برخي** бархи — баъзи.
برخيزن бархиз қ. **برخاستن**
برد бўрд — 1) ютуқ; 2) фойда;
 3) ҳарб. дистанция — **تير** ~ *
 отиш масофаси.
- برد** бард. — совуқ.
بردار бардор қ. **برداشتن**
برداشت бардошт — кўтариш; **محصول** ~
 ҳосил кўтариш.
- برداشتن** бардоштан ҳ. з. нег. **بردار** бардор — кўтармоқ.
- بردگی** бардэги — қуллик; **روژيم** ~
 қуллик тузуми.
- بردهيدن** бардамидан — аччиғланмоқ.
بردن бўрдан ҳ. з. нег. **بر** бар—1)
 олиб бормоқ; 2) элтмоқ; 3)
 ютиб олмоқ; ~ **به نسي** турмоқ,
 яшамоқ.
- برده** бардэ — қул.
- برده‌داری** бардэдори — крепостной;
 ~ **روژيم** * крепостной тузум.
- برديدن** бардидан ҳ. з. нег. **بربين** барбин — 1) ўгирилмоқ; 2) кузатмоқ.
- بررسی** барраси — 1) ўрганиш, текшириш; 2) обзор; **شدن** ~ ўрганилмоқ.
- برزگر** барзгар — деҳқон.
برزن барзан — район, кўча, бўлма.
برزنت брэзэнт — брезент.
- برس** бўрс — шчётка; **كفش** ~ * оёқ
 кийими шчёткаси; **لباس** ~ *
 кийим шчёткаси.
- برسوق** бўрсуғ — бўрсуқ.
برش бўрэш — бичиш; кесиш.
برشتن бэрэштан — қовурмоқ.
برعليه баралэйҳ — га қарши; **جريان** ~ *
 оқимга қарши.
- برف** барф — қор.
برف‌پاك‌كن барфпоккўн — қор тозалайдиган.
- برق** барғ — 1) яшин; 2) электр;
 3) сайқал, сир.
- برقرار** барғарор — барқарор, турғун;
 ~ **صلح** * мустаҳкам тинчлик.
برق‌گیر барғгир — яшин қайтаргич.
- برگت** баракат — фаровончилик, барака.
- برگشيدن** баркэшидан — 1) юқори кўтармоқ; 2) тортиб чиқармоқ.
- برگندن** баркандан — суғурмоқ.
- برگ** барг¹ — япроқ, варақ; **سؤاليه** ~ *
 анкета.
- برگ** барг² — 1) қурол; 2) озиқ-овқат, йўл озиғи.
- برگزار** ёки **برگزار** бургузор — ўтказилувчи, амалга, оширилувчи;
گردن ~ ўтказмoқ; **شدن** ~ бўлиб ўтмоқ, ўтказилмоқ; нишонланмоқ.

برگردن **баргард** қ. **برگشتن**
 برگردان **баргардон** — қора қоғоз.
 برگردانیان **баргардонидан** ёки **برگردانان**
 баргардондан — қайтармоқ, ай-
 лантирмоқ.
 برگردیدن **баргардидан** қ. **برگشتن**
 برگزاور **баргүзор** қ. **برگزار**
 برگزیدن **баргүзидан** ҳ. з. **нег. برگزین**
 баргүзин — ташламоқ.
 برگزیده **баргүзида** — танланган.
 برگشتن **баргаштан** ёки **برگردیدن**
 баргардидан ҳ. з. **нег. برگرد** бар-
 гард — қайтмоқ, ўгирилмоқ.
 برگماشتن **баргүмоштан** ҳ. з. **нег. برگمار**
 баргүмор — топширмоқ, тайин-
 ламоқ.
 برنا **бўрно** — 1) ёш, барно; 2) йи-
 гит.
 برنامه **барномэ** — программа; **~ حزب***
 партия Программасы.
 برنج **бэрэнж** — 1) гуруч; 2) бронза;
 برنده **барандэ** — 1) олиб борувчи;
 2) ғолиб; лауреат. **~ جاز***
 тинчлик мукофоти лауреати.
 بروت **бўрут** — мўйлов.
 بروج **бўруж** **برج** нинг кўплиги.
 برودت **бўрудат** — 1) совуқ; 2) совуқ-
 лик; 3) совиш.
 بروز **бўруз** — ошкорлик; **~ دادن**
 ошкор бўлмоқ.
 برومند **баруманд** — 1) самарали, фа-
 ровон; 2) омадли.
 برون **бўрун** қ. **بيرون**
 بره **баррэ** — қўзичоқ.
 برهان **бўрҳон** **кўплиги** **براهين** баро-
 ҳин — далил, ҳужжат.
 برهم **барҳам** — аралашиб кетган,
 чигал; **خوردن** ~ чигаллашмоқ,
 аралаштириб юбормоқ; барҳам
 емоқ.
 برهنگی **бараҳнэги** — яланғочлик.

برهنه **бараҳнэ** — яланғоч.
 برهينتار **барҳитан** ҳ. з. **нег. برهين** бар-
 ҳиз — ковлаб олмоқ.
 بري **бари** — холи; айбсиз, гуноҳсиз;
 برگردن **бардан** ~ айбдан холи қилмоқ,
 бўшатмоқ.
 بريان **бэрийон** — қовурилган.
 برید **барид** — хабарчи; курьер.
 بریده زبان **бүридэзобон** — соқов.
 بریدن **бүридан** — кесмоқ; чопмоқ.
 برين **барин** — устки; аъло.
 بيز **бўз** — эчки.
 بيزاز **баззоз** — баззоз.
 بيزاق **базоғ** — сўлак, тупук.
 بيزدل **бўздэл** — қўрқоқ.
 بيزگی **бўзүрг** — катта, улуғ.
 بيزگارتشتاران **бўзүргартэшторон** — бош
 қўмондон (Эрон армиясида).
 بيزغاله **бўзғолэ** — улоқ (эчки боласи).
 بيزله **базлэ** қ. **بدله**
 بيزن **бэзан** — 1) ботир; 2) уришқоқ.
 بيزنگاه **бэзангоҳ** — 1) қулай пайт;
 2) жиноят учун қулай жой.
 بس **бас** — бас, етар.
 بسما **басо** — кўп, жуда; **~ چه** қан-
 чалик кўп!
 بسماط **бэсот** — 1) палос, гилам; 2)
 бисот.
 بساودن **бэсовдн** — **بساويدن**
 басовидан ёки **بساودن** басудан
 ҳ. з. **нег. ساو** бэсов — пайқа-
 моқ, тегмоқ.
 بستان **бўстон** қ. **بوستان**
 بستر **бастар** — тўшак, ўрин;
 خواب **~ خواب*** каравот.
 بستری **бастари** — касал (ётиб олган).
 بستن **бастан** ҳ. з. **нег. بند** банд—1)
 боғламоқ; 2) беркитмоқ; 3)
 тўнкамоқ.
 بستنی **бастанни** — мороженое.

- بسته** бастэ — 1) боғлиқ; 2) ёпиқ, берк; 3) тугун.
- بسنرا** басазо — яраша, мувофиқ, муносиб, сазовор.
- بسط** баст — кенгайтирмоқ, ёйиш; **دادن** ~ ёймоқ; **يافتن** ~ ёйилмоқ.
- بесودن** бесудан қ. **بساويدن**
- بسي** баси — кўп, жуда.
- بسيار** бэсийор — кўп, мўл; **خوب** ~ жуда яхши.
- بسيچيدن** басижидан — сафарбар қилмоқ, қуроолантирмоқ; (ҳарбий қисм) чақирмоқ.
- بسيط** басит — 1) содда; 2) кенг, оддий.
- بشير دوست** башардуст — инсонпарвар.
- بشقاب** бўшғоб — тарелка; **لب تخت** * ~ тақсимча.
- بشکن** бэшкан: **زدن** ~ — бармоқ шақиллатмоқ.
- بشکه** бўшкэ — бочка.
- بصارت** басорат — кўра олиш, зийраклик, донолик.
- بصرى** басар — кўриш; **آلات** ~ оптик асбоблар.
- بصرى** басари — кўришга оид; **هنرهای بصري** тасвирий санъат.
- بصيرت** басират — зийраклик, фаросат.
- بصاعت** базоат — мол, мулк; **مالى** * ~ моддий бойлик.
- بطري** бўтри — бутилка.
- بطن** батн **كۇپليги** **بۇتون** бўтун — қорин, ич.
- بطى** бати — секин; **گردن** ~ секинлаштирмоқ.
- بطى السبير** батий-с-сэйр — секин юрар.
- بطى الهضم** батийу-л-ҳазм — ҳазм бўлиши қийин.
- بطين** батин — қорни катта, қориндор.
- بعء** баъд — кейин, сўнг.
- بعدا** баъдан — кейинчалик.
- بعدها** баъдҳо — кейинги вақтда, кейинчалик, сўнгра.
- بعدى** баъди — кейинги, келаси.
- بعضا** баъзан — баъзан.
- بعضى** баъзи — баъзи.
- بعيد** байд — узоқ; **ماضى** * грам. узоқ ўтган замон.
- بعينه** бэъйнэ(ҳ) — худди, аини.
- بغل** бағал — қўйин, қучоқ.
- بقايا** бағойо **بقية** нинг кўплиги.
- بقية** бағийэ — 1) қолдиқ; 2) давом **دارد** ~ давоми бор.
- بكرات** бэкорат — қизлик, иффат.
- بكر** бэкр — 1) қизлик; 2) бўз (ер); 3) бузилмаган, бенуқсон.
- بكرات** бэкаррот — бир неча бор, кўп марта.
- بلا** бэло — **كۇم.** - сиз **واسطه** ~ во-снтасиз.
- بلاد** бэлод — **بلك** нинг кўплиги.
- بلاغت** балоғат — фасоҳат; **علم** * ~ риторика; **کردن** ~ балоғатга етмоқ.
- بلافاصله** бэлофосэлэ — тўхтовсиз, узлуксиз.
- ببل** бўлбўл — булбул.
- بلك** балад **كۇپлиги** **بلاد** бэлод — 1) шаҳар, эл; 2) хабардор, билладиган; **بودن** ~ билмоқ.
- بلكيه** баладийэ — шаҳар бошқармаси, муниципалитет.
- بلع** балъ — ютиш (ичга).
- بلعیدن** балъидан — ютмоқ (ичга).
- بلکه** балкэ — балки.
- بلند** бўланд — баланд.
- بلندقد** бўландғад — новча, баланд бўйли.
- بلندگو** бўландгу — радиокарнай.
- بلور** бўлур — биллур.

بلوغ бўлуғ — балоғат; **به** * **حد**
رسيدان ~ балоғатга етмоқ
بله балэ қ. **بلى**
بلى бали — ҳа, шундай.
بومب бўмб — бомба.
بين бўн — 1) ўзак; 2) томир, ил-
 диз; **دندان** ~ * тишнинг илдизи.
بنا бано — 1) асос; 2) бино;
گردن ~ бошламоқ; **نهان** ~
 қурмоқ, бино қилмоқ; **بر** ~
 асосида; ...га кўра.
بنا банно — ғишт терувчи уста,
 бинокор.
بنادر банодэр **بندر** нинг кўплиги.
بند банд¹ қ. **بستن**
بند банд²—1) боғ; 2) бўғин;
 3) банд.
بندار бандар **کپليگي بنادر** бано-
 дэр — порт.
بندوبست бандўбаст — тартиб ўрнатиш,
 тартибга солиш.
بندە бандэ — 1) қул; 2) камина
 (мен).
بنگاه бўнгоҳ — ташкилот, муассаса.
بني бани: **ابن** нинг кўплиги; **آدم** ~ *
 одам болалари; **اسرائيل** ~ *
 яҳудийлар.
بو бу қ. **بوي**
بود буд — борлиқ.
بوجه буджэ — бюджет; **دولتي** ~ *
 давлат бюджети.
بودن будан ҳ. з. нег. **باش** бош ва **بو**
 бўв — эрмоқ, бўлмоқ.
بورژوازي буржуози — буржуазия.
بوریا бурийо — бўйра, най, қамши.
بوزينه бузинэ — маймун.
بوستان бустон — бўстон.
بوستانه бусэ — ўпиш; **گرفتن** ~ ўпмоқ;
دادن ~ ўптирмоқ.

بوسيدن бусидан — ўпмоқ.
بوم бум¹ — ер, ўлка.
بوم бум² — бой ўғли.
بويژه бўвижэ — махсусан.
بويدان буидан — искамоқ, ҳидламоқ.
به бэҳ¹ — яхши, яхшироқ.
به бэҳ² қ. **بهن**
به бэ **كۆم.** — -га **خانه** уйга.
بها баҳо — баҳо, қиймат.
بهار баҳор — баҳор.
بهانه баҳонэ — баҳона.
بهائم баҳоэм ёки баҳойэм — ҳайво-
 нот.
بهبود бэҳбуд — тузук, соғлом.
بهبودی бэҳбуди — тузалиш, яхшила-
 ниш.
بهتان бўҳтон — бўҳтон; **زدن** ~ бўҳтон
 қилмоқ.
بهدارى бэҳдори — соғлиқни сақлаш.
بهداشت бэҳдошт — гигиена, санитария;
بنگاه * ~ مادران و گودگان
 она ва болалар консултацияси.
بهر баҳр — 1) улуш; 2) баҳра;
 3) учун, туфайли; **صلح** ~ * тинч-
 лик учун.
بهره баҳрэ — 1) улуш; 2) баҳра;
برداشتن ~ **بردن** баҳра олмоқ,
 фойдаланмоқ.
بهره دار баҳрэдор — шерик, манфаатла-
 нувчи, фойда олувчи.
بهشت бэҳэшт — жаннат.
بههم бэҳам — бирга **پر خوردن** ~ тўқ-
 нашмоқ; бузулмоқ; **مىخورد** ~
 кўнглим айнапти.
بهمن баҳман — эрон шамсия йили-
 нинг 11-си (21 январь — 19 фев-
 раль).
بهی бэҳи — беҳи.
بی би — сиз, бе —; **آب** ~ сувсиз;
معنى ~ бемаъни.
بيابان бийобон — саҳро, чўл.

- بی آبی** биоби — сувсизлик, қўрқоқчилик.
- بیان** байон — баён; ~ **آزادی** * сўз эркинлиги.
- بی انتها** биэнтэхо — ниҳоясиз, поёнсиз, чексиз.
- بی اندازه** биандозэ — ўлчовсиз, беҳад.
- بیاننامه** байонномэ — манифест; **حزب کمونیست** * коммунисттик партия манифести.
- بیانیہ** байонийэ — баёнот.
- بی بار** бибор — мевасиз.
- بی باک** бибок — 1) қўрқмас; 2) қўрқмасдан.
- بی بی** биби — хоним, биби.
- بی با** бипо — 1) оёқсиз; 2) бемаънн; ~ **دهقان** * камбағал деҳқон.
- بی پایان** бипоён — бепоён, чексиз.
- بی پرویا** бипар-ў-по — асоссиз, далилсиз.
- بی پیرایه** бипиройэ — ҳашаматсиз, содда, камтарин.
- بییت** байт. **کۆپلیگی بیوت** бўйут — уй.
- بییت** бэйт¹ **کۆپلیگی ایات** абйот — байт.
- بی جهت** бижэхат — сабабсиз.
- بی چشم و رو** бичашм-ў-ру — юзсиз, ҳаёсиз, ношукур.
- بی چون و چرا** бичунучэро — индамасдан, сўзсиз.
- بیخ** бих — ўзак, илдиз; фундамент.
- بیختن** бихтан ҳ. з. нег. **بیز** биз — эламоқ.
- بیخ کشی** бихкаши — таг-томири билан суғуриб ташлаш.
- بیید** бид — тол.
- بیادگری** бидодгари — адолатсизлик, қонунсизлик, зўравонлик.
- بیدار** бидор — бедор, уйқусиз; ~ **شدن** ~ уйғонмоқ; **کردن** ~ уйғотмоқ.
- بیداردل** бидордэл — дов юрак, ҳушёр, тетик.
- بیداری** бидори — уйғоқлик, ҳушёрлик.
- بی درنگ** бидэранг — тўхтовсиз, кечикмай, тезда.
- بی دماغ** бидамоғ ёки **دماغ** бидэл у дамоғ — кайфияти ёмон, хафа.
- بی ذوق** бизўвғ — дидсиз, завқсиз.
- بیرون** бирун — ташқари; **آمدن** ~ ташқарига чиқмоқ; **دادن** ~ чиқармоқ (маҳсулот); **کردن** ~ ҳайдамоқ
- بیز** биз. **کینختن**
- بی زهره** бизахрэ — юраксиз, қўрқоқ.
- بی سامان** бисомон — камбағал, уй-жойсиз.
- بیست** бист — йигирма.
- بیستارده** бисэторэ — толасиз, бахтаза.
- بی سروصدا** бисарўсадо — жимжит, тинч.
- بیش** биш — ортиқ.
- بیشه** бишэ — тўқай, чакалак.
- بیضه** бэйзэ — тухум.
- بیطار** бэйтор — байтор (ветеринар).
- بیغ** бэйғ — сотиш.
- بی کش** бикиш — худосиз, атеист.
- بی کشی** бикиши — худосизлик, атенэм.
- بی گاه** бигоғ — 1) вақтсиз, ўринсиз; 2) кеч.
- بییل** бил — курак, бел.
- بییم** бим — қўрқинч, хавф.
- بیمار** бимор — касал, бемор.
- بیمارستان** биморэстон — касалхона.
- بی مزده** бимўзд — текни, ҳақсиз.
- بیمه** бимэ — суғурта, страхованне; **کردن** ~ страхованне қилмоқ.
- بین** бин. **دیندن**
- بین** бэйн — ўрта, ора ~ **در این** ~ бу орада, шу орада; **بردن** ~ орадан кўтармоқ, йўқ қилмоқ; **رفتن** ~ йўқолмоқ.

- بينا** бино — кўрувчи, кўзи соғ.
- بين الملل** бэйнү-л-мэлал — халқаро, бай-
налмилал; ***همکاری بين المللی**
халқаро ҳамкорлик.
- بی نیاز** бинийоз — муҳтож эмас, ўзига
тўқ.
- بیولوژی** биўлўжи — биология.
- بیوه** бивэ — бева; ~ ***زن** — бева хо-
тин.

پ

- پ** пэ — форс алифбесининг учин-
чи ҳарфи.
- پا** па ёки **پای** пой — 1) оёқ; **خوردن** ~
خوردن, خوردن, خوردن, خوردن
бўлмоқ; **شماردن** ~ оёққа турмоқ;
پاکش کردن ~ тизга қулоқтаб
ўтирмоқ; **دردمان کشیدن** ~
муте бўлмоқ; 2) **کۆم** тағ, ён.
پوافзор — оёқ кийими.
- پاآزار**
پا برهنه побараҳнэ — 1) оёқ яланг;
2) камбағал.
- پا بست**
پا بستگی побаст — тутқун, асир.
- پا بستگی**
پا بستند побастэги — қарамлик.
- پا بستند**
پا بستند побанд — 1) кишан; 2) кишан-
га тушган; 3) берилган, мукка-
сидан кетган.
- پا پتی**
پا پتی попати ёки **پا پتی** пойнати —
яланг оёқ.
- پا پوش**
پا پی попуш — туфли.
- پا پی**
پا پی попэй — таъқиб; **بودن** ~
شدن, شدن, شدن, شدن
таъқиб қилмоқ.

- پایچ** попич — пайтава.
- پاتابه** потобэ ёки **پاتاوہ** потовэ қ.
پایچ пайтава.
- پاتان**
پاتیس потан — коньки (спорт буюми).
потис — батист.
- پاخورش**
پاداش похурэш — енгил овқатланиш;
газак (закуска).
подош — 1) мукофот; 2) жазо,
қасос.
- پاداست**
پادار هوا подаст — насна қилниш; кредитга
сотниш ва олиш.
подарҳаво — 1) омонат, қалтис;
2) бетайин, тутуруқсиз;
~ ***حرفهای** тутуруқсиз сўзлар.
- پادگان**
پادنگ под(э)гон — гарнизон.
поданг — кели.
- پادو**
پارazit подўв — чопар, дастёр.
порозит — паразит.
- پارافин**
پارتیزان порофин — парафин.
портизон — партизан.
- پارچه**
پارچه باقی порчэ — 1) мато; 2) парча, бу-
лак.
порчэбофи — тўқилмайдиган, тў-
қини.
- پارس**
پارسال порс — акнлаш; **کردن** ~ акил-
ламоқ.
порсал — бултур.
- پارساتی**
پارسی порсен — порселник, художўй-
лик, дённатликлик.
پارسی
پارکه порсеи қ. **پارسی**
поркэ — прокуратура.
- پارلمان**
پارو порлэмон — парламент.
пору — 1) курак; 2) эшкак.
- پاروزن**
پاره порузан — эшкакчи.
порэ — парча; **شدن** ~ йиртил-
моқ; **کردن** ~ йиртмоқ;
***آتش** ~ уцқун.
- پارین**
پارینه порин — бултурги, бултур.
поринэ — эски, қадимги.

پارینه سنگی поринэсанги — полеолит.

بازاج позож — доя.

پاس пос — 1) құриқлаш; 2) вақт, ұлчов бирлиги, чорак; **پاس از**

تۇنнинг чораги ўтди; 3) *кўм.* шарафига; учун, эвазига,

دوستی ما ~ дўстлигимиз шарафига.

پاسبان посбон — 1) полициячи; 2) қоровул, посбон.

پاسبانی посбони — қоровуллик.

پاسپورت паспўрт — паспорт.

پاسخ посўх — жавоб.

پاسخ نامه посўхномэ — жавоб мактуби.

پاسداری пасдори — 1) ҳурмат; 2) ҳимоя

از صلح ~ тинчликни ҳимоя қилиш; 3) құриқлаш;

*** خدمت** ~ қоровул хизмати.

پاسوخت посухт — ошиқ.

پاشنه пошнэ — ўкча, пошна; товон.

پاشیب пошиб — 1) ертўлага тушадиган пастлик; 2) зина.

پاشیدان пошидан — соч (ил) моқ, тўқ (ил) моқ; ~ **از هم** нурамоқ, емнрилмоқ.

پافشاری пофэшори — оёқ тираш, қаршилик қилиш.

پاك пок — тоза, пок; **~ کردن** тозаламоқ, артмоқ.

پاکت покат — пакет, конверт, пачка;

يك ~ **سیگار** бир пачка сигарет.

پاکدامن покдоман — иффатли.

پاکدامنی покдомани — иффатлилик, софлик.

پاککن поккўн — ўчирғич.

پاکمی поками — қолишиш; **~ داشتن** қолишмоқ.

پاکند поканд — лаъл; ёқут.

پاکنویس покнэвиси — оқ, беловой;

~ کردن оққа кўчиrhoқ.

پاکنویسی покнэвиси — оққа кўчириш.

پاکي поки — тозалик, поклик.

پاکیزگی покизэги — покизалик.

پاکیزه покизэ — покиза.

پالان поло қ.

پالان полон — тўқим.

پالانیدن полонидан — сузмоқ, ўтказмоқ, фильтрламоқ.

پالوان половон ёки **پالایه** полэйэ — сузғич.

پالوی полэй қ.

پالایش полэйэш — сузиш, фильтрлаш.

پالتو полту — пальто.

پالیش полэш ёки **پالایش** тозалаш

~ نفت нефть тозалай заводи.

پالودان полудан *х. з. нег.* **پالای** поло

ёки **پالا** (поло) — сиқиб сувин олмоқ.

پالوده полудэ — сиқиб суви олинган турп.

پالونه полунэ — сузғич, элак, галвир

پالیدن полидан — 1) қидирмоқ; 2) тс заламоқ.

پالیده полидэ — тозаланган.

پالیز полиз — полиз.

پامال помол қ.

پامرد помард қ.

پامردی помарди қ.

پاندول пондул — маятник.

پانزده понздаҳ — ўн беш.

پانصد понсад — беш юз.

پای пой¹ — оёқ.

پای пой² қ. **پایتستن** ёки **ائیدن**

پایان пойон — чек, поён; **~ رساندن** охирига етказмоқ, тугатмоқ;

به رسیدن ~ тугамоқ.

پایان نامه пойонномэ — 1) диссертация; 2) диплом иши.

پایبست пойбаст — пойдевор.

- پايتخت** пойтахт — пойтахт.
- پايدار** пойдор — барқарор.
- پايستان** пойэстан ёки **پائيدن** поидан
 ҳ. з. нег. **پاي** пой — қаттиқ
 ўрнашмоқ, узоқ турмоқ.
- پايمال** поймол: **کردن** ~ оёқ ости
 қилмоқ.
- پايمرد** поймард — ёрдамчи, ўртага ту-
 шувчи.
- پايمردى** поймарди — ўртага тушиш, қув-
 ватлаш.
- پاينده** пойндэ — 1) мангу; 2) мустақ-
 кам, барқарор.
- پايور** пойвар — полиция офицери.
- پايه** пойэ — 1) пояс; 2) пойдевор, ба-
 зис, замин; 3) мартаба; 4) сим-
 ёғоч.
- پايدن** поидан — 1) қ. **پايستان** 2) пой-
 ламоқ.
- پاينز** поинз — куз.
- پاين** поин — 1) паст; 2) пастки;
آمدن ~ **رفتن** - пастга тушмоқ.
- پاتي** пати — 1) яланғоч; 2) қуп-қу-
 руқ.
- پچل** начал — ифлос.
- پخت** пўхт — 1) пишириш; 2) нуме-
 ратив — бир ичим, бир овқатли
- پخته** ~ **قهوه** ~ **يك** бир ичимли қаҳва.
- پختن** пўхта ҳ. з. нег. **پز** паз — пи-
 ширмоқ, пишмоқ.
- پخته** пўхтэ — пишган, етилган.
- پخته سمال** пухтэсол — қари.
- پخش** пахш — тарқатиш, ёйиш;
- پخيار** *сўнгги ахборот эшиттириш.
- پدر** пэдар — ота; **بزورى** ~ * бобо.
- پدرام** пэдром — гўзаял.
- پدراندر** пэдарандар — ўғай ота.
- پدرزن** пэдарзан — қайини ота (хотин
 отаси).
- پدرشاهى** пэдаршоҳи — патриархат.
- پدرشوهر** пэдаршўвҳар — қайини ота (эр
 отаси).

- پايدك** паидид: **آمدن** ~ вужудга кел-
 моқ, намоён бўлмоқ.
- پايدار** паидидор: **آمدن** ~ пайдо бўлмоқ.
- پايدە** пэидэ — ҳоднса.
- پايز** пазир қ. **پايز فتن**
پايزروى — қабул, кутиш.
- پايزرۇفتان** ҳ. з. нег. **پايز**
 пазир — қабул қилмоқ.
- پار** — 1) пар; 2) қанот.
- پۇر** — тўла, тўлиқ.
- پۇرۋ** — серсув.
- پاروتيك** — практика, машқ қи-
 лиш.
- پاروكاندان** — тарқатмоқ, паро-
 канда қилмоқ.
- پارونغاز** — қавс.
- پاروندان** ёки **پارونيدن** парони-
 дан — учирмоқ.
- پارت** — 1) иргитиш; 2) сафса-
 та; **گفتن** ~ сафсата сотмоқ.
- پارتوب** — 1) отиш, иргитиш;
پارتافتن ҳ. з. нег. **پارتاب**
 иргитмоқ; отмоқ.
- پۇرتۇгол** — апельсин.
- پارتۇ** — 1) нур, 2) *кўм.* * **دو**
 соясида, остида.
- پۇртாவон** — қудратли, серкуч.
- پۇржамъийат** — аҳолиси зич;
 гавжум.
- پۇрчонэ** — жағи тинмайдиган,
 сергап.
- پارчам** — байроқ.
- پۇрҳарф** — сергап.
- پархош** — 1) жанжал; 2) ко-
 йиш; **کردن** ~ койимоқ
- ёки **پۇرخور** пўрхўр, пўрхор —
 серовқат, очқўз.
- پاردохт** — 1) битириш; 2) тў-
 лаш; 3) пардозлаш; 4) кпри-
 шиш.
- پاردохтан** ҳ. з. нег. **پرداز** пар-
 доз — 1) битирмоқ; 2) тўламоқ;

3) пардозламақ; 4) киришмоқ, бошламоқ **اوبه خواندن پرداخت** у ўқишга киришди.

پرداز

پردل

پرده

پورو

پرومستار

پرومستش

پرومستوك

پرومستيبان

پرومستش

پرومستش نامه

پرومسه

پرومسه

پرومسه زن

پرومسيك

پروش

پورك

پوركاز

پورگار

پورگو

پرولتاريا

پروندوش

پرونده

پروا

پرواز

پرواز

پروانه

پاردоз қ. **پرداختن**

пүрдәл — дов юрак.

пәрдә — парда; * **سينما** кино экран.

пүрру — безбет.

парастор — касалга қаровчи.

парастәш — сиғниш.

парастук — қалдирғоч.

парастиган — 1) сиғинмоқ;

2) иззат қилмоқ, эъозламақ.

пүрсәш — 1) сүроқ, савол; 2) йўқлаш; * **بیمار** касал сўраб бориш.

пүрсәшномә — анкета.

пүрсә — қидирув.

парсә — 1) тиланиш, тиланчилик; 2) дайдиб юриш.

парсәзан — тиланчи, дарбадар.

пүрсидан — сўрамоқ.

парәш — учиш, сакраш, ирғиш; * **پا چتر نجات** парашют билан сакраш.

пәрк — киприк.

пүркор — иши кўп, меҳнатчан; * **تدقیقات** кўп иш талаб этувчи илмий тадқиқот.

паргор — паркор, циркуль.

пүргу — эзма, сергап.

прулэторио — пролетариат.

парандуш — ўтган куни кечқурун.

парандә — 1) учувчи; 2) қуш.

парво — парво.

парвор **پرواری** парвори — боқилган, бўрдоқи.

парвоз — учиш, парвоз.

парвонә — 1) парвона; 2) винт,

паррак; * **هواپیما** самолёт параги; 3) ижозатнома.

پروردن

پرورش

پرورند

پرورنده

پرورين

پرورينختن

پروريز

پروي

پروريند

پروريز

پرورشان

پرورشيب

پزشک

پزشک يار

پژمردن

پژواک

پژوهش

پژوهيدن

پس

پس انداز

پسواند

پست

پست

پستان

بستانبند

парвардан — тарбияламақ, парвариш қилмоқ, етиштирмоқ.

парварәш — етиштириш, парвариш қилиш.

парванд — қўшмачи.

парвандә — дело.

парвин — ҳулкар; * **استخداى** шахсий дело.парҳиштан **خ. з. нег. پرهيز** парҳиз — тийинмоқ, парҳез қилмоқ.

парҳиз — парҳез.

пари — пари.

паридан — 1) учмоқ; 2) сакраб турмоқ; * **او او ۱۱ جايش پريك** жойидан сакраб турди.

парируз — ўтган куни.

паришон — тарқоқ, паришон.

паришаб — ўтган кечаси.

паз қ. **پهتن**

пәзәшк — врач.

пәзәшкйор — фельдшер, ҳамшира.

пажмўрдан — сўлимоқ.

пажвок — акс садо.

пәжуҳәш — 1) текшириш; 2) юр. апелляция.

пажуҳидан — 1) текширмоқ; 2) изламоқ.

пас — 1) орқа; 2) кейин; 3) демак.

пасандоз — олиб қўйиш, тажаш; * **صندوق** омонат касаси.пасованд — *грам.* суффикс.

паст — 1) паст; 2) тубан.

пўст — почта; почтаҳона.

пәстон — эмчак, кўкрак.

пәстанбанд — бюстгальтер.

پستخانه پўстхона — почтахона;
 *марказий почтахона. ~ هرگزى
 پسته пестэ — писта.
 پسر пэсар — ўғил, ўғил бола.
 پسر فردا пасфардо — эртадан кейин.
 پسر گفتار пасгўфтор — ғийбат, хотима,
 охирги сўз.
 پسر مانده пасмондэ — қолдиқ, чиқинди.
 پسنده пасанд — ёқтириш, писанд.
 پسنده يلدن пасандидан — ёқтирмоқ, маъ-
 қулламоқ.
 پسر نشا نادن паснэшондан — чекинтирмоқ.
 پسر نشاستن паснэшастан — чекинмоқ.
 پسموند پسموندك. пасванд қ.
 پسمين пасин — кейинги.
 پشت пўшт — 1) орқа; 2) насл.
 پشتك пўштак — дўмбалоқ; ~ زدن
 дўмбалоқ ошмоқ.
 پشتو пашту — пушту, афғон тили.
 پشتو پشاوره пэштўв — тўппонча.
 پشتو پشاوره пўшторэ — 1) юк; 2) рюкзак.
 پشتو پشاوره пўшти — 1) суянчиқ; 2) орқа-
 лайдиган қоп.
 پشتيمان پشيمان. пўштибон — ҳомий.
 پشتك پشك. пэшк — қуръа; ~ انداختن
 қуръа ташламоқ.
 پشم پشم. пашм — 1) юнг; 2) жун;
 *شمله خورده ййгирилган юнг.
 پشه پشه. паш(ш)э — чивин.
 پشه پشه پشه پشه. пашиз — 1) чақа пул; 2) балиқ
 тангаси; 3) тангача.
 پشه پشه پشه پشه. пашимон — пушаймон.
 پگاه پگاه. пагоҳ — тонг, эрта тонгда.
 پل پل. пўл — кўприк.
 پلاس پلاس. палос — палос.
 پلنگ پلنگ. паланг — қоплон.
 پلانوم پلانوم. пэланум — пленум.
 پلوه پلوه. пўлўв — палов.
 پله پله. пэллэ — 1) пиллапоя; 2) таро-
 зи палласи.

پله كان پэллэкон — нарвон.
 پليتكينيك پўлитэқник — политехника;
 *دان نگاه ~ политехника инсти-
 тути.
 پلیس پўлис — полиция.
 پناه پناه. паноҳ — паноҳ.
 پناهيدن ёки پناه بردن паноҳидан —
 беркинмоқ, паноҳ қидирмоқ,
 паноҳ топмоқ.
 پينه پينه. памбэ — пахта.
 پينه چين پамбэчин — пахта терувчи, те-
 римчи.
 پنج پنج. панж — беш.
 پنجاه پنجاه. панжоҳ — эълик.
 پنج بر پنجره. панжпар — беш қиррали.
 پنج تير پنجره. панжтир — бешотар.
 پنجره پنجره. панжара — дераза.
 پنج ساله پنجره. панжсолэ — беш йиллик.
 پنج شنبه پنجره. панжшанба — пайшанба.
 پنجره پنجره. панжул — 1) чангал; ~ زدن
 тирнамоқ; 2) чанг солмоқ.
 پنجه پنجه. панжэ — панжа.
 پند پند. панд — насиҳат.
 پنداشتن پنداشتن. пэндоштан ҳ. з. нег. پندار
 пэндор — тасаввур қилмоқ.
 پنهان پنهان. пэнҳон — яширин.
 پنير پنير. панир — пишлоқ.
 پوچ پوچ. пуч — пуч; *گردوي ~
 ёнғоқ.
 پودر پودر. пудар — пудра, порошок;
 *دندان ~ тиш порошоги.
 پودنه پودنه. пуданэ ёки يونه пунэ — ялпиз.
 پور پور. пур — ўғил.
 پوزه پوزه. пуз ёки پوزه пузэ — тумшук,
 турқ.
 پوزش پوزش. пузэш — узр сўраш.
 پوست پوست. пуст — тери, қобиқ, пўст.
 پوست پيرا پوست پيرا. пустпиро — кўнчи.
 پوستين پوستين. пустин — пўстин.
 پوست يلدن پوست يلدن. пусидан — чириммоқ.

- پوشاك пушок — ёпинчиқ, кийим.
 پوشايندين پوشондан — ёпинтирмоқ, кийинтирмоқ.
 پوشيدين پوشидан — ёпмоқ, киймоқ.
 پول пул — пул; *اسكناس ~ *қоғоз пул.
 پولاد пўлод — пўлат.
 پونز пунэз — кнопка (михча).
 پونه пуэне қ. **پودنه**
 پوئيدن пуидан — 1) чопмоқ, елмоқ; 2) қидирмоқ.
 پهلو паҳлу — ён.
 پهلوآن паҳлавон — ботир.
 پهن паҳн — кенг; **گردن** ~ 1) ёзмоқ; 2) кенгайтирмоқ.
 پهنا паҳно — кенглик.
 پهناور паҳновар — кенг, ёйиқ.
 پهند паҳанд — тузоқ.
 پهنگ паҳнак — тасма, лента.
 پي پэй¹ — 1) из; 2) пойдевор, асос.
 پي پэй² — нерв, пай.
 پي پيه қ. **پيه**
 پيایي пэйопэй ёки **دري** пэйдарпэй — кетма-кет.
 پياده пэйодэ — пиёда, яёв.
 پياز пийоз — пиёз.
 پيازچه пийозчэ — қўк, барра пиёз.
 پي افکن пэйафкан — 1) асосчи; 2) қўпорувчи; ***سپيل** ~ қўпорувчи (қаттиқ) сел.
 پياله пийолэ — пиёла.
 پيام пэйом ёки **پيغام** пэйгом — хабар, пайғом.
 پيامبر пэйомбар қ. **پيغامبر**
 پيانو пиону — рояль, пианино.
 پيچ пич — 1) эгри; 2) бурилиш; 3) винт, буров.
 پيچ بازکن пичбозкун — отвёртка.
 پيچيدن пичидан — ўра (л) моқ, буралмоқ.
- پيدا** пэйдо — пайдо; **شدن** ~ топилмоқ; **گردن** ~ топмоқ.
پيدايش пэйдойэш — топилиш, вужудга келиш.
پير пир — 1) қари; 2) чол.
پيراستن пиро қ. **پيراستن**
 پيراستن пиростан қ. з. нег. **پيرای** пирой ёки **پيرا** пиро — безамоқ, ясантирмоқ.
پيرامون пиромун — 1) атроф; 2) *қўм.* ~ ***در** тўғрисида, ҳақида.
پيراهن пироҳан — кўйлак.
پيرای пирой қ. **پيرا**
پيرایش пиройэш — безаш.
پيرایشگاه пиройэшгоҳ — сартарошхона.
پيرایه пиройэ — безак.
پيرمرد пирмард — чол.
پيرو пэйрўв — издош.
پيروز пируз — фолиб; **آمدن** ~ фолиб чиқмоқ.
پيروزي пирузи — ғалаба, ютуқ, муваффақият.
پيزور пизўр — сомон.
پيس пис — пес.
پيس пизэ — пьеса.
پيش пиш¹ — олд.
پيش пиш² — пеш (ҳаракат) қисқа «ў» товуши учун ишлатиладиган белги.
پيشانی пишони — пешана, манглай.
پيشانود пишованд — *грам.* префикс.
پيش آهنگ пишоханг — 1) пионер; 2) илғор.
پيش بند пишбанд — пешбанд, этак.
پيش بيني пишбини — олдини олиш, олдиндан кўриш; **هوا** ~ *об-ҳаво маълумоти.
پيش برداخت пишпардохт — аванс, закатат.
پيش تاز пиштоз — илғор, авангард.
پيش خدمت пишхэдмат — 1) официант; 2) хизматкор.

پيش رس пишрас — эртапишар, эртаги; ~ **جوان** * эрта етилган, балоғатга етган йигит.

پيش رقت пишрафт — муваффақият, тараққиёт.

پيش رو пишрӯв — пешқадам, илғор, лидер.

پيش روی пишрави **کردن** ~ олдинга силжимоқ.

پيشقدم пишғадам — пешқадам, зарбдор.

پيشكار пишкор — бошқарувчи, мудир.

پيشکش пишкаш — тортиқ.

پيشگی пишаки — аванс; **بول** * закатат.

پيشگام пишгом қ. **پيشقدم**

پيش گفتار пишгуфтор — сўз боши, кириш.

پيش نهاد пишнэход — таклиф; **کردن** ~ таклиф қилмоқ.

پيشوا пишво — пешво, раҳбар.

پيشواز пишвоз — кутиб олиш; **کردن** ~ кутиб олмоқ.

پيشواند пишванд қ. **پيشماوند**

پيشه пишэ — касб, ҳунар.

پيشه ور пишэвар — косиб, майда ҳунарманд.

پيشه و هنر пишэ — вў ҳўнар — саноат; ~ **وزارت** * саноат министрлиги.

پيشين пишин — 1) олдинги, бурунги; 2) пешин.

پيغار пэйгор — бўҳтон.

پيغاره пэйгорэ қ. **پيغار**

پيغام بر пэйгомбар ёки **پيغمبر** пэйғамбар — пайғамбар.

پيك пэйк — чопар, элчи, жарчи;

اجل * ажал жарчиси.

پيكار пэйкор — жанг.

پيكر пэйкар — 1) қад, қомат; 2) юлдуз; 3) ҳайкал; 4) расм.

پيكر تراش пэйкартарош — ҳайкалтарош.

پيكر نگار пэйкарнэгор — рассом, портрет чизувчи.

پيل пил ёки **فيل** фил — фил.

پيله пилэ¹ — пилла.

پيله пилэ² — чипқон.

پيله пилэ³ — қитмирлик.

پيله пилэ⁴ — майда-чуйда нарсалар солинган тўрва.

پيله ور пилэвар — чаканафуруш, баққол.

پيما пэймо қ. **پيمودن**

پيمان пэймон — аҳд, аҳднома.

پيمانه пэймонэ — 1) қадаҳ, паймона; 2) ўлчов, андоза.

پيمای пэймой қ. **پيمودن**

پيمايش пэймойэш — ўлчов.

پيمودن пэймудан қ. з. нег. **پيمو** пэймо ёки **پيمای** пэймой — 1) кезмоқ; 2) ўлчмоқ; 3) ўтмоқ.

پينگي пинги — мудраш, пинак;

پينگن ~ **زدن** ~ **رفتن** пинакка кетмоқ, мудрамоқ.

پينه пинэ — 1) ямоқ; 2) қабарик, қадақ.

پيوست пэйваст — 1) бирлаштириш; 2) илова.

پيوستن пэйвастан қ. з. нег. **پيوئد** пэйванд — бирлаш-(тир)моқ.

پيوسته пэйвастэ — 1) бирлашган; 2) доим, узлуксиз.

پيوئد пэйванд — 1) қ. **پيوستن** 2) пайванд; 3) бўғин.

پيه пэйэ — аҳмоқ.

پيه пиш ёки **بي** пи — ёғ, думба.

پيهی пишй — ёғлиқ.

ت

ت тэ форс алифбесининг 4-ҳарфи; абжад ҳисобида 400 га тенг.
та то¹ — *кўм.* -гача, то, токи.
та то² -та; **дوتا** иккита.
таб тоб¹ — бардош.
таб тоб² қ. **тафтин**
таб тоб³ — тоблаш.
табаб тобон — товланувчи.
табадан тобондан ёки **табаидин** тобонидан — товлантирмоқ.
табистан тобэстон — ёз.
табши тобэш — товланиш.
таб тобэъ — тобе.
табейт тобэъийат — тобелик, фуқаролик; граждандлик.
табло тоблу — 1) вивеска; 2) жадвал; 3) сурат (картина).
табе тобэ ёки **тао** товэ — това.
табидин тобидан қ. **тафтин**
табин тобин — оддий аскар; *بحرى* * — матрос.
табуғ топуғ: тўпик; **ژون** ~ қоқилмоқ.
тата тотор — татар.
татр тэотр — театр.
таثر таассур — таъсирланиш, ғам, аламлик ҳолат.
таثير таъсир — таъсир.
таж тож — тож.
таж хрос тожхўрус — гултожнихўроз.
тажр тожэр *кўплиги* **тужжор** — савдогар.
тажик тожик — тожик.
тажил таъжил — қолдириш, орқага суриш.
тахт тохт — чопиш, чопқин, ҳужум.
тахт و تاراج тохт-ў-торож — истило, талан-торож қилиш.
таэхр тааххўр — кечкикиш, секинлашиш.
таخير таъхир — кечик (тир) иш; **گردن** ~ кечикмоқ;

таедие таъдийе — тўлаш , тўлов;
тар **گردن** ~ тўламоқ (солиқ).
тар тор¹ — қоронғи.
тар тор² — тор (чолғу).
тар тор³ — 1) тор, ип; 2) тўқ, ўриш;
тар тор³ ~ ***ургимчак** уяси.
тарاج торож — талон-торож.
тарандан торондан — тарқатмоқ, ҳайдамоқ, қочирмоқ.
тараво торово — *анат.* товуш пайчаси.
тарتن тортан ёки **тарتنک** тортанак — ўргимчак.
тарзн торзан — торчи .
тарк торэк — тарк қилувчи.
тари тори — қоронғилик.
тарих торих — 1) тарих; 2) кун, число; ~ **азайн** шу кундан бошлаб.
тариқ торик — қоронғи.
таз тоз қ. **тахтин**
тазе тозэ — янги, тоза.
тази този¹ — 1) араб; 2) араб-и¹-си² ~ **اسب** * араб оти.
тази този² — този (ит).
тазиане тозийонэ — хивчин, қамчи;
таасуф таассўф — ачиниш, афсусланиш, ўкиниш.
тасе тосэ — ғам, қайғу, изтироб.
тасидин тосидан — қайғурмоқ.
таасийис таъсис — таъсис, барпо этиш, ташкил топиш.
таасийат таъсисот — муассасалар.
таш тош — шерик.
тафтин тофтан ёки **табидин** тобидан¹ қ. э. *нег.* **таб** тоб — товланмоқ.
тафтин тофтан ёки **табидин** тобидан² қ. э. *нег.* **таб** тоб — эшмоқ, товланмоқ.
так ток — ток; **جنگلی** ~ * ёввойи узум.
тактик токтик — тактика.

- تاكستان токэстон — токзор, узумзор.
 تاكسى токси — такси.
 تاكيد таъкид — таъкид, тасдиқ;
 معنوى ~ * синонимларнинг
 такрорланиши.
 تالار толор — (зал) қабулхона;
 درسى ~ * аудитория, лекция зали.
 تالان толон — талон.
 تاليف таълиф — асар ёзиш, асар.
 تام томм — бутун, том.
 تاهل тааммўл — ўйлаб кўриш, фикр
 юритиш.
 تامين таъмин — таъмин; гаров.
 تانك тонк — 1) танк; 2) цистерна,
 бак; آب ~ * сув цистернаси.
 تانكچى тонкчи — танкчи.
 تاوان товон — товон, жарима, пеня.
 تاوه товэ қ. **تابه**
 تاهل таахўл — уйланиш; **اختيار کردن**
 уйланмоқ.
 تائيدان тойдан — ўхшамоқ.
 تب таб — иситма.
 تبادل табодўл — алмашиш; **افكار** ~ *
 фикр алмашиш.
 تبار табор — 1) насл, сулола; 2) ирқ.
 تباه табоҳ — бузуқ; **کردن** ~ йўқ
 қилмоқ, бузмоқ.
 تباشير табошир — бўр.
 تباه کار табоҳкор — бузгунчи, жиноятчи.
 تبخال табхол — учуқ.
 تبدل табаддўл — ўзгартиш; **يافتن** ~
 ўзгармоқ.
 تبر табар — болта.
 تبرك табарруқ — табаррук.
 تبرهن табархўн — далил келтириш.
 تبريك табрик — табрик; **گفتن** ~ таб-
 рикламоқ.
 تبسم табассўм — табассум.
 تبشير табшир **كۇپليگى** **تباشير** ~
 хушхабар, мужда.
 تبصره табсэрэ — эслатма; изоҳ.
 تبطل табтил — бекор қилиш.
 تبعه табаэ **كۇپليگى** **اتباع** **اتبوع** —
 тобиъат, граждaн, фуқаро.
 تبعيت табъийат — 1) тобелик;
 2) граждaнлик.
 تبعيد табъид — сургун, қувғин.
 تبغير табгир — *мед.* термометр.
 تبليغ таблиғ — 1) етказиш; 2) пропа-
 гaнда.
 تبليغات таблиғот — ташвиқот, агитация.
 تباه **ق.** **تابه**
 تابره табирэ — барабан.
 تابرهزان табирэзан — барабанчи.
 تابيز табйиз — 1) оқлаш; 2) оққа
 кўчириш.
 تاپونچه тапончэ — 1) шапалоқ; 2) тўп-
 понча.
 تاپوندان тапондан — тиқмоқ.
 تاپش тапэш — дукуллаш; **قلب** ~ *
 юрак уруши.
 تاپه тапэ — тепа.
 تاپيدان тапидан — дукулламоқ; урмоқ
 (юрак).
 تابتبع татаббуъ — тадқиқот.
 تاتمىن татмин — тугалланиш; **شدن** ~
 тугамоқ; **کردن** ~ тугатмоқ.
 تاسفيب тасфиб — тешиш, пармалаш.
 تاجودول тажодўл — мунозара, баҳс.
 تاجور تاجر нинг кўплиги.
 تاجورابه تاجربه нинг кўплиги.
 تاجورат тэжорат — савдо.
 تاجونوب тажонуб — четлашиш, ўзини
 четга тортиш.
 تاجووز тажовўз — тажовуз, агрессия.
 تاجووزكور تاجووزكور — 1) агрессор;
 2) чегарани бузувчи.
 تاجوخول тажоҳўл — билмасликка олиш,
 муғамбирлик қилиш.
 تاجدد تاجаддўд — янгиланиш; **بجشميلدن** ~
 янгиланмоқ; **يافتن** ~ янгиланмоқ.
 تاجديد تаждид — янгилаш, қайталаш.

- тажрүбә** *тажрүбә кўплиги* **تجارب** тажор-
рәб — тажриба, синов.
- тажрид** тажрид — 1) айриш; 2) мав-
хумлаштириш.
- тажзийә** — бўлаклаш, таҳлил.
- тажзийәталаб** — *сиёс.* сепарат-
чи.
- тажзийәталаби** — *сиёс.* сепара-
тизм.
- тажассўс** — қидирув, тинтув.
- тажассўм** — гавдаланиш, му-
жассам бўлиш.
- тажфиф** — қуритиш; *شادان* ~
қуритилмоқ.
- тажалли** — живланиш, жпло-
ланиш.
- тажлид** тажлид — китоб жилдлаш.
- тажаммў** — йиғилиш, тўпла-
ниш.
- тажмил** тажмил — безаш.
- тажаннўн** — жинни бўлиш,
- тажнис** тажнис — тажнис (шаклдош
сўзларни қофия қилиш); *خطى* ~ *
омография.
- тажвид** тажвид — яхши талаффуз;
~ *علم* * орфоэпия.
- тажҳиз** тажҳиз — жиҳозлаш, қуроолан-
тириш.
- таҳт** таҳт — 1) ост. 2) *كۆم. رياست*
~ * бошчилигида, ранслигида.
- таҳтони** — остки.
- таҳдид** — чегаралаш.
- таҳаррўк** — ҳаракатланиш, ҳа-
ракатга келиш.
- таҳрир** таҳрир — 1) ёзиш, ёзма баён
этиш; 2) таҳрир этиш;
~ *ماشين* * ёзув машинкаси.
- таҳриран** — ёзма.
- таҳрири ёки таҳририйә** таҳририйә
— таҳрир ~ *هيئت* * редакцион
ҳайъат.
- таҳриғ** — ёндириш.
- таҳрик** таҳрик — иғво қўзғатиш.
- таҳрим** таҳрим — ман этиш, ҳаро-
лниш; *اسلحه اتمى* ~ * атом
лини таъқиқлаш.
- таҳаззўн** — қайғириш.
- таҳзин** — қайғиртиш.
- таҳассўр** — ҳасратга тушни
- таҳсиб** таҳсиб — ҳисоблашниш;
ҳисоблашмоқ.
- таҳсис** таҳсис — туйиш, ҳис қилиш
- таҳсин** — мақтов, таҳсин.
- таҳсил** таҳсил — 1) ўқиш, та
2) ҳосил олинш; 3) қўлга
ришти.
- таҳсилот** — ўқув, маълумо
- таҳли** ~ * олий маълумо
- тўҳаф** *تحفه* тўҳафнинг қўи
- таҳғир** — таҳқир.
- таҳғиғ** — текшириш, таҳқи-
лиш.
- таҳли** — таҳли
- таҳаммўл** — чндам; *گردن* -
дамоқ, кўтармоқ.
- таҳмиғ** — аҳмоқ қилиш.
- таҳмил** таҳмил — юклатиш.
- таҳаввўл** — ўзгартиш, эврт
- таҳсил** — топириш, ҳаро-
лиш.
- таҳийат** — салом қилиш;
риқлаш.
- таҳайўр** — ҳайрон бўлиш.
- таҳосўм** — душманлик, ҳус
- таҳт** таҳт — 1) таҳт; *خواب* ~ *
вот; 2) ясси, текис; *گردن* ~ *
кисламоқ; 3) пошна; *آختين* ~ *
пошна қоқмоқ.
- таҳтә** таҳтә — тахта, доска
- таҳтәсәлои** таҳтәсәлои — фанера.
- таҳжил** таҳжил — уялтириш, хижил-
лиш.

تغريب

- تغريب** тахриб — хароб қилиш, бузиш.
تخصص тахассус — 1) ихтисос, касб; 2) ихтисослаштириш; **پیدا کردن** — ихтисос пайдо қилмоқ.
تخصیص тахсис — 1) ажратиш; (бирор нарса учун маблағ, пул ажратиш); 2) белгилаш, тайинлаш; 3) специализация.
تخفيف тахфиф — енгиллатиш, камайтириш, қисқартириш, тушириш.
تخلص тахаллус — тахаллус.
تخلف тахаллўф — хилоф иш қилиш, четга чиқиш.
تخلید тахлид — абадийлаштириш.
تخلیط тахлит — аралаштириш, қориштириш; чнгаллаштириш.
تغلیه тахлийэ — 1) бўшатиш; 2) эвакуация.
تخم тўхм — 1) уруғ; 2) тухум.
تخمه тўхмэ — 1) мева уруғи; 2) уруғ (насл).
تخمیر тахмир — ачиштиш, томизғи солиш.
تخمین тахмин — тахмин.
تخمینا тахминан — тахминан.
تخويف тахвиф — хавф туғдириш; қўрқитиш.
تخیل тахаййўл — хаёл сурниш, хаёлга келтириш.
تغییر тахйир — ихтиёрни топшириш, сайлаш эркинлигини бериш.
تدابیر тадобир **تدابیر** нинг кўплиги.
تدارك тадорўк — ҳозирлик кўриш.
تدافع тадофў — мудофаа.
تداوی тадови — даволаш.
تدبیر тадбир — тадбир, чора кўриш.
تدریج тадриж: ~ **به** аста-секин, тадрижан.
تدریس тадрис — дарс бериш; **کردن** ~ дарс бермоқ, ўқитмоқ.
تدفین тадфин — дафн этиш; ~ **مراسم** * дафн этиш маросими.

- تدقیق** тадқиғ — тадқиқ, текшириш.
تدلل тадаллўл — 1) шўхлик қилиш; 2) нозланиш.
تدمع тадаммў — ёшланиш.
تدوين тадвин — тузиш, яратиш; **فرهنگ** ~ * луғат тузиш.
تدهیث тадҳиш — даҳшатга солиш, қўрқитиш.
تذرو тазарв — тустовуқ.
تذكاریه тэзкорийэ — ёзма равишда эслатиш; меморандум.
تذکر тазаққўр — эслатиш, таъкидлаш, қайд.
تذکره тазкэра — тазкира, антология; **اشعار** ~ * шеърят антологияси.
تذمیم тазмим — сўкиш; виговор.
تذویب тазвиб — эритиш.
تذھیب тазҳиб — олтин югуртириш.
تذوق тар **ذوق**.
تراپ тўроб — 1) тупроқ, хок; 2) гўр.
تراجم тарожэм нинг кўплиги.
ترازو тарозу — тарози; **آبی** ~ * гидро-статик тарози.
تراژدی трожэди — трагедия.
تراسل таросўл — мактуб айирбошлаш.
تراش тарош — қириш, чопиш, тарашлаш, йўниш.
تراشه тарошэ — 1) пайраха, чқинди, тараша; 2) бир кесим, тилым (тарвуз, қовун).
تراشیدن тарошидан — қирмоқ, чопмоқ, тарашламоқ.
تراکتور тэрақтўр — трактор.
تراکم тароқўм — тўпланиш.
تراکمه тароқэмэ **ترکمن** нинг кўплиги.
تراهوای тэромэвой — трамвай.
ترانه таронэ — куй, ашула.
تراوش таровэш — томиш, сизиб ўтиш (суюқликнинг).
تراویدن таровидан — сизиб кетмоқ, томмоқ.
ترب тўрўб — турп.

تۇر بات	tўрбат — 1) гўр; 2) хок.	ترکاندن	таркондан — ёрмоқ, портлат-моқ.
تۇر بچە	tўрўбчە — редиска.	ترکتازى	tўрктози — чопқин, ҳужум.
تۇر تىب	тартиб — тартиб; متن منقاد ~** танқидий текст тузиш.	ترکشناسى	tўрکشәнос — турколог, туркшунос.
تۇر جمان	таржўмон — таржимон.	تۇر كمن	tўркман ёки تۇر كمان тўркамон
تۇر جمه	таржўмә <i>kўплиги</i> تۇر اجم тарожәм — таржима.		<i>kўплиги</i> تۇر اكمه тарокәмә — туркман.
تۇر جیح	таржиҳ — имтиёз; устунлик.	تۇر كى	tўрки — туркча, туркий.
تۇر د	tўрд — 1) мўрт; 2) қасир-қусур.	تۇر كىب	таркиб — 1) таркиб; 2) тузиш, ташкил этиш; كلمات ~* сўз ясалиши.
تۇر دد	тараддўд — иккиланиш, шубҳа.	تۇر كىدن	таракидан — ёрилмоқ.
تۇر دست	тардаст — чаққон, моҳир.	تۇر كىز	tўрмўз — тормоз.
تۇر ديد	тардид — 1) рад этиш; 2) иккиланиш.	تۇر مۇس	тәрмўс — термос.
تۇر ديو نىست	трэдйунист — тредюниончи.	تۇر ميم	тармим — тузатиш, ремонт.
تۇر س	тарс — қўрқиш, қўрқув.	تۇر ن	тәран — поезд; سريع السير ~ скорий поезд.
تۇر سا	тарсо — тарсо (христиан).	تۇر نىم	тараннўм — куйлаш.
تۇر ساندىن	тарсондан — қўрқитмоқ.	تۇر نىم	тәрўр — террор.
تۇر ست	трәст — трест	تۇر نىق	тәрйоғ — тарёқ.
تۇر سو	тарсу — қўрқоқ.	تۇر نىك	тәрйок — афюн.
تۇر سىدىن	тарсидан — қўрқмоқ.	تۇر نىك	тәзор — чор, подшоҳ.
تۇر سىل	тарсил — жўнатиш, посылка қилиш.	تۇر نىزم	тәзоризм — чоризм.
تۇر سىم	тарсим — расм чизиш.	تۇر نىزىج	тазвиж — уйлантириш (ўғил), эрга бериш (қиз), никоҳ.
تۇر ش	tўрш — ачиқ; нордон; گوردن ~ روز буриштирмоқ.	تۇر نىزىر	тазвир — найранг, алдаш.
تۇر شا	tўршо — жигилдон қайнаш.	تۇر نىزىن	тазйин — безаиш; دادن ~ беза-моқ; ياقتن ~ безатилмоқ.
تۇر ش روئى	tўршури — юз буриштириш, қо-воқ солиш.	تۇر ساوى	тасови — баробарлик, тенглик;
تۇر شىدىن	tўршидан — ачимоқ.	تۇر ساقى	~ حقوق ~* тенг-ҳуқуқлилик.
تۇر غىب	тарғиб — рағбатлантириш, ил-ҳомлантириш.	تۇر ساقىر	тасхир — сеҳрлаш; забт этиш; فضا ~* фазони (космосни) забт этиш.
تۇر قىج	тарфи — 1) кўтариш (вазифа-да); 2) кўтарилиш, юксалиш.	تۇر ساقىر	тасри — тезлатиш.
تۇر قى	тарағғи — тараққиёт, тараққий.	تۇر ساقىه	тастиҳ — текислаш.
تۇر ك	тарак — ёриқ, дарз; خوردن ~ ёрилмоқ.	تۇر ساقىن	тасғийә — <i>kit.</i> суғориш, сув
تۇر ك	тарк ¹ — тарк этиш.	تۇر ساقىن	таскин — тинчитиш, таскин бе-риш.
تۇر ك	тарк ² — сағри (от).	تۇر سلط	тасаллўт — ҳукмронлик.
تۇر ك	tўрк <i>kўплиги</i> اتراك атрок — түрк.	تۇر سلط	тасалли — тинчлантириш, та- салли.

تسلیت

- تسلیت** таслийят — таъзия, ҳамдардлик; **دادن (گفتن)** ~ таъзия билдирмоқ.
- تسليم** таслим — 1) топшириш; 2) таслим; **کردن** ~ топширмоқ; **شمارن** ~ қабул қилмоқ; маъқул қилмоқ.
- تسمیه** тасмийэ — аташ, номлаш.
- تشبیه** ташбиҳ — 1) ўхшатиш; 2) аллегория; 3) ўхшашлик, мослик.
- تشخيص** ташхис — 1) ажрата билиш; 2) мед. диагноз.
- تشریح** ташриҳ — 1) шарҳ, изоҳ; 2) **نمایش** ~ ўликнинг ичини ёриш; 3) * **علم** * анатомия.
- تشیف** ташриф — ташриф; **بردن** ~ ташриф буюрмоқ.
- تشكك** ташаккўк — шак келтириш, шубҳаланиш.
- تشكل** ташаккўл — шаклланиш, ташкил топиш.
- تشكيك** ташкик — шубҳалантириш.
- تشكيل** ташкил — ташкил; **جلسه** ~ мажлис чақирши.
- تشکيلات** ташкилот — 1) ташкилот; 2) **تجارتی** ~ савдо ташкилоти; 3) **دولتی** ~ давлат тузилиши.
- تشنج** ташаннўж — кескинлик; халқаро аҳволнинг кескинлиги.
- تشنه** ташнэ — ташна.
- تشیويق** ташвиғ — маъқуллаш, ташвиқ.
- تصادف** тасодўф — 1) учрашув; 2) тасодиф; 3) тўғри келиш.
- تصادفا** тасодўфан — тасодифан.
- تصادم** тасодўм — тўқнашув.
- تسخیر** тасҳиҳ — тузатиш, таҳрир.
- تصدیق** тасдиғ — тасдиқ.
- تصمیم** тасмим — қарор; **گورفتن** ~ қарор қилмоқ, қарор қабул қилмоқ.
- تصنيف** тасниф — 1) асар; 2) қўшиқ.

- تصویب** тасвиб — тўғри топиш, тасдиқлаш.
- تصوير** тасвир — тасвир.
- تضاد** тазод — қарама-қаршилик.
- تضييق** тазийғ — тазийқ, сиқштириш; сиқиш.
- تطبیق** татбиғ — 1) татбиқ; 2) солиштириш; **نسخ مختلف** * (қўл ёзмаларнинг) турли нусхаларини солиштириб чиқиш.
- تطور** татаввўр — эволюция, ривожланиш, ўзгариш.
- تعارف** таорўф — 1) танишиш; 2) таориф қилиш; 3) пешкаш қилиш.
- تعاون** таовўн — ўзаро ёрдам; **شورای** ~ **مشترک اقتصادی** ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши.
- تعزیل** таъзил — бўшатиш (ишдан).
- تعزیه** таъзийэ — таъзия.
- تعطیل** таътил — 1) тўхтатиш; 2) забастовка; 3) берк; 4) таътил ~ **تعطیلات** * дам олиш куні; **تابستان** * ёзги каникул.
- تنظیم** таъзим — таъзим.
- تعفن** тааффўн — сасиш.
- تعقیب** таъғиб — 1) таъғиб; 2) кетидан; **در** * **نامه شما** мактубингиз кетидан.
- تعلق** тааллўқ — тегишлилик, алоқадорлик, тааллуқ.
- تعلم** тааллўм — ўрганиш, илм олиш.
- تعليم** таълим — таълим, ўқитиш.
- تعلیمات** таълимот — таълимот.
- تعمیر** таъмир — 1) ремонт; 2) тиклаш.
- تعیم** таъмим — оммалаштириш; **یوق** * электрификация.
- تعیین** таъйин — аниқлаш, тайинлаш.
- تغییر** тағайўр — 1) ғайирлик, аччиғланиш; 2) ўзгариш.
- تغییر** тағйир — ўзгариш; **دادن** ~ ўзгартирмоқ.

- تف** тўф — туф, туфик.
таф таф — ҳарорат.
тафохур тафохур — фахрланиш, мақтаниш.
тафовут тафовут — фарқ, тафовут.
тафоҳум тафоҳум — тушуниш, фаҳмлаш; **حسن** * тўғри тушуниш.
тафт тафт — қизиқ («қизимоқ»дан).
тафтон тафтон — куйдирувчи.
тафтан тафтан — чўғ бўлмоқ.
тафтэ тафтэ — чўғ бўлган, қизиган.
тафтидан тафтидан — қизимоқ.
тафтиш тафтиш — тафтиш, ревизия.
таффарруғ таффарруғ — тарқоқлик.
тафрағэ тафрағэ — тарқатиш, бўлиб юбориш, низо чиқариш.
тафсидан тафсидан — чарсилламоқ, чўғ бўлмоқ.
тафсир тафсир — изоҳлаш, тафсир.
тафаккур тафаккур — фикрлаш, тафаккур.
тафғанг тафғанг — мплтик; **خودکار** * ~ * автомат.
тағобул тағобул — 1) тўқнашиш, учрашиш; 2) таққослаш.
тағозо тағозо — талаб, тақозо.
тағдир тағдир — 1) қадрлаш; 2) тақдир.
тағдим тағдим — тақдим; **با احترامات** * ~ * ҳурмат билан.
тағарруб тағарруб — яқинлашиш.
тағрир тағрир — 1) сўзлаш; 2) оғзаки баён қилиш.
тағриран тағриран — оғзаки.
тағриз тағриз — 1) тақриз; 2) мақтов.
тағсим тағсим — бўлиш.
тағсимбанди тағсимбанди — 1) тақсимлаш; 2) классификация.
тағлид тағлид — тақлид.
тағлил тағлил — камайтириш, қисқартириш.
- тағвим¹** — баҳолаш.
тағвим² — календарь.
так¹ — ёлғиз, бир; ~ ~ бир-бири.
так² — чопиш.
такон такон — туртки; **خوردن** ~ **س** кинмоқ; **қоқилмоқ**; **دادن** ~ **تو** моқ, силкитмоқ; **آوردن** ~ тебратмоқ.
таконидан таконидан — туртмоқ, силкимоқ, итармоқ.
таковар таковар — аргумоқ.
тэкрор тэкрор — қайтариш, такрор.
такаллуф такаллуф — такаллуф.
такаллум такаллум — гаплашиш; **کردن** гаплашмоқ, суҳбатлашмоқ.
таклиф таклиф — 1) юклаш (вазифа; безовта қилиш; 2) таклиф.
такмил такмил — тугатиш, камолот етказиш.
такнафари такнафари — бир кишилик.
тэқнисийён тэқнисийён — техник.
тэқник тэқник — техника.
такйэ такйэ—суяниш, суянчиқ; **کردن** суянмоқ; **صوت** * ~ **грам.** урғ.
талаш талаш — хатти-ҳаракат, интилиш.
талх талх — аччиқ.
талаф талаф — йўқотиш; **کردن** ~ **ي** қилмоқ; **شدن** ~ йўқ бўлмас.
талафот талафот — талафот.
талаффўз талаффўз — талаффуз.
тэлэфун тэлэфун — телефон.
талағғи талағғи — учрашиш, кутиб олиш.
тэлгэроф тэлгэроф — 1) телеграф; 2) леграмма.
талэ талэ — қопқон.
тамом тамом — тамом.
тамаша тамаша — томоша.
тамбар тамбар — марка.

تمدن	тамаддун — маданият, цивилизация.
تمرین	тамрин — машқ.
تملق	тамаллұғ — тилёғламалик, лаганбардорлик.
تميز	тамиз — тоза; کردن ~ тозаламоқ.
تمیزی	тамизи — тозалик.
تميز	тамйиз — ажратиш, фарқлаш; دادن ~ ажратмоқ, фарқ қилмоқ.
تن	тан — 1) тан; 2) нафар.
تن	тун — тонна.
تناسب	таносўб — мутаносиблик.
تنبان	тўмбон — иштон, лозим.
تنباکو	тамбоку — тамаки.
تنبل	тамбал — ялқов, дангаса.
تنبور	тамбур — танбур.
تنبيه	танбиҳ — танбех.
تنجيدن	танжидан — сиқмоқ, эзмоқ.
تند	тўнд — тез, қаттиқ.
تندروست	тандўрўст — соғ.
تنده	тандә — данак.
تندی	тўнди — тезлик.
تندیدن	тандидан — унмоқ, ўсмоқ.
تنظیم	танзим — тартибга солиш.
تنفر	танаффўр — нафратланиш; داشتن ~ нафратланмоқ.
تنفس	танаффўс — 1) нафас олиш; 2) танаффус; 3) дам олиш.
تنفيذ	танфиз — ижро.
تنك	тўнўк — нозик, юпқа.
تنگ	танг — тор.
تنگ دست	тангдаст — камбағал.
تنگ نظر	тангназар — пасткаш, ҳасадли.
تنور	танур — тандир.
تنه	танә ¹ — тана.
تنه	танә ² — туртки; خوردن ~ туртки емоқ.
تنها	танҳо — ёлғиз.
تو	тў — сен.

تو	ту — ич.
تواريخ	таворих тарих нинг кўплиги.
تواءم	тўвтам — биргаликда; باکار
	~ * ўқиш ва ишлаш, ишдан ажралмай ўқиш.
توان	тавон қ. توانستن
توانا	тавно — кучли, қодир.
توانستن	тавонэстан ҳ. з. нег. توان
	тавоң — қодир бўлмоқ; қила олмоқ.
توانگر	тавонгар — 1) бой; 2) қодир.
توبه	тўвбә — тавба.
توپ	туп — тўп.
توپخانه	тупхонә — артиллерия.
توپیدن	тупидан — дўқ қилмоқ.
توت	тут — тут.
توجه	таважжўҳ — диққат; کردن ~ диққат қилмоқ.
توحيد	тавҳид — 1) бирлаштириш; 2) монотеизм, бир худолик.
توده	тудә — халқ, тўда; * حزب ~ халқ партияси.
توده شناسی	тудәшәноси — 1) фольклористика; 2) этнография.
تور	тур — тўр.
توزیع	тўвзи — тақсимлаш, бўлиш.
توسط	тавассўт — 1) воситачилик; 2) кўм. орқали, ёрдамида, воситасида.
توسعه	тўвсәә — кенгайтириш, ривожлантириш; دادن ~ кенгайтирмоқ; ривожлантирмоқ.
توسعه طلب	тўвсәәталаб — экспансиячи.
توصيف	тўвсиф — васф қилиш, тавсиф.
توصيه	тўвсийә — тавсия.
توضیح	тўвзиҳ — тушунтириш, изоҳлаш.
توطئه	тўвтәә — суиқасд, фитна.
توقع	тавағғў — умид қилиш, куттиш; داشتن ~ кутмоқ, умид қилмоқ.

توقف	тавағғуф — тұхташ; тұх тамоқ.	~ کردن
تولد	таваллуд — туғилиш; туғилмоқ.	~ یافتن
توليد	тўлид — ишлаб чиқариш.	
تومان	тумон — 1) Эроннинг 10 риёлга тенг пул меъёри; 2) ўн минг; 3) дивизия.	
ته	тах ¹ — тағ, туб.	
ته	тах ² — таҳ.	
تهديد	тахдид — таҳдид.	
تهليك	тахлик — ҳалок қилиш.	
تهم	тахам — дов, зўр.	
تهمت	тўҳмат — туҳмат қилиш, айб- лаш; زُدن ~ айбламоқ, туҳмат, гумон қилмоқ.	
تهنيت	тахнийат — табрик; табрикламоқ.	~ گفتن
تهور	тахаввўр — жасорат, ботирлик.	
تهويه	тахвийэ — шамоллатиш; طاق ~ * хона (уй) ни шамоллатиш.	
تهی	таҳи — бўш.	
تهی دو	тахидўв — такасалтанг, мулла қуруқ, қуруқ.	
تهيه	тахийэ — тайёрлаш; тайёрламоқ.	~ کردن
تياتر	тийотр — театр.	
تير	тир ¹ — 1) ўқ; 2) отиш.	
تير	тир ² — эрон шамсия йилининг тўртинчи ойи (22 июнь — 22 июль).	
تيراز	тирож — тираж.	
تيرانداز	тирандоз — ўқчи; снайпер, мерган.	~ ممتاز *
تيرغمی	тирғғи — қоронғилик; муносабатларнинг кескинлаши- ши.	~ روابط *
تيره	тирэ — қоронғи.	
تيز	тиз — ўткир.	
تيزغر	тизгар — чархчи.	
تیشه	тишэ — теша.	

تيغ	тиғ — тиг.
تيم	тим ¹ — спорт, команда.
تيم	тим ² — 1) тим; 2) қарвон сар
تيمار	тимор — боқиш, тарбиялаш.
تيمارستان	тиморэстон — жиннихона.

ث

ث	сэ ёки со — форс алифбосини 5- ҳарфи; абжадда 500 ни 6 диради.
ثابت	собэт — 1) мустаҳкам; соб 2) исботланган, тасдиқланг; солэс — учинчи.
ثالث	солэсан — учинчидан.
ثالثا	сонэви — иккиламчи.
ثانوى	сони — иккинчи.
ثانى	сонийан — иккинчидан.
ثانيا	сонийэ — сония (секунд).
ثانيه	сонийэсанж — секундомер.
ثانيه سنج	сонийэшумор — соатнинг секу стрелкаси.
ثبات	сабот — қаттиқлик, сабот.
ثبات	саббот — рўйхатчи, регистрат
ثبت	сабт — рўйхатга олиш; ~ احوال *ЗАГС.
ثبوت	субут — тасдиқлаш; رسائيدن ~ тасдиқламоқ, исботламоқ.
ثروت	сарват — бойлик.
ثروت مند	сарватманд — бой
ثريا	сўрэййо — Хулқар (юлдуз).
ثقیل	сағил — оғир; * دليل муз далил.
ثمر	самар كڤليگي اثمار асмор — мева; 2) самара; 3) фойда
ثمر بخش	самарбахш — фойдали.
ثمره	самара қ. ثمر
ثمرن	саман — баҳо, қиймат.

ئىمىن	самин — қимматбаҳо.
ئىنا	сано — мақтов, сано.
ئىئويە	санавийэ — 1) дуализм; 2) дуалистлар сектаси.
ئىئواب	савоб — савоб, хайрли иш.
ئىئور	сўвр — 1) савр (эрон қуёш йилининг иккинчи ойи); 2) ҳўкиз.

ج

ج	жим — форс алифбосининг 6-ҳарфи, абжадда 3 ни билдиради.
جا	жо ёки جاى жой — жой, ер, ўрин.
جايا	жопо — педаль, оёқ ўрни (изи).
جادو	жоду — жоду, сеҳр.
جاده	жоддэ — йўл, шоссе.
جاذب	жозеб — тортувчи, жозибали.
جاذبه	жозэбэ — жозибба, тортиш; * قوه ~ ارض ерининг тортиш кучи.
جار	жор ¹ — чақириқ, жар.
جار	жор ² — қўшни.
جارچى	жорчи — жарчи.
جارختى	жорахти — 1) гардероб; 2) қоziқ (вешалка).
جاروب	жоруб — супурги; * کردن (زدن) ~ супурмоқ.
جارى	жори — 1) оқувчи; * ماه ~ шу ой; 2) жорий.
جاريه	жорийэ — чўри.
جاسوس	жосус — жосус; * خارجى ~ чет эл жосуси.
جاشر	жоғар — жиғилдон (паррандаларда).
جال	жол — дон, тузоқ.
جالب	жолёб — жалёб этувчи; * توجه ~ диққатга сазовор.

جاليز	жолиз — томорқа, полиз.
جام	жом — жом, қадаҳ.
جامع	жомэ — 1) жамловчи, йиғувчи; 2) жоме.
جامهه	жомээ — жамият, жамоа.
جامهه شناسى	жомээшэноси — социология.
جامگى	жомеги — 1) кийимлик; 2) инъом, маош (кийим ҳақи).
جامه	жомэ — кийим, жома.
جان	жон — жон.
جانب	жонёб — томон: тараф; ~ اين мен.
جانشين	жонэшин — ўринбосар.
جانور	жонвар — жонивор.
جانور شناس	жониваршэнос — зоолог.
جانور شناسى	жониваршэноси — зоология.
جاويدان	жовидон — абадий.
جاه	жоҳ — мансаб, мартаба.
جاه پرست	жоҳпараст — мансабпараст.
جاهل	жоҳэл — жоҳил, нодон.
جاي	жой — қ. جا
جاييز	жойээ — раво, жойиз; * داشتن (دانستن) ~ раво кўрмоқ.
جايزه	жойэээ — мукофот; * لئين ~ Ленин мукофоти.
جبر	жабр ¹ — жабр.
جبر	жабр ² ёки الجبر алжабр — алгебра.
جبران	жўброн — тўлов, ўрнига, эвазига қўйиш.
جبرى	жабри — 1) мажбурий; 2) алгебрага оид.
جبلى	жабал <i>كۇبلىگى</i> жэбол — тоғ.
جبهه	жабҳэ — жабҳа, фронт.
جبين	жабин — пешана.
جسته	жўссэ — жусса.
جد	жэд(д) — ҳаракат, жаҳд.
جدا	жўдо — жудо, ажралиш; * شدن ~ айрилмоқ.

- جدائمه** жүдогонэ — алоҳида.
جدال жэдол — уруш: жанжал; баҳс.
جدل жадал — жадал.
جدول жадвал — жадвал; **ضرب** ~ *
 карра жадвали. **معمایی** ~ *
 кроссворд.
جده жаддэ — буви;
جدي жади — жади (бурж) эрон
 шамсия йилининг 10 ойн (де-
 кабрь—январь).
جديت жэддийат — жиддийлик, жид-
 дият.
جديد жади́д — янги.
جذب жазб — жазб, тортиш; **شمن** ~
 тортилмоқ
جذبہ жазбэ — 1) жазаба, обрў;
 2) интилиш, майл.
جر жар — 1) жар; 2) дарз, ёри-
 лиш.
جراح жарроҳ — жарроҳ (хирург).
جراحت жароҳат — жароҳат, яра.
جرايد жаройэд ёки **جرائد** жароэд
جريدہ нинг кўплиги.
جرعه жүрвэ — қултум.
جرقه жарэғэ — учқун; **زُدن** ~ учқунла-
 ниб ёнмоқ.
جرم жүрм — журм, гуноҳ.
جرنگيدن жарангидан — жарангламоқ.
جريان жарайон — 1) оқим, жараён;
 2) *физ.* ток.
جريانات жаройонот — бўлиб ўтган во-
 қеалар.
جرت жүр'ят — жур'ят.
جريدہ жаридэ — газета.
جریمہ жаримэ — жарима (штраф).
جز жүз — ўзга, бўлак; **من** ~ мен-
 дан ўзга.
جزا жазо — жазо, штраф.
جزاير жазойэр ёки **جزائر** жазоэр
جزيره нинг кўплиги.
جزيره жазирэ — орол.
- جزو** жүзв ёки **جز** жүз —
 1) бўлак; 2) бўлим, жуз.
جزوی жүзви қ.
جزئی жүзъи — жүзъий, кичик;
سرما خوردگی ~ * енгил
 моллаб қолиш.
جسارت жасорат — жасорат.
جستجو жүстўжу — қидирув, қиди-
جستمن жастан қ. з. нег. **جه** жа
 сакрамоқ, ирғимоқ.
جستن жүстан қ. з. нег. жу ва
جوي жуй — қидирмоқ, изламоқ.
جاست-و хиз — сакраш.
جساد жасад — жасад.
جسم жэсм — жисм.
جشن жашн — байрам; **سالگرد**
 юбилей.
جعل жаъл — **گردن** ~ қалбаки
 са ясамоқ.
جعلی жаъли — қалбаки, сохта
 ~ **اسکناس** * сохта
جغد жүғд — бойқуш.
جغرافيا жүғрофийо — география.
جغرافيدان жүғрофидон — географ.
جفا жафо — жафо.
جفت жүфт — жуфт.
جگر жэгар — жигар.
جگردار жэгардор — қўрқмас.
جلب жалб — жалб.
جلد жэлд — 1) терн; 2) жилд.
جلسه жаласэ — мажлис; **علقى**
 очнқ мажлис.
جلگه жүлгэ — водий; пасттекисли
جلو жэлўв — 1) олд; 2) жilов
جلوگيري жэлўвгири — олдини олиш,
 татиш.
جلوه жалвэ — жилва.
جماهير жамоҳир **جمهور** ва **ري**
 нинг кўплиги.
جمع жамъ — 1) йиғиш,
 2) *грам.* кўплик.

جمعه жўмъэ — жума.
جمعيت жамъийат — халқ, аҳоли, жамият, коллектив.
جمله жўмлэ — жумла, барча, ҳаммаси.
جهود жўмуд — тўнгиш, музлаш.
جمهور жўмхур — 1) халқ, тўда; 2) **رئيس جمهورى** * Республика президенти.
جمهورى жўмхури — республика, жумхурият.
جنح жанох — *ҳарб.* қанот.
جنایت жэнойат — жиноят.
جنائی жэнон — жиний; **رمان** * детектив роман.
جنب жамб — ён.
جنباييدار жўмбонидан — тебратмоқ, ҳаракатга келтирмоқ.
جنبش жўмбэш — ҳаракат; **گارتگران** * ишчилар ҳаракати.
جو жўмб-ў-жуш — жонланиш, кўзғалиш; **به آمدن** * кўзғалмоқ, жонланмоқ.
جنبيدن жўмбидан — тебранмоқ, қимирламоқ.
جنس жэнс — жинс, зот; **بشر** * башарият.
جنگ жанг — жанг, уруш; **جهانى** * жаҳон уруши; **ميهنى** * Ватан уруши.
جنگ افروز жангафруз — уруш оловини ёқувчи.
جنگل жангал — ўрмон.
جنگييدن жангидан — урушмоқ, жанг қилмоқ.
جنوب жўнуб — жануб.
جو жўв — арпа.
جو жу¹ қ. **جستن**
جو жу² ёки **جوى** жуй — ариқ.
جواب жавоб — жавоб; **گفتن** * жавоб бермоқ.
دادن ~

جواز жавоз¹ — рухсатнома, пропуск.
جواز жавоз² — кели, ўғир.
جوال жўвол — қоп.
جوال دوز жўволдуз — катта игна.
جوان жавон — 1) ёш; 2) йигит.
جوانمرد жавонмард — саҳий, мард.
جوهر жавоҳэр **جوهر** нинг кўплиги.
جوجه жужэ — жўжа, қуш боласи.
جور жўвр — жабр, зулм.
جور жур — хил.
جوراب журуб — пайпоқ.
جوزا жўвзо — жавзо (Эрон шамсия йилининг 3- ойи).
جوزغه жўвзагэ — кўсақ.
جوش жуш — 1) қайнаш; кўзғалиш; 2) **زغال سنگ** * шлак.
جوشاندن жушондан — қайнатмоқ.
جوش کار жушкор — сваркачи, пайвандчи.
جونده жавандэ — кемирувчи.
جوهر жўвҳар — 1) жавоҳир; 2) жавҳар, кислота, моҳият; **شوره** * азот кислотаси.
جوى жуй¹ қ. **جو**
جوى жуй² қ. **جستن**
جوى жавви: **شرایط** * атмосфера (ҳаво) шароитлари.
جويدن жавидан — чайнамоқ.
جه жаҳ қ. **جستن**
جهاز жэҳоз — 1) жиҳоз; 2) асбоб; 3) сеп (келинга бериладиган).
جهال жўҳҳол **جاهل** нинг кўплиги.
جهان жаҳон — жаҳон, дунё
جهان **سرمایه داری** * капиталистик дунё.
جهان بینی жаҳонбини — дунёқараш.
جهان نما (ی) жаҳоннамо (й): **نقشه** * дунё харитаси.
جهانیان жаҳонийон — бу дунё кишилари, одамлар.

جهانيدن	жаҳонидан — сакратмоқ.
جهت	жəхат — томон, жиҳат.
جهد	жаҳд — жаҳд, интилиш, ҳаракат қилиш.
جهش	жаҳэш — 1) сакраш; 2) уриш; نبض ~ * томир уриши.
جيب	жиб — чўнтак.
چيره خور	жирəхўр — қарамоғида бўлган киши.

چ

چ	чə ёки чим — форс алифбосининг 7- ҳарфи.
چابك	чобўк — чаққон.
چابكى	чобўки — чаққонлик.
چاپ	чоп — босиш, босма, матбаа.
چاپخانه	чопхонə — босмахона.
چاپزن	чопзан — ёлгончи; сафсатачи.
چاپلوس	чоплус — тилёғламачи, лаганбардор.
چاپلوسى	чоплуси — тилёғламалик, лаганбардорлик.
چاپى	чопи — босма; ~ آثار * босма асарлар.
چاپيدن	чопидан — босмоқ, таламоқ.
چار	чор қ. چهار
چاربا	чорпо қ. چهاربا
چارچوب	чорчуб — 1) кесаки (эшик, дераза); 2) рамка, чегара.
چارمغز	чормағз — ёнғоқ.
چاره	чорə — чора; восита.
چاشت	чoшт — 1) тушлик; 2) тушлик овқат.
چاشتگاه	чoштгоҳ — туш, чoштгоҳ.
چاشنى	чoшни ¹ — 1) зиравор; 2) тот, маза.
چاشنى	чoшни ² — пистон, капсуль.

چاق	чоғ — соғлом, чоғ, тўла; دماغش ~ است унинг димоғи чоғ; شدن ~ тўлишмоқ.
چاقو	чоғу — пакки.
چاك	чок — йиртиқ, ёриқ; شدن — йиртилмоқ.
چاكر	чокар — 1) хизматкор; 2) ва фодор қулингиз, яъни мен.
چال	чол қ. چاله
چالاک	чолок — чаққон.
چالو	чолу қ. چاله
چاله	чолə — чуқур;
چامه	чомə ёки چكاهه чакомə — қасида, шеър.
چانه	чонə — ияк.
چاه	чоҳ — қудуқ, чуқур.
چای	чой — чой.
چايش	чойəш — шамоллаш.
چايدن	чойидан — шамолламоқ; совимоқ.
چبق	чўбўғ — трубка (чекиш учун)
چپ دست	чапдаст — чапақай.
چبق	чўпўғ — қ. چبق
چپه	чап (п) ə — ағдарилган, тўнтарилган; شدن ~ ағдарилмо тўнтарилмоқ.
چتر	чатр — 1) зонтик, чатр; 2) парашют.
چتر باز	чатрбоз — парашютчи.
چدن	чўдан — чўян.
چرا	чаро — ўтлаш; کردن ўтламоқ.
چرا	чəро — нега? ~ که чунки
چراغ	чəроғ — чиροқ; фонарь.
چراغان	чəроғон — чароғон.
چراغاه	чарогоҳ — ўтлоқ.
چراندن	чарондан ёки چرانيدن чарондан — ўтлатмоқ.
چرب	чарб — 1) ёғ; 2) ёғлиқ; 3) миз; کردن ~ ёғламоқ.

چرييدن чарбидан — оғир келмоқ, таро-
зи босмоқ.
چرت чўрт — мудраш; **زدن** ~ муд-
рамоқ.
چرخ чарх — 1) чарх; 2) машина;
خیاطی * ~ тикув машинаси;
 3) айланиш; **زدن** ~ айланмоқ;
دادن ~ айлантирмоқ, чархла-
моқ.
چرخاندىن чархондан ёки **چرخانىدىن** чар-
хонидан — айлантирмоқ.
چرخه чархэ — 1) ғалтак; 2) чарх
 (йигириш учун); **بارگش** ~
 замбилғалтак.
چرخه زن чархэзан — чарх йигирувчи.
چرخيدن чархидан — айланмоқ.
چرگ чэрк — кир; **گرفتن** ~ кирлан-
моқ, ифлос бўлмоқ.
چرگين чэркин — кирли, ифлос.
چرم чарм — чарм, кўн.
چرم ساز чармсоз — кўнчи.
چرەك чармак — қайиш.
چرمگەر чармгар қ. **چرم ساز**
چرند чаранд: **چرندويرند** чаранд-у
 паранд — олди-қочди, сафсата.
چريدىن чаридан — ўтламоқ
چىسىپ часп — елим, ёпишқоқлик.
چىسپاندىن часпондан ёки **چىسپانيدىن** часпо-
нидан — едимламоқ, ёпиштир-
моқ.
چىسپدار часпдор — ёпишқоқ.
چىسپيدىن часпидан — ёпишмоқ.
چىست чўст — чаққон.
چىشاندىن чашондан ёки **چىشانيدىن** чашони-
дан — тоттирмоқ, еб кўришга
 бермоқ.
چىشم чашм, чэшм — кўз.
چىشمەك чэшмак: **زدن** ~ кўз қисмоқ;
 имламоқ.
چىشمه чашмэ — булоқ, чашма.
چىشميدىن чашидан — тотмоқ.

چطور чэтўвр — қандай?
چۇغۇل чўғул — чақимчи.
چۇغۇندار чўғўндар — лавлагли.
چەقادىر чэқадр — қанча?
چاك чак — томчи.
چەك чэк — чек.
چاكاندان чакондан ёки **چاكانيدىن** чакони-
дан — томизмоқ.
چاكۇش чакўш — болға.
چакмە чакмэ — этик.
چاكە чакэ, чаккэ — томчи, томиш,
 чакка.
چاكيدان чакидан — томмоқ.
چەгомە чэгомэ — шэър.
چەгуна чэгуна — қандай қилиб?, қай-
 си хилда?, қандай?
چال чал — тўғон.
چەل чэл — қ. **چەل**
چەлчەлە — 1) қалдирғоч;
 2) тошбақа.
چەлипо чэлипо — бут.
чўмчэ чўмчэ — чўмич.
чўнон чўнон ёки **чэнон** — шундай,
 ўшандай.
чэнончэ чэнончэ — шундайки, шундай
 қилиб, чунончи.
чамбар чамбар — чамбар.
чамбэ — 1) танба; 2) тўқмоқ.
чанд чанд — неча?, қанча? бир не-
 ча.
чандон чандон — қанчалаб, кўплаб.
чандўм чандўм — нечанчи?
чанди чанди — бир оз.
чандин — 1) кўплаб; 2) бир
 неча.
чанг¹ чанг¹ — тирноқ, панжа; **زدن** ~
 чанг солмоқ.
чанг² чанг² — чанг (чоғу).
чангөл — 1) чангак, паншаха;
 2) вилка.
чангак чангак — чангак, қармоқ.

چنگه	чангэ — тирнаш; тир-намоқ.
چنين	чэнини — шундай.
چوال	чувол қ. جوال
چوب	чуб — ёғоч, таёқ.
چوبان	чубон — чўпон.
چوبرخت	чубрахт — кийим иладиган вешалка.
چوبه	чубэ — ўқлоғи.
چوبان	чўпон қ. چوبان
چون	чун — 1) каби; ماه ~ ой каби; 2) - гач; اوامد ~ у келгач... 3) қандай?, қандай қилиб?
چونکه	чункэ — чунки.
چه	чэ — нима?, қандай?; چه ... چه ҳам... ҳам...
چهار	чаҳор — тўрт.
چهارپا	чаҳорпо — чорва, мол.
چهارخانه	чаҳорхона — катак (мат), чорхона.
چهارده	чаҳордах — ўн тўрт.
چهارزانو	чаҳорзону: نشتن ~ чордана қуриб ўтирмақ.
چهارشنبه	чаҳоршанба — чоршанба
چهاريك	чаҳорйэк ёки چارىك чорйэк — чорак.
چهل	чэхэл ёки چل чэл — қирқ.
چيت	чит — чит.
چيدن	чидан қ. э. چين чин — термоқ.
چيره	чирэ — ғолиб; жасур.
چيز	чиз — нарса.
چين	чин ¹ — қ. چيدن
چين	чин ² — 1) ажин; 2) жингалак; 3) бурма.
چين	чин ³ — Хитой (мамлакат).

چينه دان	чинэдон — жигилдон (қушлар).
چيني	чини — 1) хитойлик, хитойга оид; чинни.

ح

ح	ҳэ ёки ҳо — форс алифбосининг 8- ҳарфи; абжадда 8 ни билдиради.
حاتمی	ҳотами — ҳотамлик, саҳийлик.
حاج	ҳожж — ҳаж қилувчи.
حاجب	ҳожэб — 1) парда; 2) тўсиқ.
حاجت	ҳожат — эҳтиёж, ҳожат; بردن (آوردن) ~ сўрамоқ; بر آوردن ~ ҳожат чиқармоқ.
حاجي	ҳожи — ҳожи.
حادث	ҳодас: شدين ~ воқе бўлмоқ; рўй бермоқ.
حادثه	ҳодэсэ كۈنلىگى حوادث ҳаводэс — ҳодиса.
حار	ҳорр — ҳароратли, иссиқ, жазирама.
حاره	ҳоррэ: ~ منطقه* иссиқ минтақа.
حاسي	ҳосс — туйғун; сезгир.
حاسد	ҳосэд — ҳасад қилувчи, ҳасадчи.
حاسه	ҳоссэ كۈنلىگى حواس ҳавосс — туйғу.
حاشيه	ҳошиё — ҳошия.
حاصل	ҳосэл — ҳосил; قراوان* мўл ҳосил.
حاصل شين	ҳосэлхиз — ҳосилдор; ~ زمين* ҳосилдор ер.
حاضر	ҳозэр كۈنلىگى حاضار ҳуззор ёки حاضرین ҳозэрин — ҳозир бўлган.
حاضری	ҳозэри — ҳозирлик, тайёрлик.
حافظ	ҳофэз — 1) сақловчи; شما хайр (хайрлашув): 2) қорн.

- حافظه** ҳофэза — эс, ҳофиза.
- حاکم** ҳокэм *қўлиги* **حکام** ҳукком — ҳоқим.
- حاکمیت** ҳокэмийат — ҳоқимият; мустақиллик.
- حاکمی** ҳоқи — ҳикоя қилувчи.
- حال** ҳол¹ *қўлиги* **احوال** ҳол-аҳвол, ҳолат.
- حال** ҳол² — ҳозир, ҳозирги вақтда.
- حالا** ҳоло — ҳозир, ҳозирги вақтда.
- حالت** ҳолат — ҳолат, вазият.
- حالی** ҳоли — тушунарли; **این - ام نیست** бу менга тушунарли эмас.
- حالیه** ҳолийэ — 1) ҳозирги; 2) ҳозирда.
- حاملی** ҳомэлэги — ҳомиладорлик.
- حامله** ҳомэлэ — ҳомиладор.
- حامی** ҳоми — ҳомий.
- حاوی** ҳови — қамровчи, ўз ичига олувчи; **ده باب** **китоб — ўн бобни ўз ичига олувчи китоб.
- حائل** ҳоэл — тўсувчи; **شدن** — тўсмоқ, тўсиқ бўлмоқ.
- حباب** ҳўбоб — кўпик; **سابون** * — совун кўпиги.
- حباب** ҳабс — қамоққа олиш, хибс.
- حبشی** ҳабаши — ҳабаш.
- حبیب** ҳабиб — дўст.
- حتمًا** ҳатман — албатта, сўзсиз.
- حتی** ҳатто — ҳатто; -гача.
- حج** ҳажж — ҳаж.
- حجاب** ҳэжоб — парда.
- حجت** ҳужжат — 1) ҳужжат; 2) тортишув; **مکن** — мен билан тортишма.
- حجر** ҳажар *қўлиги* **احجار** аҳжор — ёки **حجار** ҳэжор — тош.
- حجره** ҳужрэ — ҳужра; павильон (виставкада).
- حجم** ҳажм — ҳажм.
- حجیم** ҳажим — ҳажмдор, катта, улкан.
- حد** ҳадд *қўлиги* **حدود** ҳудуд — чегара, ҳад.
- حداد** ҳаддод — темирчи.
- حدث** ҳадас — кутилмаган ҳодиса, уятга қўювчи иш.
- حدوث** ҳудус — вужудга келиш; янгилик.
- حدود** ҳудуд **حد** нинг кўллиги.
- حديقه** ҳадиғэ *қўлиги* **حدايق** ҳадойэғ — боғ.
- حذر** ҳазар — ҳазар; эҳтиёт.
- حرارت** ҳарорат — ҳарорат.
- حرب** ҳарб — уруш, ҳарб.
- حربی** ҳарби — ҳарбий.
- حرس** ҳэрс — ҳирс, очкўзлик.
- حرف** ҳарф *қўлиги* **حروف** ҳуруф — 1) ҳарф; 2) кўмакчи, юклама, боғловчи; 3) гап; **زدن** — гапирмоқ.
- حرف** ҳэраф **حرفه** нинг кўллиги.
- حرفا** ҳўрафо **حريف** нинг кўллиги.
- حرفت** ҳэрфат қ. **حرفه**
- حرفچين** ҳарфчин — чақимчи.
- حرفزن** ҳарфзан — эзма, гапирадиган; ***عروسك** — гапирадиган қўғирчоқ.
- حرفه** ҳэрфэ — касб, ҳунар; ***اهل** — ҳунарманд.
- حركات** ҳаракат — ҳаракат.
- حرمات** ҳўрмат — ҳурмат.
- حروف** ҳўруф — **حرف** нинг кўллиги.
- حریت** ҳуррийат — озодлик, ҳуррия.
- حریر** ҳарир — ипак.
- حریص** ҳарис — очкўз, ҳасис.
- حریف** ҳариф *қўлиги* **حرفا** ҳурафо —

1) рақобатчи; 2) шерик, ҳариф.	حفریات ҳафрийот — археологик қазилма, қазилма ишлари.
حریق ҳариг — ёнғин.	حفظ ҳэфз — сақлаш.
حزب ҳэзб <i>кўплиги</i> احزاب аҳзоб — партия; حفظ الصحة ҳэфз-ўс-сэххэ — соғлиқни сақлаш; شخصی ~ * шахсий гигиена; عمومی ~ * санитария.	حق ҳағ <i>кўплиги</i> حقوق ҳуғуғ — ҳақ.
حزن ҳузн <i>кўплиги</i> احزان аҳзэн — қайғу.	حقا ҳағған — ҳақиқат юзасидан, ҳақиқатда.
حزین ҳазин — ҳазин, ғамгин.	حقات ҳағорат — ҳақорат.
حس ҳэсс — ҳис, туйғу.	حقایق ҳағойағ حقیقت нинг <i>кўплиги</i> .
حساب ҳэсоб — ҳисоб, ҳисоблаш.	خود ҳағуд — кекчи.
حسابدار ҳэсобдор — ҳисобчи, бухгалтер.	حقوق ҳўғуғ — 1) حق нинг <i>кўплиги</i> , ҳуқуқ; 2) иш ҳақи, ойлик.
حسابگر ҳэсобгар — ҳисобчи; тежаб-тергаб сарф қиладиган (одам).	حقوقدان ҳуғуғдон — юрист, ҳуқуқшунос.
حساس ҳассос — сезгир.	حقه ҳуғғэ — қутича, ҳуққа.
حسب ҳасб: ~ * بر ~ * على -га мувофиқ, -га кўра.	حقه باز ҳуғғэбоз — фокусчи, кўзбўямачи.
حسد ҳасад — ҳасад.	حقیقت ҳағғийат — тўғрилик.
حسن ҳўсн — ҳусн; гўзаллик.	حقیر ҳағир — ҳақир; این ёки ~ بنده * камина, мен.
حسود ҳасуд — ҳасадчи.	حقیقت ҳағиғат <i>кўплиги</i> حقایق ҳағойағ — ҳақиқат.
حصار ҳэсор — девор, қуршов, ўраб олиш.	حقیقتان ҳағиғатан — ҳақиқатан.
حصص ҳэссас حصه нинг <i>кўплиги</i> .	حک ҳакк — ўйиш, ўйма.
حصول ҳўсул — қўлга киритиш, олиш.	حکاک ҳаккок — ўймакор.
حصه ҳэссэ — ҳисса, улуш.	حکاکى ҳаккоки — ўймакорлик.
حضر ҳуззор حاضر нинг <i>кўплиги</i> .	حکام ҳўкком حاکم нинг <i>кўплиги</i> .
حضرت ҳазрат — 1) ҳузур; 2) ҳазрат.	حکایت ҳэкойат — 1) ҳикоя; 2) ҳикоя қилиш.
حضور ҳузур — ҳузур; داشتن ~ یافتن , ҳозир бўлмоқ.	حکم ҳўкм <i>кўплиги</i> احکام аҳком — 1) буйруқ; 2) ҳукм.
حضوراء ҳузуран — юзма-юз.	حکما ҳўкамо حکیم нинг <i>кўплиги</i> .
حظ ҳазз <i>кўплиги</i> حظوظ ҳузуз — лаззат; بردن ~ лаззатланмоқ.	حکمت ҳэқмат — 1) ҳикмат; 2) илм.
حظار ҳаффор — 1) қазувчи, пармаловчи; چارب . сапёр.	حکمدار ҳўкмдор — ҳукмдор.
حفاظ ҳўффоз حافظ нинг <i>кўплиги</i> .	حکمران ҳўкмрон — ҳукмрон.
حافظت ҳэфозат — қўриқлаш.	حکومت ҳўкумат — ҳукумат, ҳокимият.
حفر ҳафр — қазилма, пармалаш.	حکیم ҳаким <i>кўплиги</i> حکما ҳўкамо — ҳаким, файласуф.
حفره ҳўфрэ — чуқур.	

حل ҳалл — 1) ҳал; 2) эритиш, эриш; **نمک در آب** ~ * тузнинг сувда эриши.
حلال ҳалол — ҳалол.
حلال ҳаллол — 1) ҳал қилувчи; 2) эритувчи.
حلق ҳалғ — бўғиз.
حلقوم ҳалғум — ҳалқум.
حلقة ҳалғэ — ҳалқа; доира; **نامزدی** ~ * никоҳ узуги.
حلم ҳэлм — мулойимлик, юмшоқ табиатлилик.
حلو ҳалво — ҳолва.
حلول ҳўлул — кириш; **عید نوروز** ~ ** наврўз байрамининг етиб келиши; ҳалил-ҳалол (эр).
حلیل ҳалилэ-ҳалол (хотин).
حلیله ҳалим — мулойим.
حلیم ҳалим — мулойим.
حماقت ҳамоғат — аҳмоқлик.
حمال ҳаммол — ҳаммол.
حمام ҳаммом — ҳаммом.
حمامی ҳаммоми — ҳаммомчи.
حمایت ҳэмойат — ҳомийлик, ҳимоя.
حمد ҳамд — мақтов, ҳамд.
حمل ҳамал — ҳамал эрон шамсия йилининг 1- ойн (21 март— 21 апр.)
حمل ҳамл — кўтариш, ташиш; **ونقل** (юк) транспорт.
حملة ҳамлэ — ҳамла.
حوادث ҳаводэс **حادثة** нинг кўплиги.
حواله ҳаволэ — 1) ҳавола; 2) **پستی** ~ * почта пул переводи.
حوت ҳут — ҳут.
حوزه ҳўвзэ — округ, район; **انتخاباتی** ~ * сайлов округи.
حوصله ҳўвсалэ — чидам, ҳафсала.
حوض ҳўвз — ҳовуз.
حوضه ҳўвзэ — ҳавза.
حول ҳўвл — 1) атроф, теvarак; 2) қудрат, куч.

حیا ҳайо — ҳаё.
حیات ҳайот — ҳаёт.
حیات شناسی ҳайотшэноси — биология.
حیاط ҳайот — ҳовли.
حیث ҳэйс — жиҳат; **از هر** ҳар жиҳатдан: хусус; **از** ~ * бу иш хусусида.
حیثیت ҳэйсийат — мақом, обрў, мартаба.
حیران ҳэйрон — ҳайрон.
حیرت ҳэйрат — ҳайрат.
حیله ҳилэ **کپلیگی** **حیل** ҳийал — ҳийла, найранг.
حین ҳин **کپلیگی** **احیان** аҳйон — вақт, зум.
حیوان ҳэйвон — ҳайвон.
حیوان شناسی ҳэйвоншэнос — зоолог.
حیوان شناسی ҳэйвоншэноси — зоология.

خ

خ хэ ёки хо — форс алифбосининг 9- ҳарфи; абжадда 600 ни билдиради.
خاتم хотэм¹ — муҳр; *** انگشتر** муҳр-ли узук.
خاتم хотэм² — 1) якунловчи; 2) сўнги.
خاتمه хотэмэ — якун, хотима; **یافتن** ~ тугамоқ.
خادم ходэм **کپلیگی** **خدام** худдом — хизматкор.
خادمه ходэма — хизматкор хотин.
خاده ходэ — хода.
خار хор — тикан.
خارا хору: *** سنگ** гранит; **دل** ~ * тош юрак.
خاروش хорпушт — 1) кирпич; 2) жайрон.
خارج хорэж — чиқувчи; ташқари, хориж; **شماردن** ~ чиқмоқ.

- خارجہ** хорэжа — чет, ташқи; **وزارات امور** * — ташқи ишлар министрлиги.
- خارجی** хорэжи — 1) ажнабий; 2) чет эл; 3) ташқи.
- خارخار** хорхор — тирнаш, қашиш.
- خارستان** хорэстон — тиканзор.
- خارش** хорэш — 1) қичиш; 2) қашйш; 3) қичима.
- خاره** хорэ — қоя.
- خاریدن** хоридан — 1) қашимоқ; 2) қичимоқ; 3) тирнамоқ.
- خازن** хозэн — хазиначи.
- خاستن** хостан *ҳ. з. нег.* **خيز** хиз — турмоқ, тиккаймоқ.
- خاشاک** хошок — хашак, чўп.
- خاص** хос — 1) хос; 2) атоқли; ~ **اسم** * *грам.* атоқли от.
- خاصیت** хоссийат — хусусият, хослик.
- خاطر** хотэр *кўплиги* **خواتر** хавотэр — хотир, эс, ўй.
- خاطره** хотэрэ — 1) хотира; 2) ўй.
- خاک** хок — 1) тупроқ; 2) мамлакат; **ایران** ~ * эрон мамлакати.
- خاکروب** хокруб — судурги.
- خاکروبه** хокрубэ — супринди, ахлат.
- خاکستر** хокэстар — кул.
- خال** хол — 1) ҳол; 2) тоға.
- خالص** холэс — холис, соф.
- خالصانه** холэсонэ — холисона, самимона.
- خاله** холэ — хола.
- خالی** холи — бўш, холи.
- خام** ком — хом.
- خاموش** комуш — жим, комуш.
- خامه** хомэ — 1) қалам (қамиш қалам); 2) стиль, услуб.
- خامه دوزی** хомэдўзи — инак билан кашта тикиш.
- خامی** хоми — хомлик.
- خان** хон — хон.
- خاندان** хон(э)дан — 1) хонадон, насаб; 2) уруф.
- خانم** хонўм ёки **خانوم** хонум — хоним.
- خانواده** хонэводэ — оила, хонадон.
- خانوادگی** хон(э) водэги — оилавий; ~ **نام** * фамилия.
- خانوم** хонум *ҳ.* **خانم**
- خانه** хонэ — уй, хона.
- خاور** ховар — шарқ; Шарқ; **دور** ~ * Узоқ Шарқ.
- خاورشناس** ховаршенос — шарқшунос.
- خاورشناسی** ховаршеноси — шарқшунослик; ~ **کتابهای** шарқшуносликка оид китоблар.
- خائن** хоэн — хоин, сотқин.
- خائیدن** хоидан — чайнамоқ, ғажимоқ.
- خاباز** хаббоз — новвой, бўлкапаз.
- خابازخانه** хаббозхонэ — новвойхона.
- خابر** *кўплиги* **اخبار** ахбор — хабар, *грам.* кесим.
- خابرچی** хабарчи — сўз ташувчи, жосус.
- خابرچین** хабарчин — чақимчи.
- خابردار** хабардор — хабардор.
- خابرستان** хабаррасон — хабарчи.
- خابرمداری** ёки **خبرگزاری** хабаргўзори — агентлик; **اتحاد شوروی** ** ТАСС.
- خابرنگار** хабарнэгор — мухбир.
- ختم** хатм — тугатиш, хатм; **کردن** ~ тугатмоқ.
- خجالت** хажолат — уялиш, хижолат; ~ **کشیدن** ~ уялмоқ.
- خجیل** хажэл: **شدن** ~ хижил бўлмоқ, қизармоқ.
- خجیلت** хўжлат — қизариш.
- خدا** хўдо — 1) худо; 2) эга, хўжа.
- خدا حافظی** худохофэзи — хайрлашув.
- خادم** хўддом **خادم** нинг кўплиги.

- خدمت** хэдмат — 1) хизмат; 2) хузур; 3) таъзим.
- خدمتگار** ёки **خدمتگار** хэдматкор — хизматкор.
- خدمه** хадамэ **خادم** нинг кўплиги.
- خر** хар — эшак.
- خر** ёки **خور** хўр — офтоб.
- خراب** хароб — хароб.
- خرابه** харобэ — хароба.
- خراج** харож — хирож.
- خرازی** харрози — атторлик; ~ **اجناس*** атторлик буюмлари.
- خراس** харош — яғир, тирналган.
- خراسيدن** харошидан — 1) тирнамоқ; 2) тарашламоқ, рандаламоқ.
- خرائط** харрот — токарь, харрот.
- خرافات** хўрофот — хурофот, фан, атеизм.
- حرام** хэром — бир-бир босиб юриш, хиром.
- خرامان** хэромон — хиром қилувчи, хиромон.
- خراميدن** хэромидан — хиром айламоқ.
- خر بوزه** харбузэ ёки **خر بزه** харбўзэ — қовун.
- خرج** харж — харж, сарф; **دولت** - به давлат ҳисобига.
- خرچنگ** харчанг — қисқичбақа.
- خرد** хэрад — ақл.
- خرد** ёки **خورد** хўрд — кичик, кичкина; **کردن** ~ майдаламоқ.
- خرداد** хўрдод — эрон шамсия йилнини 3-ойи (22 май—21 июнь).
- خر دستال** хўрдсол — ёш, кичик; ~ **برادر*** ука.
- خرده** ёки **خورده** хурдэ — майда.
- خرس** хэрс — айиқ.
- خرسند** хўрсанд — хурсанд.
- خرطوم** хартум — хартум.
- خرگوش** харгуш — қуён.
- حرم** хўррам — кўқарган, гуллаган, хуррам.
- خرما** хурмо — хурмо.
- خرمن** харман — хирмон, уюм.
- خرناس** харнос — хуррак; **كشيدين** ~ хуррак отмоқ.
- خروج** хўруж — чиқиш.
- خروس** хўрус — хўроз.
- خروش** хўруш — қичқариқ, бақириш.
- خروشيدن** хўрушидан — бақирмоқ; **فینگ-шин** моқ.
- خره** хўррэ: **كشيدين** ~ пишқирмоқ.
- خرید** харид — сотиб олиш, харид.
- خریدار** харидор — харидор.
- خریداری** харидори — харид қилиш.
- خریدن** харидан — сотиб олмоқ.
- خریطة** харита — 1) харита; 2) чармдан ясалган сумка.
- خزان** хазон — куз, хазон.
- خزیدن** хазидан — эмакламоқ.
- خس** хас — хас.
- خسپیدن** хўсбидан ёки **خسپيدن** хуспидан — ухламоқ.
- خستگی** хастэги — чарчоқ, ҳорғинлик.
- خسته** хастэ — чарчаган; **شدن** - - чарчачамоқ; **کردن** ~ чарчатмоқ.
- خسرو** хўсрув — шоҳ.
- خسيس** хасис — хасис; очкўз.
- خشت** хэшт — ғишт.
- خشمك** хўшк — қуруқ; **کردن** ~ қуритмоқ; артмоқ; **شدن** ~ қуримоқ, қотмоқ.
- خشكانيدن** хўшконида — қуритмоқ.
- خشك دست** хўшкдаст — хасис.
- خشكيدن** хўшкидан — қуримоқ.
- خشم** хашм — ғазаб.
- خصال** хэсол **خصلت** нинг кўплиги.
- خصلت** хэслат — хислат, хусусият.
- خط** хат — чизиқ, йўл, хат; **استوا*** - экватор чизиғи.

- خطا** хато — хато, янглиш.
- خطاب** хэтоб — хитоб, мурожаат.
- خطابه** хэтобэ — нутқ, лекция.
- خطاط** хаттот — хаттот, каллиграф.
- خطوط** хўтут **خط** нинг кўплиги.
- خطی** хатги — қўл ёзма (сифат)
~ **نسخه** * қўл ёзма.
- خفا** хэфо — хуфия; яширин; ~ **در** яширинча.
- خفت** хўфт — ухлаш, уйқу.
- خفت** хэффат — 1) енгилтаклик; 2) камситиш; 3) ноқулай ҳолат (уят).
- خفتن** хўфтан қ. **خوابیدن**
- خفه** хафэ: **کردن** — бўғмоқ.
- خفیدن** хафидан — 1) аксирмоқ; 2) нафас сиқилмоқ.
- خفيف** хафиф — 1) енгил; 2) хафиф (баҳр).
- خفيه** хўфйэ- хуфия; ~ **بسطور** * яширинча.
- خفيه نويس** хўфйэнэвис — 1) чақимчи; 2) яширин полиция агенти.
- خلا** хало — бўшлиқ.
- خلاص** халос — халос.
- خلاصه** хўлосэ — хулоса.
- خلاف** хэлоф — 1) хилоф; 2) қаршн.
- خلال** хэлол — ора, мобайн;
در * ~ **این مدت** шу муддат орасида.
- خلانییدن** халонидан — санчмоқ, хала қилмоқ.
- خلایق** халойэғ **خلیقه** нинг кўплиги.
- خلبان** халабон — учувчи, пилот.
- خلط** хэлт — 1) аралашма; 2) хилт; 3) чалғитиш, бартараф этиш, бўшатиш.
- خلج** халь — йўқотиш; ~ **سلاح** * қуролсизланиш.
- خلق** халғ — 1) халқ; 2) элат.
- خلق** хўлғ **کۆپلیگی** **اخلاق** ахлоғ — хулқ.
- خلقت** хэлғат — яратилиш.
- خلل** халал — халал, зарар;
وارد کردن ~ зарар етказмоқ.
- خلوت** халват — хилват.
- خلیج** халиж — *геог.* қўлтиқ.
- خم** хам — букуқ, эгри, хам; **شدن** ~ букилмоқ.
- خم** хўм — хум.
- خماری** хўмор — хумор, мастлик.
- خماری** хаммор — майфуруш.
- خمیر** хамр — май.
- خاموش** хамуш қ. **خاموش**
- خمیازه** хамйозэ — эснаш; **کشیدن** ~ эснамоқ.
- خمیدن** хамидан — букилмоқ.
- خمیر** хамир — хамир.
- خندانان** хандондан ёки **خندانیدن** хандондан — кулдирмоқ.
- خنده** хандэ — кулги; **کردن** ~ кулмоқ.
- خنده آور** хандэовар — кулгили, қизіқ.
- خندیدن** хандидан — кулмоқ.
- خنک** хўнак ва хўнўк — совуқ.
- خو** ху ёки **خوی** хуй — одат;
~ **گرفتن** одатланмоқ.
- خواب** хоб¹ — 1) уйқу; 2) туш.
- خواب** хоб² қ. **خوابیدن**
- خواباندان** хобондан ёки **خوابانیدن** хобондан — ухлатмоқ, ётқизмоқ.
- خوابیدن** хобидан ёки **خفتن** хўфтан қ. э. *нег.* **خواب** хоб — ухламоқ, ётмоқ.
- خواجه** хоже — хўжа, эга, хўжайин.
- خوار** хор — паст, хор.
- خوار بار** хорбор — озиқ-овқат.
- خواری** хори — хорлик.
- خواست** хост — истак.
- خواستار** хостор — истовчи, хоҳловчи;
- بودن** ~ **بودن** — истамоқ.
- خواستگار** хостгор — сўратувчи (хотинликка), совчи; **بودن** ~ сўратмоқ, совчи қўймоқ.

خواستگاری	хостгори — совчилик, совчи қўйиш.
خواست	хавотэр خاطر нинг кўплиги.
خوان	хон — дастурхон.
خواندن	хондан ҳ. з. нег. خوان хон—1) ўқимоқ; 2) атамоқ; 3) <i>پسر بچه گي</i> — ўғил қилиб олмоқ.
خواننده	хонандэ— 1) ашулачи; 2) ўқувчи.
خواه	хоҳ ¹ қ. <i>خواستن</i>
خواه	хоҳ ² — хоҳ.
خواهان	хоҳон — хоҳловчи.
خواهر	хоҳар — опа, сингил.
خواهش	хоҳэш — хоҳиш.
خوب	хуб — яхши.
خوبی	хуби — яхшилик.
خود	хўд — ўз.
خودداری	хўддори — ўзни тутиш, ўзни тортиш.
خودسر	хўдсар — ўзбошимча.
خودسری	хўдсари — ўзбошимчалик.
خودکار	хўдкор — автоматик.
خودمختار	хўдмухтор — автоном.
خوراك	хурок — овқат.
خوراندن	хурондан ёки <i>خورانیدن</i> хуронидан — едирмоқ.
خورد	хўрд ¹ — овқатланиш.
خورد	хўрд ² қ. <i>خورد</i> хурд.
خوردن	хўрдан — емоқ; ичмоқ.
خورشيد	ёки <i>خورشيد</i> хуршид — қуёш.
خوش	хўш — хуш; <i>آمن (از)</i> ёқмоқ.
خوش آمد	хўшомад — хушомад.
خوش نويس	хўшнавис — хаттот.
خوشه	хушэ — бошоқ; <i>بستين</i> ~ бошоқламоқ; 2) бош; <i>انگوز</i> *бир бош узум.
خوف	хўвф — хавф.
خوفناك	хўвфнок — хавфли.
خوك	хук — чўчқа.

خون	хун — қон.
خون روی	хунрави — 1) қон кетиш; 2) қон тўқиш.
خونين	хунин — қонли.
خوی	хуй қ. <i>خو</i>
خوی	хуй — тер.
خويش	хиш — 1) ўз; 2) қариндош, хеш.
خويشاوند	хишованд — қариндош.
خويشتن	хиштан — ўз.
خويشى	хиши — 1) ўзлик; 2) қариндошлик.
خيابان	хийбон — кўча, хиёбон.
خيार	хийор ¹ — бодринг.
خيार	хийор ² — ихтиёр.
خياط	хайёт — тикувчи.
خياطخانه	хайётхонэ — тикув ательеси.
خيال	хийол — хаёл.
خيالپرست	хийолнараст — утопист.
خيانت	хийонат — хиёнат.
خير	хэйр — эзгулик, хайр, яхшлик.
خير	хайёр <i>кўплиги</i> ахйор — эзгу... яхшлик қилувчи.
خيره	хирэ — 1) хира; 2) ажабланиш; <i>شدن</i> ~ ажабланмоқ.
خيز	хиз қ. <i>خاستن</i>
خيلي	хэйли — жуда, кўп.
خيمه	хэймэ <i>кўплиги</i> хийам хийом — чодир, хайма.

ن

د	дол — форс алифбосининг 10-ҳарфи, абжад ҳисобида тўртга тенг.
داء	до — касаллик, дард.
دءب	даъб — хулқ-атвор, одат.
داب	доб — дабдаба.
دابه	доббэ <i>кўплиги</i> доаб дўвобб — юк ҳайвони.

- داخل** дохэл — 1) кирувчи, дохил; **دوخل** ~ кирмоқ; 2) ичкари.
- داخله** дохэлэ — ич, ички; ~ **وزرات امور** * ички ишлар министрлиги.
- داخلي** дохэли ёки **داخليه** дохэлийэ — ички; ~ **جنگ** * граждaн уруши.
- دادار** дoдop — одил.
- داداش** додош — акахон, укахон.
- دادبان** додбон — прокурор.
- دادرس** додрас — 1) адолат қилувчи, ёрдамчи; 2) судья.
- دادرسى** додраси — суд.
- دادستان** додсэтон — прокурор.
- دادسرا** додсарo — прокуратура.
- دادگاه** додгоҳ — судхона, трибунал; **عالى** ~ * олий суд.
- دادگر** додгар — одил.
- دادگستری** додгўстари — адлия (юстиция).
- دادگیر** додгир — ўч олувчи.
- دادن** додан ҳ. з. нег. **داد** дэх — бермоқ.
- دادنامه** доднома — 1) ҳукм; 2) ариза.
- دادنى** додани — 1) қайтиб бериладиган; 2) берилиши керак бўлган нарса.
- داديار** додйор — оқловчи; прокурор ёрдамчиси.
- дор** дор¹ — дор.
- дор** дор² ҳ. **داشتن**
- دارا** доро **بودن** ~ эга бўлмоқ.
- دارائى** дорон — 1) мол-мулк; 2) молли; ~ **وزرات** * молия министрлиги.
- داروخانه** дорухона — аптека.
- داروسازى** дорусоз — фармацевт.
- داروشناسى** дорушнoси — фармакология.
- داسى** дос ёки **داسه** досэ — ўртоқ.
- داستان** достон — 1) достон; 2) роман, повесть.
- داستان نويس** достоннавис — ёзувчи, новеллист.
- داشتن** доштан ҳ. з. нег. **دار** дор — эга бўлмоқ.
- داغ** доғ — доғ.
- دافع** дофэъ — қайтарувчи, даф қилувчи.
- دال** долл — шоҳид кўрсатувчи **آين** ~ **آئست گه** бу шуни кўрсатадики; **بودن** — шоҳид бўлмоқ.
- دالان** долон — долон, коридор.
- دام** дом — тузоқ, тўр.
- دام** дом — чорва, уй ҳайвонлари.
- داماد** домод — куёв.
- دامانى** домон ҳ. **دامن**
- دامپرو** домпарвар — чорвадор.
- دامپروى** домпарвари — чорвачилик.
- دامپزشك** домпэзэшк — мол доктори, ветеринар.
- دامن** доман — этак.
- دامنه** доманэ: **كوه** ~ тоғ этаги.
- دامنه دار** доманэдор — 1) кетма-кет; 2) узун.
- دان** дон ҳ. **داستن**
- دانا** доно — билувчи, доно.
- دانائى** донои — донолик.
- دانستان** дoнэстан ҳ. з. нег. **دان** дон — билмоқ.
- دانش** дoнэш — билим.
- دانش آموز** дoнэшномуз — ўқувчи.
- دانشجو** дoнэшжу — студент.
- دانشسرا** дoнэшсарo — педбилим юрти.
- دانشگاه** дoнэшгадэ — факультет, институт.

دانشگاه

- دانشگاه** донэшгоҳ — университет.
دانشنامه донэшноме — диплом, аттестат.
دانشیار донэшиор — муаллим (олий ўқув юртида), доцент.
دانه донэ — 1) дон; 2) дона.
داور довар — ҳакам, арбитр.
داوطلب довталаб — довталаб (кўнгили).
داوطلبانه довталабонэ — ихтиёрний равишда.
دایر дойэр ёки **دائر** доэр — 1) айланувчи; **بودن** ~ ишлаб турмоқ, амалда бўлмоқ; 2) доир.
دایره дойэрэ ёки **دائره** доэрэ — доира.
دايرة المعارف доэратул — маориф — энциклопедия.
دایم дойэм — доим.
دایمان дойэман — доймо.
دائی дои — тоға.
دباغ даббоғ — кўнчи.
دبده дабдабэ — дабдаба.
دبستان дабэстон — бошланғич мактаб.
دبیر дабир — котиб, секретарь.
دبیرخانه дабирхона — секретариат, канцелярия, бюро.
دبیرستان дабирэстон — ўрта мактаб.
دچار дучор — дучор.
دخالت даҳолат — аралашш (бировнинг ишига).
دخان дўхон — тутун.
دخانیات дўхонийот — чекиладиган нарсалар.
دختر дўхтар ёки **دخت** дўхт — қиз.
داخل дахл — 1) даромад; 2) дахл.
دخول дўхул — кириш; **کردن** ~ кириб келмоқ.
داد дад — йиртқич.
دار дар! — эшик.

- دار** дар² — кўм. - да; **خانه** ~ уйда.
دور дўрр *кўплиги* **دور** дўрар — гавҳар, дур.
دوا даро қ. **دوامین**
دارور дарор қ. **دراوردن**
دراز дэроз — узун; **شمن** ~ узаймоқ; **کشیدن** ~ узатмоқ, узайтирмоқ; **کردن** ~ чўзилмоқ, ётмоқ.
درازی дэрози — узунлик.
دراست -дэросат — ўқиш, ўрганиш.
دراقتادن дарўфтодан — уруш қилмоқ, ёвлашмоқ.
دارآمد даромад — даромад.
دارآمدن даромадан қ. з. нег. **درا** даро ёки **درای** дарой — кирмоқ.
دراوردن даровардан қ. з. нег. **دراور** даровар ёки **دارور** дарор — суғурмоқ, чиқариб олмақ.
دراویغتن даровихтан қ. з. нег. **دراویز** даровиз — илашмоқ, ёпишмоқ, осилмоқ.
درآی дарой қ. **دارآمدن**
دربار дарбор — сарой.
دربان дарбон — қоровул.
درج дўрж — қутгича.
درج дарж: **شمن** ~ киритмоқ, ёзиб қўймоқ; **کردن** ~ киритмоқ, ёзиб қўймоқ.
درجه даражэ — даража.
درخت дарахт — дарахт.
درخش дэрахш — 1) чақмоқ, яшин; 2) ярқираш.
درخشان дэрахшон — ярқироқ, чақнаган.
درخشیدن дэрахшидан — ярқирамоқ.
درخشنده дэрахшандэ қ. **درخشان**
درخواست дархост — талаб, сўраш.
درخواستن дархостан қ. з. нег. **درخواه** дарҳоҳ — талаб қилмоқ, сўрамоқ.

- درد** дард — касал, оғир дард;
کردن — оғримоқ.
- درد** дўрд — қуйқум.
- دردادن** дардодан ҳ. з. нег. **درده** дар-
 дэх — бермоқ, тортиқ қилмоқ;
 ~ **تان** тан бермоқ, бўйсунмоқ.
- درد** дўрар **در** нинг кўплиги.
- دردفتن** даррафтан — 1) жўнаб қолмоқ;
 2) чиқиб кетмоқ; **پایم دررفت**
 оёғим чиқиб кетди.
- دردز** дарз — 1) чок; 2) дарз.
- دردزه** дарзэ 1) қ. **دردز** 2) бир тўда
 ахлат.
- دردزی** дарзи — 1) чокчи, бичувчи;
 2) тикувчилик касби; **گردن** ~ ти-
 кувчилик қилмоқ.
- درس** дарс — дарс.
- دروست** дўрўст — тўғри, бир бутун,
 роппа-расо; ***ساعت دو** ~
 роппа-расо соат 2 да.
- دروشت** дўрўшт — қўпол, йирик.
- درفش** дэрафш¹ — 1) яшин, чақмоқ;
 2) байроқ.
- درفش** дэрафш² — бигиз.
- درفشان** дарафшон — яшновчи. қ. **درخشان**
- درفشیدن** дарафшидан ва дўрафшидан —
 яшнамоқ, ярқирамоқ.
- درک** дарк — англаш, тушунмиш;
کردن ~ англамоқ, тушунмоқ.
- درماندن** дармондан — 1) кучсизланмоқ;
 2) ёмон ҳолатга тушмоқ.
- درنده** дарандэ — йиртқич.
- درنگیدن** дэрангидан ёки **گردن** **درنگ**
 дэранг кардан — кечикмоқ,
 тўхталиб қолмоқ.
- درو** дэрўв — ўрим, ўриш.
- دروازه** дарвозэ — дарвоза.
- دروود** дўруд — 1) салом; 2) ёғоч, имо-
 ратга ишлатиладиган ёғоч.
- دروودگار** дурадгар — дурадгор.
- دروودن** дўрудан қ. **درویدن**
- دروس** дурус **درسی** нинг кўплиги.
- دروغ** дўруг — ёлгон; **گفتن** ~ алда-
 моқ, ёлгон гапирмоқ.
- دروگر** дэрўвгар — ўроқчи.
- درون** дарун — ич, ичкари.
- درونی** даруни — ички; ***امراض** ~ ички
 касалликлар.
- درویدن** дэравидан ҳ. з. нег. **درو** дэ-
 рув — ўрмоқ.
- درهم** дарҳам — чигал, тартибсиз.
- دریا** дарйо — денгиз, дарё.
- دریاب** дарйоб қ. **دریافتن**
- دریاجه** дарйочэ — қўл.
- دریاسالار** дарйосолор — адмирал.
- دریاشناس** дарйошэнос — океанограф.
- دریافت** дарйофт: **شدن** ~ унмоқ, қўлга
 кирмоқ; **کردن** ~ ундирмоқ,
 қўлга киритмоқ.
- دویافتی** дарйофти — крим (пул).
- دریافتن** дарйофтан ҳ. з. нег. **دریاب**
 дарйоб — 1) англамоқ; 2) етиш-
 моқ.
- دریچه** дарича — 1) дарча; 2) клапан.
- دریدن** даридан — йирт (ил)моқ.
- دریغ** дариг — афсус, аяш; **خوردن** ~
 афсусланмоқ; **داشتن** ~ аямоқ.
- دزد** дўзд — ўғри.
- دزدی** дўзди — ўғрилик.
- دزدیدن** дўздидан — ўғирламоқ.
- دسامبر** дэсомбр — декабрь.
- دسائس** дасоэс **دسیه** нинг кўплиги.
- دست** даст — қўл.
- دستان** дастон — 1) ҳйла, найранг;
 2) куй, қўшиқ.
- دست جمعی** даст(э) **جامъی** — коллектив,
 оммавий; ~ ***امنیت** коллектив
 хавфсизлик.

- دست رس** дастрас — 1) имкон; 2) **دو** дастрас — дақиқа.
- دانشمن** ~ қўлида (эга) бўлмоқ.
- دست کاش** дасткаш — қўлқоп.
- دستگاه** дастгоҳ — дастгоҳ, аппарат.
- دولتی** (حکومتی) ~ *давлат аппарати.
تنفس ~ *нафас органлари.
- دستمال** дастмол — рўмолча, дастмол.
- دستور** дастур — қўлланма, дастур;
ахлоқ кодекси; **خوراک** ~ *
اخلاقی ~ *овқатланиш режими.
- دسته** дастә — 1) тўда; 2) даста.
- دسیسە** дасисә — **کۇплиги** **داسоэс** —
фитна
- دشک** дўшак ёки **دوشک** душак —
тўшак.
- دشمن** дўшман — душман.
- دشنام** дўшном — сўкиш, дашном;
گفتن ~ **دادن** ~ сўкмоқ, даш-
ном бермоқ.
- دشووار** дўшвор — қийин.
- دعوت** даъват — чақириш, таклиф;
گردن ~ чақирмоқ, таклиф
қилмоқ, даъват қилмоқ.
- دغل** дағал — қалбаки.
- دفاع** дэфо — мудофаа, ҳимоя;
گردن ~ **از کسی** бировни ҳимоя
қилмоқ.
- دفتر** дафтар — 1) дафтар; 2) идора.
- دفتر خانه** дафтархонә — идора, канцеля-
рия.
- دفتر دار** дафтардор — бухгалтер, ҳисоб-
чи.
- دفع** дафъ — даф, қайтариш.
- دفن** дафн — кўмиш, дафн.
- دقایق** дағойағ **دقیقه** нинг кўплиги.
- دقت** дэғғат — 1) аниқлик; 2) диқ-
қат.
- دقیق** дағиғ — аниқ, поэтик; ~ **علوم** *
аниқ фаилар.
- دگان** дўк(к)он — дўкон.
- دکتور** дўктўр — 1) доктор (олимпик
даражаси); 2) доктор (врач).
- دگر** дэгар қ. **دیگر**
- دگمه** дўгмә — тугма.
- دل** дэл — юрак, кўнгил, дил.
- دلک** даллок — сартарош, ходимчи.
- دلал** далол — поз, юмшоқлик.
- لال** даллол — даллол.
- دلالت** далолат — йўл кўрсатиш, дало-
лат.
- دلوار** дэловар — мард, жасур.
- دلچاسب** дэлчасп — ёқимли.
- دلو** далв — 1) челақ; 2) далв.
- دلیر** давлір — юракли, дов юрак.
- دام** дам — 1) дам; 2) ён.
- دوم** дўм — дум, қуйруқ.
- داماغ** дамоғ ва дэмоғ — 1) димоғ;
мнйа.
- دموگرات** дэмукрот — демократ; ~ **حزب** *
демократик партия.
- دموگراتیزه** дэмўкротизә ~ де-
мократлаштирмоқ.
- دموگراتیک** дэмўкротик — демократик.
- دموگراسی** дэмукроси — демократия.
- دمیان** дамидан — 1) эсмоқ; 2) пуфла-
моқ, дам бермоқ.
- دنبال** думбол — кет.
- دنباله** думболә — орқа, орқа томон;
دادن ~ давом эттирмоқ;
یاقتن ~ давом этмоқ.
- دمباله روی** думболәрўв — дум (киши).
- دمباله روی** думболәрави — думчилик, кеги-
дан бориш.
- دنبه** дўмбә — думба.
- دندان** дандон — тиш; ~ **آسمیاب** *
тиш; **داشتن** ~ қасд бўлмоқ;
~ **سعیه** * тишлик оқини кўр-

- сатмоқ; **فرچه کردن** ~ тишини
ғижирлатмоқ; **بجگر فشي دن** ~
тишини тишга қўйиб турмоқ, чи-
дамоқ.
- دندان پزشك** дандонпэзэшк — тиш доктори:
دندانه дандонэ — тиш (предметники).
دنده дандэ — қовурға.
دني дани — наст.
دنيا дўнйю — дунё.
دو дўв — югуриш, чопиш.
دو дў — икки.
دوا даво *кўплиги* **ادويه** адвийэ —
дори.
دواب дабобб **دابه** нинг кўплиги.
دوات давэат — сиеҳдон, дават.
دواخانه давахонэ — аптека.
دوار давор — айланиш.
دوار даввор — айланувчи.
دوازده давоздах — ўн икки.
دوام давом — давом.
دواندن давондан — югуртирмоқ.
دوآئر давоээр ёки **دوآير** давойэр
دآيره нинг кўплиги.
دوباره дўборэ — иккинчи марта; қайта
(дан).
دوتار дўтэр — дутор.
دوچرخه дўчархэ — велосипед; **دوتري** ~*
мопед.
دوخت духт — тикниш, бичиш.
دوختن духтав¹ ҳ. з. нег. **دوژ** дуз —
тикмоқ; **دگاه** ~ кўз тик-
моқ.
دوختن духтав² ёки **دوشيدن** душидан
ҳ. з. нег. **دوشي** душ — соғ-
моқ.
دود дуд¹ — тутун, дуд.
دود дуд² ёки **دودد** дудэ — қурт.
دودل дудэл — иккиланувчи; **دودلن** ~
иккиланмоқ.
- دوده** дудэ¹ — қурум.
دوده дудэ² қ. **دود**.
دور дўвр — 1) айланиш; 2) давр.
دور дур — узоқ.
دوران даварон — айланиш; **دورون** *
қон айланиши.
دوران дўврон — давр, даврон;
دورين =* **دورين** тош даври (асри).
дурбин — 1) узоқни кўрувчи;
2) дурбин.
دوردست дурдаст — узоқ, чет.
دوره дўврэ — замон, давр.
دوري дури — узоқлик.
دوز дуз қ. **دوختن**
دوزانو дўзону ~ **دوستن** чўкка тушиб
ўтирмоқ.
دو زخ дузах — дўзах.
دوست дуст — дўст, **دائمتن** ~ севмоқ.
дусти — дўстлик.
دوسيدان дусидан — ёпишмоқ.
دوش душ¹ — елка.
دوش душ² — кеча кечқурун.
دوش душ³ қ. **دوختن**
лушоб — шинни.
دوشاك душак қ. **دشاك**
دوشانبه душамбэ — душанба.
دوشانده душандэ — сут соғувчи.
دوشيدان душидан — соғмоқ.
دوشيزه душизэги — қизлик.
دوشيزه душизэ — қиз (бўйи етган).
دوك дук — ўрчуқ, дук.
دوگوهان дўкухон — икки ўркачли;
دوگوهان ~ икки ўркачли туя.
دول дўвал **دولت** нинг кўплиги.
دولاب дўлоб¹ — шкаф, буфет.
دولاب дўлоб² — қанд касаллиги, диа-
бет.
دولت дўвлат кўплиги **كۇپليگي** **دولت**
дўвал — давлат.
دولچه дулчэ — 1) кичик челақ; 2)
тос (ҳаммомда).

- دوم** дўвум — иккинчи.
دون дун — паст.
دوھلال дўҳэллол ёки **پارانتر** парантэз — қавс.
دويدين давидан — югурмоқ.
دويست дэвист — икки юз.
ده даҳ — ўн.
ده дэх¹ ёки **ديه** диҳ — қиш-лоқ.
ده дэх² — қ. **دادن**
دهاتين даҳотин **دهقان** нинг кўплиги.
دهاتي дэхоти — қишлоқлик, деҳқон.
دهان даҳон ёки **دهن** даҳан — оғиз.
دهانه даҳонэ — оғиз (парсаларники).
دهخۇدو дэххўдо — қишлоқ оқсоқоли.
دهى даҳр — замон, дунё.
دهرى даҳри — даҳрий, материалист.
دهستان дэхэстон — қишлоқ округи.
دهشى дэхэш — бериш, эҳсон.
دهشيت дэхшат — даҳшат.
دهقان дэхқон — деҳқон.
دهل дўхўл — ноғора, катта барабан.
دهليز дэхлиз — даҳлиз.
دهن даҳан қ. **دهان**
دهه даҳэ — ўнлик, декада.
ده يك даҳйэк — ўндан бир.
دى дэй — эрон шамсия йилининг 10- ойи (22 декабрь — 20 январь).
دى ди — кеча.
ديالكتيك дийолэктик — диалектик.
ديپلم диплём — диплом.
ديپلوماسى диплумоси — дипломатия;
ديپلوماتىك ***دبلوماسية** — дипломатик алоқалар.
ديد дид — кўриш, назар.
ديدار диддор — кўришиш, учрашиш.
ديدبون дидэбон — соқчи, кузатувчи.
ديدبوني дидэбони — кузатиш, соқчилик.
- ديدن** дидан қ. з. **بين** бин — кўрмоқ.
ديدوبازيد дид — у боздид — бориш-кел-лиш; зиёрат; визит.
ديده дидэ — кўз, қароқ.
دير дэйр — 1) бутхона; 2) дайр.
دير дир — кеч; **گوردن** — кечикмоқ.
ديروز дируз — кеча.
ديروزي дирузи — кечаги.
ديرين дирин — қадимги.
ديرين شناسى дириншўнос — палеонтолог.
ديرين شناسى дириншўноси — палеонтология.
ديشيب дишаб — кеча кечаси.
ديكتاتورى диктотури — диктатура.
ديكته диктэ — диктант.
ديگ диг — қозон.
ديگار дигар ёки **دگار** — бошқа, ўзга.
ديم дийём қ. **دوم**
ديم дэйм — лалми экин * **گندم** — лалми буғдой.
دين дэйн **كۇپليگى** дуйун — қарз, бурч.
ديو див — дев.
ديوار дивор — девор.
ديواره диворэ — тўсиқ .
ديوان дивон — девон.
ديوانگى дивонэги — жинилик.
ديوانه дивонэ — жинни, телба.
ديوباد дивбод — бўрон.
ديور дўйур дэйринг кўплиги.
ديه диҳ қ. **ده** 1.
ديهم дайҳим — 1) тож; 2) тахт.
- ن
- ن** зол — форс алифбосининг 11-ҳарфи; абжадда 700 га тенг.
نات зот — моҳият, зот; * **اسم** — **گرام** от.

ذاتا зотан — зотан, аслида.
ذات الجنب зоту-л — жамб—тиб. зотилжам.
ذالك золэк (а): ~ **بناعلي** шунга бино-
ан, шунинг учун, шунга қара-
масдан.
ذائب зоэб — эрувчан:
ذائقه зоэга ёки **ذائقه** зойэга- —
маза билиш.
ذباب зўбоб — пашша (учадиган ҳа-
шарот).
ذبح забҳ — мол сўйиш.
ذبيحة забиҳэ — қурбонлик (мол).
ذخيره захирэ **كۈپليگي** **ذخائر** захо-
эр — захира (запас).
ذرات заррот **ذره** инг кўплиги.
ذره заррэ — зарра, атом, молекула.
ذره بين заррэбин — микроскоп.
ذغال зўғол қ. **ذغال**
ذكا зако қ. **ذكاوت**
ذكاوت заковат — заковат; ақл, идрок.
ذکر зэкр — эслаш, тилга олиш.
ذكي заки **كۈپليگي** **اذكيا** азкийо —
зийрак, закки.
ذلت зэллат — ҳақирлик, пастлик.
ذليل залил — паст, ҳақир.
ذم зам(м) — ҳажв этниш, ёмон-
лаш.
ذمّم зэмом — бурч, шараф.
ذمه зэммэ — зимма.
ذميم замим — ёмон, ахлоқсиз, тан-
тиқ, қоралашга сазовор.
ذميمة замимэ — ёмонлик, қабихлик.
ذوالقرنين зу-л-қарнайн — икки шохлик;
зулқарнайн (Искандаринг ла-
қабн).
ذواللسانين зу-л-лэсонайн — икки тиллик.
ذوب зўб — эритиш; **ذوبخانه** **
металлургия заводи.
ذوق зўв **كۈپليگي** **اذواق** азвоф—
маза, дид, завқ.

ذوقى зўвғи — эстетик.
ذهن зехн **كۈپليگي** **اذهان** азҳон —
зехн.
ذيعق зиҳағғ — ҳақли
ذى قيمت зиғэймат — қийматли.
ذيل зэйл — ост, қуйнда (ги).
ذينوفуз зинўфуз — нуфузли.

ر

ر рэ ёки ро — форс алифбоси-
нинг 12-ҳарфи, абжад ҳисоби-
да 200 га тенг.
را **رو** **كۈم. 1)** -ни, ~ **كتاب** китобни,
2) -нинг; **اورا پسرى بود** унинг
бир ўғли бор эди, **3)** га;
اورا وقت унга айтди.
روابطه робэтэ **كۈپليگي** **روابط**
равобэт — 1) алоқа, 2) грам.
боғлама.
روبع робэ — тўртинчи.
روبعيا робэян — тўртинчидан.
روبعيه робэтэ — нафақа, пенсия.
روبعبخور робэтэҳор — пенсионер.
روجه **روجه**: **به** ~ ҳақида.
روحت роҳат — тинч, бемалол, дам,
роҳат.
رود род — олий ҳиммат, сахий.
راديو родйу — радио.
روز роз — сир.
راسى раъс — бош.
راست раст — тўғри, рост, ўнг.
راسخ росэх — мустаҳкам.
روزي рози — рози.
روغ роғ — 1) чаман; 2) тоғ этаги.
روغب роғэб — мойил.
روغم роғэм — рақам қилувчи, ёзув-
чи.

- راكب** рокэб — суворий мнган.
واقليم реализм — реализм; **انتقادی** * ~ таңқидий реализм.
واقليمست реалист — реалист.
واقليم реализм қ. **واقليم**
وام ром — ром, бўйсуниш.
وامش ромэш—ўйин-кулги; дам олиш; музика.
وامشگاه ромэшгоҳ — консерватория; дам олиш жойи.
وامشگر ромэшгар — санъатчи.
وان рон — сон.
واندن рондан — 1) ҳайдамоқ; 2) юргнзмоқ; 3) қувмоқ;
واننده ронандэ — ҳайдовчи.
واهان роҳ (э) оҳан — темир йўл; **واهنی** * ~ метро.
واهبان роҳбон — конвой, патруль, темир йўл қоровули.
واهن роҳзан — қароқчи.
واهنا роҳнэмо — йўлбошчи.
واهنون роҳнэмон қ. **واهنا**
واهي роҳи — йўловчи; **واهن** ~ йўлга тушмоқ.
واهي рой, раъй **كۇپليگي** **ورا** оро — раъй, фикр; овоз (сайловда).
وايهه ройэхэ — хушбўйлик; ёқимли ҳидлилиқ.
وايزن ройзан — консультант, маслаҳатчи.
وايق ройэг — тиниқ.
وايگان ройгон — текши.
وبا рўбо қ. **وبودن**
وباب рабоб ва рўбоб — рубоб.
وباعي рўбон — рубоний.
وبائيدن рўбонидан — олдирмоқ (ўғрига).
وباي рўбой қ. **وبودن**
وبايوش рўбойэш — физ. торгши.
وباد рабт — 1) боғлаш; 2) грам. ~
- حرف** * боғловчи; **فعل** * — боғлама.
وبع рўбъ — чорак.
وبودن рўбудан қ. з. нег. **وباي** рўбой ёки **وبا** рўбо — 1) тортиб олмоқ; 2) тортмоқ.
وبيع الاول рабиу-л — аввал — қамария йилининг 3- ойн.
وبيع الثاني рабиу -с — сони қ. **وبيع الاخر**
رتبه рўтбэ — рутба, даража.
رجا рэжо — умидланиш.
رجال рэжол **رجل** нинг кўплиги.
وبيع الاخر рабиу-л — охэр ёки **اليك الثاني** рабиу-с — сони — қамария йилининг 4- ойн.
رجب ражаб — қамария йилининг 7-ойн.
رجل ражул **كۇپليگي** **رجال** ражол — арбоб; **رسمي** * ~ спёсий арбоб.
رجوع рўжу — муурожаат, ружу, қайтиш.
رحلت рэҳлат — жўнаш.
رحم раҳм — раҳм.
رحيم раҳим — раҳмли.
روح рух — юз, рух.
روخت рахт — кийим-кечак; **خواب** * ~ кўрпа-тўшак, ёгадиган ўрин.
روختشور рахтшур — кир ювувчи.
روختگن рахткан — кийимхона, кийим ечадиган жой.
روختسار рўхсор — юз, рухсор.
روختساره рўхсорэ — қиёфа.
روختش рахш — ол (ранг), жипрон (от).
روختشا рахшо қ. **روختشان**
روختشان рахшэн — порлоқ, ярқироқ.
روختشانده рахшандэ қ. **روختشان**
روختشيدن рахшидан — порламоқ, ярқирамоқ.
روختسار рухсар — рухсар.

- رد** радд — қайтарнш, рад қилиш;
رد پا ~ * — оёқ изи.
- ردی** ради — ярамас.
- ردیف** радиф — 1) қатор; 2) радиф.
- ردآلات** разолат — разиллик, пастлик.
- ردل** разл *кўплиги* **ردول** рузул
 ёки **ردآل** арзол — пасткаш,
 разил.
- ردیل** разл *кўплиги* **ردآل** рўзало —
 разил.
- رذ** раз — ток (узум).
- رذبان** разбон — боғбон, соҳибкор.
- رذم** разм — жанг.
- رذمیک** размидан — жанг қилмоқ.
- رذین** разидан — бўямоқ.
- رژه** ражэ — кўрик, парад.
- رژیم** рэжим — режим, тузум.
- رسا** расо — 1) етарли, тушунарли;
 2) етук, муносиб.
- رساله** расолэ — *кўплиги* **رسائل** расо-
 эл — рисола; **رساله علمی** ~ * диссер-
 тация.
- رسام** рассом — рассом.
- رسائیدن** расондан ёки **رسائیدن** расони-
 дан — отказмоқ, теккизмоқ.
- رستخیز** растохиз ёки **رستخیز** растахиз
 — 1) маҳшар; 2) тартибсизлик;
رستخیز ~ **ارتجائیدن** тартибсизлик туғдир-
 моқ.
- رستان** рўстан ёки **رودین** рундан
 ҳ. в. нег. **روی** руй ёки **رو**
- رو** — унмоқ, ўсмоқ.
- رستانی** рўстани — ўсимлик.
- رسم** расм — 1) расм, одат; 2) чиз-
 ма.
- رسمکش** расмкаш — чизмачи.
- رسمکش** расмкани — чизмачлик.
- رسم** расан — арзон.
- رسم باز** расанбоз — дорбоз.
- رسموا** рўсво — фош; расво; **رودن** ~
 1) фош қилмоқ; 2) расво қил-
 моқ.
- رسمم** рўсум **رسم** нинг кўплиги.
- رسمیدگی** расидэги — 1) текшириш;
 2) етуклилик.
- رسمیدن** расидан — етмоқ, тегмоқ.
- رسمیده** расидэ — ет (ил) ган.
- رسمتن** рэштан **ریشتن** риштан, **ریشتن**
 ристан ёки **رسمیدن** расидан ҳ. в.
 нег. **ریش** рис — йнгирмақ
- رشته** рэштэ — 1) ип, тола; 2) соҳа
 тармоқ.
- رشد** рўшд — 1) ўснш; 2) балоғат.
- ریشک** рашк — рашк.
- ریشوت** рэшват ёки **ریشو** рэшвэ — пора
- رصاد** рассод — 1) астроном; 2) му
 нажжим.
- رصدخانه** расадхонэ — обсерватория.
- رضا** рэзо — унаш, розилик.
- رضایت** рэзоайат — розилик.
- رطوبت** рўтубат — захлик, ҳўллик, нам
 лик.
- رعایا** руёйо **رعیت** нинг кўплиги.
- رعایتا** рэойатан — риод қилиб.
- رعاد** раъд — момақалдироқ.
- رعیت** раъййат *кўплиги* **رعایا** руёйо —
 1) ранят; 2) фуқаро.
- رعیم** рағим: ~ * **رع** га аччиқ қилиб
 — * **رعلی** тескарн; - га қарши.
- رعف** рафэ — фаровонлик.
- رفتار** рафтор — юриш, муомала.
- رفتار** рўфтан, **رفتار** руфтан, **رفتار**
 рубидан ҳ. в. нег. **رود** руб
 — сулурмоқ.
- رفتار** рафтан ҳ. в. нег. **رود** рўв, рав—
 1) бормоқ, кетмоқ; 2) ўхшамок
- رفتار** рафт ў омад — бордн келдн
 қатнов.

رفت ورو

- رفت ورو **рўфт** — **ў руб** — супуриб-сиди-риш.
- رفت ورو **рафтэ-рафтэ** — бора-бора, секин-аста.
- رفت **рафъ** — бартараф қилмоқ, йўқ қилиш; **توقیف** ~* қамоқни бекор қилиш.
- رفت **рэфъат** — 1) юксалиш, кўтарилиш; 2) юксаклик.
- رفت **рўфағо** **رۇفۇقا** нинг кўплиги.
- رفت **рўфу** — ямаш; **گردن** ~ ямамоқ.
- رفت **рафийъ** — юксак, балаид.
- رفت **рафийъ** **رۇفۇقا** **رۇفۇقا** — ўртоқ.
- رفت **рағобат** — рақобат.
- رفت **рағғос** — 1) раққос; 2) **ساعت** ~* соат ликилдогои (маятник).
- رفت **рағғосэ** — раққоса.
- رفت **рэгғат** — ачиниш.
- رفت **рағс** — рақс.
- رفت **рағсондан** **رۇفۇقا** **رۇفۇقا** — рақсга туширмоқ.
- رفت **рағсидан** — рақсга тушмоқ.
- رفت **рўғъэ** — қоғоз (хат ёзилган).
- رفت **рағам** **رۇفۇقا** **رۇفۇقا** — рақам.
- رفت **рағиб** — рақиб.
- رفت **рэкоб** — 1) узанги; 2) транспорт зинаси.
- رفت **рўкн** **رۇفۇقا** **رۇفۇقا** — 1) устун; 2) рукн.
- رفت **раг** — томир; **نبض** ~* набз (пульс).
- رفت **рагзани** — қон қуйиш; **گردن** — қон қуймоқ.
- رفت **рўл** — роль; **اصلي** ~* бош (асосий): **ايضا** (بازى گردن) ~ роль ўйнамоқ.
- رفت **рам** — хуркиш; **خوردن** ~ **گردن** ~ хуркмоқ.
- رفت **рўмон** — роман.

- رمان **рўммон** — анор.
- رمانيان **рамонидан** — хуркитмоқ, чўчитмоқ.
- رمن **рамз** **رۇفۇقا** **رۇفۇقا** — рамз, шифр, шартли белги, аломат.
- رمن نوييس **рамзнавис** — 1) стенографистка; шифр қилувчи.
- رمنان **рамазон** — қамария йилнинг 9- ойи.
- رمنده **рамайдэ** — хуркак, асов.
- رمنوز **рўмуз** **رمن** нинг кўплиги.
- رمنه **рамэ** — 1) пода; 2) гала.
- رمن چران **рамэчарон** — подачи.
- رمنيدن **раמידан** — хуркмоқ.
- رمنچ **ранж** — 1) қийналш, озор; 2) ранжиш.
- رمنچانيدن **ранжонидан** **رمنچانيدن** **ранжондан** — ранжитмоқ, қийнамоқ.
- رمنچبر **ранжбар** — меҳнаткаш.
- رمنچور **ранжур** — 1) касал; 2) ранжиган.
- رمنچيدن **ранжидан** — ранжимоқ, хафа бўлмоқ.
- رند **ранд** — пайраха; қиринди.
- رند **рэнд** — ринд.
- رندە **рандэ** — ранда; **رندن** (كشيدين) ~ рандаламоқ.
- رنديدن **рандидан** — рандаламоқ.
- رنگ **ранг** — тус, ранг.
- رنگارنگ **рангоранг** — хилма-хил.
- رنگور **ранграз** — бўёқчи.
- رو **рўв қ.** **رۇفۇقا**
- رو **ру¹** **ёки** **رۇفۇقا** **руй** — юз, бет.
- رو **ру²** қ. **رۇفۇقا**
- روا **раво** — раво.
- روابط **равобэт** **رۇفۇقا** нинг кўплиги; **فرهنگي** ~ маданий алоқалар.
- روايد **раводид** — виза.
- روان **равон** — 1) юрувчи; 2) равон; ~ **رۇفۇقا** оқар сув.

- روانه** равонэ — равона; **شەن** ~ жү-намоқ, равона бўлмақ.
- روب** руб қ. **وقتى**
- روبائىش** руболэш — ёстиқ жилди.
- روباه** рубоҳ — тулки.
- روباهى** рубоҳи — тулкилик, самимий эмаслик.
- روبيدن** рубидан қ. **رفتى**
- روپاك** рупок — юзсочиқ.
- روح** рух **كۈپلىگى ارواخ** **اربوخ** — 1) рух; 2) спирт, эфир.
- رود** руд — ариқ; дарё.
- رودخانه** рудхонэ — 1) дарё; 2) ўзан.
- روده** рудэ — ичак.
- روز** руз — кун; **تعميل** * ~ ҳордиқ (дам олиш) кун.
- روزانه** рузонэ — кундалиқ, ҳар кун.
- روزشمار** рузшўмор — календарь; **روزشمارى** — кун санаш.
- روزگار** рузгор — 1) замона; 2) ҳаёт; қисмат.
- روزنامه** рузномэ — газета.
- روزنامه نگار** рузномэнэгор — журналист.
- روزنامه نگارى** рузномэнэгори — журна-листика
- روزنامه نویس** рузномэнэвис қ.
- روزي** рузи — ризқ.
- روس** рус — рус.
- روستا** русто ёки **روستاق** — қишлоқ.
- روستائى** рустои — қишлоқлик деҳқон.
- روش** равэш — равнш, усул.
- روشن** рўшан — ёруғ, ёниқ, равшан; **گردن** ~ ёндирмоқ, ёқмоқ.
- روشمن فكر** рўшанфэкр — зиёли.
- روشنى** рўшан — мой, ёғ; **رودن** ~ мой-ламоқ.
- روفتن** руфтан қ. **رفتى**
- رول** рул — руль.
- رومال** румол — рўмол, сочиқ.
- رومىزى** румизи — дастурхон; **ساعت رومىزى** * стол соа
- روتق** рўвнағ — равнақ.
- رونويس** рунаис — репродукция; о кўчириш; **گردن** ~ нусха олма оққа кўчирмоқ.
- روي** руй¹ **رو** ру₁
- روي** руй² қ. **رستى**
- رويانىدن** руйонидан — ўстирмоқ.
- رويىش** руйэш — ўснш.
- رويە** равийэ — юриш-туриш.
- رويە** руйэ — юза.
- رويىدن** руйдан қ. **رستى** рўстан.
- ره** рах¹ қ. **راه**
- ره** рах² қ. **رستى** растан.
- رها** раҳо: **شەن** ~ қутулмоқ; **گردن** қутқармоқ.
- رهانىدن** раҳонидан — қутқармоқ.
- رهائى** раҳон — қутулиш, бўшаш.
- رهيدن** раҳидан қ. **رستى** раста
- رهيجين** райоҳин **رئىگان** нинг кўпли
- رياست** рийосат — раислик, президе-лик; **گردن** ~ раислик қилм ~ **تخت** бошчилиги; раислигида.
- رياضى** рийози — математик.
- رياضيات** рийозийот — математика (ф лари); **عالى** * ~ олий математика; **عمالى** * ~ амалий математика.
- رياضى دان** рийозидон — математик.
- رياضيه** рийозийэ: ~ **علوم** * аниқ фан
- ريال** рийол — эроннинг пул бирли
- ريخان** рэйҳон — 1) райҳон; 2) хуш кўкат.
- ريختن** рихтан қ. з. нег. **ريز** риз-тўк(ил) моқ.
- ريز** риз қ. **ريختن**
- ريزىش** ризэш — тўклиш; оқиб чиқ

- رِيزَه** ризэ — майда; **رِيزَه كوردن** ~ майда-ламоқ, ушатмоқ.
- رِيس** рис қ. **رِيشْتِن**
- رِيسْتِن** ристан қ. **رِيشْتِن**
- رِيسْمَان** рисмон — арқон, ип.
- رِيسْمَانَه** рисандэ — йигирувчи.
- رِيشِي** риш¹ — соқол.
- رِيشِي** риш² — яра.
- رِيش تَر اَشُو** риштарош—1) бритва, устара; **رِيشِي** ~ * электр бритва; 2) саргарош.
- رِيشِي خنده** ришханд — масхара.
- رِيشِي سفتيه** ришсафид — оқсоқол.
- رِيشِي** ришу — соқолдор.
- رِيشِيه** ришэ — томир; ўзак.
- رِيج** риг — қум.
- رِيجز او** ригзор — қумлоқ.
- رِيو** рив — найранг, лўттибозлик.
- رِيسِي** раис — раис, президент, бошлиқ; **رِيسِيگه** ~ * ректор; **رِيسِيگه** ~ * декан.

ز

- ز** ээ — форс алифбоснинг 13-ҳарфи; абжалда 7 нн билдиради.
- ز** ээ қ. **ز**
- زَا** зо қ. **زَادَن**
- زَاچ** зож — купорос.
- زَاد** зод — 1) туғилган; 2) зот.
- زَادَن** зодан — туғ(ил)моқ.
- زَاڭ** зор — зор.
- زَاڭِي** зори — 1) ёлвориш, зорланиш; 2) йиги;
- زَاڭِي دَان** зордан ва **زَاڭِي كوردن** зори кирган — зорланмоқ.
- زَاڭ** зог — зог.
- زَاڭِي** золу — зулук.
- زَاڭِي** зону — тизза; **زَاڭِي** ~ **زَاڭِي**, **زَاڭِي** ~ тиз чўкмоқ.
- زَاڭِيه** зовийэ — бурчак.
- زَاڭِي دَان** зойондан — туғдирмоқ, доялик қилмоқ.
- زَاڭِيه** зойэд — ортиқ, ошиқ; **زَاڭِيه** ~ **زَاڭِيه** маошга қўшимча.
- زَاڭِيه گاه** зойэшгоҳ — туғруқхона.
- زَاڭِي دَان** зондан қ. **زَاڭِي دَان**
- زَابَان** забон — тил; **زَابَان** ~ * адабий тил.
- زَابَانَه** забонэ — 1) ёлқин; 2) тил(нар-саники).
- زَابَر** забар — 1) уст; 2) забар (қисқа а унлисини ифодаловчи сатр устки белгиси).
- زَابَرِي** забарин — устки.
- زَابُون** забун — забун, занф.
- زَاڭِيه** заҳмат — меҳнат, заҳмат.
- زَاڭِيه كَشِي** заҳматкеш — меҳнаткаш.
- زَاڭِيه** захм — захм; **زَاڭِيه** ~ **زَاڭِيه** захм қилмоқ, яраламоқ; **زَاڭِيه** ~ **زَاڭِيه** яраланмоқ.
- زَاڭِيه** захиу — яра босиб кетган.
- زَاڭِيه** захми — ярадор.
- زَاڭِيه** зэдо қ. **زَاڭِيه**
- زَاڭِيه** зэдой қ. **زَاڭِيه**
- زَاڭِيه** задан қ. з. нег. **زَاڭِيه** — урмоқ.
- زَاڭِيه** зэд — ў хўрд — тўқнашув.
- زَاڭِيه** зэдудан қ. з. нег. **زَاڭِيه** зэдо ёки **زَاڭِيه** зэдой — артмоқ, тозаланмоқ.
- زَاڭِيه** зар — олтин.
- زَاڭِيه** зароат — деҳқончилик.
- زَاڭِيه** зарсилуд — олтин суви берилган.
- زَاڭِيه** зарърат — жўҳора.

- زرد** зард — сариқ.
زرداب зардоб — ўт, зардоб.
زردالو зардолу — ўрик.
زردك зардак — сабзи.
زرفين зўрфин — зулфин; ҳалқа.
زورنا зўрно — сурнай.
زوشت зешт — хунук, қўпол.
زغال ёки **ذغال** зўғол — кўмир.
زغير зағир — зиғир.
زفت зафт — қўпол, йўғон.
زفت зэфт — қорамой; **روي** — * — асфальт.
زگام зўком — тумов; **گردن** * — **شادن** * — тумов бўлмақ, шамолламоқ.
زگيل зэгийл — сўғал.
زلزله зэлзэла — зилзила.
زلزله شناس зэлзэлэшэнос — сейсмолог.
زلف зўлф — зулф, жамалак.
زمام зэмом **كۈنلۈگى** **ازمه** азэмме — 1) жилов; 2) бошқариш жилови.
زمامدار зэмомдор — бошқарувчи.
زمان замон **كۈنلۈگى** **ازمه** азманэ — замон.
زمنعت зўмўхт — 1) нордон; 2) қўпол.
زهره зўмрэ — тоифа.
زمزمه замзамэ — 1) ҳиргойи; 2) гап-сўз; **است كه...** — гап-сўз бўляпти-ки.
زمستان зэмэстон — қиш.
زمينان замидан — чайнамоқ.
زمين замин — ер.
زمين شناسى заминшэнос — геолог.
زمين شناسى заминшэноси — геология.
زن зан¹ қ. **زندن**
زن зан² — хотин.
زناشويى заношуи — эр-хотинлик; **گردن** — ниқоҳ қилмоқ, уйланмоқ.
زنبور замбур — ари.
- زانجир** занжир — занжир, чилвиғ.
زانج занах — ияк.
زانخدا занахдон қ. **زانج**
زندان зэндон — қамоқхона, зинда.
زنداني зэндони — маҳбус.
زندگاني зэндагони — тириклик, ҳаёт.
زندگى зэндэги қ. **زندگاني**
زندە зэндэ — тирик **شادن** — ти моқ.
زنگ занг¹ — кўнғироқ.
زنگ занг² **خوردن** — зангламоқ.
زنگوله зангулэ — кўнғироқ.
زنگى занги — 1) қора танли; 2) баш.
زنهار зэнҳор — 1) зинҳор; 2) п; 3) паноҳ.
زنهاردار зэнҳордор — ҳомий.
زوال завол — 1) ботнш (ой, қюлдузларниқ); 2) завол, наззул.
زوايا завойо **زاويه** нинг кўпл.
زوج зўвж — жуфт (эр).
زوجه зувжэ — жуфт (хотин).
زوجيت зўвжийат — жуфтлик (эр-хотинлик).
زوجين зўвжэйи **زوج** нинг и лиги.
زود зуд — тез, эрта.
زوداشنا зудошно — киришимли, каш, одамга эл бўладиган.
زودخشم зудхашм — аччиғи тез.
زودوسى зудрас — тезпишар (мева).
زودرنج зудранж — аразчи.
زودى зуди — тезлик; **زودبها** тез кунларда, тезда.
زور зур — 1) куч; 2) кучли.
زهر захр¹ — заҳар.
زهر захр² **كۈنلۈگى** **ازهار** а ёки **زهور** захур — чечак,

زهر خندا заҳрханд — заҳарханда.
 زهر شناسى заҳршэнос — токсиколог.
 زهر شناسى заҳршэноси — токсикология.
 زهره заҳрэ — ўт (ичдаги).
 زهره зўҳрэ — зуҳра (сайёра).
 زى зи қ. زىستىن
 زى зэй — яшаш, ҳаёт.
 زياد зийод — кўл, ортиқ; شدن ~
 кўпаймоқ, ортмоқ.
 زياداتى зийодати — ортқлик.
 زياده зийодэ — ортиқ.
 زيارت зийорат — зиёрат.
 زبان зийон — зиён.
 زيب зиб — безак, зеб; بخشيدان ~
 دادان ~ безамоқ, зеб бер-
 моқ.
 زيبا зибо — безакли; гўзал.
 زيبا شناسى зибошэноси — эстетика.
 زيبائى зибон — гўзаллик.
 زيبقى زэйбағ — симоб.
 زيبندان зибидан — 1) безамоқ; 2) яраш-
 моқ.
 زير зир — 1) ост; 2) зер (қисқа э
 унлисини ифодаловчи ҳара-
 кат).
 زيرا зиро — чунки.
 زيرپيروھنى зирпироҳани — ички кўйлак.
 زيرجامه зиржомэ — ички кийим.
 زيرين зирин — остки.
 زىست зист — яшаш; كردن ~
 яшамоқ.
 زىست شناسى зистшэнос — биолог.
 زىست شناسى зистшэноси — биология.
 زىستان ҳ. з. нег. زى зи —
 яшамоқ.
 زين زين — эгар; كردن ~
 эгарламоқ.
 زين زين — зийнат.
 زينت زينат — зийнат.
 زينه زينэ — 1) зинна; 2) градус.
 زينهار زينҳор қ. زنهار
 زيوار зивар — безак; بستن ~
 ياسان ~
 моқ, безак тақмоқ.

ژ

ژ жэ — форс алифбосининг
 14-ҳарфи.
 ژاپونى жопуни — япониялик, японча.
 ژاغر жоғар — жигилдон.
 ژاله жолэ — 1) шабнам; 2) жала;
 3) кўз ёши.
 ژانويه жонвийэ — январь.
 زره жарэ — дор (кир осадиган).
 زرف жарф — чуқур, теран.
 زوك жафк — 1) қулоқ кири; 2) кўз
 шапағи.
 زكيدان жакидан — тўнғилламоқ, аччиқ-
 ланмоқ.
 زند жанд — жулдур.
 زنده жандэ — 1) жулдур кийим;
 2) латта-путта.
 ژنرال жэнэрол — генерал.
 ژنراليسيم жэнэролисим — генералиссимус.
 ژنگ жанг¹ — ёмғир томчиси.
 زدى жанг² — қарилик, ажин.
 زنه жанэ — найза (ҳашаротларни-
 ки).
 ژوليدemo жулидэму — сочлари титилган.
 ژوان жуан — июнь.
 ژويه жуйэ ёки жуийэ — июль,
 жийон — йиртқич.
 زىمناست жимност — гимнаст.
 زىمناستيک жимностик — гимнастика.
 ژيوفيزيک жэуфизик — геофизика.
 ژيوه живэ — симоб.

س

س син — форс алифбосининг 15-
 ҳарфи, абжадда 60 ни билди-
 радн.
 سدا со қ. سودن

- سابع** собэх — 1) сузувчи; тулпор.
سابع собэ — еттинчи.
سابعاً собэан — еттинчидан.
سابق собэг — илгари (ги), собиқ.
سابق الذكر собэгү-з — зэкр — мазкур, юқорида айтиб ўтилган.
سابقه собэгэ — 1) ўтмиш, 2) стаж; **خدمت** — * хизмат стажи; 3) тажриба; 4) ўрناق, сабоқ.
سابوتاژ собутож — саботаж.
ساييبدان собидан — 1) суртмоқ; 2) ёйилмоқ, сийқаланмоқ.
ساجد сожэд — сажда қилувчи, бош эгувчи.
ساجور сожур — бўйинбоғ.
ساحت соҳат — 1) майдон, фазо, макон, соҳа; **مجلس شورای ملی** — * миллий шўро мажлисининг муқаддас майдони (эрон мажлисинга муомала формуласи); 2) отнинг эгар-жабдуқлари.
ساحر соҳэр — сеҳрловчи, сеҳргар.
ساحری соҳэри — сеҳргарлик.
ساحل соҳэл **کۇپلیگی** савоҳэл — қирғоқ, соҳил.
ساخت сохт — 1) ишлаб чиқарилган, ясалган; 2) буюм, маҳсулот; 3) конструкция, тузилиш, қурилиш.
ساختگی сохтэги — сохталиқ, сунъийлик.
ساختمان сохтэмон — қурилиш, бинокорлик, иншоот.
ساختن сохтан ҳ. з. нег. **ساز** соз — қурмоқ, ясамоқ, тузатмоқ.
ساخت و پاخت сохт-ў похт — тил бириктириш, сунқасд.
ساخته сохтэ — 1) ясалган; 2) сохта, ясама, қалбаки.
ساخته کار сохтэкор — қаллоб, сохталаштирувчи, Фальсификатор.
- ساخت** сохэр — қизиқчи, масхарабс ҳазилкаш, пичингчи, майнава.
سادات содот **سیدک** нинг кўплиги.
سادس содэс — олтинчи.
سادگی содэги — соддалиқ.
ساده содэ — 1) текис, силлиқ; 2) оддий, содда.
ساده درون содэдарун — содда; соддадил.
ساده دل қ. **ساده درون**
ساده رو содэру — бесоқол.
ساده لوح содэлуҳ қ. **ساده درون**
سار сор¹ — чуғурчуқ.
سار сор² — туя.
سار сор³ — ранж, машаққат.
سارا соро — танланган, холис, сартоза; **زر** холис тилла.
ساربان сорбон — туякаш.
سارق сорэғ — ўғри.
ساروج соруҷ — цементга ўхшаш қрилиш материали.
ساروج بندی соруҷбанди — цементлаш, албастр сувоқ.
سارونه сорунэ — ток новдаси.
ساری сори — юқумли; **امراضی** юқумли касалликлар.
ساز соз¹ қ. **ساختن**
ساز соз² — соз.
سازش созэш — келишув, битим, копромисс.
ساززن соззан — созанда.
سازش کار созэшкор — келишувчи; оппонуист.
سازش کاری созэшкори — келишувчилик; оппартуннзм.
ساش نامه созэшномэ — битим (хужжа документ).
سازمان соз(э) мон — ташкилот, муасаса, тузум, штатлар; ~ *
اجتماعی شوروی совет жамити тузуми; **جوانان** ~ * ёшлар

- ташкилоти; **دولتی** * ~ давлат
тузилиши; **دولت شوروی** **
Совет давлатининг тузилиши;
ملل * ~ **ملل متفق** **
Бирлашган Миллатлар
Ташкилоти; **دادن** ~ ташкил
қилмоқ, уюштирмоқ.
- سازمانده** созэмондэх — уюштирувчи, таш-
килотчи.
سازمان شكن соз (э) моншэкан — бузғунчи.
سازنده созандэги — созандачилик;
яратиш, ижод этиш.
- سازنده** созандэ — 1) созанда; 2) конс-
труктор, ижодчи.
ساس сос¹ — қандала.
ساس сос² — бот. печак, зарпечак.
ساعت соат **كچپليگي** **ساعات** соат
— соат.
- ساعت ساز** соатсоз — соатсоз.
ساعت سازي соатсози — соатсозлик;
~ **كارخانه** * соатсозлик заводи.
ساعت شمار соатшумор: ~ **عقربانك** * соат
стрелкаси.
- ساعت** сөөд — анат. билак.
ساعي сөи — ҳаракатчан, серғайрат,
тиришқоқ.
سافر соғар — қадаҳ, жом.
ساق соғ — анат. болдир, соқ; **گل** ~ *
гул банди; ~ **هوزه** соғ, қўнж.
ساقط сөөғат — тушувчи; соқит;
~ **از اعتبار** ~ эътиборини йўқотган.
соғи — соқий.
ساقى соқэн¹ — 1) жим, тинч; 2) *грам.*
соқин (сатр усти белгиси).
ساكن соқэн² — 1) яшовчи, турувчи,
истиқомат қилувчи; 2) соқин.
سال сол — йил; ~ **تحصيلي** * ўқув
йили; ~ **شومعي** * қуёш йили;
~ **عملگرد** * ҳисобот йили;
- ~ **مالى** * ой йили; **تهرى** *
молия йили; **ميلادى** *
милодий йили; **هجري** *
ҳижрий йили.
- سالار** солор — 1) бошлиқ, доҳий,
йўлбошчи, раҳбар; 2) қари,
кекса.
سال آزما солозмо — тажрибали, тажриба-
кор.
سال آزمائي солозмон — тажрибакорлик,
омилкорлик.
- سالانه** солонэ ёки **ساليانه** солиёнэ
— йиллик, ҳар йили.
سال جشن солжашн — юбилей, йиллик.
سال خوردگي солхўрдэги ва **سال ديده گي** солди-
дэги — кексалик, қарилик.
سال خورده солхўрдэ ва **سال ديده** солдидэ
— кекса, қари, ёши улғайган.
سال ديده گي солдидэги қ. **سال خورده گي**
سال ديده солдидэ қ. **سال خورده**
سالک солэк — суфий, мутасаввиф.
سالگدشت солғўзашт ва **سالگرد** солгард
— юбилей, йиллик.
- سالهم** солэм — соғлом, солим.
سالمانده солманд — қари, ёши улғайган.
سالومه солмах — ой-кун (дата).
سالنامه солномэ — солнома.
سالنامه солнэмо — календарь (йилно-
ма).
سالوس солус — икки юзламачи, муно-
фиқ.
سالوسمانه солусонэ — мунофиқона.
سالوس فروشى солусфўруш — товламачи,
мунофиқ, риёкор.
سالوس فروشى солусфўруши — риёкорлик.
سالون солун — салон, томоша зали;
~ **خياطي** * ателье.
سالى соли — эски, қадимги, тутилган,
эскирган, тўзган, кексайган.

- سالیان** солийон — йиллар; **~ دراز *** узоқ йиллар.
- سوم** сомм — заҳарловчи.
- سومون** сомон — 1) фаровонлик, бойлик; 2) овқат, озиқ, таом; 3) қудрат, куч-қувват; 4) тартиб.
- سومەخ** сомәх — сахий, олижаноб.
- سومە** сомэ — эшитувчи, тингловчи.
- سومى** соми¹ — баланд, аъло даражали, афзаллик, устунлик.
- سومى** соми² — сомиий, сом халқи (шимоллий Африкада ва Олд Осиёда яшаган ва ҳозирги кунда яшаб турган баъзи халқлар).
- سون** сон¹ — усул, тарз, равнш; **~ چه** қандай қилиб? **~ اين** шундай.
- سون** сон² ҳарб. парад, кўрик; **دادن** ~ парадда қатнашмоқ, кўриқдан ўтмоқ; **ديان** ~ кўрик ўтказмоқ.
- سانتیگراد** сантиград — градус (термометр ҳақида); **~ پوچمه** * Цельсий бўйича.
- سانتیگرام** сантиграмм.
- سنتیمتر** сентиметр.
- سونەخە** сонәхә — бахтсиз воқеа, фалокат; **~ هوائی *** ҳаво фалокати.
- سەنس** сәнс — сеанс.
- سونسور** сонсур — цензура.
- سەват** сәват ва **سوت** савәт — совет (Совет ҳокимиятининг органи).
- سەوخوز** сәвхуз ва **~ سوخوز *** сўвхуз — совхоз.
- سەوس** сәвус ва **~ ساويس *** совис — 1) титилган, савалган пахта; 2) пахтали кийим; 3) йигириш учун пахта сақланадиган сават.
- سەویز** сөвиз — очниқ юзли, хушмуола, очниқ кўнгилли, мулоий беозор, ювшо.
- سەویس** сөвис қ. **ساويس**
- سەхәр** сөхәр — уйғоқ, бедор.
- سەхи** сөхи — беларво, паришонхот
- سەй** сөй қ. **سودن**
- سەйябон** сөйябон — сөябон.
- سەйәр** ва **сөэр** — бошқа; қган, ҳоказо; **~ اشغاص *** қол (бошқа) кишилар.
- سەйәс** сөйәс — отбоқар, сайис.
- سەйәш** сөйәш — туйиш, майдалаш.
- سەйәғ** ва **سەйәғ** сөәғ — 1) ҳдовчи; 2) қўзғатувчи; 3) вужга келтирувчи.
- سەэл** сөэл ва **سەйл** сөйл — 1) ланчи; 2) оқувчан, оқар.
- سەйәндә** сөйәндә — зоол. кавш қағрувчилар.
- سەйә** сөйә — соя, кўланка; **گردن** соя солмоқ.
- سەйябон** сөйябон — 1) сөябон, чодир; 2) будка.
- سەйәпарвар** сөйәпарвар ёки **پرورد** сөйәғпарвард ва **پرورد** сөйәғварда — эрка, тантиқ, инж.
- سەйәдаст** сөйәдаст — 1) автограф шанинг ўз қўли билан ёзган хати — дастхати (ямзос 2) совға.
- سەйдан** сөйдан қ. **سودن**
- سەйябә** сөйябә — кўрсаткич бармоқ, қарамалдоқ.
- سەйәт** сөйәт — 1) ором; 2) уйқу; таргия; 3) уйқу артерияси.
- سەйәх** сөйәх — сузувчи.
- سەйәхәт** сөйәхәт — сузиш; **گردن** сөйәхәт моқ.
- سەйәт** сөйәт — девор.

ساباد

ساباد саботот — арх. колоннада.

سابع сэбо سابع нинг кўплиги.

اسباب сабаб *кўплиги* اسباب асбоб

1) сабаб; ~ *بچه* қандай сабабга кўра? 2) восита.

ساباد сабад — сават.

ساباد сабадбоф — сават тўқувчи.

ساباد сабадгар қ. *ساباد باف*

سابز сабз — 1) яшил, кўк, сабза;

2) гуллаётган; *گردن* егиштирмоқ; қувватламоқ, рағбатлангирмоқ, қизиқтирмоқ.

سابز сабзбахт — бахти кулган.

سابز сабзчэхрэ ва *سابز چرد* сабзчардэ — буғдой ранг.

سابز сабзхатг — ўсмир, мурги чиққан.

سابز сабзфом — кўкимтир.

سابز сабзэ — сабза (узумнинг бир нави); 2) кўкат; *رنگ* ўтлоқ; *رنگ* буғдой ранг.

سابز сабзэмэйдон — сабзавот бозори; сквер, шаҳар майдони (парки).

سابز сабзипоккўн — тилёғламачи, хушомадгўй.

سابز сабзикор — сабзавот етиштирувчи.

سابز сабзикори — сабзавотчилик.

سابز сабзинэ — бот. хлорофилл.

سابو сабо *кўплиги* سابع сабо — йиртқич, ҳайвон.

سابو сабаонэ — ваҳшиёна, йиртқичларча.

سابو сабаийат — йиртқичлик, ваҳшийлик; қонхўрлик.

سابو сабағ — 1) сабоқ, дарс; 2) илғорлик; *بردن* ~ биринчиликни олмоқ, голиб чиқмоқ.

سابو сабағхон — ўқувчи.

سابو саби — стиль, услуб.

سابو сабўк — 1) енгил; 2) илдам; 3) енгилтак; енгилтак қиз.

سابو сабўкасләхэ — енгил қуроллабган.

سابو сабўкбор — 1) енгил юкли;

2) ҳаракатчан, чаққон, эпчил.

سابو сабўкбори — парвосиз яшаш, ташвишсизлик.

سابو сабўкпо — тезюрар.

سابو сабўкхэрад — ақли кам, ақлдаёзган, тентак, телба.

سابو сабўкхиз — илдам, эпчил, чаққон.

سابو сабўкхизи — илдамлик, эпчиллик, абжирлик, чаққонлик.

سابو сабўкдуш — 1) ташвишдан холи, беғам; 2) бўйдоқ.

سابو сабўкдуши — 1) беташвишлик, ғам билмаслик; 2) бўйдоқлик.

سابو сабўкрўв — енгилтак, оёғи енгил.

سابو сабўкрўви — енгилтаклик.

سابو сабўксор ва *سابو سبک سار* сабўксар — енгилтак, бетайин, субутсиз.

سابو сабўксоори — енгилтаклик.

سابو сабкшэнос — стилист, стил устаси.

سابو сабкшэноси — стилистика.

سابو сабўкмойэ — арзон, арзон баҳо.

سابو сабўкмағз — бефаросат, эси паст.

سابو сабўкмағзи — эси пастлик, бефаросатлик.

سابو сўбўл *سبيل* 2 нинг кўплиги.

سابو сэблат *кўплиги* سبيل сэбол — мўйлов, мурт.

سابو сабу — кўза.

سابو сабус — кепак.

سابو сабусэ — кепак, қипиқ.

سابو сабил¹ сэбил — мўйлов, мурт;

~ бирор кишининг оғзини мойламоқ.

سابو сабил² *кўплиги* سبيل сўбўл —

1) йўл; 2) восита, чора, усул;

~ *اخذتصار* қисқача.

سابيلو	сабилу — мўйловдор.	سپاه	сэпах қ. سپاه
سپار	сэпор қ. سپار دن	سپاهبۇد	сэпахбўд — ҳарб. корпус к мандири, корпус генерали, ген рал-полковник; қўмондон.
سپاراش	сэпорэш қ. سپاراش	سپاهدار	сэпахдор — қўмондон.
سپارنده	сэпорандэ — 1) кассага пул қуювчи киши; депонент; 2) жұ-натурвчи.	سپهبر	сэпэхр — фалак, осмон.
سپاس	сэпос — мақтов, мадҳ, ташак-кур; <i>منداشتن (داشتن)</i> — мин-натдор бўлмоқ, ташаккур айт-моқ.	سپهسالار	сэпахсолор — бош қўмондо
سپاس گنار	ва <i>سپاس گنار</i> сэпосгузор ва <i>سپاس گنار</i> сэпосдор — миннатдор, яхшиликни билувчи.	سپيد	сапид қ. سپيد
سپاناج	сэпонож ва <i>سپاناج</i> сэпонох — бот. исмалоқ.	سپيدهدم	сапидэдам — эрта тонг, эри тонгда.
سپاه	сэпоҳ — сипоҳ, армия; <i>харб.</i> корпус.	سجل	сэжэл (л) — рўйхатга оли реестр.
سپاهي	сэпоҳи — солдат, жангчи.	ستودن	сэтудан ва сўтудан қ. <i>з. нег.</i> <i>ستادى</i> сэто (й) — мақтамо улуғламоқ.
سپتامبر	сэптомбр — сентябрь.	ستيزيدن	сэтизидан — 1) жанжаллашмо 2) қаршилик қилмоқ.
سپر	сэпар — қалқон.	سجيه	сажийэ <i>кўплиги</i> <i>سجيا</i> с; жойо — табиат, характер.
سپر	сэпар қ. <i>سپر يادن</i>	سحر	саҳар <i>кўплиги</i> <i>اسحار</i> асҳор - саҳар, тонг пайти.
سپردن	сэпўрдан қ. <i>з. нег.</i> سپار	سحر	сэхр — сехр.
سپردن	сэпор ва <i>سپر</i> сэпўр — топ-ширмоқ.	سحر آميز	сэхромиз — сэхрли, жозибадор.
سپردن	сэпардан қ. <i>سپر يادن</i>	سحر خيز	саҳархиз — саҳарда турувчи.
سپرز	сэпўрз — <i>анат.</i> қоражигар, талоқ.	سحرزدگي	сэхрзадэги — сэхрланган, ма-лиё бўлган.
سپر ماهر	сэпармоҳи — қалқон балиқ.	سحري	саҳари — саҳарлик.
سپري	сэпари ¹ — тамомланган, бити-рилган, тугалланган; <i>شادن</i> — тамом бўлмоқ, тугалланмоқ.	سح	сах — 1) яхши, асл; 2) бахтли 3) бахт.
سپري	сэпари ² — <i>анат.</i> қалқонсимон.	سحا	сахо ва <i>سحاوت</i> саховат — саховат, сахийлик.
سپر يادن	сэпаридан — босиб ўтмоқ.	سحاکستمر	сахогўстар — сахийлик қилувчи
سپس	сэпас — кейин, сўнгра.	سحاوت تهنگ	саховатманд — сахий, олижа ноб, мурувватли, ҳимматли.
سپند	сэпанд ва <i>سپند</i> эспанд — бот. исриқ.	سخت	сахт — қаттиқ, қийин.
سپوختن	сэпухтан қ. <i>з. нег.</i> <i>سپوز</i>	سخت باز	сахтбозу — қудратли, кучли, билакли.
سپوز	сэпуз — санчмоқ, тикмоқ, теш-моқ, пармаламоқ	سخت دل	сахтдэл — бағритош, шафқат-сиз.
سپوز	сўпур — қоровул, дарбон; убор-ница.	سخت دلي	сахтдэли — бағритошлик, шафқатсизлик.
سپوز	сэпуз қ. <i>سپوختن</i>	سخت ورو	сахтру — безбет, юзи қаттиқ.

- ساختسار** ساختсар — гап ўтмайдиған, ўжар.
- ساختساري** ساختсари — ўжарлик, қайсарлик.
- ساختشما** ساختшомэ — мянинг қаттиқ қобиги.
- ساختگوش** ساختкуш — жуда ҳаракатчан, ҳаддан ташқари тиришқоқ.
- ساختگير** ساختгир — талабчан, қаттиққўл.
- ساختگير** ساختгири — жиддийлик, қатъийлик, қаттиққўллик.
- ساختن** ساختан қ. **ساختيمان**
- ساختيمان** ساختийон — сахтиён (тери).
- ساختره** сўхрә¹ — 1) заҳарханда; масҳара; 2) кулғили.
- ساختره** сўхрә² — 1) мажбурий меҳнат; ҳарб. навбатдан ташқари наряд, 2) мусодара, реквизиция.
- ساختن** сўхан — сўз, гап.
- ساختن آرا** сўханоро — 1) чечан; 2) нотик.
- ساختن آراء** сўханорои — 1) чечанлик; 2) нотиклик.
- ساختن پرواگ** сўханпарокани — радио эшиттириш.
- ساختن پرود** сўханпардоз — нотик.
- ساختن پروداز** сўханпарدوزи — нотиклик.
- ساختن پرو** сўханпарвар ёки **ساختن پيروا** сўханпиро ва **ساختن دان** сўхандон — гапдон, гапга уста; ёзувчи, шоир; нотик.
- ساختن چين** сўханчин — чақимчи.
- ساختن چينه** сўханчини — чақимчилик.
- ساختن دان** сўхандон қ. **ساختن پرور**
- ساختن ران** сўханрон — докладчи, лектор.
- ساختن رانو** сўханрони — лекция, доклад.
- ساختن رس** сўханрас қ. **ساختن فهم**
- ساختن سار** сўхансоз — гап тўқувчи, ғийбатчи.
- ساختن ساز** сўхансози — гап тўқиш, ёлғон гап тарқатгш.
- ساختن فهم** сўханфаҳм ва **ساختن رس** сўханрас — гапга тушунадиган, идрокли, фаросатли, зеҳнли.

ساختن ور сўханвар — 1) ёзувчи, шоир; 2) нотик, сўзга уста.

ساختي сахи — сахий.

ساخت sadd **كۈنليگي** **ساخت** тўсиқ, девор.

ساخت آبي саддоб — тўғон.

ساخت اجرت сажожат — содаллик, оддийлик.

ساختاد садод — 1) адолат; 2) тўғрилик, ростлик; 3) идрок.

ساختاد сўдод — димор битиши; тумов.

ساخته садэ — 1) юзлик; 2) аср.

ساخت сар — бош.

ساخت сэрр **كۈنليگي** **ساخت** асрор — сир.

ساخت сўр — 1) сирғаниш, сирпаниш, тойниш; **ساخت** ~ **ساخت** сирғанмоқ; 2) рақснинг бир тури.

ساخت саро¹, сўро қ. **ساخت**

ساخت саро² қ. **ساخت**

ساخت сароб — сароб.

ساخت саробўстон — уй ёнидаги боғ, томорқа.

ساخت саросар — бошдан оёқ, бутун.

ساخت сўроғ — қидириш, суриштириш; **ساخت** ~ **ساخت** суриштирмоқ, хабар олмоқ.

ساخت сарой¹, сўрой қ. **ساخت**

ساخت сарой² ва **ساخت** саро — сарой, уй.

ساخت сэройат — ўтиш, юқниш; **ساخت** ~ **ساخت** ўтмоқ, юқмоқ.

ساخت сэройаткардани — юқумли, юқадиган.

ساخت саройхожэ — ҳарам ходими.

ساخت саройдор — сарой назоратчиси.

ساخت саройэш — куйлаш, ашула айтиш; сайраш.

ساخت саройандэ — 1) куйловчи; сайроқчи; ~ **ساخت** сайроқчи қуш; 2) ашулачи, ҳофиз.

ساخت сароидан қ. **ساخت**

ساخت сўрб — қўрғошин.

ساخت сарбоз¹ — солдат.

- سەر بوز² — усти очик, қопқоқсиз.
 سەر بوز خانە сарбозхона — казарма, ҳарбий барак.
 سەر بوز گيري сарбозгири — ҳарбий хизматга олиш, чақириш; ~ **هوزه** * ҳарбий хизматга чақириш пункти.
 سەر بوا сарбаҳо — хун.
 سەر بواړ сарбаҳр — полиция капитани.
 سەر بي سۇربي — қўрғошинли; ~ **چاپ** * типография.
 سەر بينە сарбинэ — ҳаммомда ечиниш хонаси.
 سەر پاس сарпос — 1) полиция генерал-майори; 2) қоровул бошлиғи.
 سەر پاسبان сарпосбон — сержант, младший сержант; ~ **سه** * старший сержант.
 سەر پائى сарпон¹ — шиппак.
 سەر پائى сарпон² — хат ташувчи, хизматкор, югурдак; ~ **پيچار** * юрувчи бемор.
 سەر پورست сарпараст — 1) ҳомий, тарбиячи; 2) касал боқувчи; 3) бошлиқ.
 سەر پورستار сарпарастор — бош фельдшер.
 سەر پورستى сарпараста — восийлик, ҳомийлик; ~ **تخت** * раҳбарлиги остида, восийлигида; 2) касал боқиш.
 سەر پوز شىك сарпэзэшк — бош врач.
 سەر پيستائىك сарпэстонак — эмизак, сўргич.
 سەر پوئىش сарпуш — қопқоқ, клапан; муфта.
 سەر پويچ سارپич — 1) гайка; 2) винт қалпоғи; 3) салладаги зебузийнат; 4) итоатсиз, бўйсунмас, сўзга кирмайдиган.
 سەر پويچى سارпичи — бўйин товлаш, бош тортиш.
 سەر ت سۇрт — бошоқ.
 سەر تاب сартоб — бўйин товловчи, ўжар.
- سەر تابى сартоби — бўйин товлаш, бош тортиш; ўжарлик, қайсарлик.
 سەر تاپا сартопа ёки **ساراپا** саропо — бошидан охиригача, бошдан-оёқ.
 سەر تاج سارтож — тиллақош.
 سەر تاسى سартосар ва **سارосар** — бошидан охиригача, бутунлай.
 سەر توش سартарош — сартарош.
 سەر تيب سартип — генерал-майор, бригада генерали.
 سەر چرخى سарчархи — бош айланиш, эсанкираш.
 سەر چشمه سарчашмэ — булоқ, манба, чашма.
 سەر چين سарчин — танланган, энг яхши, аъло даражали.
 سەر حد سарҳадд **кўллиги** сарҳаддот — чегара, чек, атроф, ҳад.
 سەر حددار سарҳаддор — 1) чегара комиссари; 2) чегарачи.
 سەر خ سۇрх — қизил.
 سەر خاره سархорэ — сочга қадайдиган шпилка.
 سەر خريد سархарид — тўланадиган пул (таннарх).
 سەر خىس سархас — бот. папоротник, қирққулоқ.
 سەر خىك سўрхак — қизамиқ; ~ **در آوردن** * қизамиқ чиқармоқ.
 سەر خىگون سўрхгун — қизил рангли, қизғиш.
 سەر خم سархам — боши эгилган, боши ҳам; ~ **شمان** * бошни қуйи солмоқ, бошни эгмоқ.
 سەر خم هو سўрхму — малла соч.
 سەر خم ناي سўрхной — қизилўнғач.
 سەر خورده سархурдэ — аҳмоқ, нодон, миясини еган.
 سەر خوش سархуш — ширакайф.
 سەر خى سўрхи — қизиллик.
 سەر خىر گەي سархирэги — ҳижолат тортиш, ҳижолат, уялиб қолиш; эсанкираш, довдираш; изтироб.

- سرخیره** sarхире — уялтирилган; изти-робга келган.
- سرخیل** sarхэйл — отлик отряд бошлиғи.
- سرد** сард — совуқ; **سردن** ~ совумоқ, күнгли қолмоқ; **کردن** ~ совутмоқ, музлатмоқ.
- سردآب** сардоб ва **سردآبه** сардобэ — 1) иссиқ кунда ўтириладиган ертўла; 2) ер ости сув омбори; 3) ертўла, музхона.
- سردار** сардор—сардор, бош қўмондон; командир, қўмондон.
- سرداش** сэррдош — қадрдон дўст, сярдош.
- سردآور** сардовар — бирлашган ҳакамлар бошлиғи, бош арбитр.
- سردبیر** сардабир — 1) бош редактор; 2) бош секретарь.
- سردخانه** сардхонэ — музхона.
- سردر** сардар — бинонинг олд томони, фасад.
- سرزمین** сарзамин — мамлакат.
- سرزنش** сарзанэш — таъна, гина; койиш, танбих; **رسمی** ~ виговор.
- سرسام** сарсом — 1) алаҳлаш, босинқираш, иситма, безгак; 2) менингит.
- سرسام آور** сарсомовар — бошни айлантирадиган, эсанкиратадиган, ҳайратда қолдирадиган, гангитадиган.
- سرسخن** сарсўхан — сўз боши, муқалдима.
- سرسبز** сарсабз — яшил, яшнаган.
- سرسبزی** сарсабзи — 1) яшнаш, гуллаш; 2) хурсандчилик.
- سرسرا** сарсаро — вестибюль, даҳлиз.
- سرسرگی** сарсараки — юзаки, нариданбери.
- سرسره** сўрсўрэ — 1) яхмалак, каток; 2) яхмалак отиш.

- سرسلامتی** сарсаломати — таъзия; **گفتن** ~ таъзия билдирмоқ.
- سرشار** саршор — лиммо-лим, лиқ тўлган, тўлиб тошган.
- سرشت** сэрэшт — яратилиш, табиат, характер.
- سرشتن** сэрэштан — 1) қормоқ, аралаштирмоқ; 2) яратмоқ.
- سرشمک** сэрэшк — қўз ёши.
- سرشمک خنده** сэрэшкхандэ — севинч ёшлари.
- سرشمکتگی** саршэкастэги — ор, номус, ҳаё, уят, ҳижолат.
- سرشمکسته** саршэкастэ — ҳижил бўлган, номуси букилган.
- سرشیر** саршир — қаймоқ.
- سرشماری** саршўмори — аҳолини рўйхатга олиш.
- سرطان** саратон — 1) мед. саратон; 2) саратон (шамсия йилининг тўртинчи ойи).
- سرطان شناسی** саратоншэноси — онкология.
- سرعیت** сўр'ят — сур'ят, тезлик.
- سرعیت پیمما** сўр'ятпэймо — спидометр, таксометр.
- سرعمله** сарамалэ — иш боши, ўнбоши; бош ишчи.
- سرغین** сарғин ва **سرغینه** сарғинэ — карнай, сурнай.
- سرفراز** сарфэроз қ. **سرافراز**
- سرفه** сўрфэ — йўтал; **کردن** ~ йўталмоқ.
- سرفیدن** сўрфидан — 1) йўталмоқ; 2) пора бермоқ; **اینجا باید چیزی** **سرفید** оғз. бу ерда йўталиш керак, пора бериш керак.
- سرفاله** сарғофэлэ — карвон боши.
- سرفت** сэр'ат — ўғрилиқ; **ادبی** * плагиатлик.
- سرقلم** сарғалам — перо.
- سرقنصول** сарғунсул қ. **سرکنسول**
- سرقار** сарқор — 1) жаноб; 2) назоратчи, бошлиқ; 3) эронда офицер-

- лар составининг унвони (лейтенантдан полковниккача).
- саркэтоб: ваگردن (باز کردن)** **саркэтоб:** фол очмоқ; (китоб билан олдиндан айтиб бермоқ).
- саркардэги** — саркардалик, қўмондонлик, йўлбошлик, раҳбарлик.
- саркардэ** — 1) саркарда, йўлбошчи, раҳбар; 2) қўшинга қўмондонлик қилувчи.
- саркэш** — бебош, ўжар.
- саркэши** — 1) текшириш, ревизия; **گردن** ~ текширмоқ; 2) бебошлик, ўжарлик.
- сарқўнсул** ва **сарқўнсул** — бош консул.
- сарқўнсулгари** ва **сарқўнсулгари** — бош консулхона.
- саркуб** ва **саркуби** — бостириш, тор-мор қилиш; **شادن** ~ бостирилмоқ, тор-мор қилинмоқ; **گردن** ~ бостирмоқ, тор-мор қилмоқ.
- саркуфт** — таъна.
- сэркэ** — сирка;
- * **مفت از عسل شیرینتر است** — текин сирка асалдан ширинроқдир.
- сэркэабру** — бадқовоқ, қовоғи солиқ.
- сэркэабруи** — бадқовоқлик, қовоғи солиқлик.
- сэркэфуруш** — 1) сиркафуруш; 2) *кўч.* бадқовоқ, қовоғи солиқ.
- сэркэфуруши** — 1) бадқовоқлик, қовоғи солиқлик; 2) таъна.
- сэркэфэшон** қ. **сэркэабру**.
- сэркэфэшони** қ. **сэркэабруи**.
- саргўзар** — чорраҳа.
- саргўзашт** — 1) саргузашт диса, воқеа; 2) ҳикоя, қи
- саргэрон** — 1) боши оғи ган; маст; 2) аччиғи чи жаҳлдор, ғазабли.
- саргэрони** — 1) мастлик, хушлик; 2) ғазаб, норози
- саргўрд** — майор.
- саргардон** — 1) саргардон; ҳушини йўқотган, паришо
- саргардони** — 1) паришк саросималик, эс-ҳушини тишлик; 2) саргардонлик.
- саргарм** — (бирор ишга) жаҳдини бериш, зўр қи: билан машғул бўлиш.
- саргарми** — (бирор ишга зқиш, берилиш, банд бў
- саргўзид** — *тар.* ислом м катларида мусулмон бўл кишилардан (жон бош олинадиган солиқ.
- саргўзин** — сара (мол).
- саргўшодэ** — очиқ (хат).
- саргаштэги** — 1) ажабл ҳайратланиш; 2) саргаш дайдиллик.
- саргаштэ** — 1) ажабланг ҳайратланган; 2) сарг дайди.
- саргўл** — (бирор нарсани гул (и), сараси.
- саргуши** — пичирлаш; **گفتن (حرف زدن)** — қул айтмоқ, пичирламоқ.
- саргижэ** — бош айланиш, кираш.
- саргин** — гўнг.
- саргинғалтон** — *зоол.* қўнғиз, калхамас.

- сарлод — бино девори тошининг ёки ёштининг юқори қатори.
- сарлашкар ва сарлашгар — лашкар боши; қўмондон, дивизия генерали.
- сармо — совуқ; *сармӯд* — ша- молламоқ; *сармӯд* — совуқ урмоқ.
- сармохўрдаги — шамоллаш.
- сарморизон — яхлаш, музлаш.
- сарморизе — қиров.
- сармозадаги — совуқ уриш.
- сармозаде — совуқ урган, ях- лаган, музлаган.
- сармомак — бекинамчоқ.
- сармолу ёки сармоу — совуққа чидамсиз одам, тез совуқ қотадиган.
- сармойе — 1) капитал; *сармойе* — 1) капитал; *асосий капитал* (асосий); *банк капитал*; *банк* — банк капитал; *доимий капитал* (табит); *резерв капитал*; *акционер капитал*; *муомаладаги капитал*; *молия капитал*; *оборот капитал*; *ўзгарувчан капитал*; *ишга капитал* (қўшмоқ, қўймоқ); *бора* — *андахти* капитални оборот учун ишга солмоқ, 2) асосий сабаб, асосий манба.
- сармойедор — капиталист.
- сармойедори — 1) капитализм; *монополистик капитал*; *саноат ка-*
- питализми; 2) капиталистик; *капиталистик тузум*.
- сармад — донмий, боқий; аба- дийлик, чексизлик.
- сармади — доимий, ўлмас, аба- дий, чексиз.
- сармўдир — бош бошқарувчи, бош мудир.
- сармаст — маст, сархуш, кай- фи баланд.
- сармасти — мастлик, маст бў- лиш, сархушлик, қувноқлик.
- сармаш — 1) ўрнак; *ўрнак олмоқ*, *ибрат олмоқ*; *қарадан* — намуна учун ол- моқ, намуна қилиб кўрсатмоқ; 2) чиройли ёзувда машқлар учун намуна.
- сарўмшэнос — мед. серолог.
- сарўмшэноси — мед. серология.
- сармағоле — бош мақола.
- сармўмайёз — бош контролёр.
- сармўнши — 1) бош секретарь; 2) секретариат бошлиғи.
- сармўғъед — вексел бўйича тў- лов муддати.
- сўрме — сурма.
- сўрмеи ва сурмеи — сурма ранг.
- сўрмедон ва сурмедон — сурмадон.
- сармизи — дастурхон.
- сўрно қ. сурно
- сўрночи қ. сурно
- сарномэ — 1) хат боши; муро- жаатнома, хитобнома; 2) ти- тул листи.
- сарнови — старший матрос.
- сўрўнж, сэрэнж — сурик (қи- зил ёки қизғиш жигар ранг бўёқ).

- سارناخ — калава.
 саранд — галвир, элак.
 сарнэшин — 1) пассажир;
 2) команда, экпнаж аъзоси.
 сўранг — шприц.
 сарнэгун — 1) тўнтарилган, остин-устин қилинган; ағдарилган, йўқ қилинган; ағдарилмоқ, уриб туширилмоқ (самолёт ҳақида); тўнтармоқ, остин-устин қилмоқ, ағдармоқ, йўқ қилмоқ; улоқтириб ташламоқ.
 сарнэвэшт — тақдир, қисмат.
 сарнэйзэ — милтиқ найзаси, штик.
 сарв — 1) сарв; * ~ سیاہ (گوھی) бот. қора арча; 2) кўч. хушқомат.
 сарвод — оғз. шеър, поэма, қўшиқ.
 сэрвож — крепостнойлик;
 ~ крепостнойлик ҳуқуқи.
 сарвон — каштан.
 сарўтан — очти; * ~ حالاً ~ شادیم ҳозир орамиз очик.
 сўруд — ашула, куй, гимн; Совет Иттифоқи гимни; * ~ ملی давлат гимни; * ~ خوانان ашула айтмоқ.
 сўрудан ва сароъидан
 ҳ. з. нег. саро, сўро ва сарой сарой, сўрой — ашула айтмоқ, соз чалмоқ.
 сарвар — бошлиқ, сарвар, машхур шахс; хўжайин, эга.
 сўрур — шодлик, хурсандчилик.
 сарвари — бошчилик, йўлбошчилик, раҳбарлик, ҳукмронлик;
- сарўмонлик қилмоқ;
 йўлбошчи бўлмоқ, бошчилик қилмоқ.
 сарўсомон — саришталик, саранжомлик.
 сарвэстон — сарвзор.
 сўруш — фаришта, малак.
 сарўсадо — тўполон, жанжал, шов-шув; * ~ گردن тўполон қилмоқ.
 сарўкор — алоқа, муносабат;
 * ~ داشتند алоқада бўлмоқ.
 сэрвис — маиший хизмат.
 сарҳанг — армия полковниги;
 * ~ دو (دوم) подполковник.
 сари — бошчилик, раҳбарлик, раислик, қўмондонлик; * ~ گردن бошчилик қилмоқ, раҳбарлик қилмоқ, раислик қилмоқ, буюрмоқ.
 сэри — серня.
 сэрри — сирли, махфий.
 сўрйони — сурнялик.
 сазо¹ — 1) сазо, танбиҳ; 2) мукофот; 3) лойиқ, муносиб.
 сазовор — сазовор, лойиқ, муносиб.
 сазидан — 1) муносиб (лойиқ) бўлмоқ, ярашмоқ; 2) сазовор бўлмоқ, қозонмоқ, эришмоқ, арзинмоқ.
 сўст — суст, заиф.
 сўсти — заифлик, ожизлик, суслик.
 сатторэ қ. ستاره
 сэтабр қ. ستمبر
 сатҳ кўплиги سطوح сўтуҳ — сатҳ, юза; текислик.
 сатр кўплиги سطور сўтур — сатр, қатор; * ~ ابзац.

سطر آرا (ي) سатреро (й) — чизғич.

سطر باندی سатрбанди — чизиқ чизиш, чизиқ тортиш.

سطور سۇтур سطر нинг кўплиги.

سعادت саодат — саодат, бахт.

سعاد саъд кўплиги سعود сўуд — бахт; юлдузларнинг бахтли жойланиши.

سعادا сўадо سعيد нинг кўплиги.

سعود сўуд سعاد нинг кўплиги.

سعي саъй — тиришиш, уриниш; интилиш; ~ کردن тиришмоқ, уринмоқ.

سعيد саид кўплиги سعادا сўадо — бахтли.

سعدو сўғду — ҳасип.

سفارات سفарат — элчилик.

سفارت خانه سفаратхонэ — элчихона.

سفارش سفорэш ва سپارش сәпорэш — наказ, заказ, буюртма.

سفارش دهنده سفорэшдэхандэ ва سپارش دهنده сәпорэшдэхандэ — заказчи, буюртувчи.

سفارش نامه سفорэшномэ ва سپارش نامه сәпорэшномэ — заказ, буюртма (ёзма).

سفارشی سفорэши ва سپارشی сәпорэши — заказли буюртма (хат).

سفال سўфол ва سو فال суфол — 1) сопол; 2) черепица.

سفالت сафолат — пасткашлик, қабихлик, разиллик, мурдорлик.

سفال ساز сўфолсоз ёки سفالگر сўфолгар, سو فالگر суфолсоз, سو فالساز суфолгар — кулол.

سفتن сўфтан ва سنبیدن сўмбидан ҳ. з. нег. سنب سўмб — парма-ламоқ, тешмоқ.

سفته сўфтэ — пармаланган, тешилган.

سفته сафтэ — вексель, қарз олганлик тўғрисидаги тилхат.

سفته باز сафтэбоз — биржа савдогарни.

سفر сафар — сафар; به ~ وقتن сафарга чиқмоқ, сафар қилмоқ.

سفرة сўфрэ — дастурхон; ~ برچيدن дастурхон йиғиштирмоқ;

گستر دن ~ дастурхон ёзмоқ.

سفرة خانه сўфрэхонэ — овқатхона.

سفالو сўфало سفيلى нинг кўплиги.

سفالگی сўфләги, сәфләги — пасткашлик, разиллик.

سفله сўфлә, сәфлә — паст.

سفالو سفيلى сўфло — энг паст, энг разил.

سفيد сафид, сәфид — 1) оқ; ~ شاي ~ оқармоқ; ~ کردن ~ оқартирмоқ, оқламоқ; 2) равшан, тиниқ.

سفيدار сафидор — терак.

سفيد پوست сафидпуст — оқ танли.

سفيد چشم сафидчешм — юзсиз, шарманда, сурбет.

سفيدگر сафидгар — оқловчи.

سفيد گری сафидгари — оқартиш, оқлаш; ~ کردن ~ оқламоқ.

سفيدی сафиди — оқлиқ, оқ ранг.

سفير سفير کўплиги سؤفرا сўфара — элчи.

سفيلى сафил кўплиги سفالا сўфало — паст, разил, қабих.

سفينه сафинэ кўплиги سفائن сафозн ва сафойэн — кема, корабль; * كيهان پيما (کيهانى) космик кема; * غزل ~ ғазаллар тўплами.

سوق сағ — оод. танглай; ~ دن ямламоқ.

سقا сағго — сув ташувчи.

- سقام** сағом — касаллик, нохушлик.
- سغار** сағар — дўзах, жаҳаннам.
- سقرات** сағарлот ва **سقرات** сағлот —
1) қип-қизил; 2) қип-қизил
рангли кийим ёки газмол.
- سقر** сағғаз — 1) сақиз, мастика;
2) терпентин (нинабаргли да-
рахтлардан чиқадиган ва ме-
дцинада ҳамда лок ва бўёқ
тайёрлашда ишлатиладиган
смолални шаффоф шира).
- سقات** сағат — 1) чиқинди, ташланди,
брак; 2) сўкиш, ҳақорат қи-
лиш.
- سقف** сағф **كۈنلىگى** **سقوف** сўғуф —
шип.
- سقالبى** сағлаби **كۈنلىگى** **سقالبە** сағал-
лэбэ—славян, славянларга онд.
- سقرات** сағлот қ. **سقرات**
- سقلمه** сўғлүмэ — муштлаш.
- سقوط** сўгут — 1) тушиб қолиш;
2) бузилиш, емирилиш.
- سقوف** сўғуф **سقف** нинг кўплиги.
- سقىم** сағим — 1) нотўғри, хато,
2) касал.
- سكافى** саккоф — этикдўз, кавшдўз.
- سكافى** саккофи — этикдўзлик.
- سكاك** саккок — 1) пичоқ устаси;
2) танга пул ясовчи; 3) аррачи.
- سكان** сўккон¹ — руль.
- سكان** сўккон² **ساكن** нинг кўплиги.
- سكان دار** сўккондор ва **سكان گير** сўк-
конгир — рулни бошқарувчи
киши.
- سكتە** сактэ — 1) мед. мняга қон қу-
йилиши ва бунинг натижасида
фалаж бўлиш; **کردن** ~ мняга
қон қуйилиши касалига мубта-
ло бўлмоқ, мняга қон қуйили-
шидан ўлмоқ; **سكتىلىمى** ~* инфаркт;
- 2) зарба, зарар; **وارد آوردن** -
бирор нарсага зарар етказмоқ
халал бермоқ.
- سسكە** саксакэ — ҳиқичоқ, ҳиқичоқ ту-
тиш; **کردن** ~ ҳиқичоқ тутмоқ
- سكنت** сакнат — 1) дам, истироҳат
дам олиш учун тўхташ; нафа-
ростлаш, пауза; 2) **грам.** ун
дошдан кейин унли товушни
йўқлиги.
- سكنج** сэкўнж — 1) йўтал; 2) қириш
қиртишлаш, тарашлаш; 3) тиш
лаш, қопиш, чақиш.
- سكنجيدن** сэкўнжидан — 1) йўталмоқ
2) қирмоқ, қиртишламоқ
3) тишламоқ, қопмоқ, чақмоқ.
- سكنه** саканэ **ساكن** нинг кўплиги
- سكنه** сэканэ — **тех.** парма, бурғи.
- سكنى** сўкно — яшаш, бирор ерда ту-
риш, истиқомат қилиш, биро-
ерда яшамоқ, турмоқ, истиқо-
мат қилмоқ.
- سكو** саку — 1) тош супача; 2) плат
форма.
- سكوت** сўкут — сукут, жимлик; **گذردن** ~
اندن жим, индамай ўтмоқ
- علامت رضا است** ~ сукут
розиллик аломатидир.
- سكون** сўкун — 1) тинчлик, ором
осойишталик, ором, роҳат-фа-
роҳат; 2) **грам.** сукун.
- سكونت** сўкунат — 1) туриш, яшап
2) ўтроқлик.
- سكە** сэккэ—1) танга пул; 2) штамп
- سكە شناس** сэккэшэнос — нумизмат.
- سكين** сэккин **كۈنلىگى** **سكاكين** сэкоки
—пичоқ, пичоқча.
- سگ** саг — ит, кучук; **آبى** ~* қуф-
дуз; **ياگوناه** ~* калта оёқ ит

تازی ~ този ит; *соқ ~ *حارسى
чи ит; *кўппак ит; *
*دویاى ~ *зоол. сувсар; *
*تولень.

سگال сэгол ва سگالشی сэголэш — 1) мулоҳаза, фикр, хаёл; 2) ёвуз, ёмон ният, ўй.

سگالیدن сэгалидан — 1) мулоҳаза қилмоқ; ўйламоқ, бош қотириб фикр юргизмоқ; 2) бирор ёвузлик қилишни ўйламоқ, ёмон ниятда бўлмоқ; 3) ёмонламоқ, ғийбат қилмоқ (тарқатмоқ).

سگال انگور сагангур — итузум.

سگالین сагбон — итбоқар, ит боқувчи.

سگال сал — сол, паром, кема.

سگال сўл(л)¹ — ўпка.

سگال сэлл, сўлл² — сил.

سگال сэллоҳ — *کېنلگى اسلعه аслэхо — қуро, аслаҳа; *
*اتمى ~

атом қуроли; *برداشتين
қуро, кўтармоқ.

سگال салосэл *سگالسه нинг кўплиги.

سگالین салотин *سگالان нинг кўплиги.

سگال салом — 1) салом; 2) гимн; 3) тинчлик.

سگال саломат — саломат, соғлом.

سگال саломати — саломатлик, соғлик.

سگال сўломи — бармоқ бўғини, қўл ва оёқ бармоқларининг суяги.

سگال саллонэ: *زاه رفتن ~ судралиб бормоқ.

سگال салб — ўғирлаш: тортиб олиш, идора қилиш ҳуқуқидан маҳрум қилиш; *مالگيت ~ мулкка эга бўлиш ҳуқуқидан маҳрум қилиш (бўлиш); *شیدن ~ тортиб олинмоқ.

سگال салби — салбий, никор этади-ган.

سگال شهور салаҳшур — жанговар.

سگالسه сэлсэлэ *کېنلگى سگالسه салосэл
1) тизма, силсила, занжир; қатор, серия; *جمال ~ тоғ тизмаси; *جنبائیدن ~ занжирни силтамоқ, *كۇچ. сабаб бўлмоқ; 2) шажара; *نسيب ~ насаб шажараси; 3) система; *اعصاب ~ нерв системаси.

سگال سلطان сўлтон *کېنلگى سگالطين салотин — 1) эски термин армия капитани; 2) султон, подшоҳ.

سگال سلطنت салтанат — идора қилиш, ҳукмронлик қилиш, монархия; *
*مشروطه конституцион монархия; *گردن ~ подшоҳлик қилмоқ, ҳукм сурмоқ, бошқармоқ.

سگال سلطنت طلب салтанатталаб — монархист.

سگال سلطنت طلبى салтанатталаби — монархизм.

سگال سلطه сўлтэ — ҳокимият, гегемония, диктатура; *پرولتاريا ~ пролетариат диктатураси; пролетариат гегемонлиги.

سگال سلك сэлк *کېنلگى اسلاك аслоқ — 1) қатор, саф; *تجار ~ савдогарлар сафида; 2) категория.

سگال سلم салам — ўсаётган ғаллани сотиш ва сотиб олиш.

سگال سلمانى салмони — сартарош; *دكان ~ сартарошхона, сартарош дўкони.

سگال سلوک сўлуқ — муомала, хулқ, ахлоқ, феъл-атвор; хатти-ҳаракат; *همين ~ хушмуомалалик; 2) тариқат.

سگال سلول селул — 1) биол. ҳужайра ~ *زنده ~ тирик ҳужайра; 2) тюрма камераси; 3) ҳужра.

سگال سلولوز селулўз — целлюлоза.

سگال سلى сәлли — сил, сил билан оғриган.

- ساليخ** салих — қурол, яроғ, қуролла-
ниш.
- ساليس** салис — равон, аннқ, тушунар-
ли, таъсирчан (нутқ, шеър ҳа-
қида).
- ساليقه** салитэ: ~ **زن*** шаллақи хотин.
- ساليقه** салиғэ — днд, завқ.
- سليم** салим — 1) соғлом, тўғри;
2) илон чаққан одам.
- سام** самм — заҳар; **الفار** ~ маргмуш.
- سوم** сўм ва **سومب** сўмб — туёқ;
چاگدار ~ * — айри туёқ;
- سما** само **كۇنلغى سماوات** самавот
па **سماوات** самовот — кўк, ос-
мон, само.
- سماع** сэмo, само — эшитиш, қулоқ
солиш, тинглаш.
- سماعى** сэмои — 1) традицион, одат
бўлиб қолган; оғиздан оғизга
кўчиб юрадиган; 2) **грам.** тра-
дицион формалар; ~ **فول***
потўғри феъл.
- سماوات** самовот қ. **سما**
- سماور** самовар — самовар; **آتش كردن** ~
самовар қўймоқ.
- سماوى** самови — 1) осмоний; 2) ҳаво
ранг.
- سمت** самт — тараф, томон.
- سمت** сэмат — мансаб, мартаба; си-
фат; ~ **به*** сифатида.
- سمدار** саммдор — заҳарли.
- سمه اران** сўмдорон — зоол. туёқдилар.
- سمر** самар — 1) кечки суҳбат;
2) ҳикоя, ривоят.
- سمور** сўмар — қамишзор.
- سمسار** сэмсор **كۇنلغى سمساره** самосэ-
рэ — эски-туски сотувчи, эски-
фуруш.
- سوشكافتگان** сўмшэкофтэгон — зоол. айри
туёқдилар.
- سوشكافتنه** сўмшэкофтэ — айри туёқли.
- سوشكافتاس** сэмшэнэс — токсиколг.
- سوشكافتاسى** сэмшэнэси — токсикология.
- سومع** самэ — тинглаш, қулоқ солиш;
به ~ و سماء و سماءى (و سماءى)
хабар бермоқ, эшнттирмоқ;
به ~ گمى و سماءى биров-
нинг қулоғига етмоқ.
- سمعى** самэи — эшитиш; ~ **عوامل***
эшитиш асбоблари.
- سومان** саман — суман (гул).
- سومان بو** саманбу ва **سومان بوي** саманбуй
— суман исли.
- سوماند** саманд — саманд от.
- سماوات** самавот қ. **سما**
- سومى** самми — заҳарли, заҳарловчи;
~ **گاز*** заҳарли газ.
- سومى** самм¹ — юқори, баланд, юсак.
- سومى** самм² — адаш.
- سومىيات** саммийат — заҳарлик.
- سومير** самир — ҳамсуҳбат.
- سومين** самин — семиз.
- سنى** сэнн¹ **كۇنلغى اسنان** аснoн —
ёш; **به ~ بلوغ*** балоғат; ~ *
به ~ بلوغ балоғат (воя)га
етмоқ; **شعباب ~** йнгитлик.
- سنى** сэнн² **كۇنلغى اسنان** аснoн —
тиш.
- سنا** сано — 1) ёруғлик, жило;
2) юксаклик, олий мартаба.
- سنا** сэно — сенат; ~ **مجلس*** сенат
мажлиси.
- سنا** сэннан — ёшига қараб, ёши бў-
йича.
- سنا بل** санобэл **سنبل** нинг кўплиги.
- سنان** сэннон **كۇنلغى اسنه** асэннэ —
найза; найза учи.
- سنب** сўмб¹ қ. **سفتن**

- سنب** сўмб² қ. **سم**
سنبۇل сўмбўл — 1) сумбул; 2) бошоқ.
سنبال самбал — оғз. эпсизлик, уқув-
 сизлик.
سنبالکور самбалкор — эпсиз, ишбилмас.
سنبۇلە сўмбўлә — 1) сунбула; 2) бо-
 шоқ; **بسنن** ~ бошоқламақ.
سنبوسە самбусә — сомса.
سنبە сўмбә — сумба.
سنبیدان сўмбидан қ. **سمنن**
سمنن сўннат **كۆپلىگى سنن** сўнан —
 1) одат, қонда, традиция;
 2) суннат.
سنج санж 1) қ. **سنباش** 2) андаза,
 ўлчов.
سنباش санжәш — 1) ўлчаш, тортиш;
 2) баҳолаш, солиштириш.
سنبایدان санжидан ва **سختن** сахтан
 қ. э. нег. **سنج** санж — 1) ўл-
 чамоқ, тортмоқ; 2) баҳола-
 моқ.
سناد санад **كۆپلىگى اسناد** аснод —
 ҳужжат.
سنادى санади — ҳужжатли; ~ **فيلم**
 ҳужжатли фильм.
سندیکا сэндиқо — синдикат, сохта
 профсоюз.
سنگ санг — тош; **خارا** * гранит.
سنگ پۇش сангпўшт — тошбақа.
سنگ تراش сангтарош — тош йўнувчи, санг-
 тарош, тош тарашловчи.
سنگ چاشم сангчашм, сангчәшм — зоол.
 қарқуноқ.
سنگ خاره сангхорә — қаттиқ тош, гранит;
 кремень.
سنگ دار сангдор — тошлоқ; тоши бор.
سنگدان сангдон — жиғилдон (қушлар-
 да)
سنگدول сангдәл — тошбағир, бағритош,
 золим.
- سنگدلی** сангдәли — тошбағирлик, бағ-
 ритошлик, золимлик.
سنگر сангар — окоп; баррикада, ис-
 теҳком.
سنگر بندى сангарбанди — қарб. қарбий ис-
 теҳқомлар қуриш ишлари, бар-
 рикада қуриш; **گردن** ~ бар-
 рикада қурмоқ.
سنگر سازه сангарсози — қарб. окоп қазиш,
 траншея қазиш; **گردن** ~ окоп
 ковламоқ.
سنگرو сангру — сурбет, безбет.
سنگریزه сангризә — шағал, майдаланган
 тош.
سنگساز сангсор — 1) тошлик жой;
 2) тошбўрон; **گردن** ~ тошбўрон
 қилмоқ, сангсор қилмоқ.
سنگ فرش сангфарш — 1) тош ётқизиш;
 2) тош йўл, тош кўча.
سنگ قاپ сангқўллоб — палаҳмон; соп-
 қон.
سنگ قلم زن сангқаламзан — тошга ўйиб
 ёзиш, гравёр.
سنگك сангак — узун ясси нон.
سنگین сангин — оғир, вазмин.
سنگینی сангини — оғирлик, вазмин-
 лик.
سنن сўнан **سنن** нинг кўплиги.
سنوات санабот **سنه** нинг кўплиги.
سنوی санави — йиллик, бир йиллик.
سنه санә **كۆپلىگى سنوات** санабот —
 йил; ~ **آينه** * келаси
 йил; **ماضى** * ўтган йил.
سنى сани — олий, юксак, олижаноб,
 улугвор.
سوى су¹ ва **سوى** суй¹ — тараф, то-
 мон; **باين** бу тарафга;
 ~ **پان** у (ўша) тарафга; ~ **په**

- دانشگاه** **میروم** мен университетга бораман, мен университет томонга бораман; ~ **او (به) *** у осмонга қараяпти.
- سو** **су²** — 1) нур, ёруғ; **چراغ** ~ * чироқ нур, ёруғи; 2) кўриш қуввати.
- سوء** **су³** — ёмонлик, бузуқлик, ярамаслик; **اخلاق** ~ * ахлоқ бузуқлиги; **اداره** ~ * аҳмоқона бошқарув (идора қилиш); **استفاده** ~ * сунистеъмол қилиш.
- سواء** **саво** — 1) тенглик, бир хиллик, ўхшашлик; 2) ташқари, бошқа; алоҳида; 3) бир хил, баробар, тенг.
- سواحل** **савоҳэл** — **ساحل** нинг кўплиги.
- سواد** **савод** — 1) нусха, кўчирма; **تاسديقه (تصديق نامه)** ~ * тасдиқланган нусха; **پر داشتين** нусха кўчирмоқ; 2) қора, қоралик, 3) саводлилиқ, савод.
- سوادنداري** **саводнадори** — саводсизлик.
- سوار** **сэвор** **كۈپليگي** **асовэр** ва **اسوره** **асварэ** — билагузук.
- سوار** **савор** — 1) сувор, отлиқ, чавандоз; **شدن** ~ минмоқ, чиқмоқ (транспортга).
- سوار نظام** **саворнзом** қ. **سواره نظام**
- سواره** **саворэ** — отлиқ.
- سواءل** **сўол** — савол, сўраш; **گردن** **сўрамоқ**.
- سؤالنامه** **сўолномэ** — анкета.
- سوخت** **сухт** — 1) ёқилғи, ёнилғи; 2) куйиш **شدن** ~ куймоқ (бекор бўлмоқ).
- سوخت آما** **сухтомо** — карбюратор.
- سوختن** **сухтан** қ. э. **нег. سوختن** 1) ёнмоқ, куймоқ; 2) зарар кўрмоқ.
- سود** **суд¹** — фойда, наф, манфаат, суд; кирим; **مازاد** ~ * қўшимча фойда; устама фойда; **ويژه** ~ соф фойда; **بردن** - фойда олмоқ, фойда келтирмоқ; **داستين** ~ фойдали бўлмоқ; **رساندن** ~ (آوردن) фойда, наф келтирмоқ.
- سود** **суд²** — сода.
- سودا** **сўвдо¹** — 1) *мед.* савдо, меланхолия, хафақон; 2) қоралик; 3) *мед.* темиратки; қўтир, қирчанғи.
- سودا** **сўвдо²** — 1) кучли завқ, ҳавас, эҳтирос; ортиқ даражада асабийлашиб кетиш, дарғазаб бўлиш; 2) ишқий алоқа; **سوداهای** **хам** **بختن** хом ҳаёлларга берилб кетмоқ.
- سودا** **сўвдо³** — савдо-сотик.
- سوداگر** **сўвдогар** — савдогар, сотувчи, коммерсант.
- سوداگري** **сўвдогари** — савдо, коммерция.
- سودآور** **судовар** — фойдали, фойда келтирувчи.
- سوداوی** **сўвдови** ва **سودائي** **сўвдои** — савдойи.
- سودايي** **сўвдои** қ. **سوداوی**
- سودخوار** **судхор** ва **سودخور** **судхўр** — судхўр.
- سودخواري** **судхори** ва **سودخورى** **судхўри** — судхўрлик.
- سودکش** **судкаш**, **судкэш** — эксплуататор.
- سودکشي** **судкаши** — эксплуатация.
- سودمند** **судманд** — фойдали.
- سودن** **судан** ва **سائیدن** **сондан** қ. э. **нег. سوا** **сө** ва **سوی** **сой** — ишқамоқ, уқаламоқ; янчмоқ; едрилмоқ.

- سۈدى** **судо** — 1) процент тўлаш шарти билан олинган пул; 2) суд-хўр.
- сۈр** **сур**¹ — 1) базм; 2) тўй.
- сۈр** **сур**² — бўз от (тўёки бахтсизлик келтирар эмниш).
- сۈр** **сур**³ **кўпчилиги** **асвор** — шаҳар девори, деворга терилган тошларнинг қатори.
- сۈрۈخ** **сурух** ва **сۈرۈلۈخ** **сулох** — тешик, ковак; туйнук;
(**دماغ**) **يىنى** ~ бурун тешиги (парраги); **زۈرۈمىن** ~ * ин, ғор, уя.
- сۈрۈن** **сурон** — чуғурчуқ.
- сۈртмە** **суртмэ** — чана.
- сۈрчۈرۈن** **сурчарон** — текинхўр, текин-томоқ, паразит.
- сۈрчۈرۈن** **сурчарони** — текинхўрлик, паразитизм.
- сۈрچى** **сурчи** — извош ҳайдовчи.
- сۈрсۈت** **сурсот** ва **سۈرسۈت** **сэйурсот** — 1) ем-хашақ, озиқ-овқат; 2) маҳсулот реквизицияси (душмандан олинадиган).
- сۈрсۈتچى** **сурсотчи** — маҳсулот билан таъминловчи, маҳсулот етказиб берувчи.
- сۈршۈفە** **суршүфэ** — қизиган, қизиб кетган.
- сۈرمە** **сурмэ** қ. **سرمه**.
- سۈرمه** **сурмэи** қ. **سرمه**.
- سۈرنا** **сурно** **сурной** ва **سۈرنا** **сўрно** — сурнай.
- سۈرناچى** **сурночи** **سۈرنازان** **сурнозан** — сурнайчи.
- سۈرناى** **сурной** қ. **سۈرنا**.
- سۈره** **сурэ** **кўпчилиги** **сувар** — сура (қуръоннинг боби).
- سۈرى** **сури** — қизил гул.
- سۈز** **сүз** — 1) қ. **سۈختن** 2) ён (дир) иш, ловулла (ти)ш, ачи (шти-ри)ш; **سۈرد(سرها)** ~ * аччиқ совуқ.
- سۈزۈ** **сузо** — 1) ёнилғи, ёқилғи; 2) ёнадиган.
- سۈزۈك** **сузок** — сўзак.
- سۈزۈن** **сузон** — 1) ачиштирадиган; 2) ёндирадиган, куяётган.
- سۈزۈن** **сузондан** ва **سۈزۈن** **сузонни-**дан — ёндирмоқ, куйдирмоқ, ўт ёқмоқ.
- سۈزۈش** **сузэш** — 1) (ён (дир)иш), ёқиш, куй (дир)иш; меъда (жиғилдон) қайнаш.
- سۈزۈك** **сузак** ва **سۈزۈ** **сүзэ** — 1) майда хуспбузар.
- سۈزۈن** **сузан** — игна; **چۈللۈزۈ** ~ * жу-волдиз; **لەخافۈزۈ** ~ * катта (кўрпа) игна, **زۈن** ~ узел қилмоқ.
- سۈزۈنۈك** **сузнок** — 1) қайноқ, куйдирадиган, ёндирадиган; 2) **кўч**. ачинарли, кишининг раҳмини келтирадиган, юракни эзадиган.
- سۈسۈمار** **сусмор** — калтакесак; **آبى** ~ * тымсоҳ.
- سۈسۈيالى رفرمىست** **сусйолдэмукрот** — социал-демократ.
- سۈسۈيالى دۈگۈراسى** **сусйолдэмукроси** — 1) социал-демократия; 2) социал-демократик; ~ **جەمئىي** * социал-демократик ҳаракат.
- سۈسۈيالى رفرمىست** **сусйолрэфармист** — социал-реформист.
- سۈسۈيالىزم** **сусйолизм** ва **سۈسۈيالىزم** **сусйолизм** **социализм**; **علمى** ~ * илмий социализм; **انۋىي** ~ * утопик (хаёлий) социализм.
- سۈسۈيالىست** **сусйолист** — социалист.
- سۈسۈيالىستى** **сусйолисти** — социалистик; **انقلاب** * социалистик революция; ~ **جامعه** * социалистик жамият; **دولت** * социалистик давлат.

- سوسیالیسم** сусйолисм қ. **سوسیالیزم**
سوق сўвғ — 1) ҳайдаш; жўнатиш;
 2) туртки.
سوق суғ *кўплиги* **اسواق** ~ асвоғ —
 бозор, **الدواب** ~ мол бозори.
سوك суг — қайғу, алам, мотам.
سوغنامه сугномә — некролог, таъзия-
 нома.
سوغوار сугвор — мотамли, азадор.
سوغواری сугвори — мотам тутиш.
سوغند сўвганд — қасам, қасамёд.
سولاخ сулох қ. **سوراخ**
سوم сэввўм **سومين** сэввўмин ва
سومين сэввўми — учинчи.
سوم كس сэввўмкас — суд процессида
 учинчи шахс.
سومي сэввўми қ. **سوم**
سوهان суҳон — эгов, аррача.
سوي суй қ. **سو**
سوي сави — бир хил, баробар, тенг.
سويت суит — муз. сюнта.
سويدا савэйдо, сўвэйдо — қорамтир,
 қора.
سوئدي суэди — 1) швед; 2) шведчи.
سويي суиси — швейцариялик.
سويه савийә — савия, даража; тенг-
 лик; ~ **بال** теппа-тенг, барабар.
سه сә — уч.
سه گاه сэгоҳ — муз. сегоҳ.
سه گوشه сэгушә — 1) учбурчак; 2) уч
 бурчакли.
سهل саҳл¹ — енгил, осон; **کردن** —
 осонлаштирмоқ.
سهل саҳл² *кўплиги* **سهول** сўхул —
 текислик, водий, яланглик, да-
 ла.
سه لا сэло — уч қаватли; ~ **تخته** *
 фанера.
- سهم** саҳм *кўплиги* **اسهام** асҳом
 бўлак, қисм, ҳисса, акция.
سهم саҳм² *кўплиги* **سهام** сәҳом —
سهم саҳм³ — мат. косинус.
سهم саҳм⁴ — қўрқиш, даҳшат, ва
 ма.
سهمدار саҳмдор — ҳиссадор, акционе
سهو саҳв *кўплиги* **سهويات** саҳви
 — хато, янглиш, нуқсон.
سهولت сўхулат — осонлик, енгилли
سهی саҳи — тўғри, келишган.
سه يك сэйәк — учдан бир.
سهيم саҳим — иштирокчи, пайчи, ҳ
 садор, акционер.
سى си — ўттиз.
سياح сайоҳ — сайёҳ, саёҳатчи,
 фарчи, турист.
سياحت сийоҳат — саёҳат.
سياحت نامه сийоҳатномә — саёҳатнома,
 фарнома.
سيادت сийодат — ҳокимият, ҳукмр
 лик, салтанат.
سيار сийор — сайёр, кўчма, ай
 надиган.
سياره сийорә — планета, сайёра.
سياست сийосат — сиёсат, дипломати
سياست باز сийосатбоз ва **سياستچي** сий
 сатчи — сиёсатчи, сиёсатб
 найрангбоз.
سياست بازي сийосатбози — сиёсатчилик, с
 сатбозлик, найрангбозлик.
سياست مدار сийосатмадор — сиёсий арб
 дипломат.
سياسي сийоси — сиёсий; ~ **اقتصاد**
 сиёсий иқтисод.
سياسيون сийосийун — сиёсий арбобл
 дипломатлар.
سياق сийоғ — 1) тартиб; 2) та
 усул, метод.

- سياه** сийоҳ ва **سيه** сийаҳ — қора.
- سياه باد** сийоҳбод ва **سيه باد** сийаҳбод — қуюн, уярма.
- سياه چال** сийоҳчол ва **سيه چال** сийаҳчол — зиндон, қийноқхона, қамоқхона, тюрма камераси.
- سياه چرده** сийоҳчардэ ва **سيه چرده** сийаҳчардэ — қорачадан келган, қорамағиз.
- سيه درون** сийаҳдарун, **ديه دل** сийаҳдэл — ичқора (одам).
- سيه دروني** сийоҳдэруни, **ديه دلي** сийаҳдэли — ичқоралик.
- سيه دل** сийоҳдэл қ. **سيه درون**
- سيه دلي** сийоҳдэли қ. **سيه دروني**
- سيه زخم** сийоҳзахм ёки **سيه زخم** сийозахм ва **سيه زخم** сийаҳзахм — вет. куйдирги.
- سيه سرفه** сийоҳсүрфэ ва **سيه سرفه** сийаҳсүрфэ — кўкйўтал.
- سيه** сиб — олма; **زميني** * картошка; **زندان** * бақбақа.
- سيه** сих — сих; **كشيدن (زدن)** бэ * кшидн * сыхга ўтказмоқ.
- سيه** сэйэд **كچپليگي** содот — 1) саид (Муҳаммад пайғамбарнинг авлоди); 2) жаноб, тақсир; 3) бошлиқ, йўлбошчи.
- سيه** сэйр — 1) йўл, юриш; 2) жараён; **خط** * маршрут; **زندگانی** * ھاёт йўли; **تاريخي** * тарихий жараён; **دادن** * йўналтирмоқ; **کردن** * юбормоқ, йўл кўрсатмоқ; сайр қилмоқ; томоша қилмоқ, кўздан кечирмоқ; 3) процесс; **تكامل** * ривожланш процесси, эволюция.
- سيه** сир¹ — 1) тўқ, тўйган; **شدن** * тўймоқ; **کردن** * тўйдирмоқ; 2) тўқ, қуюқ (ранг ҳақида); * **رنگ** қуюқ (тўқ) ранг.
- سيه** сир² — саримсоқ.
- سيه** сир³ — сир: 74, 24 граммга тенг оғирлик ўлчови.
- سيه** сийар **سیرت** нинг кўплиги.
- سيه سیراب** сироб — чанқоғи босилган; сувга қондирилган, суғорилган; **کردن** ~ суғормоқ, ичирмоқ, сувга қондирмоқ.
- سيه سیرابی** сироби — молнинг ичак-қоринларидан тайёрланган таом.
- سيه سیرابه** сиробэ — сузма ва саримсоқдан тайёрланган таом.
- سيه سیرت** сират **كچپليگي** сийар — 1) турмуш тарзи, хулқ-атвор; 2) таржимаи ҳол.
- سيه سيرم** сирўм, сирам — чарм камар, тизгин, қайиш.
- سيه سیرى** сирн — тўқлик, тўйганлик, тўйинганлик.
- سيه سیرى ناپدير** сиринопазир — тўймайдиган.
- سيه سيزده** сиздах — ўн уч.
- سيه سيزدهم** сиздахўм ва **سيه سيزدهمین** сиздахўмин — ўн учинчи.
- سيه سيستم** сизтэм — система; **اقتصاد** * * * социалистик хўжалик системаси; **اقتصاد** * * * капиталистик хўжалик системаси; **بانکي** * * * банк системаси; **سرما داری** * * * капиталистик система.
- سيه سيستماتيک** сизтэмотик — систематик.
- سيه سيصد** сисад — уч юз.
- سيه سينغ** сиф — чиройли, гўзал.
- سيه سيف** сэйф **كچپليگي** суйф — қилич, шамшир.
- سيه سيگار** сигор ва **سيگار ت** сигорэт — папирос; **برغمي** * сигра; **كشيدن** ~ чекмоқ (папирос).

سيگار پيچ сигорпич — папирос тайёрловчи.

سيگار ت сигорэт қ.
سيگار دان сигордон ва **سيگار ت دان** сигорэтдон — папирос қутиси, порт-сигар.

سيگار فروش сигорфўруш — сигар, папирос сотувчи.

سيگار فروشى сигорфуруши — 1) сигара, папирос сотиш; 2) тамаки дўкони, тамаки магазини.

سيگار كش сигоркаш, сигоркэш — папирос чекувчи, кашанда.

سيگار كشى сигоркаши — чекиш (папирос);
~ **اطاق*** чекиш хонаси.

سيل сэйл *كۈپلىگى سيول* сўйул — сел.
سيلاپ сэйлоб — тошқин, селоб.

سيلاپ силоб *грам.* бўғин.

سيل آسا сэйлоса — селдек.

سيلان сайалон — оқим; **بزاقي*** сўлак оқиш;
~ **دم خون*** қон оқиш, қон кетиш; **دمعه*** ёш оқиш.

سيلان силон — шарбат (хурмодан қилинган).

سيلو силу — элеватор, дон омбори.

سيللى силли — тарсаки, шапалоқ;

زذن ~ шапалоқ урмоқ.

سيليندر силиндр(э) р — *тех.* цилиндр.

سيم сим — 1) сим; **خاردار** ~ тиканли сим; **كشيدن** ~ сим тортмоқ; 2) кумуш.

سيم сэййўм ва **سيمين** сэййўмин — учинчи.

سيم сийўм ва **سيمين** сийўмин — ўттизинчи.

سيما симо — сиймо, қиёфа.

سيما сэййамо ва **لاسيما** лоссэййамо — хусусан, айниқса, кўпроқ.

سيم آب симоб — симоб; **كشته*** ~ ўлдирилган симоб.

سيم آب دل симобдэл — қўрқоқ, юрак журъатсиз.

سيم آب دلى симобдэли — қўрқоқлик, юрсизлик.

سيمان симон — цемент.

سيم كش симкаш, симкэш — сим тортчи.

سيم كشى симкаши — сим тортиш.

سيمين сэййўмин қ. **سيم** сэййўм.

سيمين сийўмин қ. **سيم** сийўм.

سينما синэмо — 1) кино-театр; 2) фильм; **رنگى*** ~ рангли ки овозс
گنگ صامت* ~ соқов кино; **ناطق (گويا)** ~ овозли кино.

سينوس синус¹ — *анат.* бўшлиқ; **يىنى** : бурун бўшлиғи.

سينوس синус² — *мат.* синус.

سينه синэ — кўкрак.

سينى сини — поднос, баркаш.

سيه сийаҳ қ. **سياه**

ش

ش шин — форс алифбосининг ҳарфи, абжадда 300 ни бил ради.

شا шо нинг қисқарган **شاه** ша шобош **شادباش** нинг қисқ

шакли — 1) офарин, ғоят зал, ажойиб; 2) тўйда сочи диган ва музикачиларга чақа учун бериладиган пул шотун — *тех.* шатун.

شاتون шох — 1) бутоқ; 2) шохс (дарёнинг); 3) шох; **زذن** сузмоқ (шох билан).

شاخدار шохдор — шохли, шохдор; ~ **حيوانات*** шохли ҳайвон.

- شاد** шод — шод, хуррам, қувноқ.
شاداب шодоб — 1) янги, сувга тўлган, қумоқ-қумоқ, етилган (мева-лар ҳақида); 2) қувноқ.
شارح шорэх — шарҳловчи.
شاريدن шоридан — оқмоқ, шалдираб қуйилмоқ.
شاشو шошу — сийғоқ, қовуғи бўш.
شاشيدن шошидан — сиймоқ, бовул қил-моқ, ёзилмоқ.
شاطر шотэр — 1) чаққон, эпчил, ил-дам; 2) тар. шотир.
شاطوشو шот-ў шуг—югур-югур, тўс-тў-полон, шов-шув, қий-чув.
شاعر шoэр *кўплиги* шуъаро — шоир.
شاعرانه шоэронэ — шоирона.
شاعرك шоэрак — қофиябоз, нўноқ шоир.
شاعره шоэрэ — шоира.
شاعرى шоэри — шоирлик.
شاغل шоғэл — шуғулланувчи, диққат-ни жалб қилувчи.
شاغله шоғэлэ — машғулот.
شافع шофэ — воситачи.
شامرد шoгэрд — ўқувчи, шогирд.
شالى шоли — шоли.
شالىزار шoлизор — шoлизор.
شام шoм — 1) шoм; 2) кечки ов-қат; **خوردن** ~ кечки овқат емоқ.
شامگوҳ шoмгoҳ — кечки пайт.
شامگاهان шoмгoҳон — кечқурун, кечки пайт.
شامل шoмэл — ўз ичига олган; **شمن** ~ (بودن) ўз ичига олмоқ.
شائن шаън ва **شان** шoн *кўплиги* шўун ва **شئون** шўунот — 1) шoн-шараф; 2) шаън.
شان шoн ва **شانه** шoнэ *кўплиги* ~ **زبور** зарини.
- شاندن** шондан — 1) тарамоқ, қашла-моқ; 2) елпимоқ (дон).
شانزده шонздаҳ — ўн олти.
شانزدهم шонздаҳўм ва **شانزدهمين** шонздаҳўмин — ўн олтинчи
شانسلىرى шонсэлэри — канцелярия та-можња солиғи.
شانه шонэ¹ — 1) тароқ; **جيبى** * чўнтак тароғи; **زدن** ~ тарамоқ;
شانه шонэ² — елка.
شانه تراش шoнэтарoш ва **شانه ساز** шoнэ-сoз — тарoқсoз.
شانه سر шoнэсар — попишак.
شانه گير шoнэгир — ноқулай; ёқимсиз, совуқ, кўнгилсиз.
شاه шoҳ — шoҳ, эрон шoҳи; мо-нарх, подшoҳ.
شاه پرست шoҳпараст — монархист, рoя-лист, монархизм тарафдoри.
شاه پرستی шoҳпарасти — 1) монархизм, рoялизм; 2) монархист.
شاه پرك шoҳпарак — капалак.
شاهپور шoҳпур — шoҳ ўғли, шаҳзoда.
شاهدخت шoҳдўхт — малика, подшo қи-зи.
شاهراه шoҳрoҳ — катта йўл, магистрал йўл.
شاهرى шoҳраг — анат. кўктомир, бош ва юздан юракка бoрадиган вeналар.
شاهزاده шoҳзoдэ — шаҳзoда.
شاهزاده خانم шoҳзoдэхoнўм — малика.
شاهسوار шoҳсавoр — чавандoз, шаҳсу-вoр.
شاهكار шoҳкoр — нoдир, нoёб асар, шoҳ асар.
شاهمات шoҳмoт — шахмат.
شاهنشاه шoҳаншoҳ — шoҳлар шoҳи (эрон подшoларининг унвoни).

- شاهوار** **шоҳвор** — шоҳона, шоҳга мансуб; ~ **дор*** йирик ялтироқ (чақнаб турган) дур; виқорли, басавлат, шоҳона.
- شاهی** **шоҳи¹** — *тар.* шоҳий (қироннинг 1/20 қисмига, 50 динорга баробар бўлган эрон пули; ҳозир бекор қилинган).
- شاهی شاهین** **шоҳи²** — подшоҳлик.
- شاهین** **шоҳин¹** туйғун (лочиннинг бир тури).
- شاهین** **шоҳин²** — тарозу шайини ёки мили; шкаланинг кўрсаткич стрелкаси; **ترازو** ~ * тарозу шайини.
- شای** **шой қ.** **شایست**
- شایان** **шойон** — лойиқ, муносиб, яраша.
- شاید** **шойад** — шояд, зора, мабодо, балки, эҳтимол.
- شایستگی** **шойэстэги** — 1) қадр-қиймат, эътибор, иззат, обрў; лойиқ бўлиш; 2) адаб, одоб, одамшавандалик.
- شایستن** **шойэстан қ. э. нег. شای** **шой** — муносиб (лойиқ) бўлмоқ, ярашмоқ.
- شایسته** **шойэстэ** — 1) лойиқ, муносиб, мувофиқ, яраша; 2) *юрид.* тўла ҳуқуқли, ҳақли.
- شایع** **шойэ** — ёйилган, тарқалган; кўп учрайдиган, кўп ишлатиладиган.
- شبان** **шабон** — чўпон.
- شبانگاه** **шабонгоҳ¹** — кечаси.
- شبانگاه** **шабонгоҳ²** — 1) чўпоннинг турар жойи; 2) қўйхона, қўтон.
- شبانه** **шабонэ** — кечки, тунги.
- شبانه روز** **шабонэрув** — кеча-кундуз, бир сутка; ~ **آموزشگاه** * интернат.
- شب آوریز** **шабовиз** — бойқуш, бойўғли.
- شباهت** **шабоҳат** — ўхшашлик; **داشتن** ўхшашмоқ.
- شب بازی** **шаббози** — 1) қўғирчоқ театри қўғирчоқ театри томошаси; 2) тунги бедорлик; 3) кеч пайт ўйинлари ёки рақслари;
- کردن** ~ тун бўйи бедо бўлмоқ, уйғоқ бўлмоқ; тун, ўйнамоқ ёки рақс тушмоқ.
- شب پاس** **шабпос** — тунги соқчи, тун дзор.
- شب پره** **шабпарэ ва شب پرک** **шабпарэ** — кўршапалак.
- شبخانه** **шабхонэ қ.** **شبستان**
- شبخیز** **шабхиз** — 1) тунги; 2) тун намоздан сўнг бедор юрувчи; 3) тунда ҳаёт кечирувчи ҳавонлар; 4) тунги соқчи.
- شبخیزک** **шабхизак** — *бот.* қалампир гу
- شب پړو** **шабрўв** — ўғри, тунги қароқч
- شب پزنده دار** **шабзэндэдор** — тун бўйи ухлаймайдиган, бедор бўлувчи.
- شب پزنده داری** **шабзэндэдори** — тун бўйи бедор бўлиш.
- شبستان** **шабэстон ва شبخانه** **шабхонэ** 1) ётоқ уйи, ётадиган (ухладиган) уй; 2) намоз ўқиладиган ҳужра; 3) ҳарам.
- شب کاری** **шабкори** — кечки смена иш
- کردن** ~ кечки сменада ишламоқ
- شبگلاه** **шабқўлоҳ** — тунда кийилдиган бош кийим.
- شبگور** **шабкур** — 1) шабқўр; 2) кўшапалак.
- شبگوری** **шабқури** — *мед.* шабқўрлик.
- شبگه** **шабакэ** — 1) тармоқ, шоҳобч тўр, тузоқ; 2) *анат.* тўқима.
- شبگيه** **шабакийэ** — *анат.* кўзнинг тўпардаси.

شېب

- شېب گاه **шабгоҳ¹** — тунги пайт, тун.
 شېب گاه **шабгоҳ²** — 1) чўпоннинг тунай-
 диган жойи; 2) қўйхона, қўтон.
 شېب گرد **шабгард** — 1) тунги соқчи, қор-
 ровул; 2) кечаси кезувчи;
 3) ўғри; 4) ойпараст.
 شېب گرد **шабгарди** — тунги бедорлик;
 کردن ~ кечаси билан ухламай
 юриб чиқмоқ.
 شېبگز **шабгаз** — бурга.
 شېب گشا **шабгўшо** — номозшомгул.
 شېب نامه **шабнома** — прокламация, ва-
 рақа.
 شېب نشیمن **шабнәшини** — кеча, базм, ўти-
 риш.
 شېبنم **шабнам** — шудринг, шабнам.
 شېبه **шабә** — маржон, қорамунчоқ.
 شېبه **шәбх, шабах¹ қўплиги اشباه**
 ашбоҳ — 1) ўхшашлик; 2) ўх-
 шаш; جزيره — ярим орол.
 شېبه **шабах²** — қизил мис, латунь.
 شېبه **шўбхә** — шубҳа; داشتن ~ шуб-
 ҳаланмоқ; رفع کردن --
 шубҳани бартараф қилмоқ.
 شېبه دار **шўбхәдор** — шубҳали.
 شېبه ناک **шўбхәнок** — шубҳали.
 شېبه خون **шабихун** — тунги ҳужум.
 شېبه **шабих** — 1) ўхшаш; 2) портрет.
 شېبه ساز **шабихсоз** — 1) портрет чизув-
 чи; 2) драматург.
 شېباشاپ **шапошоп** — 1) шапалоқ, тарса-
 ки; 2) ўқ овози.
 شېش **шәпәш** — бит; گرفتن ~ битла-
 моқ.
 شېشه **шәпәшә** — 1) узунтумшук;
 2) шира, ўсимлик бити; 3) куя;
 4) қурт.
 شېيلاق **шапалоғ** — шапалоқ, тарсаки;
 زدن ~ тарсаки билан урмоқ.

شت

шўт — кийим чўткаси.

شتا

шәто¹ — наҳорга, оч қоринга.

شتاء

шәто² — қиш.

شتاب

шәтоб — 1) қ. **شتافتن** 2) шо-
шилишлик, ошиқиш; шошма-
шошарлик.

شتابان

шәтобон — шошилишч равишда,
ошиғич суръатда, тезлик би-
лан.

شتابانیدن

шәтобонидан ва **شتاباندن**
шәтобондан — шошилтирмоқ,
ҳовлиқтирмоқ.

شتابنما

шәтобнәмо — спидометр, одог-
раф.

شتابی

шәтоби — 1) тезлик, жадаллик,
шошма-шошарлик, шошилиш-
лик; 2) тезликда, шошилишч
равишда.

شتافتن

шәтофтан қ. з. **نەگ. شتاب** шә-
тоб — шошмоқ, шошилмоқ,
ҳовлиқмоқ.

شتائی

шәтои ёки **شتوی** шәтави —
қишки.

شتر

шўтўр — туя.

شتر بان

шўтўрбон ва **شترچی** шўтўрчи —
туя боқувчи, туякаш.

شتر خار

шўтўрхор — бот. янтоқ.

شتر خو

шўтўрху — кекчи, баджаҳл.

شتر خوئی

шутурхуи — баджаҳллик, кек
сақлаш.

شتر دل

шўтўрдәл — кекчи.

شتر دلی

шўтўрдәли — кек сақлаш, бад-
жаҳллик.

شتر سوار

шўтўрсавор — туя минган ки-
ши.

شتر سوارى

шўтўрсавори — туя миниш.

شتر قطار

шўтўрғатор — туя карвони.

شتر کینه

шўтўркинә — туядай кекчи.

شتر گاو

шўтўргов — жираф.

شتر مآب	шўтўрмаоб — совуққон, оғир, босиқ.	شرابزده	шаробзаде — қаттиқ ичишлик натижасида ичкиликдан қўнгли қолган.
شتر مرغ	шўтўрмўрғ — туяқуш.	شراب شناسی	шаробшэнос — энолог, ичкиликшунос.
شتل	шатал — чўтал.	شراب شناسی	шаробшэноси — энология.
شجاع	шўжо — ботир, қўрқмас, шижоатли, мард.	شراب فروش	шаробфўруш — вино сотувчи шаробфуруш.
شجاعت	шўжоат — ботирлик, мардлик, жасорат, жасурлик.	شرابه	шаробэ — шокила, попук.
شجر	шажар <i>кўплиги</i> اشجار ашжор — дарахт.	شرابه دار	шаробэдор — попукдор, шокиладор.
شجره	шажарэ — 1) шажара; 2) дарахт.	شرابی	шароби — арақхўр, ичкиликбоз шарор қ. شراره
شجاعت	шаҳомат — семизлик, йўғонлик.	شرارت	шарорат — ёмонлик қилиш.
شخم	шаҳм — чарви, ёғ.	شراره	шарорэ <i>кўплиги</i> шарор ва شرر шарар — учқун.
شخصا	шахсан — шахсан.	شرافت	шарофат — обрў, шарофат, олижаноблик.
شخصی	шахси — шахсий, индивидуал.	شرافتمند	шарофатманд — олижаноб, ҳимматли, шарофатли.
شخصیت	шахсийат — 1) кишилик, шахсият; 2) арбоб; <i>سياسی</i> * сиёсий арбоб; <i>فرهنگی</i> * маданият арбоби.	شرافتمندى	шарофатманди — олижаноблик олиҳимматли.
شخم	шўхм — 1) экинзор, ҳайдалган ер; 2) ер ҳайдаш; گردن — ер ҳайдамоқ.	شراکت	шарокат — шериклик.
شخم کار	шўхмкор — қўшчи, ер ҳайдовчи.	شرائط	шароэт ва شرایط шаройэт — шароит.
شخم کاری	шўхмкори — ер ҳайдаш.	شرب	шўрб — ичкилик ичиш.
شخیص	шахис — кўзга кўринган, атоқли, донгдор.	شربت	шарбат — шарбат, лимонад.
شدت	шэддат — кучлилик, шиддат.	شربتچی	шарбатчи — шарбат сотувчи.
شدت بار	шэддатбор — шиддатли;	شربتخانه	шарбатхонэ — 1) ҳар қил ичимликлар сақланадиган хон 2) буфет (идиш товоқ учун)
شدت	* جنگ шиддатли жанг.	شربت فروش	шарбатфўруш — лимонад сотувчи, шарбатфуруш.
شدن	шўдан ҳ. з. <i>نөг. شو</i> шўв — 1) бўлмоқ; 2) кетмоқ; ўтмоқ.	شرح	шарҳ <i>кўплиги</i> شروح шўруҳ — баён қилиш, тушунириш шарҳлаш; изох бериш; حال — таржимаи ҳол; دادن (گردن) баён қилмоқ, шарҳламоқ, изолаб бермоқ.
شديد	шадид — кучли, шиддатли.	شرط	шарт — шарт.
شديدہ	шадидэ <i>кўплиги</i> شدايد шадойэд — фалокат, бало, бахтсизлик, офат.	شرط بندی	шартбанди — шартлашиш.
شر	шарр <i>кўплиги</i> شرور шўрур — ёмонлик.		
شراب	шароб — вино, ичимлик.		

- شرع** шаръ — шариат қонуни.
شرعی шаръи — шаръий.
شرف шараф — шараф.
شرق шарқ — шарқ.
شرق شناس шарқшэнос — шарқшунос.
شرق شناسی шарқшэноси — шарқшунослик.
شرکت шэркат— 1) шериклик; 2) ширкат.
شرم шарм — шарм.
شرمندە шармандэ — 1) шарманда; 2) камтар, уягчан.
شروع шўру — бошланиш; **شدن** ~ бошланмоқ; **کردن** ~ бошламоқ.
شريان шарйон — анат. артерия.
شريعت шариат — шариат.
شريف шариф — шарафли, мўътабар, улуг.
شريك шарик — шерик.
شست шаст — бош бармоқ.
شست шаст қ. **شست**
شست шўст — ювиш.
شستم шастўм қ. **شستم**
شستن шўстан ҳ. з. нег. **شمو** шу, **شموی** шуй, **شور** шур — ювмоқ.
شست و شو шўстўшу — ювин (тир) иш.
شش шэш — олти.
شش шўш — ўпка.
شست шаст — олтмиш.
شستم шастўм ва **شستمين** шастўмин — олтмишинчи.
شطرنج шатранж — шахмат.
شترنگ шатранг қ. **شطرنج**
شعور шэор — шиор.
شعاع шўо *кўплиги* **اشعه** ашээ — 1) нур, ёғду; 2) мат. радиус.
شعاع انداز шўоандоз — прожектор.
شعبان шаъбон — қамария йилининг 8- ойи.
شعبه шўъбадэ — фокус кўрсатиш, кўз боғлаш, лўттибозлик.
- شعبه باز** шўъбадэбоз — фокусчи, лўттибоз.
شعبه шўъбэ — бўлим, шохобча.
شعر шэър *кўплиги* **اشعار** ашъор — шеър.
شعرا шўаро — **شاعر** нинг кўплиги.
شعر باف шэърбоф — қофиябоз.
شعريت шэърийат — шеърийат.
شعف шааф — 1) ҳаяжон, 2) катта қувонч; 3) ҳаддан ортиқ маҳлиё бўлиш.
شعله шўълэ — аланга; **زدن (کشیدن)** ~ алангаланмоқ.
شعور шўур — онг, идрок.
شغل шўғл *кўплиги* **اشغال** ашғол — иш, касб.
شفا шэфо — шифо.
شفاعت шэфоат — шафоат; илтимос.
شفاف шаффоф — шаффоф, тиниқ.
شفاه шэфоҳ — **شقه** нинг кўплиги.
شفاهها шэфоҳан — оғзаки.
شفاهي шэфоҳи — оғзаки.
شفقتالو шафтолу — шафтоли.
شفق шафағ — шафақ.
شفقت шафағат — шафқат, раҳм.
شك шакк — шак.
شكار шэкор — ов.
شكاف шэкоф — ёриқ.
شكافتن шэкофтан ҳ. з. нег. **شكافي** шэкоф — ёр (ил)моқ.
شكاي шэкойат — шикоят.
شكر шўкр — шукур.
شكر шэк(к)ар — шакар
شكران шўкрон ёки **شكرانه** шўкронэ — шуक्रона.
شكست шэкаст — синиш; енгилиш;
دادن ~ (бирор кимсани) мағлубиятга учратмоқ.
شكستان ҳ. з. нег. **شكن** шэкан — син (дир)моқ.

- شڪسته шэкастэ — синиқ.
 شڪفتن шэкўфтан — очилмоқ (гул).
 شڪفته шэкўфтэ — очилган, гуллаган.
 شكل шэкл *كۈنلۈگۈ اشكال* ашқол — шакл.
 شكم шэкам — қорин.
 شڪنبه шэкамбэ — ич (қорин).
 شكن шэкан қ. *شڪستن*
 شڪنبه шэканжэ — эзиш, қийнаш.
 شڪوه шэквэ — шикоят.
 شڪوه шэкух — қўрқинч.
 شڪوه шўкух — шукух; улуғворлик, тантана.
 شڪوه *شڪوه* қ. *شڪوه*
 شڪيب шакиб — чидам, сабр.
 شڪيبа шакибо — чидамли, сабрили.
 شڪرف шэгарф — ажойиб.
 شگفت шэгэфт — ажабланиш; ~ *در*
 شدن ажабланмоқ, ҳайратланмоқ.
 شل шал — шол.
 شلغم шалғам — шолғом.
 شلوار шалвор — шим.
 شليدن шалидан — оқсамоқ.
 شليك шэлик — отиш, ўт очиш;
 * *سلام* салют.
 شما шўмо — сиз.
 شمار шўмор — 1) *شماردن* феълининг қ. з. нег. 2) саноқ.
 شماره шўморэ — сон.
 شمال шэмол — шимол.
 شماردن шўмўрдан қ. з. нег. *شمار* шўмор ва *شمار* шўмўр — санамоқ.
 شمس шамс — қуёш.
 شمع шамъ — шам.
 شما шэно — сузиш; *گردن* ~ сузмoқ.
 شماختن шэнохтан қ. з. нег. *شماختن*
- شهنوس — танимоқ, билмоқ.
 شهنوسندان — танитмоқ.
 شناسائى شنасосои — таниш бўлиш;
 داشتن ~ таниш бўлмоқ.
 شناسنامه шэносномэ — паспорт, гувоҳнома.
 شنبه шамбэ — шанба.
 شنفتن шэнўфтан қ. *شنيدن*
 شنو шэнўв қ. *شنيدن*
 شنودن шэнудан — тингламоқ.
 شنيدن шэнидан қ. з. нег. *شنو* шэнўв — эшитмоқ.
 شو شўв қ. *شدن*
 شوال шаввол — қамария йилининг 10- оий.
 شوخ шух — шўх, ҳазилкаш.
 شوخي шухи — ҳазил, шўхлик; *گردن* ~ ҳазиллашмоқ, шўхлик қилмоқ.
 شور шўвр — муҳокама, кенгаш.
 شور¹ шур¹ — тузли, шўр, тузланган.
 شور² қ. *شستن*
 شورا ва *شورى* шуро — кенгаш.
 شورانیدن шурондан ёки *شوراندن* шуро-нидан — қўзғатмоқ.
 شورش шурэш — қўзғолон, тўполон; ҳаяжонга келиш.
 شوروي шўврави: ~ * *اتحاد* Совет Иттифоқи.
 شوره шурэ — 1) селитра; 2) тузлик.
 شورەزار шурэзор — шўр босган ер.
 شوربدن шуридан — қўзғалмоқ, ҳаяжонланмоқ.
 شوفر шуфэр — шофер.
 شوق шўвғ — шавқ, қизиқиш.
 شوک шўвк — тикан.
 شوکت шўвкат — шавкат; қудрат.
 شوم шум — шум; бахтсизлик келтирувчи.
 شوهر шўвҳар — эр.

شوی шуй қ. 1) شۈستان шўстан феэлининг ҳ. з. нег. 2) эр.
شهادت шаҳодат — гувоҳлик.
شهه шаҳд — асал.
شهادا шўҳадо — شهيد нинг кўплиги.
شهر шаҳр — шаҳар.
شهرت шўҳрат ёки شهره шўҳрә — шўҳрат, донг.
شهر دار шаҳрдор — шаҳар бошлиғи;
شهر داری шаҳрдори — шаҳар бошқармачи; ~ انجمن * муниципал совет.
شهر یور шаҳривар — эрон шамсия йилининг 6- оyi (23 август—22 сентябрь).
شهر یه шаҳрийә — ойлик, маош, стипендия.
شهود шўхуд شاهد нинг кўплиги.
شهيد шаҳид кўплиги شهدا шўҳадо — шаҳид.
شهیر шаҳир — машҳур.
شی шэй кўплиги اشیا ашйо — нарса.
شیاد шайод — шарлатон.
شیب шиб — пастлик, қиялик.
شیخ шэйх кўплиги شیوخ шуйух ёки مشایخ машойәх — оқсоқол, шайх.
شیر шир¹ — сут.
شیر шир² — арслон, шер.
شیر шир³ — кран.
شیردوش ширдуш — 1) сут соғувчи; 2) * ماشین — сут соғиш машинаси.
شیره ширә — шира.
شیرین ширин — ширин, чучук.
شیرین کار ширинкор — ёқимтой.
شیرینی ширини — ширинлик.
شیشه шисә — шиша, ойна.
شیطان шэйтон кўплиги شیاطین шайтонин — шайтон.
شیمه шиә — шна. ~ اهل * шийлар.

شفتگی шифтәги — берилганлик, ошиқлик.
شيفتن шифтан — берилмоқ.
شيك پوش шикпуш — олифта.
شیلی шили — 1) чилиялик; 2) чили тили.
شیمی шими — химия; آلی ~ * органик химия; معدن ~ * неорганик химия.
شیمی دان шимидон ёки شیمیست шимист — химик.
شيو шийо — фасих, гўзал.
شیوخ шўйух شیخ нинг кўплиги.
شیوع шўйу ёки شیاع шийо — тарқалиш, ёйилиш.
شیون шиван — нола.
شیوه шивә — 1) равиш; 2) ноз; 3) ҳйла, алдамчилик; زدن — ҳйла қилмоқ, алдамчилик қилмоқ.

ص

ص сод — форс алифбосининг 17-ҳарфи; абжадда 90 га тенг.
صابر собәр — сабрли, чидамли.
صابری собәри — сабрлилик, чидамлик.
صابون собун — совун; دست و رو شوئی ~ атр совун; رخت شوئی * кир совун; طبي ~ * медицина совуни.
صابون پر собунпаз ва صابون ساز собунсоз — совунгар.
صابون ساز собунсоз қ. صابون یز
صاحب соҳәб кўплиги اصحاب асхоб — 1) эга, хўжайин; 2) дўст, ўртоқ.

- صاحب معصر** соҳэбмаҳзар — нотариус.
- صاحب منصب** соҳэбмансаб — офицер, мансабдор.
- صادرات** содерот — экспорт моллари; экспорт.
- صادر كنده** सदэркунандэ — экспорт қилувчи, чиқарувчи (ташқарига).
- صادق** सदэг — вафодор, содиқ, самимий, чин.
- صاعقه** соэғэ *кўплиги* 'صواعق' савоэғ — яшин.
- صاف** соф — соф, тоза.
- صالح** солэх — тўғри, тартибли, солиқ, муносиб.
- صامت** сомэт — 1) сўзсиз, индамас, жим-жит; руҳсиз; 2) *грам.* ундош товуш.
- صانع** сонэ *кўплиги* 'صناع' сунноэ — ижодкор, яратувчи, ишлаб чиқарувчи; ҳунарманд.
- صائب** соэб — тўппа-тўғри нишонга тегадиган; — *رای** тўғри фикр.
- صبا** сабо¹ — майин шамол, тонгги шамол, сабо.
- صبا** сабо² — ёшлик, ўспиринлик.
- صباح** сабоҳ — эрталаб, тонг.
- صباحات** сабоҳат — чирой, гўзаллик, кўркамлик, нозиклик, нафислик.
- صباغ** саббоғ — бўёқчи.
- صباغ خانه** саббоғхонэ — бўёқхона.
- صباوت** сабоват — болалик, ёшлик, ўсмирлик.
- صبایا** сабойо — *صبیه* нинг кўплиги.
- صبح** сўбҳ *кўплиги* 'صبح' асбоҳ — тонг, ёғду, тонг; *زود** саҳар пайти.
- صبغانه** сўбҳонэ — нонушта.
- صبغدم** сўбҳдам — эрталаб, субҳидам.
- صبح براه** сўбҳгоҳ — 1) тонг пайти; 2) эрталаб.
- صبغی** сўбҳи — эрталабки.
- صبر** сабр — сабр.
- صبور** сабур — чидамли, сабрли, матонатли, саботли.
- صبوری** сабури — чидамлилиқ, сабрлилиқ, матонатли, саботли.
- صبی** саби — ўғил бола; ўспирин.
- صبیح** сабиҳ — чиройли; гўзал, кўркам.
- صبیه** сабийэ *кўплиги* 'صبایا' сабойо — 1) қиз бола, қизалоқ; 2) қиз.
- صحايف** саҳхоф — муқовачи.
- صحايف** саҳойэф ва **صحايف** саҳозэф — *صحفه* нинг кўплиги.
- صحبت** сўҳбат — сўҳбат, гаплашув; *دوين** сўҳбатни бўлмоқ.
- صحت** сэхҳат — 1) тўғрилиқ, чинлиқ; 2) саломатлиқ.
- صحتمند** сэхҳатманд — соғлом, соғ.
- صحتمندى** сэхҳатманди — саломатлиқ, эсон-омонлиқ, соғлиқ.
- صعرا** саҳро — дала, чўл.
- صعراگرد** саҳрогард — кўчманчи.
- صعراگردى** саҳрогарди — кўчманчилик.
- صعرا نشين** саҳронэшин — кўчманчи; чўл кишиси, чўлда яшовчи киши.
- صعن** саҳн — 1) майдон, саҳн; 2) лаган, поднос.
- صعنه** саҳнэ — саҳна; *جنگ** жанг майдони.
- صحيح** саҳиҳ — тўғри, чин; асл, ҳақиқий.
- صحيفه** саҳифэ *кўплиги* 'صحايف' саҳойэф ва **صحايف** саҳозэф — 1) бет, саҳифа; 2) китоб.
- صعيه** сэхҳийэ — 1) соғлиқни сақлаш бўлими; 2) гигиена.
- صعره** саҳрэ — қоя.
- صد** сад — юз (100).

- صد** сэдo — овоз, товуш; бақирик, чақирик.
- صداییچ** сэдoпич — акс-садо берувчи.
- صدادار** сэдoдор — жарангли, садодор.
- صدارت** садорат — садрлик, премьер-министрлик.
- صداسنج** сэдoсанж — 1) фонолог, фонетист; 2) акустик; 3) фонометр.
- صداشناسی** сэдoшэноси — 1) фонетика, фонология.
- صدوقت** садоқат — тўғрилиқ, садоқат.
- صد** садад — орзу, хоҳиш.
- صدر** садр *кўплиги* **صدور** сўдур — 1) кўкрак; 2) бошланиш; бошлиқ, раис; **هیئت** ~ ***
- رئيسهء شورای عالی** Олий Совет Президиумининг раиси.
- صدراعظم** садраъзам — *эск.* садраъзам, улуг вазир, канцлер.
- صدسالگی** садсолэги — юз йиллик, юз йиллик юбилей.
- صدساله** садсолэ — юз йиллик, асрий.
- صدغ** сўдг *кўплиги* **اصداغ** асдоғ — чакка.
- صدق** сэдг — ростлик, тўғрилиқ.
- صدقه** садагэ — садақа.
- صدم** садўм ва **صدمين** садўмин — юзинчи.
- صدمه** садамэ *кўплиги* **صدمات** садoмат — 1) тўқнашув, 2) авария; **خوردن (دیدن، کشیدن)** ~ аварияга учрамоқ; **زدن (وارد)** ~ зарар етказмоқ.
- صدور** сўдур 1) **صدر** нинг кўплиги; 2) **یافتن** ~ нашр этилмоқ, нашрдан чиқмоқ.
- صده** садэ — юзлик, аср.
- صدیق** садиг *кўплиги* **اصدقا** асдэго — тўғри, чин, вафодор.
- صراف** сарроф — сарроф, пул майдаловчи; **سغن** ~ * гапга чечан.
- صرسر** сарсар — совуқ, аччиқ, кучли шамол.
- صرف** сарф — 1) харж; сарф; **شدن** ~ сарфланмоқ, харжланмоқ; **کردن** ~ харжламоқ, сарф қилмоқ (бирор нарсани); **نظر کردن** * эътиборсиз қолдирмоқ; 2) *грам.* туслаш; **فعل** - * феълнинг тусланиши; **کردن** ~ тусламоқ; **ونحو** ~ грамматика.
- صرف** сарф — 1) соф, чин, ҳақиқий; ~ **دروغ** * соф ёлғон; 2) фақат ёлғиз, нуқул.
- صرفا** сарфан — фақат, ёлғиз; нуқул.
- صرفه** сарфэ — 1) фойда, манфаат; 2) тежаш.
- صرفه چوئی** сарфэжуйи — тежамкорлик, экономия.
- صريح** сарих — аниқ, очиқ-ойдин, ошкора.
- صعب** сазб *кўплиги* **صعاب** сэоб — қийин, оғир, мушкул.
- صعوبت** сўубат — қийинчилик, мушкулот, қийинлик, машаққат.
- صعود** сўуд — кўтарилиш.
- صغار** сэгор — **صغير** нинг кўплиги.
- صغائر** сағoэр ва **صغائر** сағoйэр **صغیره** нинг кўплиги.
- صغرا** сўғро — энг кичик.
- صغیر** сағирэ *кўплиги* **صغار** сэгор — 1) ёш, гўдак; 2) етим.
- صغیره** сағира *кўплиги* **صغائر** сағoэр ва **صغائر** сағoйэр — арзимас гуноҳ, хато, кичик айб.
- صفا** саф(ф) *кўплиги* **صفوف** сўфуф — саф, қатор.
- صفا** сафо — тозалиқ, софлик; **خوش آمدید** ~ **آوردید** — келибсиз, хурсанд қилдингиз.
- صفت** сэфoт **صفت** нинг кўплиги.
- صفت** сэфат *кўплиги* **صفات** сэфoт — сифат, хусусият.

- صفحه** сафҳэ — 1) бет, саҳифа; 2) пластинка.
- صفر** сафар — қамария ойнинг 2-ойи.
- صفر** сэфр *кўплиги* **اصفار** асфор — ноль.
- صفرا** сафро — сафро, ўт.
- صفوف** сўфуф **صف** нинг *кўплиги*.
- صفه** сўффэ — платформа, дўнглик, эстрада.
- صفي** сафи *кўплиги* **اصفيا** асфийо — тоза, соф, сараланган.
- صفي** саффи — *ҳарб.* строевой; ~ **افسر** * строевой офицер.
- صفيير** сафир — ҳуштак; ~ **زدن** ~ ҳуштак чалмоқ.
- صلا** сало — 1) чақириқ, нидо; 2) прокламация (сиёсий агитация мазмунидаги варақа; **زدن** ~ чақириқ; таклиф қилмоқ.
- صلابت** салобат — салобат, мустаҳкамлик, матонат.
- صلاح** салоҳ — тўғрилиқ, солиҳлик, маъқуллик.
- صلاحيت** салоҳийат — 1) салоҳият; 2) тўғрилиқ, ростлик, ростгўйлик, самимийлик; 3) қобилият.
- صلاحيتدار** салоҳийатдор — салоҳиятли.
- صلح** сўлҳ — тинчлик, сулҳ, яраш, муроса; ~ **پايدار** * мустаҳкам тинчлик; **دادن** ~ яраштирмоқ, келиштирмоқ; ~ **پيمان** * (بستن) сулҳ тузмоқ.
- صلحجو** сўлҳжу — 1) тинчликсевар, сулҳпарвар; 2) тинчлик тарафдори.
- صلح دوست** сўлҳдуст — тинчликсевар, сулҳпарвар; ~ **دول** * тинчликсевар мамлакатлар.
- صلح دوستي** сўлҳдусти — тинчликни севиш, сулҳпарварлик.
- صلح طلب** сўлҳталаб — тинчлик тарафдори.
- صميم** самим — соф, чин, самимий,
- دل** ~ **از قلب، از *** чин қалбдан; бутун қалб билан.
- صميمانه** самимонэ — 1) самимий, 2) самимона.
- صميمي** самими — самимий.
- صميميت** самимийат — самимият, очиқ кўнгилик, софдиллик, чинлик.
- صناديق** санодиф — **صندوق** нинг *кўплиги*.
- صناع** сунно **صانع** нинг *кўплиги*.
- صناعت** саноат қ. **صنعت**; ~ **آرتش** * ҳарбий саноат.
- صنايع** санойэ — **صنعت** ва **صناعات** нинг *кўплиги*; ~ **ذوقى (فكرى)** * эркин касб; ~ **ظريف *** (متظرفه) нафис санъат; 2) саноат; **استخراجى** * қазилма саноат; ~ **برقى** * электр саноати; ~ **جنگى** * ҳарбий саноат; ~ **سبك** * енгил саноат; ~ **سنگين** * оғир саноат; ~ **سياه فلز** * қора металлургия; ~ **عمله** * йирик саноат; ~ **كاغذسازى** * қоғоз саноати; ~ **لينييات** * сут-қатиқ саноати; ~ **معدنى** * тоғ саноати; ~ **مواد تفنى** ** лаззатли таомлар саноати.
- صندال** сандал — сандал (ўзаги жуда хушбўй ва мойга бой бўлган бир хил дарахт).
- صندلى** сандали — ўриндиқ, стул; ~ **پشتكدار** * таянма стул; ~ **راحتى** * кресло.
- صندوق** сандуғ *кўплиги* **صنادق** санодиф — сандиқ, сандиқча; қути.
- صندوقچه** сандуғчэ — қутича.

صندوق خانه сандуғхонэ — кийим сақлайдиган жой; омборча.

صندوق دار сандуғдор — кассир, хазиначи.

صنعت санъат ва **صناعت** саноат **صنایع** *кўплиги* **صنائع** санойэъ — 1) хунар, касб; 2) корхона; саноат.

صنعتگر санъатгар — хунароманд.

صنف сэнф *кўплиги* **اصناف** асноф ва **صنوف** сунуф — 1) нав, категогория; даража; синф; 2) цех, табақа.

صواب савоб — адолатли, тўғри.

صوت сўвт *кўплиги* **اصوات** асвот — садо, товуш; **بم** ~ * паст товуш; ~ **کیفیت** * тембр.

صور сўвар **صورت** нинг *кўплиги*.

صور сур — карнай, сурнай.

صورت сурат *кўплиги* **صور** сўвар — 1) ташқи кўриниш; шакл; тарз, афт; **مجهول** ~ * *грам.* мажхул форма; **عمل پیداکردن (گرفتن)** ~ амалга ошмоқ; 2) тасвир, портрет, расм, сурат; 3) рўйхат, ведомость; список; жадвал, ҳисобот; **احصائیه** ~ * *ҳарб.* шахсий состав рўйхати; **اسامی** ~ * ном-ном тузилган рўйхат; **جلسه** ~ * мажлис протоколи; **حساب** ~ * счот; ҳисоб; **غذا** ~ * меню; **کسر** ~ * *мат.* сурат; **موجودی** ~ * буюмлар рўйхати; **برداشتن** ~ рўйхат тузмоқ; ~ **در** * бордию, мабодо, агарда, бўлган тақдирда; **در این ...** гани ҳолда, ...ган бир вақтда, агарда; **در این** бу ҳолда, шундай бўлса; **دیگر** ~ * акс ҳолда, йўқса;

در * غیر این ҳар ҳолда; акс ҳолда, аксинча бўлган тақдирда.

صورتگر суратгар — рассом, портрет чизувчи.

صورتگری суратгари — 1) рассомлик, наққошлик; 2) ҳайкалтарошлик, ўймакорлик.

صوف суф — мовут, дағал жун газлама.

صوفی суфи — суфий, мутасаввиф.

صولت сўвлат — савлат, важоҳат.

صیاد саййод — овчи, сайёд.

صیادی саййоди — овчилик.

صید сәйд — ов; **ماهی** ~ * балиқчилик;

کردن ~ овламоқ, тутмоқ.

صیدگاه сәйдгоҳ — ов жойи.

صیغه **سیف** ~ **از دواج** * формула, ифода; уйланиш (никоҳ аҳди), формуласи; **بیع** ~ * савдо (сотиш) формуласи; **طلاق** ~ * ажралиш формуласи; **خواندن** ~ юридик акт формуласини ўқиш; 2) грамматик форма, парадигма;

مرکب ~ * мураккаб феъл формаси; 3) маълум бир муддатга вақтинчалик никоҳда бўлган хотин; **شدن** ~ вақтинчалик никоҳ бўйича турмушга чиқмоқ; **کردن** ~ вақтинчалик никоҳ бўйича уйланмоқ.

صیف сәйф — ёз.

صیفی сәйфи — 1) ёзги; 2) ёзги экин (баҳорн).

صیقل сәйғал — жило бериш, пардоз бериш; силлиқлаш.

صیقلگر сәйғалгар — пардозловчи, сайқалчи.

صیھونیست сәйхунист — синонист.

صیھونیسم сәйхунисм — синонизм.

ض

- ض** зод — форс алифбосининг 18-ҳарфи, абжадда 800 га тенг.
- ضابط** зобёт *кўплиги* ضابط зўббот — оқсоқол, комендант.
- ضابطه** зобэтэ — қоида, тартиб.
- ضاحك** зоҳэк — кулувчи, кулаётган.
- ضارب** зорэб *кўплиги* ضاربين зорэбин — 1) зарба берувчи, урувчи; 2) кўпайтирувчи.
- ضامن** зомэн ва ضامن замин — кафил, зомин.
- ضايع** зойэ — зойе, бекор кетган.
- ضايعات** зойэот — талафот, зарар, зиён, йўқотниш; *мед.* зарарланиш, шикастланиш, лат ейиш (орган).
- ضباط** зўббот — *нинг* ضباط *нинг* кўплиги.
- ضبط** забт — 1) давлат фойдасига мулкни хатлаш, реквизиция, мусодара; (пул, мол) ушлаб қолиш; **املاك مالکين** ** помешчик ерларини мусодара қилиш; 2) китобга ёзиб қўйиш, рўйхатга олиш; **گردن** ~ ушлаб қолмоқ, арест солмоқ; мусодара қилмоқ; **دسگاه صوت** ** магнитофон.
- ضخيم** захим — 1) семиз, тўла, гавдали, барваста; 2) катта, йирик, йўгон.
- ضد** зэдд — зид, қарама-қарши; акс бўлган; **اجتماع** * жамиятга қарши; **استعمار** * антиимпериалист, антиимпериалистик; **اصول جنگ طلبی** ** антимили-таризм (милитаризмга қарши); **انقلاب** * контрреволюционер; **انقلابی** * контрреволю-

цион; **جاسوسی** * контрразведка; **عقونی** * дезинфекцион, дезинфекция қилувчи, зарарсизлантирувчи; **فاشيسم** * антифашизм, фашизмга қарши курашувчи.

ضرب зарб *кўплиги* ضروب 1) зарба. уруш; 2) чекиш, зарб қилиш (пул, медаль); 3) *мат.* кўпайтириш; **گردن** ~ кўпайтирмақ. **ضربان** зарабон — уриш, тепиш; **قلب** * юрак уриши.

ضربت зарбат ва ضربه зарбэ *кўплиги* ضربات заработ — зарба; **عمده** * асосий зарба; **قطعی** * қатъий зарба.

ضربه зарбэ — 1) қ. **ضربت** 2) урғу; 3) *муз.* такт.

ضرر зарар *кўплиги* اضرار азроп — зарар.

ضرور зарур ва ضروری зарури — керакли, зарур.

ضرورت зарурат — зарурат.

ضعف заъф — ожизлик, заифлик.

ضعفا зўафо ضعیف *нинг* кўплиги.

ضعيف заъиф *кўплиги* ضعفا зўафо — кучсиз, заиф.

ضلال залол ва ضلالت залолат — 1) тўғри йўлдан озиш; 2) ҳалок бўлиш.

ضلع зэлъ *кўплиги* اضلاع азло — 1) тараф, томон, ён; 2) қирра.

ضلعی зэлъи — қиррадор, қиррали.

ضم замм — 1) қўшилиш, қўшиш, орттириш; аралашниш, қатнашниш; **شدن** ~ қўшилмоқ; бирлашмоқ **گردن** ~ бирлаштирмақ, қўшмоқ; 2) *грам.* ҳарф устига замма белгисини қўйиш.

ضممن зэмн — ора; **در** шу билан бирга; дарвоқе, айтгандай,

айтмоқчи; ~ **در اين** шу орада, шу аснода.

ضمنا зэмнан — дарвоқе, айтгандай, айтмоқчи; шу билан бирга.

ضمير замир¹ **кўплиги** **ضمائر** замойэр ва **ضمائر** замозэр — 1) кўнгил, ички дунё (инсонда); 2) виждон.

ضمير замир² **кўплиги** **ضمائر** замойэр ва **ضمائر** замозэр — *грам.* олмош; **استهفام** ~ * сўроқ олмоши;

اشاره ~ кўрсатиш олмоши;

شخصي ~ * кишилик олмоши;

مبهم ~ * ноаниқлик олмоши.

ضميم замим — қўшилган, илова қилинган; илова қилинадиган.

ضميمه замимэ **кўплиги** **ضمائم** замойэм ва **ضمائم** замозэм — илова, қўшимча.

ضمين замин қ. **ضامن**

ضيا зийо — ярқираш, ярақлаш, жилваланиш, жилва, товланиш, нур.

ضيافت зийофат — зиёфат.

ضيق зиф — танглик; қисилганлик;

نفس ~ * нафас сиқилиши, нафас олишнинг қийинлашиши.

ضيق заййэғ — 1) тор, танг, сиқилган; 2) хасис, қурумсоқ.

ط

ط то — форс алифбосининг 19-ҳарфи; абжадда 9 га тенг.

طابع тобэ — 1) типограф, ношир; 2) печать (муҳр), штамп.

طاحنه тоҳэнэ — озиқ тиш; жағ тиш.

طاحونه тоҳунэ **кўплиги** **طواحين** тавоҳин —

1) тегирмон тоши; 2) тегирмон.

طارم торўм ва **طارمی** торўми — панжара, боғ девори.

تاس тос¹ — тос, тоғора; **نشاندن** * **سر** ~ **نشاندن** (бирор кишини) мажбур қилмоқ, зўрлаб кўндирмоқ.

تاس тос² — кал, сочсиз.

طاعت тоат **кўплиги** **طاعات** тоот — итоат қилиш, бўйин эгиш, бўйсунуш; **داشتن (کردن)** ~ бўйсунмоқ, итоат қилмоқ.

طاعون тоун — ўлат касали, тоун, чума.

طاغي тоғи **кўплиги** **طغات** тўғғот —

1) исёнчи, исёнкор; **شدن** ~ исён кўтармоқ, ғалаён кўтармоқ.

تو¹ — тоқ; **ياجفت** ~ тоқ ёки жуфт.

تو² — тоқ; гумбаз.

طاقات тоғат — тоқат, чидам.

طاقچه тоғча — токча.

طالب толэб **кўплиги** **طالبين** толэбин қидирувчи, истовчи; талаб қилувчи.

طالع толэ — бахт, бахтли юлдуз, тақдир.

طالع بين толэбин — фолбин; астролог.

طامع томэ — таъмагир, очкўз.

طاوس тоус — товус.

طاووس тоус қ. **طاوس**

طاهر тоҳэр — тоза, пок, доғ тегмаган, айбсиз.

طاير тойэр **кўплиги** **طيور** тўғғот — 1) учадиган, учувчи; 2) қуш.

طايفه тойэфэ ва **طائفه** тоэфэ **кўплиги** **طوائف** тавойэф ва **طوائف**

тавоэф — тоифа, қабила, аламон, тўда, йиғин.

طب тэбб — медицина.

طبابت табобат — врачлик.

طببخ таббох — ошпаз.

طبع табъ — (китоб) босиш, босиб нақш солиш; **شدن** ~ босилмоқ,

- нашр қилинмоқ; **به رساندن** ~
کردن، به رسانیدن،
 босмоқ, нашр қилмоқ.
- طب** табъ — хулқ, табъ.
طبق табағ — лаган, товоқ.
طبق тәбғ—ўхшаш, мувофиқ келадиган, тўғри келадиган; мувофиқ, биноан; **** خبرهای واصله** ~
 олинган хабарларга кўра.
- طبقاتی** **табағоти** — синфий; *** مبارزه** ~
 синфий кураш.
- طبقه** **табағ** — қатлам, қават; 2) этаж;
تحتانی ~ * қуйи этаж;
فوقانی ~ * юқори этаж; 3) та-
 бақа, синф; *** کارجم** ~ ишчи
 синфи.
- طب** табл — ноғора, табл.
طب‌زن таблзан — ноғорачи.
طبيب табиб **کۇплиги** **اطبا** атэббо —
 врач, табиб, медик.
- طبیعت** табиат **کۇплиги** **طبیاع** та-
 бойэъ—1) табиат; 2) характер.
طبیعتا табиатан — табиий равишда,
 табиий.
- طبیعت شناس** табиатшэнос — табиатшунос.
طبیعت شناسی табиатшэноси — табиатшунос-
 лик, табиёт.
- طبیعی** табиин — табиий.
طبیعیات табиийот — 1) физика; 2) та-
 биий фанлар.
- طپانچه** тапончэ — пистолет; *** مکرر** ~
 автоматик пистолет; 2) тарса-
 ки, шапалоқ.
- طپاندن** тапондан қ. **تپاندن**
طپش тапэш қ. **تپش**
طپیدن тапидан қ. **تپیدن**
طحال тэхол — анат. қоражигар, та-
 лоқ.
- طراح** тарроҳ — чизмачи; план тузув-
 чи, проект тузувчи.
- طرار** таррор — кисавур, чўнтаккесаф
 муттаҳам, фирибгар, товлама
 чи; ўғри.
- طراز** тэроз — жиҳоз, зеб, зийнат.
طرازیدن тэрозидан — безамоқ, жиҳозла
 моқ, оро бермоқ.
- طراوت** тароват — хўллик, тароват.
طرب тараб — шодлик, ҳуррамлик
 завқ, шавқ.
- طرح** тарҳ — проект, план; эскиз
 хомаки (ёзилган) чизилган наф-
 са; тасвир, расм; **راه پیمائی** -
 маршрут, қонун проекти.
- طرح‌ریزی** тарҳризин — план, проект ту-
 зиш, асос солиш.
- طرد** тард — узоқлаштириш, четлаш-
 тириш.
- طرز** тарз — тарз, шакл, кўриниш
 форма: услуб, усул, расл
 одат; *** تدریس** ~ дарс берин
 услуби (методи); *** تولید** ~ иш
 лаб чиқариш усули; **حکومت** ~
 идора усули (системаси)
عبارت (سخن) ~ ифодалаш
 усули; *** قلم** ~ стиль, услуб
- طرف** тарф — 1) фойда, манфаат;
 2) ютуқ, муваффақият.
- طرف** тараф **کۇплиги** **اطراف** атроф
یککلیگی **طرفین** тарафэйн-
 тараф, томон.
- طرفه** тўрфэ — қизик, ажойиб, ноди
طرفه العین тарфатў-л-эйн — бир зумда, қў
 очиб юмгунча.
- طریق** тўрўғ **طریق** нинг кўплиги.
طره тўррэ — соч жингалаги.
طریق тариф **کۇплиги** **طریق** тўрўғ —
 1) йўл; **لینین** ~ Ленин
 йўли; 2) усул, тарз, равиш
طریق тарифэ ва **طریق** тарифа

- طرائق** *таройғ* ва *طرائق* *кўплиги таройғ*
тарозғ — 1) метод, усул, тарз, равиш; 2) тариқат.
- طشت** ташт — катта мис тоғора.
- طعام** таом *кўплиги اطعمه* атьэмэ — таом, овқат.
- طعامخانه** таомхонэ — ошхона.
- طعم** таъм — маза.
- طعمه** тўъмэ — 1) овқат, таом; 2) тузоқ ичига қўйиладиган овқат.
- طعن** таън — (найза билан) санчиш, тешиш.
- طعنه** таънэ — таъна.
- طغات** тўғот *طاعى* нинг кўплиги.
- طفيان** тўғйон — исён, қўзғолон; *آب ~** сув тошқини.
- طفل** тэфл *кўплиги اطفال* атфол — бола.
- طفلك** тэфлак — гўдак, ёш бола, чақалоқ.
- طفوليت** тўфулийат, *طفليت* тэфлийат ва *طفلى* тэфли — болалик.
- طفيلي** тўфэйли — 1) паразит; 2) текинхўр.
- طفيلي شنانه** тўфэйлишэнос — паразитолог.
- طفيلي شنانه** тўфэйлишэноси — паразитология;
- طلا** тэло, тало — тилла, олтин.
- طلاق** талоғ—талоқ, (хотинини) талоқ қилмоқ.
- طلايه** талойэ — илғор, авангард, разведкачилар отряди.
- طلب** талаб — талаб, ишташ.
- طلبكار** талабкор — талаб қилувчи, талабгор; истовчи; кредитор.
- طلبه** талабэ *طالب* нинг кўплиги.
- طلبين** талабидан — талаб қилмоқ, чақирмоқ; ундамоқ; таклиф қилмоқ.
- طلمس** тэлэсм, тэлсам *кўплиги طلاس* талосэм — тилсим.
- طلعت** тальтат — қиёфа, сиймо.
- طلوع** тўлу — чиқиш, кўтарилиш.
- طليعه** талиэ — авангард.
- طمع** тама — тама.
- طناز** танноз — қизиқчи; танноз.
- طنبور** тамбур — танбур.
- طنبورچی** тамбурчи ва *طنبور نواز* тамбурнавоз — танбурчи.
- طنبي** ва *تنبي* танаби — зал, павильон.
- طنطنه** тантанэ — тантана.
- طين** танин — жаранг, жаранглаган овоз, садо.
- طواحن** тавоҳэн *طاحنه* нинг кўплиги.
- طواحين** тавоҳин *طاحونه* нинг кўплиги.
- طوائف** тавайэф ва *طوائف* тавозэф — *طايفه* нинг кўплиги.
- طور** тўвр *кўплиги اطوار* атвор — усул, тарз, равиш; *چه* қандай? қандай қилиб?; *اين* шундай, шундай қилиб; *به * عمده* асосан; *به ** умумий тарзда.
- طوطى** тути — тўти.
- طول** тул — узунлик, бўй, давом эттиш, давом, узоқлик; *شرقى* * шарқий узунлик; *كلام* * эзмалик, гапни кўлайтириш; *دادن* — узайтирмақ; чўзмақ.
- طولا** тулан — узунасига, бўйича.
- طولانى** тулони — узоқ давомли, кўп вақт давом этган, узундан-узоқ.
- طولى** тули: *پوشى ** узунликка сакраш.
- طويل** тавил — узун, олис, давомли, чўзник; *شعبدن* ~ чўзилмоқ; узай-

- моқ; **کردن** ~ чўзмоқ, узайтир-моқ.
- طويله** тавилэ — отхона, молхона.
- طهارت** таҳорат — 1) тозаллик, покизаллик; 2) таҳорат.
- طهارتخانه** таҳоратхона — 1) таҳоратхона; 2) ҳожатхона.
- طی** тэй — 1) ўраш, қатлаш; 2) ўтиш, юриш; **مسافت** ~ * **كۆل** бо-сиб ўтиш; **الارض** ~ саёҳат, дунёни кезиш; ~ * **در** давомида, жараёнида; **کردن** ~ ўтмоқ.
- طياره** таййорэ — эск. самолёт, аэроплан.
- طيارهچي** таййорэчи — эск. учувчи.
- طياره زنى** таййорэзани — эск. зенит; ~ **توپخانه** * зенит артиллерияси.
- طياره سازى** таййорэсози — эск. самолётсозлик (ҳунари).
- طيب** таййэб — эзгу.
- طيبت** тибат — яхшилик, эзгулик.
- طير** тэйр **كۆپلىگي** тўйур — қуш.
- طيران** тэйрон — учиш, парвоз қилиш; **کردن** ~ учмоқ.
- طيره** тэйрэ — энгилтаклик, калтафаҳмлиқ, ўзгарувчанлик, беқарорлик, субутсизлик, бетайинлик.
- طيش** тэйш — энгилтаклик, энгиллик, ҳавойилиқ, тутуруқсизлик, бетайинлик, беқарорлик.
- طيف** тэйф — 1) шарпа, хаёлий шарпа; 2) физ. спектр; **شمس** ~ * кўёш спектри.
- طيف نما** тэйфнэмо — спектроскоп.
- طين** тин — лой, балчиқ.
- طينت** тинат — табиат, хулқ, феъл-атвор, характер.
- طيور** тўйур¹ — **طير** нинг кўплиги.
- طيور** тўйур² — **طير** нинг кўплиги.

ظ

- ظ** зо — форс алифбосининг 1) ҳарфи; абжадда 900 га тен
- ظايعن** зоён — 1) саёҳат қилувчи, фарчи; 2) сайёҳ.
- ظافر** зофэр — ёлиб, фотиҳ, заф; га эришган.
- ظالم** золам **كۆپلىگي** зуллоом **ظالمه** заламэ — золим, эзув ситамгар.
- ظالمانه** золамэна — золимона, шафқ; сизлик билан.
- ظاهر** зоҳэр — кўриниб турган, ршан, ошқора, зоҳир; **شدن** маълум бўлган, аён бўлм кўринмоқ, намоён бўлмоқ, п: до бўлмоқ; **کردن** ~ маъл қилмоқ, аён қилмоқ; **كۆپلىگي** **ظواهر** завоҳэр — қиёфа, ба ра, ташқи (сиртқи) кўрини зоҳэран — зоҳирда, сиртд ташқи кўринишдан.
- ظاهر بين** зоҳэрбин — юзаки ўйловчи 1 ши, ташқи кўринишга қа баҳо берувчи киши.
- ظاهر بينى** зоҳэрбини — юзакилик, энг таклик, энгил-елпилик.
- ظاهر پرست** зоҳэрпараст қ. **ظاهر بينى**
- ظاهر پرستى** зоҳэрпарасты қ. **ظاهر دار**
- ظاهر دار** зоҳэрдор — усти ялтироқ, риниши яхши.
- ظاهر ساز** зоҳэрсоз — муғамбир, қалл мунофиқ.
- ظاهر سازى** зоҳэрсози — муғамбирлик, я малиқ, сохталик.
- ظرافت** зарофат — келишганлик, зе лик, нафислик, латофатлил гўзаллик, хушқадлик; 2) 1 энклик, назокат; 3) аския 1 лишга усталиқ; юмор; 4) од

одоблик, хушмуомалалик, хуш-
фешлик.

ظرف зарф *кўплиги* **ظروف** зўруф —
1) идиш, товоқ; 2) *грам.* равиш;
زمان ~ * пайт равиши; **مكان** ~ *
ўрин равиши; 3) давом, ора,
ич; **در** ~ * **دو ساعت** икки
соат ичида.

ظرفا зўрафо — **ظريف** нинг кўплиги.
ظرف شو зарфшу — қозон-товоқ ювувчи.
ظرف شوئي зарфшуи — идиш-товоқ ювиш;
کردن ~ идиш-товоқ ювмоқ.

ظرفيت зарфият — ҳажм, сифим, қув-
ват.

ظروف зўруф — **ظرف** нинг кўплиги.

ظريف зариф *кўплиги* **ظرفا** зўрафо —
1) чиройли, гўзал, кўркам, на-
фис; 2) ақли ўткир, фаросат-
ли, серфаҳм.

ظريفه зарифэ — моҳирона айтилган;
ўткир гап, аския.

ظفر зафар — ғалаба, зафар, енгиш;
ياقتن (کردن) ~ ғалаба қозон-
моқ, зафар топмоқ; енгмоқ,
ғолиб келмоқ.

ظفر зўфр *кўплиги* **اظفار** азфор —
тирноқ, чанг, чангал, панжа.

ظفريا بى зафарйоби — ғолиблик, зафар
топиш.

ظل зэлл *кўплиги* **اظلال** азлол ва
ظلال зэлол — 1) соя; 2) *кўч.*
ҳимоя, ҳомийлик.

ظلام залом — қоронғилик, зулмат.

ظلام зўлло — **ظالم** нинг кўплиги,
ظلم зўлм — зулм, асорат, истибдод,
эзиш; **استعمار مىلى** ~ * мил-
лий-мустамлакачилик зулми.

ظلما зўлман — зулм қилиб, адолат-
сизларча.

ظلمت зўлмат *кўплиги* **ظلمات** зўлўмот
— қоронғилик, зулмат.

ظلمت پرست зўлматпараст — жаҳолатпа-
раст, маърифат душмани.

ظلمت پرستى зўлматпарастӣ — жаҳолатпа-
растлик, жаҳолат, маърифатга
душманлик.

ظلم ديدہ зўлмдидэ ва **ظلم رسيدہ** зўлм-
расидэ — эзилган, жабрланган,
хўрланган.

ظلمہ заламэ **ظالم** нинг кўплиги.

ظلوم залум — золим, раҳмсиз, ёвуз.

ظليل залил — сояли, кўланкали.

ظليم залим — эзилган, жабрланган,
хўрланган.

ظن зани *кўплиги* **ظنون** зўнун —
фикр, мулоҳаза; **به * من** ме-
нинг фикримча, менимча; 2)

гумон, шубҳа, тахмин, фараз.
ظننه — 1) шубҳа, гумон; 2)
оғз. бўхтон, таъна, маломат.

ظنين занин — шубҳаланувчи, гумон-
сировчи.

ظواهر завоҳэр — **ظاهر** нинг кўплиги.

ظهور заҳр *кўплиги* **ظهور** зўҳур ва
اظهار азҳор — 1) орқа;
2) елка; 3) орқа томон.

ظھر зўҳр — пешин, туш вақти, чош-
гоҳ; **بعداز** ~ пешиндан кейин;
قبل از пешиндан олдин, пе-
шингача.

ظھرا зўҳаро **ظھير** нинг кўплиги.

ظھر نويسى заҳрнэвиси — хат ёки бирор
ҳужжатнинг орқа томонига
ёзиш.

ظھور зўҳур — кўриниш, пайдо бўлиш,
юз бериш, юзага келиш; ош-
кор қилиш, маълум қилиш;
فوق العادہ ~ * фавқулодда
ҳодиса.

ظھور зўҳур — заҳр **ظھر** нинг
кўплиги.

ظھير заҳир *кўплиги* **ظھرا** зўҳаро —
ёрдамчи, кўмакчи, ҳомий.

ظھيرہ заҳирэ — пешин, туш вақти,
чошгоҳ.

ع

- ع** эйн, айн — форс алифбосининг 21-ҳарфи; абжадда 70 га тенг.
- عابد** обэд *кўплиги* **عبده** абадэ ва **عباد** ўббод — 1) ибодат қилувчи; 2) линдор.
- عابر** обэр — ўткинчи, йўловчи.
- عابسه** обэс *кўплиги* **عوابسه** авобэс — баджаҳл, қовоғи солинган, хўмрайган.
- عاج** ож — фил суяғи.
- عاجزه** ожэз — 1) ожиз, заиф, кучсиз, нотавон; 2) *кўплиги* **عجزه** ажазэ ва **عواجز** авожэз — ин-валид; (**آمدن**, **ماندن**) — ожизлик қилмоқ.
- عاجزي** ожэзи — ожизлик, заифлик.
- عاجل** ожэл — ошиқувчи, шошилувчи.
- عاجلا** ожэлан — шошилинч суратда, дарҳол.
- عاجلانه** ожэлонэ — шошилинч равишда; тезлик билан.
- عادت** одат — одат, кўникма, қилиқ, расм; урф; **دادن** ~ ўргатмоқ; **کردن** ~ одатланмоқ, ўрганмоқ, кўникмоқ; ~ **يو** * **سبيل** ~ одат бўйича.
- عادتا** ва **عادة** одатан — одатда, одатга кўра, одатан.
- عادل** одэл *кўплиги* **عدول** ўдул — одил, адолатли.
- عادلانه** одэлонэ — одилона.
- عادة** одатан қ. **عادتا**
- عادي** оди — оддий, одатдағи.
- عاذر** сээр — кечирувчи, афв қилувчи.
- عاذل** озэл — коювчи, қораловчи, айбловчи, танбеҳ берувчи.

- عار** ор — ор, уят; **داشتن** ~ орланмоқ, уялмоқ.
- عارض** орэз — 1) туғилувчи, юз берувчи; рўй берувчи; 2) ҳодиса; 3) шикоятчи, арз этувчи киши.
- عارضه** орэзэ *кўплиги* **عوارض** аворэз ва **عوارضات** аворэзот — ҳодиса, бахтсиз ҳодиса; халал, ҳалақит, тўсиқ, тўсқинлик.
- عارضی** орэзи — тасодифан юз берган, рўй берган, вужудга келган, пайдо бўлган.
- عارف** орэф *кўплиги* **عرفا** ўрафо — билмдон, донишманд, ақлли, доно.
- عاری** ори — 1) яланғоч, яп-яланғоч; 2) холи, бўш.
- عاریت** орият ва **عاریه** орийэ — омонат олиб туриш, қарзга олиб туриш; **دادن** ~ **به** (бирор кишига) қарз бермоқ, омонат бермоқ; **به** ~ **گرفتن** омонатга олиб турмоқ, қарзга олиб турмоқ.
- عاریتان** ориятан — омонатга, қарзга.
- عاریتی** орияти — 1) омонатга олинган, қарзга олинган; 2) сохта, ясама, қалбаки; ~ **دندانهای** * ясама тишлар; ~ **موی** * ясама соч.
- عاریه** орийэ қ. **عاریت**
- عازم** озэм — 1) жўнаётган, кетаётган; 2) бирор нарса қилишни мўлжаллаётган, ният қилган; **شدن** ~ жўнамоқ, кетмоқ; (бирор нарса қилишни) мўлжалламоқ, ният қилмоқ.
- عاشر** ошэр — ўнинчи.
- عاشرا** ошэран — ўнинчидан.
- عاشق** ошэф *кўплиги* **عشاق** ўшшоф — ошиқ.
- عاشقانه** ошэгонэ — ошиқона, ишқий.
- عاصی** оси *кўплиги* **عصات** ўссот —

- 1) оси, гуноҳкор; 2) исёнчи, қўзғолончи; **شدن** ~ исён қўтармоқ, қўзғолон қилмоқ; 3) бўйсунмас, исёнкор.
- عاطر** отэр — хушбўй ҳидли, иси яхши.
- عاطف** отэф — илтифотли, марҳаматли, мурувватли, мойил, яхшилик истовчи.
- عاطفه** отэфэ ва **عاطفت** отэфат **кўплиги** **اعطاف** аътоф ва **عواطف** авотэф — илтифот, марҳамат, мурувват, майл, лутф.
- عاطل** отэл — бекор, бекорчи, бекор юриш.
- عافيت** офийат — соғлик, эсон-омонлик, саломатлик, хотиржамлик; **باشد** ~ саломатлик бўлсин; **ياقتن** ~ соғайиб кетмоқ.
- عاق** оқ — оқ; **والدين** ~* оқпадар, қарғалган, лаънатланган; **کردن** ~ оқ қилмоқ, қарғамоқ.
- عاقبت** оғэбат **кўплиги** **عواقب** авоғэб — оқибат, натижа, охири.
- عاقبت الامر** оғэбату-л-амр — ниҳоят, оқибатда.
- عاقبت انديش** оғэбатандиш ва **عاقبت بين** оғэбатбин — тадбирлик, эҳтиёткор, узоқни кўрадиган.
- عاقبت انديشي** оғэбатандиши ва **عاقبت بيني** оғэбатбини — эҳтиёткорлик, узоқни кўришлик, тадбиркорлик.
- عاقبت بغير** оғэбатбэҳэйр — натижаси яхшилик билан тамом бўлувчи, охири муваффақиятли, охири бақайр.
- عاقبت بين** оғэбатбин **к.** **عاقبت انديش** оғэбатбини **к.** **عاقبت انديشي** оғэбат-найдидиш — кетини ўйламайдиган, узоқни кўрмайдиган, калтабин.

- عاقبت نيانديشي** ва **عاقبت نيانديشي** оғэбатнайидиши — охирини ўйламаслик, узоқни кўрмаслик, калтабинлик.
- عاقл** оғэл **кўплиги** **عقلا** ўғало — ақлли, оқил.
- عاقلاونه** оғэлонэ — оқилона.
- عالم** олам **кўплиги** **عوالم** аволэм **иккилиги** **عالمين** оламэйн — олам, дунё.
- عالم** олэм ва **عالم** алим **кўплиги** **علماء** ўламо — олим, билимдон, доно. олэман — билиб, жўрттага.
- عالم ارا** оламаро — 1) дунёни безатувчи; 2) гўзал.
- عالم غير** оламгир — 1) оламни тутган; ~ **جنگ** * жаҳон уруши; 2) жаҳонгир, оламни олувчи.
- عالم نما** олэмнэмо — қироатхон, сохта олим.
- عالمي** олами — дунёвий.
- عالميان** оламиён — кишилар.
- عالمين** оламэйн — **عالم** оламнинг иккилиги.
- عالي** оли — олий, юқори.
- عالي تبار** олитабор — аслзода.
- عالي جاه** олижоҳ — юқори мартабали.
- عالي جناب** олижаноб — олижаноб.
- عالي مرتبه** олирўтбэ — юқори мартабали, баланд даражали.
- عالي شان** олишан — 1) машҳур, донгдор, юқори мартабали; 2) жаноби олий!
- عالي فطرت** олифэтрат — мурувватли, ҳимматли, олижаноб; яхши фазилатли.
- عالي مقام** олимағом — олимақом, юқори мартабали.
- عالي مقدار** олимэғдор — 1) азиз, муҳтарам, ҳурматли, баланд даражали, юқори мансабли; 2) атоқли, талантли, кўзга кўринган; асл, қимматбаҳо.
- عالي نژاد** олинэжод — аслзода.
- عالم** омм — 1) умумий, оммавий,

- 2) оддий, одатдаги; 3) оммабоп;
4) омма, авом халқ; 5) грам.
~ **اسم*** турдош от.
- عامدا** омэдан — қасддан, атайин, жўрттага.
- عامر** омэр — обод, ишланган (ер ҳақида).
- عامل** омэл — 1) *кўплиги* **عمال** ўммо — агент; гумашта; 2) *кўплиги* **عوامل** фактор, омил.
- عامليت** омэлийат — (бирор ишда) мохирлик, эпчиллик, усталик, омиллик.
- عامه** оммэ — 1) ҳамма, тамом, бутун, барча; **مردم*** барча кишилар; 2) авом халқ.
- عامه فهم** оммэфаҳм — ҳамма тушунадиган, оммабоп.
- عامه فهمی** оммэфаҳми — оммабоплик.
- عامی** оми — 1) оммавий; 2) омий, саводсиз.
- عايد** ойэд — қайтувчи, қўлга кирувчи; **شدن** ~ қайтиб келмоқ, қўлга кирмоқ; (**کردن، ساختن**) ~ қўлга киритмоқ, фойда чиқармоқ.
- عايدات** **оёодот** — кирим, даромад; **خالص*** соф даромад; **غير خالص**** барча кирим; ялпи даромад.
- عايده** ойэдэ — 1) кирим, даромад, оборот; 2) солиқ, ўлпон; **ملك*** ер рентаси.
- عايدى** ойэди — даромад, фойда; иш ҳақи.
- عایق** ойэғ — 1) тўсқинлик қилувчи; 2) тўсқин, тўсиқ, ғов; 3) *тех.* изолятор, электр предохранитель.
- عایقه** ойэге *кўплиги* **عوايق** авойэғ ва **عوائق** авоэғ — тўсқин, тўсиқ, ғов, қаршилик.
- عائلوى** оэлави — онлавий.
- عائله** оэлэ — 1) оила; 2) хотин.
- عائله دار** оэлэдор — оиладор, оилали.
- عباد** эбод — **عبد** нинг кўплиги.
- عباد** ўбод — **عابد** нинг кўплиги.
- عبادات** эбодат — ибодат.
- عبارت** эборат — 1) ибора; жумла; **ديگر*** бошқача қилиб айтганда, бошқа сўз билан айтганда; 2) услуб, стил.
- عبارت ساز** эборатсоз — сафсатачи, гапсотар.
- عبارت سازى** эборатсози — маҳмадоналик, сафсатачилик, гапсотарлик.
- عبارتى** эборати — стилистик, услубий.
- عبث** абас — беҳуда, фойдасиз, бемаъни.
- عبد** абд — 1) *кўплиги* **عباد** эбод — банда; 2) *кўплиги* **عبيد** абид — қул; **البطن** ~ қорин бандаси
- عبده** абадэ — **عابد** нинг кўплиги.
- عبر** эбар — **عبرت** нинг кўплиги.
- عبرانى** эброни — 1) ёҳудий; 2) иброний тили.
- عبرت** эбрат *кўплиги* **عبر** эбар — намуна, ибрат, ўрнак.
- عبرى** эбри қ. **عبرانى**
- عبودين** ўбудийат — 1) бандалик; 2) тобелик.
- عبور** ўбур — ўтиш, кечиш, кечиб ўтиш; **ومرور** ~ қатнов, ҳаракат; **و مرور يکطرفه** бир томонли ҳаракат; **ريل** ~ рельс **էتقىзиш**; **کردن** ~ ўтмоқ; ўтказмоқ; кечиб ўтмоқ.
- عبورا** ўбуран — ўтиб кетаётиб, йўл-йўлакай.
- عبوسى** ўбус — бадқовоқ, баджаҳл.
- عبوسى** ўбуси — баджаҳллик, бадқовоқлик.
- عبيد** ўбэйд — қулбачча, қулча.
- عبيد** абид — **عبد** нинг кўплиги.
- عبير** абир — амбар; хушбўйлик.

- عتاب** этоб — таъна, маломат.
- عتيق** атиғ — эски, қадимги, антик.
- عتيقه** атиғэ — антиқа нарсалар.
- عتيقه شناس** атиғэшэнос — ўтмиш буюмларини яхши билувчи; антиквар.
- عتيقه شناسى** атиғэшэноси — ўтмиш буюмларини ўрганиш.
- عتيقه فروش** атиғэфўруш — қадимий ва ноёб нарсаларни сотувчи, антиквар.
- عثمانلو** ўсмонлу — усмонли турк.
- عجاز** эжоз — ажойиб, гўзал, мўъжиза.
- عجالت** ажолат қ. **عجله** ажалэ.
- عجائب** ажозэ ва **عجائب** ажойэб
- عجيبه** нинг кўплиги.
- عجائب خانه** ажозэбхонэ ва **عجائب خانه** ажойэбхонэ — музей.
- عجب** ажаб — 1) ажабланиш, ҳайратланиш; 2) ажойиб, ҳайрон қоладиган; 3) ажаб, ажойиб.
- عجب** ўжб — шуҳратпарастлик, манманлик, кеккайишлик.
- عجز** ажз — занфлик, ожизлик, нотаовонлик; **آوردن** ~ бўйин эгмоқ, бўйсунмоқ; **داشتن** ~ ожиз бўлмоқ.
- عجزه** ажазэ — **عاجز** нинг кўплиги.
- عجله** ажалэ ва **عجالت** ажолат — шошиш; **کردن** ~ шошмоқ, шошилмоқ, ҳовлиқмоқ.
- عجم** ажам **كۈپليگي** **اعجام** аъжом — 1) араб бўлмаган, эронли, форс; 2) эрон, форс.
- عجزه** ажузэ ва **عجوز** ажуз — 1) кампир; 2) жодугар; 3) *кўч.* чириган дунё.
- عجول** ажул — 1) шошма-шошар, ҳовлиқма; 2) эпчил, чаққон, моҳир.
- عجيب** ажиб — қизиқ.

- عجيبه** ажибэ **كۈپليگي** **عجائب** ажозэ ва **عجائب** — ажойэб — қизиқ нарса, ажойиб иш.
- عداد** эдод — 1) ҳисоб; 2) сон, миқдор; 3) категория, группа.
- عدالت** адолат — адолат.
- عدالت پرور** адолатпарвар — адолатпарвар, адолатли, одил.
- عدالت پروری** адолатпарвари — одиллик.
- عدالت گستر** адолатгўстар — адолатли, одил.
- عدالت گستری** адолатгўстари — одиллик.
- عداوت** адоват — душманлик, адоват; **ورزیدن (کردن)** ~ душманлик қилмоқ.
- عدد** адад **كۈپليگي** **اعداد** аъдод — адад, миқдор, сон.
- عدل** адл¹ — адолат.
- عدل** адл² — той, боғлам, пахта.
- عدل بندی** адлбанди — тойлаш, ўраш, жойлаш.
- عدليه** адлийэ — юстиция, адлия; *** وزارت** эск. адлия министрлиги.
- عدم** адам — йўқлик, ғойиблик-маслик, -сизлик; *** استفاده** ~ фойдаланмаслик; *** اجرا** ~ ижро этмаслик; *** مواقيت** ~ муваффақиятсизлик.
- عدو** адўв **كۈپليگي** **اعداء** аъдо — душман, ёв.
- عدوان** ўдвон — 1) душманлик, адоват; 2) адолатсизлик, зўрлик.
- عده** эдэ — 1) сон, миқдор; 2) ҳарбий отряд; қисм.
- عديل** адил — 1) тенг, бир хил; 2) тенгқур.
- عذاب** азоб — азоб; **دادن** ~ азоб бермоқ.
- عذار** ўзор — 1) юз; 2) юздаги тук.
- عذار** эзор — уят, ҳаё, номус, шармандалик.

- عذر** *ўзр кўплиги* **اعداد** **аъзор** — 1) кечирим, ўзр; 2) сабаб.
- عذرا** **азро** — 1) қиз; 2) ёр.
- عذرخواه** **ўзрхоҳ** — кечирим сўровчи, ўзр сўровчи.
- عذرخواهی** **ўзрхоҳи** — ўзр сўраш, кечирим сўраш; **کردن** ~ ўзр сўрамоқ, кечирим сўрамоқ.
- عدوبت** **ўзубат** — ширишлик, лаззат.
- عرايچی** **аробэчи** — аравакаш.
- عرايه** **аробэ** — арава; **توپ** ~ * пушка лафети; **جنگی** ~ * танк.
- عربی** **араби** — арабча; араб...-и(си).
- عربيات** **арабийот** — 1) араб адабиёти; араб филологияси; 2) девоннинг арабча қисми.
- عرش** **арш** — 1) тахт; 2) тепалик, платформа.
- عرشه** **аршэ** — 1) тепалик, баландлик; 2) **کشتی** ~ * кема палубаси.
- عرصه** **арсэ кўплиги** **عرصات** **арасот** — майдон, соҳа, жанг майдони; **وجود نهادن** ~ * **پا به** вужудга келмоқ, пайдо бўлмоқ.
- عرض** **арз**¹ — арз, илтимос, таклиф, тақдим; **وجود** ~ * пайдо бўлиш; **اندام کردن** ~ * бирор киши олдида ҳозир бўлмоқ, гавдаланмоқ; **به رسانیدن، رساندن** ~ **به** билдирмоқ, маълум қилмоқ.
- عرض** **арз**² — 1) кенглик, эн; **جنوبی** ~ геог. жанубий кенглик; **شمالی** ~ шимолий кенглик; 2) жараён, давом, давр, муддат; **دو** ~ * **در** ~ * **در** **سال** **икки йил ичида** (давомида).
- عرض** **араз** — 1) предмет ва воқеанинг ташқи кўриниши; 2) шакл; **وجوه** ~ шакл ва мазмун.
- عرض** **эрз** — обрў, шуҳрат, яхши арзан — энига.
- عرضا** **арзан** — энига.
- عرضه** **арзэ** — 1) баён қилиш, иф қилиш; **داشتن** ~ баён эттириш; ифода этмоқ, арз қилиш; 2) таклиф.
- عرعر** **аръар**¹ — эшакнинг ханграви.
- عرعر** **аръар**² — қора арча, совурча; тоғ сарви.
- عرف** **ўрф** — 1) дунёвий қонун (шариат)га, диний қонунга қарши қўйилган); 2) ҳакам суди, арбитраж; 3) одат, урф.
- عرفا** **ўрафо** — **عارف** нинг кўплиги.
- عرفا** **ўрфан** — гражданлик қонуни асосан, гражданлик қонуни йича.
- عرفان** **эрфон** — 1) мистика; **باقتن** фалсафа сотмоқ, билармон қилмоқ; 2) билим.
- عرق** **арағ** — 1) тер; **کردن** ~ тер қилмоқ; 2) арақ; **گوگرد** ~ гуг кислотаси.
- عرق** **эрғ кўплиги** **عروق** **ўруғ** — 1) томирлари; 2) илдиз; 3) ирқ.
- عروس** **арус** — келин.
- عروسك** **арусак** — қўғирчоқ.
- عروسی** **аруси** — никоҳ баъзи; **کردن** никоҳ тўйи қилмоқ.
- عروض** **аруз** — аруз.
- عریان** **ўрийон** — ялонғоч, қип-ялонғоч.
- عریانی** **ўрийони** — ялонғочлик, қип-ялонғочлик.
- عریض** **ариз** — кенг.
- عریضه** **аризэ кўплиги** **عرايض** **арои** ва **عرائض** **арозз** — илтимоснома, арзнома, ариза.
- عزا** **азо** — аза; **داشتن (گرفتن)** **داشتن** мотам қилмоқ, аза тутмоқ;

- عزاد** азодор — азадор.
- عزاداري** азодори — мотам тутиш, азадорлик.
- عزت** эззат — нззат, ҳурмат, буюклик, улуғлик.
- عزل** азл — бўшатиш, ишдан (мансабдан) четлантириш; **شدن** ~ бўшатишмоқ, мансабдан четлаштирилмоқ; **کردن** ~ бўшатишмоқ, ишдан четлаштирмоқ.
- عزلت** ўзлат — ёлғизлик, гўшанишинлик.
- عزم** азм — аҳд, мақсад, тилак, ният, азм; **کردن** ~ ният қилмоқ, қасд қилмоқ, азм қилмоқ.
- عزوبت** ўзубат — бўйдоқлик.
- عزیز** азиз **كۆپلугي** **اعزه** азэээ ва **اعزاز** эзоз — азиз, қимматли, ҳурматли.
- عزيمت** азимат **كۆپلугي** **عزاييم** азойэм ва **عزائم** азозэм — 1) жўнаш, йўлга чиқиш; **کردن** ~ жўнамоқ, йўлга тушмоқ; 2) тадбир, қилинган ташаббус.
- عساكر** асокэр **عسكر** нинг кўплиги.
- عسس** асас — тунги қоровул (соқчи).
- عسكر** аскар **كۆپلугي** **عساكر** ~ асокэр — жангчи солдат, аскар.
- عسل** асал — асал.
- عشاق** ўшшоғ — **عاشق** нинг кўплиги.
- عشائر** ашоэр ва **عشاير** ашойэр — **عشيره** нинг кўплиги.
- عشر** ашар — ўн.
- عشر** ўшр — ўндан бир, закот, солиқ.
- عشرت** эшрат — айш, ишрат, маишат.
- عشرية** ўшрийэ — тар. десятиная, ўндан бир (ҳосилнинг $\frac{1}{10}$ қисми ҳажмидаги солиқ).

- عشق** эшғ — ишқ.
- عشق باز** эшғбоз — хотинбоз, шилқим, бебош, саёқ.
- عشق بازی** эшғбози — ишқий можаро, хотин-қизларнинг кўнглини овлаб юриш; **کردن** ~ кўнгил овламоқ, ўйнашмоқ, севишмоқ.
- عشقيه** эшғийэ — ишқий шеър, лирика.
- عشوه** эшвэ — ишва, ноз.
- عصا** асо — ҳасса, таёқ, қўлтиқтаёқ.
- عصب** асаб **كۆپلугي** **اعصاب** аъсоб — нерв, асаб.
- عصباني** асабони — **شدن** ~ асабийланмоқ, жаҳли чиқмоқ, ғазабланмоқ.
- عصبانيت** асабонийат — 1) асабийлик; 2) ғазабланиш, аччиқланиш.
- عصر** аср **كۆپلугي** **اعصار** аъсор — аср, давр; **حجر جديد** ~ ** неолит даври; **حجر قديم** ~ ** палеолит даври; 2) аср (кечки пайт).
- عصمت** эсмаат — номус, иффат, айбсизлик.
- عصيان** ўсийон — 1) исён, қўзғолон; **لوای** ~ **افراشتن** исён байроғини кўтармоқ; 2) ғалаён, фитна; **فاشيستي** ~ * фашистик фитна; 3) гуноҳ, айб.
- عصير** асир — шира.
- عضو** ўзв **كۆپلугي** **اعضا** аъзо — аъзо, мучал;
- عبيد** ~** **بيوسته فرهنگستان علوم** Фанлар Академиясининг ҳақиқий аъзоси; **وابسته** ~** **فرهنگستان علوم** Фанлар Академиясининг муҳбир аъзоси.
- عضويت** ўзвийат — аъзолик.
- عطا** ато — ато, ҳадя.
- عطارد** аттор — аттор.
- عطارد** ўторэд — Меркурий (сайёра).
- عطاري** аттори — атир, бўёқ, аптека ёки майда баққолчилик моллари савдоси; атторлик.

- عطالت** атолат — 1) инерция; 2) ҳаракатсизлик, фаолиятсизлик, тўмтоқлик.
- عطر ياش** атрош — атрпуркагич.
- عطسه** ~ атсә — аксириш, чучкуриш; ~ **عطر دین (زدن)** аксирмоқ, чучкурмоқ.
- عطش** аташ — ташналик; **آوردن** ~ ташна қилмоқ.
- عطشان** атшон — ташна, чўллаган, сувсаган.
- عطش آور** аташовар — чўллатувчи, сувсатувчи, ташна қилувчи.
- عطف** атф — жалб; 1) **توجه** ~* диққатни жалб қилиш; 2) боғланиш, бирикиш, қўшилиш; 3) мойиллик; ~ **حرف** * *грам.* боғловчи.
- عطفه** атфә — бурилиш, айланиш.
- عطوف** атуф — меҳрибон, ширин сўз, севикли.
- عطوفت** атуфат — меҳрибонлик, ширин сўзлик.
- عطيه** атийә — совға, ҳадя.
- عظام** эзом¹ — **عظم** яинг кўплиги.
- عظام** эзом² — **عظيم** чинг кўплиги.
- عظم** азм *кўплиги* **عظام** эзом — суяк; **قنص** ~* кўкрак қафаси.
- عظمت** азамат — улуғворлик, буюклик.
- عظيم** азим *кўплиги* **عظام** эзом — улуғ, буюк, катта, азим.
- عفاف** афоф ёки **عفت** эффат — иффат; камтаринлик, уятчанлик.
- عفو** афв — кечириш, афв, амнистия; **عام (عمومي)** ~* ялпи амнистия.
- عقوشدنى** афвшўдани — кечирарли, узрли, кечириб бўладиган.
- عقوت** ўфунат — 1) чириш, бузилиш, сасиш; 2) *мед.* инфекция, юқтириш.
- عقوشدنى** афвнашўдани — кечириб бўлмайдиған.
- عقونى** ўфунни — 1) чирик, сассиқ, ирган; 2) юқумли, инфекция; ~ **ييمار يهای** * юқумли касалликлар.
- عقيف** афиф *муан.* **عقيفة** афифә — иффатли, маъсум.
- عقاب** эғоб ёки **عقوبت** ўғубат — жазасас.
- عقاب** ўғоб *кўплиги* **عقبان** эғбон; **اعقب** аъғуб — бургут.
- عقائد** ағоэд ва **عقايد** ағойэд — **قيده** нинг кўплиги
- عقب** ағаб — орқа томон, орқа, ке
- عقبان** эғбон **عقاب** ўғоб нинг кўплиг
- عقب نشين** ағабнәшин — чекинувчи, орқа қайтувчи.
- عقب نشينى** ағабнәшини — чекиниш, орқа қайтиш; **کردن** ~ чекинмоқ, оққага қайтмоқ.
- عقد** ағд — битим тузиш; 2) мажлис чақириш; 3) никоҳ, никоҳлаш
- عقد** ~* уйланмоқ, никоҳ аҳди тузмоқ.
- عقد** эғд *кўплиги* **عقود** ўғуд — мажон, шода, мунчоқ.
- عقدرو** эғдру — гулчамбар, гулчамбар шаклидаги нақш, безак.
- عقدہ** ўғдә *кўплиги* **عقد** ўғад — тугун тугиш.
- عقدى** ағди — донмий никоҳдаги хатин.
- عقرب** ағраб — 1) чиён; 2) ақраб (бурж).
- عقربك** ағрабак ва **عقربه** ағрабә — ми (соат ва бошқа нарсаларни стрелкаси); ~ **دقيقه** * мин стрелкаси; ~ **ساعت شمار** * со. стрелкаси.
- عقل** ағл *кўплиги* **عقول** ўғул — ақл
- عقلا** ~* соғлом ақл.
- عقلا** ағлан — оқилона, ақл билан.

- عقلا** ўғало — **عاقل** нинг кўплиги.
- عقل فروش** ағлфўруш — манман, мақтанчоқ.
- عقوبت** ўғубат — жазо; азоб, уқубат.
- عقود** ўғуд — **عقد** эғд — нинг кўплиги.
- عقول** ўғул **عقل** нинг кўплиги.
- عقیده** ағидэ **кўплиги** **عقائد** ағоэд ва **عقايد** ағойэд — 1) ақида, ишонч; 2) фикр, эътиқод; **اظهار کردن** ~ **اظهار** фикр билдирмоқ; **به من** ~ менимча, менинг фикримча.
- عقیده مند** ағидэманд — инонган, ишонган; **بودن** ~ фикрламоқ, ўйламоқ, фараз қилмоқ, фикрга эга бўлмоқ.
- عقیق** ағиғ — ақиқ.
- عقیقی** ағиғи — ақиқ ранг, қизил.
- عقیم** ағим **муан** **عقیمه** ағимэ — наслсиз, бепушт; ~ **زن*** туғмайди-ган хотин.
- عکاس** аккос — фотограф.
- عکاس خا** аккосхонэ — фотоателье.
- عکاسی** аккоси — 1) фотография; ~ **دوربین*** фотоаппарат; 2) фото олиш; ~ **هوایی*** самолётдан сурат олиш.
- عکس** акс — акс; 1) **صدا*** ~ акс-садо; 2) қарама-қаршилиқ, аксинча, баракс; 3) фотокарточка, фото **برداشتن** ~ расм (сурат)га олмоқ.
- عکس بردا** аксбардор — 1) суратчи, расм олувчи; 2) фотограф.
- عکس بردار** аксбардори — расмга олиш; **کردن** ~ расм (сурат)га олмоқ.
- عکس دار** аксдор — ~ **شمسنامه*** фото-расмли шахсий гувоҳнома.

- علاء** ало — 1) олий мансаб, олижаноблик; 2) тепа, баландлик; тепалиқ.
- علاج** элож — 1) даволаш; 2) дори; 3) илож, чора.
- علاج پذیر** эложпазир — даволаб бўлади-ган.
- علاج ناپذیر** эложнопазир — даволаб бўл-майди-ган, бедаво.
- علافی** аллоф — 1) хашакчи, пичан со-тувчи.
- علاقه** алоғэ¹ **кўплиги** **علائق** алоэғ ва **علاقیق** алойэғ — 1) манфаатдорлик, қизиқиш; мойиллик; **داشتن** ~ қизиқмоқ, манфаатдор бўлмоқ; 2) мулк, мол-мулк; 3) алоқа.
- علاقه** алоғэ² — уқа, заржияк; тасма.
- علاقه بند** алоғэбанд — уқачи, зардўз.
- علاقه دار** алоғэдор — 1) манфаатдор, қи-зиқувчи; 2) иштирокчи, қат-нашчи; 3) ер-мулк эгаси.
- علاقه داری** алоғэдори — манфаатдорлик.
- علاقه مند** алоғэманд — қизиқувчи, манфаатдор.
- علامت** аломат **кўплиги** **علامات** аломот, **علائم** алоэм ва **علايم** алойэм — белги, аломат, нишон.
- علامتچی** аломатчи — **харб.** сигналчи.
- علامه** алломэ — билағон, билимдон.
- علاوه** эловэ — қўшимча, илова; **کردن** ~ қўшмоқ, илова қилмоқ; **بر این** ~ бундан ташқари.
- علائق** алоэғ ва **علاقیق** алойэғ — **علاقه** нинг кўплиги.
- علايم** алойэм ва **علائم** алоэм **علامت** нинг кўплиги.
- علت** эллат **кўплиги** **علل** элал — 1) сабаб, баҳона, важ; 2) ка-саллик, бетоблик.
- علتی** элллати — 1) касал, нохуш, бе-

- тоб; 2) иллатли, нуқсонли, айбли.
- علف** алаф — 1) ўт, ўлан; **خشك** ~* пичан, хашак; **كتان** ~ зигирпоя, зигир; **هرزه** ~* бурган; бегона ўт; 2) ем-хашак.
- علف بر** алафбўр — жоди.
- علقير** алафчар — ўтлоқ, яйлов.
- علق** алаф кўплиги **اعلاق** аълоғ — зулук.
- علل** элал **علت** нинг кўплиги.
- علم** элм кўплиги **علوم** ўлум — илм, фан; **اخلاق** ~* этика; **آداب** ~* этикет, адаб қондалари; **ادب** ~* адабиётшунослик; **ادويه** ~* фармакалогия; **اصول** ~* методология; **اقتصاد** ~* снёсий иқтисод; экономика; **امراض** ~* патология; **تخطيط** ~* топография; **تعليم** ~* педагогика; **جبرو مقابله** ~* алгебра; **جراثة** ~* механика; **جمادات** ~* минералогия; **حيوانات** ~* зоология; **حساب** ~* арифметика; **رياضيه** ~* математика; **طبقات الارض** ~* геология; **طبيعي** ~* физика; табиатшунослик; **مرايا (مناظره)** ~* оптика; **منطق** ~* логика; **نباتات** ~* ботаника; **هندسه** ~* геометрия; **هيئت** ~* астрономия; **الابدان** ~* физиология; **الاجتماع** ~* социология; **الاجبار** ~* петрография; **الاديان** ~* теология, илоҳиёт; **الانساب** ~* генеалогия; **الجمال** ~* эстетика; **الحركات** ~* динамика;
- اللغات** ~ биология; **المساحه** лексикография; геодезия.
- علم** алам кўплиги **اعلام** аълум — байроқ, 2) белги, аломат; **سم** ~ грам. атоқли от; 3) танилг; машҳур; **شدن** ~ кўзга кўрмоқ, шуҳрат қозонмоқ, машҳ бўлмоқ.
- علماء** ўламо **عالم** олам ва **علم** нинг кўплиги.
- علمدار** аламдор — байроқдор.
- علم قلم** аламғалам — одд. муттаҳ; қаллоб, ярамас, доғули, фиргар, айёр.
- علم وفروش** элмфўруш — илмфуруш, майда каш, педант.
- علم فروشى** элмфўруши — илмфурушлик, майдакашлик.
- علميت** элмийат — билимдонлик, олийлик.
- علنا** аланан — очиқ, ойдин, ошкораваншан.
- علني** алани — 1) очиқ, ошкора, славий; **جلسه** * очиқ мажлис; 2) легал, қонуний, расмий.
- علميت** аланийат — 1) очиқлик, ойдонлик, ошкоралик, оммавийлик; 2) легаллик, қонунийлик, расмийлик.
- علو** ўлўв — 1) тепалик, балалик; 2) улўғлик, буюклик; **طب** ~* олий ҳиммат, мурув; **علوفه** ўлуфэ — 1) ем-хашак; **چارع** озиқ-овқат.
- علم** ўлум нинг кўплиги; **علم كشاورزي** ~* қишлоқ хўжалиқ фанлари.
- علوي** алави — 1) Али авлоди; 2) Агарафдори.
- علوي** алави — олий, жуда яхши, ағдаражали.

- عليا** *ʔliyo* — *муан. اعلا* ва *على* алуғ, олий.
- عليه** алоҳадэ — 1) алоҳида, айрим; 2) айрим ҳолатда.
- علي رغب** алорағм — хилоф равишда, аксига.
- عليم** алим қ. **عالم**
- عم** ам қ. **عمو**
- عمارت** эморат — иморат, қурилиш.
- عمال** ўммо — **عامل** нинг кўплиги.
- عمامه** аммомэ *кўплиги* **عمائم** амозэм ва **عماييم** амойэм — салла.
- عمدا** амдан — бирор мақсад билан, жўрттага, атайдан.
- عمده** ўмдэ — 1) асосий; 2) йирик; **مالك** * йирик ер эгаси, йирик мулкдор; 3) муҳим, асосий, моҳият.
- عمده فروشي** ўмдэфўруш — кўтара сотувчи.
- عمده فروشي** ўмдэфўруши — кўтара савдо; **کردن** ~ улгуржи савдо қилмоқ.
- عمدى** амди — қасддан қилинган, атайлаб қилинган, била туриб қилинган.
- عمر** ўмр — умр; **گذراندن** ~ умр ўтказмоқ.
- عمزاده** амзодэ қ. **عموزاده**
- عمق** ўмғ *кўплиги* **اعماق** аьмоғ — чуқурлик, теранлик.
- عمق پيما** ўмғпэймо — чуқурликни ўлчаш асбоби, лот.
- عمق پيمائى** ўмғпэймои — чуқурликни ўлчаш; **کردن** ~ чуқурликни ўлчамоқ.
- عم قزى** амғэзи — амакивачча, амакининг қизи.
- عمل** амал *кўплиги* **اعمال** аьмол — иш, ҳаракат, амал, муомала, практика; **جراحی** * *мед.* операция; **ضرب** * *мат.* кўпайтириш;
- به آمدن** ~ содир бўлмоқ, вужудга келмоқ; **آوردن** ~ амалга оширмоқ.
- عمال** амалан — аслда, ҳақиқатда.
- عمل گرد** амалгард — *мол.* оборот; муомала, айланиш; **بانك** ~ * банк операцияси.
- عملی** амали — 1) амалий, практик; **تعليمات** * амалий машғулот; 2) сунъий; **چشم** * сунъий кўз; 3) амалий равишда, практик равишда.
- عمليات** амалиёт — операция, ҳаракат; **جنگى** * ~ уруш ҳаракатлари.
- عمو** аму ва **عم** ам — амаки.
- عمود** амуд — 1) вертикал; перпендикуляр; 2) устун.
- عمودى** амуди — вертикал, перпендикуляр.
- عموديت** амудийат — перпендикулярлик, вертикаллик, тиккалик.
- عموزاده** амзодэ ва **عمزاده** амзодэ — амакивачча.
- عموم** ўмум — 1) барча, тамом; **اهالى** * ~ бутун аҳоли; 2) умумийлик, бирлик.
- عموما** ўмуман — умуман.
- عمومى** ўмуми — умумий, яли; **تارىخ** * ~ умумий тарих.
- عموميت** ўмумийат — 1) умумийлик; **دادن** ~ умумлаштирмоқ; **يافتن** ~ умумлашмоқ; 2) оммабонлик.
- عمه** аммэ — амма.
- عميا** ўмйо — кўр (аёл).
- عميق** амиғ — чуқур.
- عميل** амил *кўплик* **عمال** ўмало — 1) агент, вакил, воситачи; 2) харидор.
- عميم** амим — умумий, универсал.
- عنا** ано — 1) ҳорғинлик, чарчашлик; толиқиш; 2) толиқтиради-

ган оғир меҳнат; 3) қайғу, хасрат.

عنصر аносэр — **عنصر** нинг кўплиги.

عنان энон — жилов, тизгин.

عناوين ановин **عنوان** нинг кўплиги.

عنایت энэйат — иноят, ғамхўрлик, илтифот.

عنب энаб — узум.

عنب الثعلب энабў-с.саълаб бот. итузум.

عنبر амбар — анбар.

عندليب андалиб — булбул.

عنصر ўнсур **عنصر** кўплиги аносэр — элемент, унсур.

عنونه анъанэ — оғз. традиция, анъана.

عنف ўнф — қаттиққўллик, зўравонлик, дағаллик.

عنفوان ўнфўвон — гуллаб яшнаш; гуллаган вақт.

عنقريپ анқариб — тезда, яқинда.

عنكبوت анқабут — ўргимчак.

عنوان энвон, ўнвон — 1) сарлавҳа; ном, унвон; **کردن** ~ атамоқ, номламоқ; 2) адрес; 3) усул, йўл, тарз; **به مبادله** ~ * алмаштириш йўли билан.

عنود ануд — қайсар, ўжар, терс, қаттиқ.

عنيف аниф — зўравон, дағал, даргазаб.

عواجز авожэз **عاجز** нинг кўплиги.

عوارض аворэз — **عارضه** нинг кўплиги.

عواقب авоғэб — **عاقبت** нинг кўплиги.

عوامل аволэм оламнинг кўплиги.

عوام авом — авом, халқ.

عوام فريب авомфэриб — демагог (содда оммани лақиллатувчи киши).

عوام فریبی авомфэриби — демагогия.

عوامل авомэл ~ **عامل** нинг кўплиги; 2) органлар; 3) асбоблар, во-сита-лар.

عواید авойэд — **عایده** нинг кўплиги.

عوج аваж — қийиққлик, эгри-бугрилик.

عوج эваж — 1) ичқоралик; 2) бурд-сизлик, бебурдлик.

عود ўвд — қайталаниш; **مرض** ~ * касалликнинг қўзиши, қайтала-ниши; **کردن** ~ қайтарилмоқ; қайталамоқ, такрорланмоқ.

عودت ўвдат — қайтиш; **بوطن** ~ репатриация, (ҳарбий асирлар, гражд-ан асирлар, қочоқларни ўз ватанига қайтариш); **دادن** ~ қайтармоқ; **کردن** ~ қайтмоқ.

عوض аваз — 1) бадал, эваз; эквивалент; **دادن** ~ ўрнига бермоқ, товон тўламоқ; **شدن** ~ алмаштирилмоқ; **و بدل کردن** ~ алмаштирмоқ, бадал қилмоқ; ~ * **به** ~ * **در** ўрнига, бадал-лига, эвазига; 2) ҳарб. алмаштириш; қоровулни алмаштириш.

عوضا авазан — ўрнига, бадалига, эвазига.

عون ўвн — ёрдам, кўмак.

عهد аҳд 1) **عهد** кўплиги **عهد** ўҳуд — аҳд, шартнома; 2) аср, давр, замон.

عهدنامه аҳдномэ — шартнома, битим;

داستن **نقض** * битимни бузиш.

عهد ўҳдэ — мажбурият, уҳда; ~ **به** жавобгар (масъул) бўл-моқ; **گرفتن** ~ **به** ўз устига ол-моқ;

عهددار ўҳдэдор — жавобгар, масъул.

عهدداری ўҳдэдори — масъулик, жавоб-гарлик.

عهد ўҳуд — **عهد** нинг кўплиги.

عیادت эйодат — касал кўриш; **کردن** ~ касал кўрмоқ.

- عیار** аййор — айёр.
- عیال** айол — 1) оила, оилачилик; 2) аёл.
- عیалдар** айолдор ёки **عیالمنд** айолманд ва **عیالوار** айолвор — оиладор, аёлманд.
- عیан** айон — 1) ўз кўзи билан кўриш; **دیدن** ~ ўз кўзи билан кўрмоқ, ўз бошидан кечирмоқ; 2) аниқ равшан, яққол, аён; **شدن** ~ маълум бўлмоқ, аён бўлмоқ; **کردن** ~ маълум қилмоқ, аён қилмоқ.
- عیب** айб *кўплиги* **عیوب** ўйуб — камчилик, нуқсон, айб, иллат.
- عید** эйд, ид *кўплиги* **اعیاد** аъйод — байрам, ҳайит.
- عیسوی** исави — христиан.
- عیسویت** исавийат — христианлик.
- عیسوی مذهب** исавимазҳаб — христиан.
- عیسی** исо — Исо.
- عیш** айш — айш, ишрат, завқ, маза, ҳузур.
- عین** айн *кўплиги* **عیون** ўйун; **اعین** аъйўн ва **اعیان** аъйон — 1) кўз; 2) чашма, булоқ; **العیات** ~ ҳаёт булоғи; 3) моҳият, асл, айни; ~ **اسناد** ҳақиқий (асл) документ, ҳужжат, асл нусха; ~ * **در** * ~ **آنکه** туб ҳақиқат; **در** * ~ **حال** ҳудди ўша пайтда; айни вақтда, айни ҳолда.
- عینان** айнан — айнан.
- عیнак** айнак — кўзойнак; **زدن** ~ **گذاشتن** кўзойнак тақмоқ.
- عیнаکساز** айнаксоз — кўзойнаксоз.
- عیнаکسازی** айнаксози — кўзойнаксозлик.
- عیнаکی** айнаки — кўзойнак таққан; ~ **مار** * кўзойнакли илон, кобра.

- عینیت** эйнйят — 1) ўхшашлик, бирдайлик, бир хиллик; 2) объективлик.
- عیوب** ўйуб — **عیب** нинг кўплиги.
- عیون** ўйун — **عین** нинг кўплиги.

غ

- غ** гəйн — форс алифбосининг 22-ҳарфи, абжадда 1000 га тенг.
- غاب** гоб ёки **غابه** гобə — дарахтзор.
- غار** гор — гор.
- غارت** горат — талон-торож, горат; **کردن** ~ таламоқ, ўлжа қилиб олмоқ.
- غارتگر** горатгар — талончи.
- غارتگری** горатгари — талончилик.
- غارنگ** горанг — овсар, аҳмоқ.
- غاز** гəз¹ қ. **قاز**
- غاز** гəз² — момиқ.
- غازه** гəзə — юздаги қизиллик.
- غازی** гəзи *кўплиги* **غزات** гəзот — ғазотчи.
- غاصب** гəсəб — босқинчи, зўрлик билан қўлга олган.
- غافل** гəфəл — гəфил, бехабар.
- غالب** гəлəб — гəлиб.
- غالبا** гəлəбан — кўпинча.
- غالبانه** гəлəбонə — гəлибларча, гəлибона.
- غالبیت** гəлəбийат — гəлиблик, устунлик.
- غالی** гəли — 1) қийматли; 2) муболаға қилувчи.
- غالیدن** гəлидан — думала(т) моқ.
- غانم** гəнəм — ўлжа қилувчи; ғанимат билувчи.
- غایب** гəйəб — 1) ўзга, гəйиб; 2) *грам.* 3- шахс.

غايانه ғойэбонэ — ғойибона, орқадан.
غايات ғойат ёки **غايه** ғойэ — ғоят, сўнг.
غايه ғойэ қ. **غايات**
غائى ғои — сўнгги.
غبار ғўбор — чанг, тўзон.
غبغب ғабғаб — бақбақа.
غجك ғэжак — ғижжак.
غادر ғаддор — хоин, ғаддор.
غادر ғадр — хоинлик; **كردن** ~ хоинлик қилмоқ.
غده ғўддэ **كۇپليغي** **غده** ғўдад — бод, шнш.
غدا ғазо **كۇپليغي** **اغديه** ағзийэ — таом, овқат.
غرابت ғаробат — қизиклик, ажиблик.
غزاره ғарорэ ёки **غزغره** ғарғарэ — оғиз чайиш.
غرامت ғаромат — контрибуция, зарарни тўлаш.
غران ғўррон — бўкирувчи.
غرايب ғаройэб ёки **غرائب** ғарозэб — **غريبه** нинг кўплиги.
غريب ғарб — ғарб.
غريبا ғўрабо — **غريب** нинг кўплиги.
غربال ғарбол — ғалвир, элак; **كردن** ~ эламоқ.
غربت ғўрбат — мусофирлик.
غربتي ғўрбати — лўли.
غربي ғарби — 1) ғарбий; 2) ғарбли.
غرس ғарс — ўтқазниш (кўчат).
غرش ғўррэш — бўкириш.
غرض ғараз **كۇپليغي** **اغراض** ағроз — мақсад, ғараз.
غزغره ғарғарэ — ғарғара, оғиз чайиш.
غزغشه ғарғашэ — хархаша.
غرقى ғарғ — чўкиш, ғарқ.
غروب ғўруб — ботиш.

غورور ғўрур — мағрурлик, такаббурлик, кибрлилик.
غريب ғариб **كۇپليغي** **غربا** ғўрабо — 1) мусофир, ғариб; 2) қизик.
غريبه ғарибэ **كۇپليغي** **غرائب** ғарозэб ёки **غرايب** ғаройэб — қизик нарса, ажойиб иш.
غوريدان ғўрридан — бўкирмоқ.
غريق ғариг — чўкувчи.
غزا ғазо ёки **غزوه** ғазвэ **كۇپليغي** **غزوات** ғазавот — ғазот.
غزوات ғўзот — **غازى** нинг кўплиги.
غزال ғазол — кийик.
غزل ғазл — йигириш.
غزال ғазал **كۇپليغي** **غزليات** ғазалийот — ғазал.
غزوه ғазвэ қ. **غزا**
غشى ғэш — қалбаки.
غشى ғаш — беҳушлик, ҳушдан кетиш; **كردن** ~ ҳушдан кетмоқ.
غشاش ғашшош — қаллоб.
غصب ғасб — босқинчилик, ўзиники қилиб олиш.
غصه ғўссэ — ғусса.
غضب ғазаб — ғазаб.
غفلت ғафлат — ғафлат.
غفلة ғафлатан — тўсатдан.
غل ғўл **كۇپليغي** **اغلال** ағлол — кишан.
غل ғэл — думалаш; **غوردن** ≈ думаламоқ; **دادن** ~ думалатмоқ.
غلاظت ғалозат — йўғонлик, кўполлик.
غلاف ғэлоф — ғилоф.
غلام ғўлом **كۇپليغي** **غلمان** ғэлман — 1) оғз. йигит; 2) хизматкор; 3) қулбачча.
غلبه ғалабэ — ғалаба.
غلطان ғалтан қ. **غلطان**
غلتك ғалтак қ. **غلطاك**

غلتيدن

- غلتيدن** ғалтидан қ. **غلتيدن**
غلط ғалат *кўплиги اغلاط* ағлот — хато.
غلط ғалт — думалаш, айланиш;
زدن ~ думаламоқ, айланмоқ.
غلطان ғалтон — думаловчи, айланувчи.
غلطانيدن ғалтонида — думалатмоқ.
غلطاك ғалтак — ғалтак.
غلتيدن ғалтидан — думаламоқ, филдирамоқ.
غلظت ғэлзат — йўғонлик; қуюқлик.
غلمان гэлмон **غلام** нинг кўплиги.
غله ғаллэ — ғалла.
غليان ғалайон — қайнаш; ~ **درجه*** физ. қайнаш даражаси.
غليظ ғализ — 1) йўғон, қўпол; 2) баландпарвоз (сўз); 3) қуюқ.
غليظمو ғализму — баландпарвоз сўзларни гапирувчи.
غم ғам(м) *кўплиги غموم* ғумум — ғам.
غم خوار ғамхор — ғамхўр.
غمگين ғамгин — ғамгин.
غموم ғумум **غم** нинг кўплиги.
غمي ғами — ғамли.
غنا ғано — бойлик, фаровонлик.
غنچه ғунчэ — ғунча; **کردن (بستن)** ~ ғунчаламоқ.
غنائم ғаноэм ёки **غنایم** ғаноём нинг кўплиги;
غنيمت **غنمى** ~ *харбий ўлжалар.
غننى ғано қ. **غنا**
غنيمت ғанимат — 1) ўлжа; 2) ғанимат.
غواص ғаввос — ғаввос; водолаз.
غوج ғуч қ. **قوج**
غوره ғурэ — ғура.
غوزه ғузэ — 1) кўсак; 2) пилла.

- غوص** ғавс — шўнғиш.
غوطه ғутэ — чўмиш, шўнғиш;
خوردن ~ чўммоқ, шўнғимоқ;
دادن ~ шўнғитмоқ, ботирмоқ.
غوغا ғўво — ғавво.
غوك ғук — бақа, қурбақа.
غياب ғийоб — йўқлик, ғойблик;
من ~ **در** * менинг йўқлигимда, орқадан; ~ **حضورو** йўқлама.
غيابا ғийобан — орқадан.
غيب ғэйб *кўплиги غيوب* ғўйуб ёки **اغياب** ағйоб — яширинлик, ғойблик; сир.
غيبت ғэйбат — 1) ғийбат; 2) йўқлик, ғойблик.
غير ғэйр *кўплиги اغيار* ағйор — ўзга.
غيرت ғэйрат — 1) ғайрат; 2) ғайирлик.
غير ғэйр¹ — ва бошқалар.
غيره ғэйр² — ёт, нотаниш.
غيت ғэйз — аччиғ, ғазаб.
غيوب ғўйуб **غيب** чинг кўплиги.
غيور ғайур — 1) ғайратли, тиришқоқ, серғайрат, жонбоз; 2) рашкли.

ف

- ف** фэ — форс алифбосининг 23-ҳарфи; абжадда 80 га тенг.
فابريك фобрик — фабрика.
فاتح фотэх — 1) очувчи; 2) фатх этувчи.
فاتحه фотэхэ — 1) очилиш, бошланиш; 2) фотиҳа.
فاتن фотэн — 1) мафтун қилувчи; 2) фитна солувчи.

- فاجر** фожэр — бузуқ, ярамас.
فاجع фожэ — фожияли.
فاجعه фожээ — 1) фожиа; 2) трагедия.
فاحش фоҳэш — бепарда, беадаб.
فاحشه фоҳэшэ *кўплиги* **فواحش** фаво-
хэш фоҳиша.
فاخر фохэр — фахрли.
فار фор — 1) фара; 2) маяк.
فارس форэс *кўплиги* **فوارس** фаворэс — суворий.
فارسی форси — форсча.
فارسىيات форсийот — форс филологияси.
فارغ форэг — бўш, фориг.
فارق форэг — фарқловчи.
فاروس форус — маяк.
فاروق форуғ — зийрак, фарқига бо-
рувчи.
قاره форэ — сичқон.
قاز фож ва **قازه** фожэ — эснаш;
كشيدان ~ эснамоқ.
قازيدان фожидан — эснамоқ.
قاسد фосэд — чурук, бузуқ.
قاسق фосэғ — бузуқ, фискқчи.
قاش шош — шош.
فاشيزم шошизм ёки **فاشييسم** шошисм —
фашизм.
فاشيست шошист — фашист.
فاشيستى шошисти — фашистик.
فاصل фосэл — бўлувчи, ажратувчи.
فاصله фосэлэ — оралик, интервал.
فاضل фозэл — 1) ортиқ; 2) *кўплиги*
فضلا фўзало — фозил, олим.
فاعل фозэл — 1) ҳаракат қилувчи;
2) *грам.* эга; субъект; ~ **اسم** *
ҳозирги замон сифатдоши.
فاعد фогэд — маҳрум; **شك** ~ йў-
қотмоқ, ажралмоқ.
قائه фогэ — камбағаллик, муҳтож-
лик.
- فاكولته** фокултэ — факультет.
فاكهه фокэхэ *кўплиги* **فواكه** фавокэхэ
мева.
فال фол — фол.
فالبين фолбин — фолбин.
فاميل фомил — фамилия, оила.
فانوس фонус — фонус.
فانه фонэ — пона.
فائده фоедэ ёки **فايده** фойэдэ *кўплиги*
فوائد фавоэд ёки **فايد** фавойэд-
фойда; **بئشيشان** фойда келти
моқ; **بردن** ~ фойдаланмоқ
داشتن ~ фойдали бўлмоқ.
فائق фозғ ёки **فايق** фойғэ — усту
юқори, ғолиб.
فائدان фўтодан, фэтодан қ. **افتادن**
فاتان фаттон — фитначи; маҳли
этувчи; ~ **چشمان** * мафтун
этувчи кўзлар.
فتح фатҳ *кўплиги* **فتوح** фугух —
1) фатҳ, ғалаба; 2) очиш.
فتعه фатхэ — фатҳа, забар.
فتنه фэтнэ *кўплиги* **فتن** фэтан —
фитна.
فتوا фатво қ. **فتوى**
فتوت фўтўват — 1) йигитлик, мар
лик; 2) олижаноблик, саҳи
лик.
فتوح фўтух **فتح** нинг *кўплиги*.
فتور фўтур — хориш, толиш
فتوره фатурэ — газмол.
فتوى фатво ёки **فتوا** фатво — фатв
(шариатга асосланган қарор).
فجور фўжур — бузуқлик, фужур.
فجيع фажи — фожияли.
فحاشى фаҳшош — сўкагон, оғзи шалок
فخر фахр — фахр.
فخري фахри — фахрий.
فخريدان фахмидан — пахта тозаламоқ.

- فەدو** фэдо — фидо.
فەداکار фэдокор — фидокор.
فەدэрәтиф фэдэрәтиф — федератив.
فەдәрәсийун фэдәрәсийун — федерация.
فەдийە федийэ — хун, хун баҳәси.
فەر фар(р)¹ — жило.
فەر фарр² — қочиш.
فەра фаро; **رەسیدن** ~ етиб олмоқ;
فەра фарох — кенг.
فەрах фэрахтан қ. **افراختن**
فەрахдәл фэрахдәл — кенг кўнгилли, бо-
 тир.
فەрохрӯ фэрохрӯ — қўли очиқ.
فەрохру фэрохру — очиқ юзли.
فەрохондан фэрохондан — чақириб олмоқ.
فەрохи фэрохи — кенглик, кенгчилик.
فەرар фэрар — қочиш; **گردن** ~ қочмоқ.
фэрар фэрар — қочоқ.
фэрәз фэрәз — уст, тепа, баландлик.
фэрәзи фэрәзи — баландлик.
фэрәсат фэрәсат — фаросат.
фәрәст фәрәст — чавандозлик.
фәроғат фәроғат — бўш вақт; фәроғат.
фәроғ фәроғ — айрилик.
фәромуш фәромуш — унуттиш; **گردن** ~
 унутмоқ.
фәромушидан фәромушидан — унутмоқ.
фәромин фәромин **فرمان** нинг кўпли-
 ги.
фәронсави фәронсави — француз.
фәровон фәровон — мўл, фәровон.
фәравони фәравони — мўлчилик, фәро-
 вонлик.
фәроҳам фәроҳам; **آوردن** ~ тўпламоқ;
شیدن ~ тўпланмоқ.
фәрбәх фәрбәх — семиз, бўрдоқни.
фәржом фәржом — якун, натижа.
- فەرәх** фәраҳ — шодлик.
фәррӯх фәррӯх — 1) нуроний; 2) бахт-
 ли.
фәрхүндәги фәрхүндәги — бахтиёрлик.
фәрд фәрд **кўплиги** **افراد** афрод —
 шахс; 2) ёлғиз, тоқ; 3) бир
 байт.
фәрдо фәрдо — эрта, эртага.
фәрдӯвс фәрдӯвс — жаннат боғи.
фәрзәнәги фәрзәнәги — донолик.
фәрзәнә фәрзәнә — доно.
фәрзанд фәрзанд — фарзанд.
фәрзанди фәрзанди — фарзандлик.
фәрзин фәрзин — фарзин.
фәрас **кўплиги** **افراس** афрос —
 от.
фўрс — форсча; **قديم** ~ *қадим-
 мий форс тили.
фәрсә фәрсә қ. **فرسوون**
фәрәстодан фәрәстодан — ҳ. з. нег. **فرست**
 фәрәст — юбормоқ, жўнатмоқ.
фәрастук фәрастук — қалдирғоч.
фәрсәх фәрсәх **فرستگ** фәрсанг —
 фәрсанг, тош (6—7 км).
фәрсудан фәрсудан ҳ. з. нег. **فرسا** фәрсо
 ва **فرساي** фәрсой — 1) нура(т)
 моқ; 2) эскир(т)моқ; 3) толиқ
 (тир)моқ.
фәрш фәрш — 1) полос; 2) ёзиш;
 3) жиҳозлаш.
фәрәштә фәрәштә — фәришта.
фүрсат фүрсат — фурсат.
фәрз **кўплиги** **فروض** фүрүз —
 1) фәраз; 2) фәраз.
фәрза фәрзан — фәраз қилиб, фәраз
 қиллайлик.
фәрзийә фәрзийә — фәраз, фәразия.
фәр **кўплиги** **فروع** фүрү —
 тармоқ, шохобча.
фәр фәр — иккинчи даражали,
 асосий бўлмаган.

- فرق** фарғ—1) фарқ; **دادن (نهادن)** ~ фарқламоқ, айирмоқ; 2) бош тепаси; 3) фарқ (соч).
فرقت фўрғат — айрилиқ.
فرقه фэргэ *кўплиги* **فرق** фэрағ — тўда, фирқа.
فرقه بندى фэргэбанди — фирқаланиш.
فرم фўрм — форма (кийим).
فرم фэрм — ферма; **دام پرورى** ~ * чорвадорлик фермаси.
فرما фармо қ. **فرمودن**
فرمان фармон *кўплиги* **فارمىن** фаро-мин — буйруқ, фармон; **بردن** ~ бўйсунмоқ.
فرمان بر фармонбар — фармон ташувчи.
فرمانبردار фармонбардор — бўйсунувчи.
فرماندار фармондор — ҳоким.
فرمانده фармондэх — қўмондон.
فرماي фармой қ. **فرمودن**
فرمايشى фармойэш — фармойиш, буюриш, заказ.
فرمادن фармудан қ. з. нег. **فرما** фар-мо ва **فرماي** фармой — букормоқ, фармон бермоқ.
فرنگ фаранг — фаранг, европа.
فرنگى фаранги — европали.
فرنگى مآب фарангимаоб — европалашган.
فرو фуру ёки **فروود** фўрууд — пастга; **آملدن** ~ тушмоқ;
فروختن фўрухтан¹ қ. **افروختن**
فروختن фўрухтан² қ. з. нег. **فروش** фўруш — сотмоқ.
فروود фўрууд қ. **فرو**
فروودگاه фўруудгоҳ — 1) аэродром; 2) аэропорт.
فرووردين фарвардин — эрон шамсия йилнинг 1-ойи (21 март—20 апрель).
فروز фўруз, фэруз — 1) қ. **فروختن** 2) ярқираш.
فروش фўруш — 1) қ. **فروختن** 2) сотиш.
فروشنده фўрушандэ — сотувчи.
فروض фўруз **فروضى** нинг кўплиги.
فروع фўру **فروع** нинг кўплиги.
فروغ фўруғ — равшанлик, нур.
فرومانده фўрумандэ — 1) хорғин; 2) муҳтож, оғир аҳволга тушган.
فرومايه фўрумойэ — разил, таги паст.
فرهنگ фарҳанг—1) маориф; ~ **وزرات** маориф министрлиги; 2) луғат.
فرهنگستان фарҳангестон — академия.
فرهنگ نامه фарҳангомэ — қомус, энциклопедия.
فرهنگى фарҳанги—1) маданий; 2) маориф ходими.
فرهيتن фарҳитан қ. з. нег. **فرهيز** фарҳиз — тарбияламоқ, билимдоқилмоқ.
فرياد фарйод — фарёд.
فريادخواه фарйодхоҳ — ёрдам сўровчи.
فريادرس фарйодрас — 1) ёрдамчи; 2) ҳимоячи.
فريادى фарйоди — шикоятчи.
فريب фэриб — 1) қ. **فريختن** 2) фире алданиш.
فريبيدن фэрибидан қ. **فريختن**
فريد фарид — ягона, якка, мислсиз.
فريقتن фэрифтан ёки **فريب** фэрибидан қ. з. нег. **فريب** фэриб — алдамоқ.
فزا фэзо қ. **افزودن**
فزودن фўзудан қ. **افزودن**
فساد фасод — бузуқлик; фасод.
فساق фўссоғ — **فاسقى** нинг кўплиги.
فسان фасон — қайроқ (тош).
فسفسس фэсфэс¹ — пичир-пичир.
فسفسس фэсфэс²; **کردن** ~ ивирсимоқ.
فسفور фўсфур — фосфор.

- فسق** фәсф — бузуқлик, фисқ.
- فشار** фәшор — 1) қ. **فشاردن** 2) бо-
сим.
- فشاردن** фәшордан ёки **فشاردن** фәшүр-
дан қ. з. нег. **فشار** фәшор —
босмоқ, эзмоқ, сиқмоқ.
- فشارسنج** фәшорсанж — манометр.
- فشاردن** фәшурдан қ. **فشاردن**
- فشارشك** фәшфәшак ёки **فشارشك** фәшфә-
шә — мушак, ракета.
- فشارنگ** фәшанг — патрон.
- فشارگان** фәшангдон — ўқдон, патрон-
тош.
- فصاحت** фасоҳат — чечанлик.
- فصحا** фусаҳо **فصيح** нинг кўплиги.
- فصل** фасл **كۆپلىگى** **فصول** фўсул —
фасл.
- فصول** фўсул **فصل** нинг кўплиги.
- فصيح** фасих **كۆپلىگى** **فصحا** фўсаҳо —
чечан, фасих.
- فضا** фазо — фазо, очиқлик; **كېهان** *
космик бўшлиқ (фазо), космос.
- فضاييها** фазопэймо қ. **فضائورد**
- فضاشناس** фазошәнос — космосни ўрганув-
чи (мутахассис).
- فضانورد** фазонавард — 1) космонавт;
2) космик (аппарат); * **ئىشقىيىنه** *
космик кема.
- فضل** фазл — устунлик, фазилат.
- فضلا** фўзало **فاضل** нинг кўплиги.
- فضه** фәззә — кумуш.
- فضيلت** фазилат — устунлик, ортиқлик,
фазилат.
- فطانت** фатонат — онглилик, гидрокли-
лик.
- فطرت** фәтрат ва **فطره** фәтрә — табнат,
характер.
- فطرة** фәтратан — табиятан.
- فطن** фатән ва **فطين** фатин — онгли,
уқувли.

- فطوره** фатурә — мануфактура.
- فطير** фатир — оширилмаган (нон,
хамир).
- فطين** фатин қ. **فطن**
- فعال** фаол — фаол.
- فعاليت** фаолият — 1) фаолият; 2) фа-
оллик.
- فعل** фәъл **كۆپلىگى** **افعال** афьол —
1) ҳаракат; 2) *грам.* фәъл.
- فعال** фәълан — 1) ҳозир, ҳозирда;
2) *оғз.* ҳозирча хайр.
- فعلگى** фаалаги — чоракорлик.
- فعله** фәълә — мардикор.
- فعلى** фәъли — ҳозирги.
- فغان** фәғон — фиғон.
- فغار** фағор — умуртқа.
- فغارت** фағорат — фақирлик.
- فغادان** фўғдон — йўқлик, йўқотиш,
етишмаслик.
- فغر** фағр — камбағаллик.
- فغرا** фўғаро **فقير** нинг кўплиги.
- فقط** фағат — фақат.
- فقه** фәғх — фикх (ислом қонуншу-
нослиги).
- فقها** фўғаҳо **فقيه** нинг кўплиги.
- فقير** фағир **كۆپلىگى** **فقرا** фўғаро —
фақир.
- فقيه** фағих **كۆپلىگى** **فقها** фўғаҳо —
факих (шариатшунос).
- فك** факк¹ **كۆپلىگى** **فكوك** фўкук —
жағ.
- فك** факк²: **اضافت** * *грам.* изофа
қўшимчасининг тушиб қолиши.
- فكر** фәкр **كۆپلىگى** **افكار** афкор —
фикр; **كردن** ~ ўйламоқ.
- فكرت** фәкрат — ўйлаш, фикрлаш.
- فكل** фўкўл — 1) галстук; 2) тақи-
ладиган ёқа.
- فكلى** фўкўли — европача кийинади-
ган, олифта.

فكار фəгор ва **افكار** афгор — 1) оғз. ярали, ярадор; 2) ғамгин.
فلات фəлот — баланд текислик.
فلاكت фалокат — фалокат.
فلان фўлон — фалон, фалончи.
فلاج фалаж — фалаж.
فلز фəлəз *кўплиги* **فلزات** фəлəз-зот — металл.
فلز ساز фəлəзсоз — металлчи, металлург.
فلز سازى фəлəзсози — металлургия.
فلسفه фалсафə — фалсафа.
فلقل фəлфəл — қалампир.
فلاك фалак *кўплиги* **افلاك** афлок — фалак.
فلكى фалаки — 1) астрономик; 2) фалакка оид.
فن фанн *кўплиги* **فنون** фўнун — 1) фан; 2) ҳунар, техника.
فنا фано — йўқлик, ҳалокат, фонийлик.
فنىر фанар — пружина, рессора.
فنون фўнун **فن** нинг кўплиги.
فنى фанний — 1) фанний; 2) техникавий.
فواره фавворə — фонтан.
فوايه фавоэд ёки **فوايك** фавойэд **فايده** нинг кўплиги.
قوت фўвт — ўлиш.
فوتبال футбол — футбол; ~ **فوتبول** футбол командаси.
فوتو фўту — фотография.
فوج фўвж *кўплиги* **افواج** афвож — тўда.
فور фўвр — шошилиш, тезлик.
فورا фўвран — дарров, тезда.
فورى фўври — шошилиш; ~ **تلگرام** шошилиш (срочная) телеграмма.
فوربه фəврйə — февраль.
فوق фўвф — уст, юқори.
فوق العاده фўвфуьодə — фавқулодда.

فوقانى фўвғони — юқоридаги, юқори.
فولاد фулод қ. **بولاد**
فهرست фəхрəст — рўйхат, кўрсаткич, каталог.
فهم фаҳм — тушуниш, фаҳм.
فهماندىن фаҳмондон — тушунтирмоқ.
فهميدان фаҳмидан — тушунмоқ.
فى الجملة филжўмлə — қисқаси, демак.
فى الحال филҳол — дарров, ўша заҳоти.
فيروز фируз қ. **بيروز**
فيزيك физик — физика.
فيزيولوژى физиулужи — Физиология.
فيمصل фəйсал — ҳал; қарор; **يافتن** ~ ҳал бўлмоқ; **دادن** ~ ҳал этмоқ, ечмоқ.
فيضى фəйз *кўплиги* **فيوض** 1) фаровонлик; 2) шафқат, сахийлик; 3) фойда; 4) фəйз.
فيل фил қ. **پيل**
فيلسوف фəйласуф — файласуф.
فيلم филм — фильм; **گويا** * овозли фильм.
فيلم بردار филмбардор — кинооператор.
فين фин — манқаланиш; **کردن** ~ миширмоқ.
فتودال фəудол — феодал.
فتوداليسم фəудолисм ёки **فتواليزم** фəудолизм — феодализм.
فيوز фийуз — электр предохранители, пробка.

ق

ق qоf — форс алифбосининг 24-ҳарфи; абжадда 100 га тенг.
قابل qобəл: 1) қобилиятли; 2) бажариладиган; **اجرا** ~ *
احترام ~ * ҳурмат қилса бўладиган;

توجه *аҳамият берса бўлади-
ган

قابله ғобэлэ — доя.

قابليت ғобэлийат — қобилият.

قاتل ғотэл *кўплиги* **قتال** ғуттол — қотил.

قاچاق ғочоғ — контрабанда.

قاچاقچى ғочоғчи — контрабандист.

قادر ғодэр — қудратли, қодир.

قارى ғори — 1) ўқувчи, (китоб);
2) қори.

قاز ғоз — ғоз.

قاصد ғосэд — 1) хабарчи; 2) қасд қилувчи.

قاصدا ғосэддан — қасддан.

قاصر ғосэр — қусурли, етишимовчи, ожиз

قاضى ғози *кўплиги* **قضاة** ва **قضاة** ғўзот — судья, қози.

فاطر ғотэр — хачир.

قاطع ғотэ — қатъий.

قاعده ғоэдэ *кўплиги* **قواعد** ғавоэд — қоида.

قافله ғофэлэ *кўплиги* **قوافل** ғавофэл — карвон.

قافيه ғофийэ *кўплиги* **قوافى** ғавофи — қофия.

قاق ғоғ — қоғ, қоғтан.

قالب ғолэб — 1) қолип; 2) жусса.

قالي ғоли — гилам.

قالىچە ғоличэ — гиламча.

قامت ғомат — қолат.

قاموس ғомус — 1) луғат; 2) океан.

قانون ғонун *кўплиги* **قوانين** ғавонин — қонун.

قانونى ғонуни — қонуний.

قانونىيەت ғонунийат — қонуният.

قاه ғоҳ-ғоҳ — қаҳ-қаҳ; **زدن** ~ қаҳ-қаҳа урмоқ.

قايق ғойғэ — қайиқ.

قاتل ғозл: **بودن (شدن)** ~ маъқулламоқ, тан олмоқ.

قائم ғоэм ёки **قايم** ғойэм — турувчи, тик; мустақкам.

قائم مقام ғоэммағом — ўринбосар, вази-фа ўтовчи

قباحت ғабохат — қабиҳлик, уятсизлик.

قبائح ғабозэх ёки **قبايح** ғабойэх —нинг **قبائح** ғабойэх *кўплиги*.

قبائل ғабозэл ёки **قبائل** ғабойэл —нинг **قبيله** ғабойэл *кўплиги*.

قبر ғабр *кўплиги* **قبور** ғўбур — қабр, гўр.

قبرستان ғабрэстон — гўристон.

قبض ғабз — 1) олиш; 2) тилхат; 3) мед. ич қотиш.

قبيل ғабл — олд, олдин; ~ **از اين** бундан олдин, бунгача.

قبل ғэбал—томон, ёқ; **از ~ جاگم خرا** аз ~ Хуросон ҳоқими номидан.

قبلى ғабли — бурунги, илк, дастлабки.

قبور ғўбур *кўплиги* **قبور** ғабул — қабул.

قبول ғабулондан — қабул қилдирмақ.

قبولاندن ғўббэ — қубба.

قبه ғабих — қабиҳ.

قبیح ғабихэ—қабиҳ нарса, қабиҳ иш.

قبيل ғабил — хил, ўхшаш, каби.

قبيله ғабилэ *кўплиги* **قبائل** ғабойэл — ёки **قبائل** ғабозэл — қабила.

قتل ғатл — ўлдириш, қатл.

تخط ғахт — қахатчилик.

قد ғадд — қад, қолат.

قادر ғадр — қадар-ча; ~ **آن** унча; ~ **چه** қанча?

قدر ғадар *кўплиги* **اقدار** ғадор — тақдир.

قدرت ғўдрат — қудрат.

- قەدىغىن** ва **غەدىغىن** гадаған — таъқиқланган; **كردن** ~ таъқиқламоқ.
- قەدم** гадам **كۆپلىگى** **اقدام** ағдом — қадам.
- قەدما** гўдамо — 1) **قەدىم** нинг кўплиги; 2) бурунгилар.
- قەдум** гўдум — келнш.
- قەدىر** гадир — қадрли, қудратли.
- قەدىم** гадим **كۆپلىگى** **قەدما** гўдамо — бурунги, қадимги, қадим.
- قەрайт** фаробат — яқинлик, қардошлик.
- قەراد** фарор — 1) тиниш, турғунлик; 2) қарор.
- قەرادод** фарордод — битим.
- قەрағичى** фароғчи — қўриқчи.
- قەراғул** фароғул ёки **قەراғул** — қорақул.
- قەран** гўрьон — қурьон.
- قەраат** фароат — ўқиш, қироат.
- قەраат خانە** фароатхонэ — қироатхона.
- قەرائىچ** фароэҳ ёки **قەرائىچ** фаройэҳ **قەريغە** нинг кўплиги.
- قەرب** гўрб — яқинлик.
- قەربان** гўрбон — қурбон.
- قەربت** гўрбат — яқинлик, қардошлик.
- قەрв** гўрс **كۆپلىگى** **اقراضى** ағрос — дўнғалак, таблетка; гардиш; **خوشىيد** ~ * қуёш гардиши.
- قەرضى** фарз ёки **قەرضە** фарзэ **كۆپلىگى** **قەروضى** гўруз — қарз.
- قەرضى ھەندە** фарздэҳандэ — қарз берган киши, кредитор.
- قەرضى دار** фарздор — қарздор, дебитор.
- قەرضە** фарзэ — 1) қ. **قەرضى** 2) заём.
- قەرعە** гўрьэ — қурьэ.
- قەرمэ** гэрмэз — қизил.
- قەرن** фарн¹ **كۆپلىگى** **قەرون** гўрун — аср.
- قەرن** фарн² **كۆپلىگى** **قەرون** гўрун ик-
- килиги **قەرنين** фарнэйн — шмугиз.
- قەرنين** фарнэйн **قەرن** 2 нинг иккили
- قەروض** гўруз — **قەرض** нинг кўпли
- قەرون** гўрун — **قەرن** аинг кўплиг
- قەره گل** гарагўл қ. **قەراگل**
- قەريب** фариб — яқин, қариндош.
- قەريغە** фарихэ **كۆپلىگى** **قەرائىچ** фарсёки **قەرائىچ** фаройэҳ — истеод, талант.
- قەرين** фарин **كۆپلىگى** **اقران** ағрон яқин, суҳбатдош.
- قەرينە** фаринэ — 1) ўхшашлик; 2) кт текст; 3) белги, исбот.
- قەزاق** фазоғ — қозоқ.
- قەسىم** фасам — қасам, қасамёд.
- قەسىم** фəсм **كۆپلىگى** **اقسام** ағсам қисм, бўлак.
- قەسىма** фəсман — қисман.
- قەسىمت** фəсмат — 1) бўлак; 2) қисм; 3) ҳарб. қисм.
- قەشىنگ** фашанг — чиройли.
- قەصاب** фəссоб — қəссоб.
- قەصاص** фəссос — қəссос; **كردن** қəссос омоқ, ўч олмақ.
- قەصاصد** фəссоед ёки **قەصاصيد** фəссойёд нинг кўплиги.
- قەсас** фəсд — қəсд.
- قەсасدا** фəсдан — қəсддан.
- قەсас** фəср¹ **كۆپلىگى** **قەсасور** гўсур-қəср.
- قەсас** фəср² **كۆپلىگى** **قەсасور** гўсур-қиқартриш; **شدن** ~ қисқармоқ; **كردن** ~ қисқартмоқ.
- قەсас** фəсас **قەсە** нинг кўплигн.
- قەсасور** гўсур **قەсас** нинг кўплигн.
- قەсە** фəссэ **كۆپلىگى** **قەсас** фəсас ҳикоя, қисса.

- قصيده** қасида **كُڤليگي** **قصائد** қасоэд
قصايد ёки қасойэд — қасида.
- قصير** қасир — қисқа.
- قضا** қазо — 1) қазо; 2) ҳодиса.
- قضات** ва **قضاة** гўззот **قاضى** нинг
кўплиги.
- قضاوت** қазоват — 1) қозилик; 2) ҳукм,
фикр билдириш.
- قضايا** қазойо **قصيه** нинг кўплиги.
- قصيه** қазийэ **كُڤليگي** **قضايا** қазойо —
1) ҳодиса; 2) масала.
- قطار** қатор — 1) поезд; 2) карвон.
- قطب** гўтб **كُڤليگي** **اقطاب** ағтоб —
қутб.
- قطب نهم** гўтбнэмо — компас.
- قطره** қатрэ — томчи, қатра;
- قطع** қатъ—1) кесиш **سياسى** **
دروابط дипломатик алоқаларни узиш.
- قطعا** қатъан — кескин равишда.
- قطع نامه** қатъномэ — резолюция, қарор.
- قطعه** қатъэ — 1) бўлак; 2) қитъа.
- قطعي** қатъи — кескин, қатъий.
- قعر** қатър — туб, таг, қатър.
- قفا** қатфо — 1) гардан; 2) орқа;
- او ميكو** ~ **در** * унинг орқасидан
гапиради.
- قفص** ёки **قفصى** қатфас — қафас.
- قفسه** қатфасэ — жавон, этажерка.
- قفص** қатфас қ. **قفص**
- قفل** гўфл — қулф; **زندن (کردن)**
қулфламоқ.
- قلاپ** қаллоб — қаллоб.
- قلاپ** гўллоб — чангак.
- قلب** қалб¹ — 1) юрак; 2) марказ.
- قلب** қалб² — қалбаки, сохта, ўзгар-
ган.
- قلبا** қалбан — юракдан.
- قلبه** гўлбэ ёки **قلوه** гўлвэ — буйрак.
- قلت** галлат — камлик, етишмовчи-
лик; **خون** * камқонлик.
- قلعه** гальэ — қалъа.
- قلم** қалам **كُڤليگي** **اقلام** ағлам —
ручка, қалам.
- قلمداد** қаламдод — рўйхатлаш; тав-
сиф.
- قلوب** гўлуб **قلب** нинг кўплиги.
- قلوه** гальвэ қ. **قلبه**
- قله** гўллэ **كُڤليگي** **قلل** гўлал —
қулла (тоғ тепаси) чўққи.
- قليان** қайон — чилим.
- قليل** қалил — оз.
- قمار** гўмор — қимор.
- قمر** қамар — ой.
- قمر به** қамарийэ: **سنه** * қамария
йили (ой йили).
- قناد** қаннод — қандолатчи, кондитер.
- قناره** қаннорэ — қанора (гўшт осадиган
илгакли тахта).
- قناوت** қаноат — қаноат.
- قند** қанд—1) қанд; 2) **مرد** *
диабет.
- قنداق** гўндоғ — қўндоқ.
- قنسول** гўнсул қ. **قنسول**
- قوا** гўво **قوه** нинг кўплиги.
- قواعد** қавоэд **قواعد** нинг кўплиги.
- قوافل** қавофэл **قافله** нинг кўплиги.
- قوافي** қавофи **قافيه** нинг кўплиги.
- قوانين** қавонин **قانون** нинг кўплиги.
- قوت** гут — озиқ, овқат.
- قوت** гўвват қ. **قوه**
- قوچ** гуч — қўчқор.
- قوس** гўвс **كُڤليگي** **اقواس** ағвос —
1) ёй; 2) қавс; 3) камон.
- قوتى** ёки **قوتى** гути — қути, қути-
ча.
- قول** гўвл **كُڤليگي** **اقوال** ағвол —
сўз, лафз.

قوم	ғўвм <i>кўплиги</i> اقوام	ағвом — қавм.	کاتب	котэб <i>кўплиги</i> کتاب	кўттоб ва катэб — котиб.
قوه	ғўввэ — куч, қувват.		کاج	кож ¹ — гарданга уриш, тарсаки.	
قوي	ғави — кучли.		کاج	кож ² — ғилай.	
قويم	ғавим — 1) маҳкам; 2) ҳаққоний.		کاخ	кож ³ — қарағай.	
قهر	ғаҳр — қаҳр.		کاخ	кох — сарой, қаср.	
قهرمان	ғаҳрамон — 1) чемпион; 2) қаҳрамон.		کادر	кодр — кадр.	
قهقهه	ғаҳғаҳэ — қаҳ-қаҳа.		کاذب	козэб — ёлғончи.	
قوه	ғаҳвэ — қаҳва.		کار	кор ¹ — иш, юмуш.	
قوه خانه	ғаҳвэхонэ — 1) чойхона; 2) кафе.		کار	кор ² қ. کاشتن	
قيادت	ғайодат — бошчилик.		کاربرد	корбўрд — ишлатиш.	
قياس	ғийос — қиёс, чоғиштириш.		کارت	корт — карточка, билет;	
قيافه	ғийофэ ёки <i>قيافه</i> ғийофат — қиёфа.		کارتني	кортан — ўргимчак.	
قيام	ғийом — 1) туриш, қўзғалиш; 2) қўзғолон.		کارچاق گن	корчоғкўн — ишни юргизиб юборадиган, ишни ўрнига қўядиган, омилкор; корчалон.	
قيامت	ғийомат — қиёмат.		کارخانه	корхонэ — завод, фабрика, ишхона.	
قيچى	ғэйчи — қайчи.		کارد	корд — пичоқ.	
قيده	ғэйд ¹ <i>кўплиги</i> قيود	ғўйуд — қайд; 2) кишан.	کاردان	кордон — ишбилармон.	
قيده	ғэйд ² <i>кўплиги</i> قيود	ғўйуд — грам. равнш.	کار دوست	кордуст — меҳнатсевар.	
قيدى	ғэйди — кишанланган.		کارزار	корзор — жанг майдони.	
قيصر	ғэйсар — қайсар (цезарь).		کارشکن	коршэкан — иш бузуқи, саботажчи.	
قيىم	ғэйам <i>قيمت</i> нинг <i>кўплиги</i> .		کارشکنى	коршэкани — ишбузуқилик, саботаж.	
قيمت	ғэймат, ғимат <i>кўплиги</i> قيم	ғэйам — қиймат.	کارشناس	коршэнос — мутахассис, эксперт.	
قيمه	ғимэ — қийма.		کارکن	коркўн — ишчан, иш берувчи.	
قيود	ғўйуд <i>قيده</i> нинг <i>кўплиги</i> .		کارگاه	коргоҳ — 1) иш жойи; 2) станок; 3) цех; 4) муассаса.	
ك			کارگزوار	коргўзор — бошқарувчи, мудир.	
ك	коф — форс алифбосининг 25-ҳарфи; абжадда 20 га тенг.		کارگر	коргар — ишчи.	
كابينه	кобинэ — кабинет; <i>وزراء</i> * — министрлар кабинети.		کارگزین	коргўзин — кадрлар бўлими бошлиғи.	
			کارگزینی	коргўзини — кадрлар бўлими.	
			کارمزد	кормўзд — иш ҳақи.	
			کارمند	корманд — ходим.	

- كاروان** корвон — карвон; * شمادی кар-навал.
- كاريدن** коридан қ. **كاشتن**
- كاسيب** косэб — косиб, хунарманд.
- كاست** кост — камайтириш.
- كاستن** костан ёки **گاهيدن** коҳидан
қ. з. нег. **كاه** коҳ — камай (тир) моқ, озай (тир) моқ.
- كاسد** косэд — касодга учраган.
- كاسه** косэ — коса.
- كاسه پشت** косэпұшт ёки **سنگ پشت** санг-пұшт — тошбақа.
- كاش** кош, **كاشكه** кошкэ, **كاشكى** кошки — кошки.
- كاشتن** коштан ёки **كاريدن** коридан
қ. з. нег. **كار** кор — экмоқ.
- كاشف** кошэф — кашф қилувчи.
- كاشكه** кошкэ қ. **كاشي**
- كاغذ** коғоз — қоғоз.
- كافه** кофэ — кафэ, кофэ пширади-ган чойнак.
- كافي** кофи — етарли.
- كاكل** кокул — кокил.
- كالا** коло — товар, мол.
- كالبه** колбүд — 1) қолип, форма; 2) жасад.
- كالبه شكاфи** колбүдшэкофи — мурда ёриш.
- كالبه شناس** колбүдшэнос — анатом.
- كالبه شناسي** колбүдшэноси — анатомия.
- كالتوز** колхуз қ. **كلتوز**
- كالتش** колұш қ. **كالتش**
- كام** ком¹ — мақсад, истак.
- كام** ком² — оғиз.
- كامپاني** компони — кампания.
- كامرون** комрон — комрон, мақсадга эришган.
- كامسومول** комсомұл — комсомол.
- كامل** комэл — етук.
- كاملان** комэлан — бутунлай, тўлиқ.
- كامپاي** комйоб — ниятга етган.
- كامپايي** комйоби — ютуқ, бахт.
- كاميون** комйун — юк машинаси.
- كان** кон — кон.
- كانديد** кондид — кандидат.
- كانشناس** коншэнос — минеролог.
- كانشناسي** коншэноси — минерология.
- كانون** конун — жамият, клуб; 2) марказ; 3) физ. фокус.
- كاواك** ковок — ковак, бұш, нчи бұш.
- كاوش** ковэш — қазиш, қазишма.
- كاويدن** ковидан — ковламоқ, қазимоқ.
- كاه** коҳ¹ — сомон.
- كاه** коҳ² қ. **كاستن**
- كاهر با** коҳрүбо қ. **كهر با**
- كاهش** коҳэш — камайтириш, озайти-риш.
- كاهيدن** коҳидан қ. **كاشتن**
- كائنات** коэнот — коинот, космос.
- كاوچوك** коучук — каучук.
- كباب** кабоб — кабоб.
- كباب** кэбор **گيميز** нинг кўплиги.
- كبابر** кабээр ёки **كبابير** кабойэр **گبيره** нинг кўплиги.
- كبد** каб(э)д — талоқ, қора жигар.
- كبر** кэбр — кибр.
- كبر** кэбар — қарилик.
- كبرا** кўбаро **گيميز** нинг кўплиги.
- كبرا** кўбро **اكبر** нинг кўплиги.
- كبريت** кэбрит — гугурт.
- گييلدن** капидан — 1) тўнамоқ; босиб олмоқ; 2) хуррак отмоқ.
- كيت** кўт — пиджак.
- كتاب** кэтоб **كۇپليги** **كۇتۇب** — ки-тоб.
- كتاب** кўттоб **كاتب** нинг кўплиги.
- كتابت** кэтобат — 1) ёзиш, ёзув; 2) ко-тиблнк.
- كتابچه** кэтобчэ — китобча, дафтарча.
- كتابخانه** кэтобхонэ — кутубхона.
- كتاب شناسي** кэтобшэнос — библиограф.

کتاب شناسی кэтобшэноси — библиография.
 کتان катон — 1) зиғир; 2) полотно.
 کتب кўтўб کتاب нинг кўплиги.
 کتاب катбан — ёзма (равишда).
 کتبه катабэ — کتاب нинг кўплиги.
 ککبی катби — ёзма.
 کتخدایا катхўдо ёки کخدایا кадхўдо. —
 1) уй эгаси, эр; 2) оқсоқол.
 کتف катф кўплиги اکتاف актоф —
 елка, кифт.
 کتک кўтак ёки کونک кутак — кал-
 так; زدن ~ калтакламоқ.
 کتگوری катагури — категория.
 کتیل кўтал — давон.
 کتمان катмон ва катм — яшириш;
 شدن ~ яширинмоқ.
 کشفат касофат — 1) ифлослик, касо-
 фат; 2) физ. зичлик; هوا ~ *ҳа-
 во зичлиги.
 کشفات کار касофаткор — 1) қора ишчи;
 2) ифлос киши.
 کثرت касрат — кўплик.
 کثیر касир — кўп.
 کثیر الاولاد касирў-л-ўвлод — кўп болалик.
 کج каж — эгри.
 کجا кўжо — қаер?, қаерда?, қаер-
 га?.
 کجائی кўжои — қаерлик?
 کحال қаҳол — кўз доктори, окулист.
 کدام кўдом ва کدامین кўдомин —
 қайси?, нечанчи?
 کدبانو кадбону — уй бекаси, хотин.
 کدخدایا кадхўдо қ. کتخدایا
 کدو каду — қовоқ, ошқовоқ.
 کدورت кўдурат — алам, ташвиш.
 کذاب каззоб — ёлгончи.
 کذالك казолэк — шундай, шу каби.
 کذب кэзб — ёлгон, уйдирма.
 کر кар — кар, гаранг.
 کرا кэро қ. کرایه

کرات каррот: ~ به бир неча марта,
 кўплаб.
 کارا кароран — бир неча марта.
 کرام каром کریم нинг кўплиги.
 کرامت каромат 1) сахийлик; 2) ка-
 ромат.
 کرانه каронэ ва کران карон — чет,
 қирғоқ, соҳил.
 کراوات кровот — галстук.
 کراهت кароҳат ва کراهیت кароҳийат
 — жирканиш.
 کرایه кэройэ ёки کرا кэро — кира,
 ижара.
 کرباس карбос — бўз.
 کرخ карах ва گرخت карахт — 1) ка-
 рахт; 2) увушнш; شدن ~ увуш-
 моқ.
 کرد кард — қилмиш.
 کرد کورد кўрд кўплиги اکراد акрод —
 курд.
 کردار кардор — қилнқ.
 کردن кардан ҳ. з. нег. کن кўн —
 қилмоқ.
 کرسی кўрси — 1) курси, стол, тахт;
 2) кафедра (олий ўқув юртла-
 рнда).
 کرشمه кэрэшмэ — 1) имлаш; 2) ка-
 рашма.
 کرفش карфаш — калтакесак.
 کرم карам — саховат, олиҳиммат-
 лик.
 کرم кэrm — қурт; ابریشم ипак қур-
 ти.
 کرمک кэрмак — 1) қуртча, қурт;
 2) ниппель (велосипед камера-
 сидаги).
 کرنا карно ёки کرنای карной — кар-
 най.
 کروه кўруҳ — фарсангинг учдан би-
 ри.
 کروی кўрэви — думалоқ, тўпсимон.
 کرویت кўрэвийат — думалоқлик, тўп-
 симонлик.

كاره¹ карэ¹ — моғор; **كاره²** карэ² — сариёғ.
كاره каррэ ва **كاره** каррат — марта, карра.
كاره кўррә¹ — курра, шар.
كاره кўррә² — той, хўтик.
كاره карҳ — ёқимсизлик.
كارهه карҳан — жирканчлик билан, хоҳламасдан.
كاره خه кўррәхар — хўтик.
كاره кари — карлик.
كاره карим **كاره** кўплиги каром — сахий, олиҳиммат.
كاره карими — сахийлик, олиҳимматлик.
كاره карих — жирканч, ёқимсиз.
كاره каж қ. **كاره**
كاره каждўм — чаён.
كاره кас — киши, шахс.
كاره касод — касод, турғунлик.
كاره касофат — касофат; тутилиш (қуёш).
كاره касолат — занфлик; бўшашганлик.
كاره касб — 1) эгаллаш; 2) касб.
كاره касабә **كاره** нинг кўплиги.
كاره каср **كاره** кўплиги кўсур
 1) каср; 2) синдириш, бўлаклаш.
كاره касрэ — касра, зер.
كاره касәл — заиф, бўшашган.
كاره кәсват — кийим.
كاره кўсур **كاره** нинг кўплиги.
كاره кўсуф — қуёш тутилиши.
كاره кўсинус — мат. косинус.
كاره кўш қ. **كاره**
كاره кашшоф — 1) очувчи, кашф қилувчи; 2) разведкачи.
كاره кашокаш — тортишув, кураш, келишмовчилик.
كاره кашондан **كاره** еки **كاره** кашонидан — судрамоқ.

كاره кәшоварз — деҳқон.
كاره кәшоварзи — деҳқончилик, қишлоқ хўжалиги.
كاره кәшт — 1) экиш; 2) экин.
كاره кўштор — 1) ўлдириш, ўлдирилиш, қирғин; 2) сўйиш; **كاره** ~ сўймоқ.
كاره кўшторгоҳ — 1) кушхона; 2) қирғин майдони.
كاره кәштзор — экинзор.
كاره кәшткор — деҳқон.
كاره кәшткори — деҳқончилик.
كاره кәштан қ. **كاره**
كاره кўштан қ. з. нег. **كاره** кўш — 1) ўлдирмоқ, сўймоқ; 2) ўчирмоқ.
كاره каштук — тошбақа.
كاره кәштўкор — экиш-тикиш.
كاره кўштә — ўлдирилган, ўлик.
كاره кашти ва кәшти — кема, пароход.
كاره кўшти — кураш; **كاره** ~ кураш (олмоқ) тушмоқ.
كاره каштибон — кемачи, капитан.
كاره кўштигир — полвон, курашчи.
كاره кашәш — тортиш, судраш.
كاره кўшәш — ўлдириш.
كاره кашф — кашф.
كاره кашфийот — кашфиёт.
كاره кашк — қурт.
كاره кўшк — киоск, кўшк, шийпон.
كاره кәшмәш — кишмиш.
كاره кашўв — тортма.
كاره кәшвар — мамлакат.
كاره кашидан, кәшидан — тортмоқ, чекмоқ.
كاره кашидә — 1) тарсаки; 2) чўзиқ, узун.
كاره кашик — навбатчилик, дежурлик.
كاره кашикчи — навбатчи, часовой.
كاره каф¹ — каф.

كاف каф² — кўпик.
кафаш кафшош — этикдўз, косиб.
кафалат кафолат—1) кафиллик; 2) ўрин-босарлик, вақтинча вазифа ўташ.
кафш кафш — пойафзал, туфли.
кафшдўз кафшдўз — этикдўз, косиб.
кафгир кафгир — кафгир.
каффэ каффэ — тарози палласи.
кафидан кафидан — 1) кўпирмоқ; 2) синмоқ, дарз кетмоқ.
кал кал — кал.
кўлл кўлл — 1) ҳамма, барча, бутун; 2) ҳар; 3) бош; ~ ***فرمانده** Бош қўмондон; ~ ***ديبر** Бош секретарь.
кало кало — бақа, қурбақа.
калоғ калоғ — қарға.
калофэ ва каллаф калоф — калава.
калом калом — нутқ, калом, сўз.
калон калон — улуғ, катта.
кўлоҳ кўлоҳ — бош кийими.
кўлоҳбардор кўлоҳбардор — товламачи, аферист.
калбатон ёки калбатин калбатэйн — омбур.
калтэ калтэ — чўнтоқ, чўлтоқ.
калхуз кўлхуз ёки **калхуз** колхуз — колхоз.
калхузчи кўлхузчи — колхозчи.
калхузи кўлхузи — колхозчи.
калс калс — оҳак.
кўлфат кўлфат — қалин, йўғон.
кўлфат кўлфат — қийинчилик, кулфат.
калам калам — карам (сабзавот).
каләмэ калэмэ — сўз.
калуҳ калуҳ ёки **калуҳ** калуҳэ — кесака.
калә каллә — калла.
каләпачэ калләпачэ — каллапача.

калэпаз — каллапаз.
калэпуш — бош кийим.
кўлли — бутун; ~ **кўлли** бутунлай.
кўлижэ — пахталик камзул.
калид — калид.
калсиса кэлсиса ёки **калсиса** кэлсисо — черков.
кўлйэ — *анат.* буйрак.
кўллийэ — барча, ҳамма.
кам — оз, кам.
камобийш ёки камбийш камўбийш — озми-кўпми.
камол — етуклик, камол.
камон — ёй, камон.
камончэ — камонча.
кўмпони — компания.
камҳарф — камгап.
кўмэди — комедия.
камар — 1) бел; 2) белбоғ; камар.
камарбанд — белбоғ, камар.
камру — уятчан.
камсол — ёш, кичкина.
камъарз — энсиз.
кўмак — ёрдам, кўмак; **کردن** ~ ёрдамлашмоқ.
кўмакхарж — стипендия.
кам-кам — оз-оз, секин-секин.
кўмаки — ёрдам (чи).
кўмун — коммуна.
кўмунизм ёки кўмунизм кўмунизм — коммунизм.
кўмунист — 1) коммунист; 2) коммунистик; ~ **كومپارتى** коммунистик партия.
кўмунисти — коммунистик.
кўмунизм қ. **кўмунизм** каму — озлик, камлик.
кўмитэ — комитет; **دفاع مىللى** ~ тинчликни ҳимоя қилиш комитети.

كەيسەر кўмисар — комиссар.
كەمىن камин — пистирма.
كەن кан қ. **كەند**
كەن кўн қ. **كردن**
كەنار канор — чег, ён, қирғоқ.
كەنارە канорэ — 1) қирғоқ; 2) четла-
 шнш, четга туриш; 3) қучоқ
كەنايه кэнойэ — 1) киноя; 2) грам. ноа-
 ниқлик олмоши.
كەنەب канаб ёки **كەنەف** канаф — ка-
 ноп.
كەنج кўнж — бурчак.
كەنجەك кўнжўд ва **كەنجەك** кўнжид —
 кунжит.
كەنجەك кўнжков — синчков.
كەند кўнд — 1) ўтмас; 2) секин, ор-
 қада қоладиган.
كەندرو кўндрўв — секин юрар.
كەندزبان кўндзабон — тутилиб гапирадиган,
 дудуқ.
كەندزبانى кўндзабони — тутилиб гапириш,
 дудуқлик.
كەندەك кандақ — чуқур.
كەندەن кандан ҳ. в. нег. **كەن** кан — 1)
 қазимоқ; 2) юлмоқ, суғуриб
 олмоқ, шилмоқ (терини).
كەندە кўндэ — кунда.
كەندى кўнди — 1) ўтмаслик; 2) суств-
 лик.
كەنز канз *кўплиги* **كەنز** кўнуз — ха-
 зина.
كەنسەرت кўнсарт ёки **كەنسەر** кўнсар — кон-
 церт.
كەنسەر кўнсарв — консерва.
كەنسول кўнсул, **كەنسول** кўнсул, **كەنسول**
 кўнсул — консул.
كەنش кўнэш — 1) иш, ҳаракат, қи-
 лик; 2) грам. феъл.
كەنف канаф қ. **كەنەب**
كەنفранسى кўнфэронс — 1) оммавий лек-
 ция; 2) конференция.
كەنگرە кўнгрэ — конгресс, съезд, қу-
 рултой.

كەنگرە кўнгүрэ — 1) кунгура; 2) *тех.*
 гилдирак тиши.
كەنوز кўнуз **كەنز** нинг кўплиги.
كەنون кўнун — энди, эндиликда.
كەنونە кўнунэ — эндиликда, ҳозирги.
كەنونى кўнуни — эндиги, ҳозирги.
كەنە канэ — кана.
كەنىت кўнийат қ. **كەنيە**
كەنيە кўийэ — кпшининг отаси ёки
 ўғлининг оти (лақаб) билан
 аталган номи; **ابو القاسم** (Қо-
 симнинг отаси), **ابن كرسلام**
 (Салим ўғли) каби.
كو ку — қани?
كواكب кавокэб **كوكب** нинг кўплиги.
كوب куб қ. **كوفتن**
كوبىدان кубидан қ. **كوفتن**
كوتاه кутоҳ ва **كوتاه** кутаҳ — қисқа,
 калта.
كوتاهى кутоҳи — калталиқ, қисқалиқ.
كوتاك кутак қ. **كوتاك**
كوتاه кутаҳ қ. **كوتاه**
كوتچ куч — кўчиш; **كردن** ~ кўчмоқ.
كوتچەك кучэк — кичкина, кичнк.
كوتچكى кучэки — кичиклик.
كوتچولو кучулу — 1) кичкинтой; 2) па-
 кар.
كوتچە кучэ — кўча, торкўча; **بىن بىست** ~ *
 боши берк кўча, тулик.
كوتچىدان кучидан — кўчмоқ.
كوتخ кух — чайла.
كوتداتا кудэто — давлат тўнтарилиши.
كوتدازى кудсози — ўғит тайёрлаш, иш-
 лаб чиқариш.
كوتدەك кудак — гўдак.
كوتدەستان кудакэстон — болалар боғчаси.
كور кур — кўр.
كوران курон — 1) оқим (ҳаво); 2)
 электр токи; **الكثيريك** ~ *

- электр токи; سیاست * ~ сиё-
сий воқеалар.
курс — курс.
курэ — кўра.
кури — кўрлик.
куз — букри.
кузэчэ — кўзача.
күзэ — кўза.
кузэгар — кўзагар.
кузи — букрилик.
куж — қабарик, букри.
кус — ноғора.
кусэ — кўса.
кушэш — тиришиш, ҳаракат қилиш.
кушидан — тиришмоқ, ҳаракат қилмоқ.
куфтан ҳ. з. нег. куб —
1) туймоқ; 2) боғламоқ;
3) эмламоқ.
кук — юргизиш, тоблаш, бураш (соат ва механизмларни);
күрдү ~ юргизмоқ, бурамоқ.
күвқаб күллиги кувакэб кавокэб — юлдуз.
күмбойн — комбайн.
күвн — иккилиги күнён күвнэйн — 1) борлик; 2) дунё.
куҳ — тоғ.
куҳон — ўрқач.
куҳпойэ — тоғ этаги.
кухсор — тоғлик.
куҳстон — тоғли ер.
куй ёки ку ку — 1) маҳалла; 2) кўча.
кавир — шўр (ер), шўрхоқ, чўл.
кэ қ. қи
кэ² — 1) боғловчи -ки, -ким, учун, чунки; 2) оуچه
неидаим ~ оуچه
экиннинг нимта қилмоқчи
- эканлигини мен билмай
نى - اينجا آمد برادر من است
бу ерга келган йигит мен
اکام (укам) бўлади; این
ئىكگە شىم ~ فارسى
форсчани ўрган
учун бу факультетга кирди
2) юклама -да, ахир,
билмайсан
تو ~ نهيادانى
каҳрўбо ёки каҳрба коҳрўбо
каҳрабо.
кўҳан — эски, қадимги.
кўҳансал — қари.
кўҳнаги — эскилик.
кўҳнэ — 1) эски; 2) латта.
ки — ким?
кийосат — зийраклик.
кэйд — макр, ҳийла.
кис — ёғжим; 3) خوردن ~ ёғж
ланмоқ.
кисэ — 1) ҳамён; 2) қоп;
3) ходимчининг баданини иш
лайдиган қўлқопи.
кисэбўр — чўнтаккесар.
кисэкаш — ходимчи.
кисэкаши — ходимни қилиш.
кисэмоқ қ. گيشي
киф — портфель.
кэйф — кайф.
кэйфар — жазо.
кэйфийат — хусусият, сифат
килу — килограмм.
килўвот — килловат.
килумэтр — километр.
кимийо — кимё, химия.
кин қ. қи
кинэ — 1) адоват; 2) қасос
кэйвот — Сатурн (планета)
кэйдон — жаҳон, олам;
космос.

Кیهایید

- کیهان پیه** кэйхонпэймо — космосда ҳаракат қилиб юрувчи, космик; ~ **ракет** * космик ракета.
- کیهان نورا** кэйхоннавард — космонавт.
- کیهانی** кэйхони — космик, космосга оид; ~ **آزمایشگاه** * космик лаборатория; ~ **پرواز** * космик парвоз.

گ

- گ** гоф — форс алифбосиннинг 26-ҳарфи.
- گار** гор — вокзал.
- گاراژ** горож — гараж.
- گارد** горд — 1) гвардия; 2) гвардиячи.
- گاز** гоз¹ — тишлаш; **کردن** ~ тишламоқ.
- گاز** гоз² — газ.
- گازر** гозур — кирчи.
- گازرخانه** гозурхонэ — кирхона.
- گازرگر** гозургар қ. **گازر**
- گازه** гозэ — ҳайинчак, арғимчоқ.
- گالش** голуш ёки **گالش** колуш — каллиш.
- گام** гом — одим, қадам; **زدن (برداشتن)** ~ қадам ташламоқ.
- گاو** гов — сигир, буқа, ҳўкиз.
- گاو ميش** говмиш — қўтос.
- گه** гоҳ ва **گاه** гаҳ — 1) вақт; 2) жой.
- گاه گاه** гоҳ-гоҳ — баъзан.
- گبر** габр — габр (оташпараст).
- گپ** гап — сафсата; **زدن** ~ гап сотмоқ.
- گچ** гач — оҳақ, ганч, бўр.
- گدا** гадо — тиланчи, гадо.

- گداختن** гўдохтан қ. з. нег. **گداز** гўдоз — эри(т)моқ.
- گداز** гўдоз — 1) қ. **گداختن** 2) эриш; 3) куйиш.
- گدازش** гўдозэш — эр(ит)иш.
- گدائی** гадои — тиланчилик.
- گداردن** гўзордан қ. **گداشتن**
- گدارشي** гўзорэш — ўтказиш.
- گزاره** гўзорэ — кечув.
- گداشتن** гўзоштан, **گداردن**, **گزاردن** гузордан қ. з. нег. **گدار** ва **گزار** гўзор — 1) қўймоқ; 2) қолдирмоқ; 3) бажармоқ.
- گذر** гўзар қ. **گشتن**
- گذراندن** гўзарондан ёки **گذرانیدن** гўзаронидан — ўтказмоқ.
- گذشتن** гўзаштан қ. з. нег. **گذر** гўзар — ўтмоқ.
- گر** гар қ. **اگر**
- گرام** гром — грамм.
- گرامی** гэроми — қимматли, азиз; **داشتن** ~ азиз тутмоқ, ҳурмат қилмоқ.
- گرامر** громэр — грамматика.
- گران** гэрон — 1) қийматли; 2) оғир, вазмин.
- گران بها** гэронбаҳо — қимматбаҳо.
- گران پایه** гэронпойэ — юқори мартабали.
- گران سال** гэронсол — қари, ёшини яшаган.
- گران سنگ** гэронсанг—1) вазмин; 2) улуввор.
- گرچی** гўржи — гуржи — грузин.
- گر به** гўрбэ — мушук.
- گرد** гард¹ — чанг, гард, порошок; **دندان** ~ тши порошоги.
- گرد** гард² — 1) қ. **گشتن** 2) айла-ниш.

- گورد گәрд — доира, теварак;
 (آمدن شىدن) ~ тўпланмоқ;
 (آوردن) گوردن ~ тўпламоқ.
- گورد گўрд — ботир.
- گورداب гәрдоб — игрим, гирдоб.
- گوردان гардон — айланувчи.
- گوردان гўрдон — батальон.
- گورداندىن гардондан ёки گوردانىدىن гардонидан — айлантирмоқ.
- گوردآوری гәрдовари — тўплаш.
- گوردباد гәрдобод — қуюн.
- گوردش гәрдәш — айланиш, сайр, томоша.
- گوردن гардан — бўйин.
- گوردنا гәрдәно — тиззанинг кўзи.
- گوردن پيچ гарданпич — шарф, бўйинбоғ.
- گوردو гәрду — ёнғоқ.
- گوردون гардун — осмон.
- گورديدن гардидан қ. گىشتى
- گوز гўрз — гурзи.
- گوز سىمىنى گўрўснәги — очлик.
- گوز سىنه гўрўснә — оч.
- گوزفت гәрәфт — ушлаш.
- گوزفتار гәрәфтор — ушланган; شىدن ~ ушланмоқ, қўлга тушмоқ.
- گوزفتن гәрәфтан қ. з. нег. گير гир — 1) олмоқ; 2) тутмоқ, ушламоқ.
- گوزى гўрг — бўри.
- گوزم гарм — иссиқ, илиқ; گوردن ~ иситмоқ, қиздирмоқ.
- گوزها гармо — иссиқлик.
- گوزها به гармобә — ҳаммом.
- گوزها سنج гармосанж — термометр.
- گوزمى гарми — иссиқлик, ҳарорат, илиқлик.
- گوزو гәрўв — гаров.
- گوزوه гўруҳ — гуруҳ.
- گوزوهان гўруҳон — рота.
- گوزه гәрәҳ — тугун.
- گوزيان гәрйон — йиғловчи.
- گوزياندىن гәрйондан ва گوزياندىن гәрйонидан — йиғлатмоқ.
- گوزيان گәрибон — ёқа.
- گوزيبپ грип — грипп.
- گوزيبختن гўрихтан қ. з. нег. گوزيز گўриз — қочмоқ.
- گوزيز گўриз қ. گوزيبختن
- گوزيزان гўризон — қочоқ.
- گوزيزاندىن гўризондан ёки گوزيزاندىن гўризонидан — қочирмоқ, ҳайдамоқ.
- گوزيزاندىن گәристан қ. з. нег. گوزيز گәри — йиғламоқ.
- گوزيزاندىن гәрйә — йиғи.
- گوزيزان گәзордан қ. گوزيزاندىن
- گوزيزاندىن гўзорәш — ҳисобот, рапорт, доклад.
- گوزيزاندىن газар — сабзи.
- گوزيزاندىن газәш — тишлаш, чақиш.
- گوزيزاندىن газак — газак (закуска).
- گوزيزاندىн газанд — зарар.
- گوزيزاندىن газидан ёки گوزيزاندىن газоидан — тишламоқ, чақмоқ.
- گوزيزاندىن гўзидан қ. з. нег. گوزيزاندىн гўзин — сайламоқ; танламоқ.
- گوزيزاندىн гўзин қ. گوزيزاندىн
- گوزيزاندىн гўзинә — танланган.
- گوزيزاندىн гўстох — сур (одам).
- گوزيزاندىн гўстохи — сурлик.
- گوزيزاندىн гўстарондан ёки گوزيزاندىن гўстаронидан — ёйдирмоқ, ёздирмоқ.
- گوزيزاندىн гўстардан ёки گوزيزاندىн гўстаридан — ёзмоқ, ёймоқ.
- گوزيزاندىн гўсәстан қ. گوزيزاندىн
- گوزيزاندىн гўсәл қ. گوزيزاندىн
- گوزيزاندىн гўсәлидан қ. گوزيزاندىн
- گوزيزاندىн гўсихтан қ. з. нег. گوزيزاندىн гўсил — юбориш; گوزيزاندىн ~ юборилмоқ.

- گشا گӯшо қ. گشودن
 گشاد گӯшод — очик ёзқ.
 گشادان гӯшодан қ. گشودن
 گشای گӯшой қ. گشودن
 گشایش гӯшойэш — очилиш.
 گشت ташт — айланиш, юриш, сайр.
 گشتهن гаштан ҳ. з. нег. گرد гард —
 1) айланмоқ, сайр этмоқ;
 2) бўлмоқ.
 گشودن гӯшудан ҳ. з. нег. گشا гӯшо
 ёки گشای гӯшой — 1) очмоқ;
 2) фатҳ этмоқ.
 گفتار гӯфтор — нутқ, сўз, суҳбат.
 گفتن гӯфтан ҳ. з. нег. گو гу ва
 گوی гуй — айтмоқ, демоқ.
 گفت و گو гӯфтўгу — гаплашиш; کردن ~
 гаплашмоқ.
 گل гэл — лой.
 گل гӯл¹ — атиргул, гул.
 گل гӯл² — гол; زدن ~ — гол урмоқ,
 киритмоқ.
 گلآب гӯлоб — гулоб.
 گلبرگ гӯлбарг — гулбарг, япроқ.
 گلبن гӯлбун — гулнинг пояси.
 گلخن гӯлхан — ҳаммомнинг ўтхонаси.
 گلزار гӯлзор — гулзор.
 گلزار гәлзор — ботқоқ.
 گلستان гӯлэстон — гулистон.
 گلمال гәлмол — сувоқчи.
 گلو галу — томоқ.
 گلوکز глукуз — глюкоза.
 گله гәлэ — гина.
 گله гәллэ — пода, гала.
 گلپز гәлпз — сўлак.
 گلپسرين گлицерин — глицерин.
 گلپم гәлим ёки گلپم кәлим — полос.
 گم гӯм — йўқолган; گمشده ~ йўқол-
 моқ; کردن ~ йўқотмоқ.

- گماشتن гӯмоштан, گماردن гӯмордан ёки
 گماریدن гӯморидан ҳ. з. нег. گمار гӯ-
 мор — 1) ўрнатмоқ; 2) тайин-
 ламоқ (бирор вазифага).
 گماشته гӯмоштэ — гумашта, ваколат
 берилган (вакил).
 گمان гамон, гӯмон — гумон.
 گناه гӯноҳ — гуноҳ, айб.
 گنبد гӯмбад ёки گنبد гӯмбаз —
 думбаз.
 گنج ганж — хазина.
 گنج گунж — ҳажм.
 گنجاندن гӯнжондан ёки گنجانیدن гӯнжо-
 нидан — сиғдирмоқ.
 گنجایش гӯнжойэш — жойланиш, сиғиш.
 گنجشک гӯнжэшк — чумчуқ.
 گنجین گӯнжидан — сиғмоқ.
 گنجینه ганжинэ — 1) китоб сақлана-
 диган хона; 2) омбор; 3) хази-
 на.
 گندم гандўм — буғдой.
 گنده гандўмэ — сўгал.
 گندمه гандэ — сассиқ.
 گنگ гўнг — соқов.
 گو гу қ. گفتن
 گوارش гӯворэш — ҳазм бўлиш.
 گواریدن гӯворидан, гаворидан — ҳазм
 бўлмоқ.
 گواه гавоҳ — гувоҳ.
 گواهی гавоҳи — гувоҳлик.
 گواهی نامه гавоҳиномэ — гувоҳнома.
 گور¹ гӯр.
 گور² гӯр² — қулон.
 گوراسپ گурасп — зебра.
 گورستان гӯрэстон — гӯристон.
 گوساله гӯсолэ — бузоқ.
 گوسپند گуспанд қ. گوسپند
 گوش гуш — қулоқ; دادن ~ қулоқ
 бермоқ; эшитмоқ.
 گوشه гушт — гӯшт.

ل

- گوش زدن گوشзад — 1) огоҳлантириш; 2) қулоққа чалиниш; گردنی ~ огоҳлантирмоқ; شمانی ~ қулоққа чалинмоқ.
- گوشه گوشه — бурчак.
- گولی гул — фириб; خوردن ~ алданмоқ; زدن ~ алдамоқ.
- گون гун — 1) ранг; 2) хил.
- گونگونی гуногун — хилма-хил.
- گوننه гуна¹ — рух, юз.
- گوننه гуна² — хил.
- گوهر گوهر гуҳар ёки گهر гуҳар — гавҳар.
- گوی گуй¹ қ. گفتن
- گوی گуй² — тўп, курра.
- گویا гуйо — сўзловчи; ~ فیلم* овозли фильм.
- گویش гуйэш — 1) шева; 2) талаффуз.
- گوینده гуйандэ — 1) сўзловчи; 2) шoir; 3) диктор.
- گوئی гуи — гӯё.
- گه гаҳ қ. گاه гоҳ.
- گهواره гаҳворэ ёки گاهواره гоҳворэ — бешик.
- گیاه гийоҳ — ўт, ўсимлик.
- گیاهشناس гийоҳшэнос — ботаник.
- گیتی гити — олам.
- گیر гир қ. گرفتن
- گیراندىن гирондан — олдирмоқ, ушлатмоқ.
- گیرنده гирандэ: ~ دستگاه* радиоприёмник.
- گیرودار гирудор — олишиш, ур-сур.
- گیس گис қ. گیسو
- گیسو гису — соч (ўрилган).
- گیلاس гилос — 1) гилос; 2) қадаҳ, рюмка.
- گیهان гэйҳон ёки گیهان кэйҳон — жаҳон.
- ل лом — форс олифбосининг 27-ҳарфи, абжадда 30 га тенг.
- لا ло گردن ~ ددикки букламоқ.
- لاابالی лоўболи — эринчоқ.
- لااقال лоағалл — лоақал.
- لابد лобўд(д) — 1) албатта; 2) мажбур; شدن ~ мажбур бўлмоқ.
- لات лот — йўқсил, камбағал.
- لاتین лотин — латин, латинча.
- لاجرعه ложуръэ — бир қултум қолдирмасдан.
- لاجرم ложарам — 1) албатта, шубҳасиз; 2) мажбуран; 3) шунинг учун, шу асосда.
- لاده лодэ — нодон, аҳмоқ.
- لازم лозэм — керак, лозим; ~ داشتن ~ керак қилмоқ.
- گرام. ~ فعل* ўтимсиз феъл.
- لازمه лозэмэ — 1) لازم нинг муаннаси; 2) керак нарса.
- لاسی лос — 1) урғочи (ҳайвонлар ҳақида); 2) эшик табақаси.
- لاستیك لاستик лостик — резина.
- لاشی лош — мурда, лош.
- لاغر лоғар — ориқ.
- لاف лоф — лоф; زدن ~ лоф урмоқ.
- لافیدان лофидан — мақтанмоқ.
- لاغیة лоғэйд — лоқайд.
- لاک лок — 1) сургуч; 2) лак.
- لاکپشت лоқпўшт — тошбақа.
- لاکэн لاکэн қ. لیکن
- لال лол — соқов.
- لاله лолэ — лола.
- لامپا ломпо ёки لامپا ламп — 1) лампа; 2) лампа шиша.
- لانэ лонэ — ип.
- لاى лой — лой, балчиқ.

لايجه лойэхэ — лойиха.
 لايقي лойэф — лойиқ.
 لايبلا лойло ёки **لالائي** лолои — ал-ла.
لاب лаб — лаб.
لباسي лэбос **كۇپلىگى** **البېسە** албэсэ — кийим, либос.
لبين лабан — сут.
لبنيات лабанийот — сут-қатиқ, сут маҳсулотлари.
لنت лат — лат, зарар.
لنته латтэ — 1) лахтақ, латта; 2) қозон сочиқ.
لنج лаж — тепиниш, қайсарлик; жаҳл, ўжарлик; тепинмоқ, ўжарлик қилмоқ.
لجاج лажож ёки **لجاجت** лажожат — ўжарлик.
لجام лэжом — юган, тизгин.
لجائف лэҳоз — жиҳат, сабаб, кўра; ~ **ازاين** бу жиҳатдан.
لجاف лэҳоф — кўрпа.
لجظه лаҳзэ — лаҳза, он.
لجم лаҳм — гўшт.
لجن лаҳн **كۇپلىگى** **الجان** алҳон — оҳанг, куй.
لجنت лахт — парча.
لجنت лўхт — яланғоч.
لنجشيدن лахшидан — оғз. ёнмоқ, алан-галанмоқ.
لنجشيدن лахшидан ёки **لنجزيدن** лахзидан — сирғанмоқ.
لذاء лэзо ёки **لذالك** лэзолэк — шунинг учун.
لذات лэззат — лэззат; **بۇردن** ~ лэззат-ланмоқ.
لذالك лэзолэк қ. **لذاء**
لذيد лэзиз — лэзиз.
لور лўр **كۇپلىگى** **الوار** алвор — лур (халқ); оғз. анқов, бефаҳм, лаванг одам.
لورد лэрд — қуйқум.

لوز ларз ва **لوزه** ларзэ — 1) титраш, қалтираш, силкиниш; 2) қалтироқ.
لوزاندن ларзондан ёки **لوزانيدن** ларзонидан — титратмоқ, силкитмоқ, қалтиратмоқ.
لوزشى ларзэш — титраш, силкиниш.
لوزه ларзэ қ. **لوز**
لوزيدن ларзидан — титрамоқ, силкин-моқ.
لوزج лэзэж — ёпишқоқ.
لوزجى лэзэжи — ёпишқоқлик.
لوزغى лэзги — лэзги.
لوزوم лўзум — зарурат, кераклик.
لوسان лэсон **كۇپلىگى** **السنه** алсэнэ — тил, шева.
لوسانا лэсонан — тил билан.
لوشكر лашкар — дивизия, лашкар.
لوشكر بىك лашкарбад — дивизия командири.
لوفات латофат — латофат, назокат.
لوفائف латэфф ёки **لوفائف** латойэф — **لوفائفه** нинг кўплиги.
لوف лўф **كۇپلىگى** **الوف** алтоф — лутф, илтифот, марҳамат.
لوفان лўтфан — марҳамат қилиб, илтифот юзасидан.
لوفمه латмэ — зарба; **وارد كردن** ~ зарба бермоқ.
لوفيف латиф — латиф, ёқимли.
لوفيفه латифэ **كۇپلىگى** **لوفائف** латэфф ва **لوفائف** латойэф — латифа.
لوف лаъб — ўйин; **خوردن** ~ мазах бўлмоқ.
لوفبات лўъбат — қўғирчоқ.
لوفباتبوز лўъбатбоз — қўғирчоқ ўйнатувчи.
لوف лаъл — лаъл.
لوف лаън ва **لوف** лаънат — лаънат.
لوف лаънати — лаънати.
لوف ланн — лаънати, малъун.
لوف лўфот **لوف** нинг кўплиги.

- لغت** лўғат — 1) сўз, лугат; ~ **علم** лексикология; 2) тил, шева.
- لغت دان** лўғатдон — лексиколог.
- لغت شناس** лўғатшэнос — филолог; лексиколог.
- لغت شناسی** лўғатшэноси — филология; лексикология.
- لغت نویسی** лўғатнэвис — лексикограф.
- لغت نویسی** лўғатнэвиси — лексикография.
- لغز** лўғз **кўплиги** алғоз — топишмоқ, чистон.
- لغزش** лағзэш — сирғаниш; **دادن** ~ чалмоқ.
- لغزیدن** лағзидан — сирғанмоқ.
- لغو** лағв — бекор қилиш; **کردن** ~ бекор қилмоқ.
- لغوی** лўғави — луғавий.
- لفاظ** лафғоз — сергап.
- لفظ** лағз **кўплиги** алғоз — 1) сўз; 2) талафғуз.
- لقا** лəғо — 1) кўришиш; 2) юз.
- لقب** лағаб **кўплиги** алғоб — лақаб.
- لقمه** лўғмэ — луқма.
- لك** лак — 1) юз минг; 2) доғ.
- لكنات** лўкнат — тил тутилиши.
- لكه** лаккэ — доғ.
- لحام** лəгом — юган, тизгин.
- لگد** лагад — тепки; **خوردن** ~ тепки ~ **انداختن (نواختن، زدن)** ~ емоқ; тепмоқ.
- لم** лам — ёнбошлаш; **دادن** ~ ёнбошламоқ.
- لمس** ламс — ушлаб кўриш; сезиш; **گردن** ~ ушлаб кўрмоқ.
- لمعه** ламтэ — ёлқин.
- لميدان** ламидан — ёнбошламоқ.
- لنج** лўнж — лунж.
- لنگی** ланг — оқсоқ.
- لنگ** лўнг — лунги.
- لنگر** лангар — лангар.
- لنگی** ланги — оқсоқлик.
- لنگيدان** лангидан — оқсамоқ.
- لنینیزم** лəнинизм — лəнинизм.
- لوازم** лавозэм — 1) **لازمه** ланг кўплиги; 2) жиҳоз, кўрол.
- لوبييا** лўбийя — ловня.
- لوت** лут — ялапғоч.
- لوت** лўвс — ифлосник.
- لوتچ** луч — ғилай.
- لوح** лўвх **кўплиги** албох — 1) тахтача; 2) лавҳа тош; қабр тоши.
- لوحه** лўвхэ — лавҳа.
- لوز** лўвз — бодом.
- لوله** лулэ — труба, най.
- لوله کشی** лулэкаши — труба ўтказиш; **آب** ~ * водопровод ўтказиш.
- لولی** лули — лўли.
- لون** лўвн **кўплиги** алван — ранг.
- لوند** лаванд — чапани.
- لوندی** лаванди — чапанилик.
- لہب** лаҳб — кит. аланга.
- لہجه** лаҳжэ — лаҳжа.
- لہذا** лəхазо — шунинг учун.
- لہقات** лəйғат — лаёқат.
- لیالی** лəйоли **لیل** нинг кўплиги.
- لیبرال** либэрол — либерал.
- لیز** лиз; **خوردن** ~ тойиб кетмоқ.
- لیزیدن** лизидан — тоймоқ.
- لیس** лис қ. **لیسیدن**
- لیسیدن** лисидан қ. з. нег. лис — яламоқ.
- لیتر** литр — литр.
- لکن** ликан, **لیک** лик, **لکنی** лакэн, **لاکنی** локэн — лекин.
- لایل** лəйл ва **لایله** лəйлэ — тун.
- لایلا** лəйлан — кечаси.
- لیمو** лиму — лимон.
- لیم** лаим — пасткаш, хасис, очкўз.

م

- م мим — форс алифбосининг 28-ҳарфи; абжадда 40 га тенг.
- ما мо — биз.
- ما بعد мобаъд — кейинги; кейин; давоми.
- ما بين мобэйн — ора, мобайн.
- مات мот — мот; *مات شين* ~ мот бўлмоқ.
- ماتم мотам — мотам; *ماتم گرفتني* ~ мотам тутмоқ.
- ماجرأ можаро — 1) можаро, авантюра; 2) воқеа, ҳодиса.
- ماجرأ جو можароҷу — можарочи, авантюрист.
- ماچ моч ва *ودد. موح* муч — ўпиш, муччи.
- ماچه мочэ — моча, қанжиқ.
- ماچه خري мочэхар — моча эшак.
- ماچيدان мочидан — ўпмоқ.
- ماخذ маъхаз — манба; асос.
- ماخوذ маъхуз — олинган; *مخوذ شين* ~ олинмоқ.
- مادام модом — модомики, то.
- مادر модар — она.
- مادراندر модарандар — ўгай она.
- مادرزاد модарзод — туғма.
- ماده модэ¹ — урғочи.
- ماده модэ² — қанот (эшикнинг).
- ماده моддэ *كۈنلۈگي مواد* маводд — модда.
- ماده گاو модэгэв — сигир.
- مادى модди *كۈنلۈگي مادى يون* моддийун — 1) моддий; 2) матерналист.
- ماديان модийон — байтал, бия.
- مار мор — илон.
- ماريچ морнич — 1) спираль; 2) бурама.
- مارسي морс — март.

- مارشال моршол — маршал.
- مارك морк — марка (тамға).
- ماركسيزم морксизм ёки *ماركسيسم* морксисм — марксизм.
- ماركسيست морксист — марксист.
- ماست мост — қатик.
- ماستي мости — қатиқчи.
- ماسك маск — маска.
- ماسيدان масидан — 1) увимоқ; 2) қотмоқ.
- ماش мош ва *ماشك* мошак — мош.
- ماشي моши — мош ранг.
- ماشيا мошийан — юриб, яёв.
- ماشين мошин — машина.
- ماضي мози — ўтмиш.
- ماقۇن ماقўвғ — юқоридаги.
- ماقبۇل моқабл — олдинги.
- ماكو موку ва *ماكوك* мокук — мокии.
- ماءكول маъкул — ейиладиган.
- ماءكولات маъкулот — озиқ-овқат.
- مال мол *كۈنلۈگي اموال* амвал — мол.
- مالامال моломол — лиммолим.
- مالشي молэш — суртқиш, ишқалаш.
- مالك молэк — 1) эга, мулкдор; 2) ер эгаси.
- مالكيет молэкийат — эгалик, мулкчилик, мулк.
- ماله молэ — 1) андава; 2) мола.
- مالي молий — молиявий.
- ماليدين молидан — суртмоқ, ишқаламоқ.
- ماليه молийэ — молия; ~ *وزرات* молия министрлиги.
- مامه момэ — мома, доя.
- ماءمور маъмур — 1) арбоб; 2) командировка қилинган, топшириқ олган.
- ماءموريت маъмурийат — топшириқ, командировка.
- مانا моно — ўхшаш.

ماندن	мондан <i>қ. з. нег.</i>	مان мон — 1) қолмоқ; 2) қўймоқ.	ماء يوسى маъйус — маъюс.
مانىستان	монэстан	مانيدىن монидан	مايه мойэ — 1) моҳият, асос; 2) баб; 3) ачитқи, томизғи; 4) питал.
مانع	<i>қ. з. нег.</i>	مان мон — ўхшамоқ.	مبادا мабодо, نيادا набодо, موبود — бўла кўрмасин, б. масин.
مانع	монэ — тўсқинлик қилувчи, монэ; (شكند) بودىن ~ тўсқинлик қилмоқ.		مبادرت мўбодэрат — киришш; گردن (وزيدىن) ~ ишга киришмоқ, бошламоқ.
مانند	монанд — ўхшаш.		مبادلە мўбодэлэ — айирбошлаш, алишиш; افكار ~ * фикр олиш
مانو	мону — акс - садо.		مبارز мўборэз — курашувчи, кураш
ماء نوسى	маънус — ўрганган, эл бўлган.		مبارزه мўборэзэ — кураш.
ماء نوسيت	маънусийат — кўниқш; ўзини яқин тутиш; бетакаллуфлик.		مبارك мўборак — қутлуғ.
مانيدىن	монидан <i>қ.</i>	مانىستان	مبارك باد мўборакбод — қутлаш; گفتن қутламоқ.
مانيفست	монифэст — манифест.		مبالغ маболэғ مبلغ нинг кўлги.
ماء و	маъво — бошпана, турар жой.		مبالغه мўбэлэгэ — муболага.
ماوى	мови — мовий, кўк.		مبتدا мўбтадо — 1) бош; 2) <i>грам.</i>
ماه	моҳ ва ما маҳ — ой.		مبتداع мўбтадэ — ихтирочи.
ماھانە	моҳонэ ёки ماھيانە моҳийонэ — ойлик.		مبتدع мўбтада — ихтиро қилинган.
ماھ يېما	моҳпэймо — луноход.		مبتكر мўбтакэр — ташаббусчи.
ماھتاب	моҳтоб — ойдин.		مبتلا мўбталэ — дучор, мубталэ.
ماھچە	моҳчэ — ҳиллол (янги ой).		مبتنى мўбтани — асосланган.
ماھىر	моҳэр — моҳир.		مبھاس كۈنلۈگى ماھ мабҳас кўнлуги маҳ хэс — 1) баҳс; 2) бўлим, қим
ماھىرى	моҳэри — моҳирлик.		مابد كۈنلۈگى مابودى мабди кўнлуги мабудди бирор нарсанинг бошлан
ماھوت	моҳут — мовут.		مابدلا мўбаддал — айланган, алмаган, ўзгарган.
ماھى	моҳи — балиқ.		مابدل мўбаддэл — адмаштирувчи, лантирувчи.
ماھىت	моҳийат — моҳият.		مابدولى мабзул: دائىتىن ~ аямасли бахш этмоқ, бағишламоқ.
ماھى خوار	моҳихор — турна, қарқарз, қўтон.		مبارا мўбарро — 1) холи, соф; 2) сланган.
ماھى گير	моҳигир — балиқчи.		مبارد мўбаррэд — 1) музхона; 2) витувчи.
ماى	мой — судралувчи (ҳайвон).		
ما يېچە	мойчэ — мушак (мускул).		
ما ئەدە	коэдэ ёки ما ئەدە мойэдэ — хонтахта, тузалган дастурхон.		
ما يە	мойэ — суяқ.		
ما ئل	моэл ёки ما ئل мойэл — 1) эгилувчи; 2) мойил.		
ما يىت	мойэлийат — 1) эгилш; 2) мойиллик.		
ما يۇ	мойў — майка.		

- مېرود** мўбаррад — совитилган.
مېرم мўбрам — 1) муҳим, кечикти-
риб бўлмайдиган; 2) донмий.
مېرهن мўбарҳан — исботланган.
مېرهن мўбарҳэн — исботловчи.
مېرى мўбарро қ. **مېرا**
مېصر мўбассэр — 1) башорат қилув-
чи; 2) узоқни кўрувчи.
مېصر мўбсэр — кузатувчи, нозир.
مېطل мўбаттэл — бекор қилувчи.
مېطل мўбаттал — бекор қилинган.
مېلغ маблағ *кўплиги* **مېالغ** мабо-
лэг — маблағ.
مېلغ мўбаллэг — 1) ташвиқотчи,
тарғиботчи; 2) тарғибот қилув-
чи.
مېنى мабни — асос, негиз; *بۇ* га
асосан, асосланиб.
مېم мўбҳам — ноаниқ, шубҳали,
грам. ~ **مېمير** ноаниқ олмош.
مېين мўбайан — баён қилинган.
مېين мўбайэн — очиқ-ойдин.
مېتايع мўтобэ — 1) издош, эргашув-
чи; 2) бўйсунувчи, 3) бўйсун-
ниш.
مېتابعت мўтобаат — эргашиш, изидан
бориш.
مېتاءثر мўтаассэр — 1) таъсирланган;
2) хафа бўлган; *شەن* ~ хафа
бўлмоқ.
مېتاخر мўтааххэр — 1) сўнгги; 2) қо-
лоқ; 3) янги.
مېتارگه мўторэкэ — қолдириш, тўхта-
тиш.
مېتاسف мўтаассэф — ачинувчи; *بودى* ~
ачинмоқ.
مېتاسفانه мўтаассэфонэ — бахтга қарши.
مېتاع мато — мато.
مېتجاوز мўтажовэз — 1) босқинчи;
2) *از* ~ дан ортиқ.
مېجاهل мўтажохэл — ўзни билмаслик-
ка солиш.
- مېتخده** мўттахэдэ — 1) **مېتخده** нинг му-
аннаси; 2) бирлашма, иттифок.
مېتخرك мўттахэррэк — ҳаракат қилув-
чи.
مېتخير мўттахаййэр — ҳайрон.
مېتذكر мўтаззаккэр — эслатувчи;
شەن ~ эслатмоқ.
مېتر мэтр — метр; *مېربع* *квадрат
метр (m^2); *مېمكعب* *куб метр
(m^3).
مېترادف мўтародэф — 1) қайтариловчи;
2) маънодош (синоним).
مېترجم мўтаржэм — таржимон.
مېترجم мўтаржам — таржима қилин-
ган.
مېترصد мўтарассэд — кузатувчи.
مېترقي мўтарағғи — прогрессив, илғор.
مېتروك матрук — қолдирилган, тарк қи-
линган.
مېتزوج мўтазаввэж — уйланган; эрга
теккан.
مېتزه мўтазаҳхэр — гуллаган.
مېتزين мўтазаййэн — безатилган, бе-
занган.
مېتساوي мўтасови — тенг.
مېتشابه мўташобэх — ўхшаш.
مېتشاكل мўташакэл — шаклдош.
مېتشكر мўташаккэр — миннатдор.
مېتشكل мўташаккэл — шаклланган,
ташқил топган.
مېتصرف мўтасаррэф — 1) тасарруф қи-
лувчи, эгалловчи; 2) *грам.* тус-
ланувчи.
مېمتصل мўттасэл — узлуксиз; қўшила-
диган; *مېضمير* *эгалик
аффикси (олмоши).
مېمتصور мўтасаввар — ўйланган, тасав-
вур қилинган.
مېمتضاد мўтазод(д) — 1) қарама-қар-
ши; 2) *грам.* антоним.

مُتَعَجِب мўтаажжэб — ажабланувчи;
شعبدن ~ ажабланмоқ.
مُتَعَادِد мўтааддэд — кўп, кўп сонли.
مُتَعَادِدِي мўтаадди — 1) босқинчи;
 2) *грам.* ўтимли феъл; 3) зо-
 лим.
مُتَعَاذِر мўтаазээр — имконсиз, узрли.
مُتَعَاوِر мўтааррээз — босқинчи.
مُتَعَاوِس мўтаассэб — мутаассиб, кўр-кў-
 рона ҳаракат қилувчи, фана-
 тик.
مُتَعَلِق мўтааллэг — қарашли, тегишли.
مُتَعَلِم мўтааллэм — ўрганувчи, ўқувчи.
مُتَعَهَم мўтааҳхэд — аҳд қилувчи.
مُتَعَيِن мўтаайён — тайинланган;
 очик, ойдин.
مُتَعَيِّر мўтағайёр — 1) аччиғланган;
 2) ўзгарган, ўзгарувчан.
مُتَفَرِّق мўтафаррэг — тарқалган, бўли-
 ниб кетган.
مُتَفَق мўтгафэг — келишган, иттифоқ-
 чи, бирлашган; **شعبدن** ~ келиш-
 моқ, иттифоқчи бўлмоқ.
مُتَفَقًا мўтгафэган — биргаликда.
مُتَفَكِّر мўтафаккэр — фикр юритувчи,
 мутафаккир.
مُتَقَدِم мўтағаддэм — 1) олдинги, ил-
 гариги; 2) илдам, илғор.
مُتَقَرِّب мўтағаррэб — яқин.
مُتَقَلِّب мўтағаллэб — 1) ўзгарувчан;
 2) қаллоб.
مُتَكَبِّر мўтакаббэр — такаббур(ли),
 кибрли.
مُتَكَفِّل мўтакаффэл: **شعبدن** ~ кафил
 бўлмоқ.
مُتَكَلِّم мўтакаллэм — 1) сўзловчи;
 2) *грам.* I шахс.
مُتَكِي мўттаки: **بودن** ~ таянмоқ, су-
 янмоқ.
مُتَلَوِّن мўталаввэн — ранг-баранг.
مُتَمَوِّل мўтамаввэл — бадавлат.
مُتَن матн *кўплиги* **مُتُون** мўтун —
 текст, матн.

مُتَنَاسِب мўтаносэб — мутаносиб.
مُتَنَافِر мўтанаффэр — жирканувчи,
 нафратланувчи.
مُتَوَجِّه мўтаважжэ — юзланувчи, диқ-
 қат, жалб қилувчи; **شعبدن** ~ юз-
 ланмоқ, диққат бермоқ.
مُتَوَاسِع мўтавассэт — 1) ўрта; 2) воси-
 тачи.
مُتَوَافِي мўтаваффо — вафот этган.
مُتَوَافِق мўтавафғэф — тўхтаган; **شعبدن** ~
 тўхтамоқ.
مُتَوَالِد мўтаваллэд — **شعبدن** ~ туғил-
 моқ.
مُتُون мўтун **مُتَن** нинг кўплиги.
مُتَوَاحَم мўттахам — айбдор; муттахам.
مُتَيْن матин — маҳкам, қаттиқ.
مُتَال мэсол *кўплиги* **امثال** амсэлэ —
 1) ўхшаш; 2) мисол; 3) буй-
 руқ.
مُثَبَّت мўсбат — 1) исботланган;
 2) мусбат
مُثَقَّل мэсғол — мисғол.
مُثَل масал *кўплиги* **امثال** амсол —
 1) мисол; 2) масал, мақол;
 ~ **ضرب** * мақол.
مُثَل мэсал *кўплиги* **امثال** амсол —
 1) ўхшаш, мисол; 2) каби;
من * мен каби.
مُثَالا масалан — масалан.
مُثَالا мўсаллас — 1) *гесм.* учбурчак;
 2) учлик.
مُثَالا мўсалласот — тригонометрия.
مُثَمِّن мусамман — саккизлик.
مُثَوِي маснави — маснавий.
مُثَوِي мўсанно ёки **مُثَانة** мусаннот—
 иккилик, иккиланган.
مُجَادِلَة мўжодэлэ — тортишув, баҳс.
مُجَاوِر мажор — можор (венгер).
مُجَاوِز мажоз — кўчма, мажоз.
مُجَاوِزًا мажозан — кўчма маънода, ма-
 жозий равишда.

- مجازات** мўжазот — жазо; **گرونى** ~ жазо-ламоқ.
- ماجلال** мажол — мажол; имкон.
- ماجلس** мажолэс **مجلس** шынг кўплиги
- مجاور** мўжовэр — қўшни, ёнма-ён.
- مجاهد** мўжоҳэдэ — тиришиш.
- مجبور** мажбур — мажбур.
- مجد** мажд — шон, шараф.
- مجدد** мўжэдд — тиришувчи, фаол.
- مجدد** мўжаддад — янгиланган.
- مجدد** мўжаддэд — янгилловчи.
- مجددا** мўжаддадан — янгидан.
- مجزى (مجزى)** мажро — 1) оқар жой; 2) ўзан.
- مجزا** мўжро — ижро этилган.
- مجزب** мўжарраб — синалган, тажрибали.
- مجزد** мўжаррад — 1) яланғоч; 2) ёлғиз, бўйдоқ.
- مجزم** мўжрэм — айбли, айбдор.
- مجزوخ** мажруҳ — яраланган.
- مجزى** мажро қ. **مجزا**
- مجزى** мўжри — ижро этувчи.
- مجزا** мўжаззо — ажратилган, бўлинган.
- مجتسم** мўжассам — мужассам, яхлит.
- مجتسمه** мўжассамэ — ҳайкал.
- مجتول** мажъул — қалбаки.
- مجتلك** мўжаллэд — жилдловчи, муқовачи.
- مجتلك** мўжаллад — 1) жилдланган; 2) том.
- مجلس** мажлэс **كۇپليگى** **مجلس** мажолэс — мажлис.
- مجله** мажаллэ — журнал.
- مجمع** мажмаъ — 1) йнгилиш, йнгиладиган жой; ассамблея.
- مجمع** *** ~ **عمومي** **مجلس** **متك**
БМТ Бош ассамблеяси.
- مجملا** мўжмалан — қисқача, қисқа қилиб.

- مجموع** мажму — йнгинди, жаъми.
- مجنون** мажнун — жинни, телба.
- مجاهد** мўжаҳҳэз — жиҳозловчи, қуроллантирувчи.
- مجاؤل** мажҳул — 1) номгълум; 2) мажҳул.
- مچ** мўч — билак.
- مچاله** мўчолэ — фикимланган. **شمارى** ~ фикимланмоқ; **گرونى** ~ фикимламоқ.
- مچ پيچ** мўчпич — пайтава.
- مچى** мўчи: ~ **ساعت** * қўл соати.
- مچارپ** мўҳорэб — жанг қилувчи.
- مچاربه** мўҳорэбэ — жанг, уруш.
- مچار سعت** мўҳорэсат — қўриқлаш.
- مچار سب** мўҳосэб — ҳисобчи.
- مچار سب** мўҳосэбэ — 1) ҳисобччилик; 2) ҳисоб олиш.
- مچار سره** мўҳосэрэ — қамал.
- مچار فظ** мўҳофэз — сақловчи.
- مچار فظ** мўҳофэзэ — сақлаш.
- مچار فظ** маҳофэл **مچار فظ** нинг кўплиги
حاکمه * ҳукмрон доиралар;
رسمى * расмий доиралар.
- مچار كم** маҳокэм **مچار كم** нинг кўплиги;
- مچار كمه** мўҳокэмэ — муҳокама.
- مچار ل** мўҳол — маҳол, амалга ошмайдиган.
- مچار وړه** мўҳовэрэ — сўзлашув, суҳбатлашув.
- مچار ب** мўҳэбб — севувчи.
- مچار نه** мўҳэббонэ — дўстона.
- مچار ب** маҳаббат — муҳаббат.
- مچار بسى** маҳбас — қамоқхона.
- مچار بوب** маҳбуб — севикли, маҳбуб.
- مچار به** маҳбубэ **مچار بوب** нинг муаннаси.
- مچار بس** маҳбус — қамалган, маҳбус.
- مچار تاج** мўҳтож — муҳтож.
- مچار ترم** мўҳтарам — ҳурматли.

- مۇختەشم** мўхташам — ҳашаматли.
مۇختىۋى мўхтави — қамровчи.
مەخجۇب маҳжуб — 1) пардали; 2) кам-
тарин.
مەخدۇد маҳдуд — чекланган.
مۇھرىر мўҳррэр — 1) ёзувчи, тузувчи,
котиб; 2) редактор, корректор.
مۇھррағ мўҳррағ — ёндирилган.
مۇھрғ мўҳрғ — ёндирувчи.
مۇھррэк мўҳррэк — 1) юргизувчи, ҳа-
ракатга келтирувчи; 2) двига-
тель, мотор.
Маҳрам маҳрам — маҳрам, яқин киши.
Маҳрам маҳрам — қамария йилининг
биринчи оёи.
مەروۇق маҳруғ — куйдирилган.
Маҳрум маҳрум — маҳрум.
Маҳзун маҳзун — қайғули.
مەھسۇب маҳсуб — саналган, ҳисоблан-
ган; **شمارىن** ~ хисобланмоқ, деб
топилмоқ.
مەھسۇس маҳсус — сезиларли.
مەھسۇسات маҳсусот — сезги, туйғу.
مەھصل мўҳассэл — 1) ундирувчи;
2) ўқувчи, талаба.
مەھсур маҳсур — қамал қилинган.
مەھсул маҳсул — маҳсул, самара, на-
тижа, ҳосил.
مەھсулот маҳсулот — маҳсулот; **زراعتى** *
қишлоқ хўжалик маҳсулоти.
مەھсулдор маҳсулдор — маҳсулдор.
مەҳз маҳз — 1) соф; **دروغ** * соф
ёлғон; 2) *кўм.* учун; билан;
بە ~ **ايىنگە** ~ шу ондаёқ...
биланоқ.
مەҳфэл маҳфэл *кўллиги* **مەҳфэл** маҳофэл
— тўгарак, жамият.
مەҳфуз маҳфуз — сақланувчи; **داشقىن** ~
сақламоқ.
مۇҳағғағ мўҳағғағ — тадқиқотчи, ҳақи-
қат изловчи.
- مۇҳкам** мўҳкам — маҳкам, барқарор.
مەҳкам маҳкам *кўллиги* **مەҳкам** маҳ
кэм — суд, трибунал.
مەҳкум маҳкум — маҳкум.
مەҳал маҳалл — жой; **اقامت** * тур.
жой.
مەҳаллэ маҳаллэ — маҳалла.
مەҳалли маҳалли — маҳаллий.
مەҳнат *кўллиги* **مەҳнат** маҳан
азоб-уқубат.
مەҳв маҳв — йўқотиш, йўқолиш.
مەҳвар маҳвар — ўқ (парсаники), у
чүк.
مەҳвәтэ маҳвәтэ — 1) ихота қил-
ган жой; 2) атроф, тевар
(майдон).
مۇҳайёр мўҳайёр — ҳайратланувчи.
مۇҳит мўҳит — муҳит.
مۇҳабәрэ мўҳабәрэ — хабар, ахборот,
алоқа (телефон ёки телеграф).
مۇҳотаб мўҳотаб — 1) муурожаат қил-
нувчи, тингловчи; **گرددن** ~ му-
жаат қилмоқ; 2) *грам.* 2- ша.
مۇҳотәб мўҳотәб — гапирувчи, хитоб
лувчи.
مۇҳотәбэ мўҳотәбэ — нутқ.
مۇҳотәрэ мўҳотәрэ — хатар.
مۇҳоләтэ мўҳоләтэ — аралашинш; қо-
шинш.
مۇҳоләф мўҳоләф — қарши, мухалиф.
مۇҳоләфат мўҳоләфат — қаршилик.
مۇҳбәр мўҳбәр — 1) хабарчи; 2) *му*
бир.
مۇҳтор мўҳтор — мухтор; эркин;
شمارا ~ ихтиёр сизла.
مۇҳтарэ мўҳтарэ — ихтирочи.
مۇҳтара мўҳтара — ихтиро қилинган.
مۇҳтәсс мўҳтәсс — ўзига хос, маҳс
хусусият; **اتىگر امرى** * грам-
тик хусусиятлар.

مختصر мўхтасар — қисқа, қисқартирилган.
مختلط мўхталат — қоришиқ, аралаш.
مختلاف мўхталәф — турли, хилма-хил.
مختوم махтум — 1) муҳрланган; 2) тугалланган.
مخته махтэ — диван.
مخادر мўхаддэр — наркотик; ~ **ادويه** * наркотик воситалар.
مخدوم махдум **كۈنلىگى** маходим — хўжа, жаноб.
مخراج махраж **كۈنلىگى** махорэж — 1) чиқиш ўрни; 2) махраж.
مخراز мэхраз — бигиз.
مخراغه мэхрагэ — пона.
مخراغه махрагэ — лўттибозлик, бемаъниш.
مخروپ махруб — емирилган, хароб бўлган.
مخروط махрут **ئىككى** махрутэ — конус.
مخروطى махрути — конуссимон.
مخزن махзан **كۈنلىگى** махозэн — 1) омбор; 2) казина.
مختص махсус — махсус.
مختصه махсусан — хусусан, айниқса.
مختصيه махсусийат — махсуслик, хослик.
مختره мўхтарэ — меморандум.
مختلط мўхаттат — йўллик, йўл-йўл.
مختوب махтуб — унашилган; ~ **شماره** ~ унашилмоқ.
مختوط махтут — чизилган, ёзилган.
مختوطات махтутот — қўл ёзмалар.
مختف мўхаффаф — 1) енгиллатилган; 2) қисқартилган.
مخفى махфи — яширин, махфий.
مخفيا نه махфийонэ — яширинча.
مخلص махлас — паноҳ.
مخلص мўхлэс — мухлис.

مخلوط махлут — аралашган, қоришган.
مخلوق махлуғ — 1) яратилган; 2) махлуқ.
مخلوقات махлуғот — махлуқот.
مخمس мўхаймас — 1) бешлик, бешланган; 2) мухаммас.
مخمل махмал — бахмал.
مخمور махмур — маст, хумор; ~ **چشمهائى** * хумор кўзлар.
مخمورى махмури — мастлик.
مخمت мўханнас — 1) хунаса; 2) занчалиш; 3) *грам.* средний род.
مخوف махуф — қўрқинчли.
مد мўд — мода, расм.
مد мадд — узайиш, узунлик;
مد نظر * ~ **تا** кўз илгарагунча;
مد نظر داشتن * ~ **در** назарда тутмоқ, эсда тутмоқ.
مداح маддох — 1) маддоҳ; 2) мақтовчи.
مداخله мўдохэлэ — аралашиш, интервенция; ~ **مسئله** * қуролли интервенция.
مداد мадод — қалам.
مداد پاك كن мадодпоккўн — ўчирғич.
مداد تراش мадодтарош — қаламтарош, паккн.
مدار мадор — 1) ўқ, марказ; 2) *астр.* орбита.
مدارا мўдора — мурса, яхши муомала.
مدارس мадорэс **مدرسه** нинг кўплиги.
مدافع мўдофэ — қўриқчи, мудофаа қилувчи.
مدافعه мўдофээ — мудофаа.
مدام мўдом — донм.
مداوا мўдово — даволаш, даволаниш; ~ **کردن** ~ **شماره** ~ даволамоқ.
مدوام мўдовэм — доимий, узлуксиз.

مداومت мўдовэмат — давом этиш; **کردن** — давом эттирмақ, давом этмоқ.
مدائن мадоэн ёки **مداین** мадойэн
مدینه нинг кўплиги.
مدبر мўдаббэр — тадбиркор.
مدت мўддат ва **مده** мўддэ — муҳдат.
مدح мадҳ — мақтов, мадҳ.
مدحیه мадҳийэ — мадҳия.
مدخن мадхан ёки **مدخنه** мадханэ — мўри.
مدا мадад — мадад.
مدرس мўдаррэс — мударрис.
مدرسه мадрасэ **کچلیگی** мадорэс — ўқув юрти, мадраса.
مدرك мадрак **کچلیگی** мадорэк — ҳужжат.
مدعا ёки **مدعی** мўддао — муддао.
مدعی мўддан — даъвогар, даъво қилувчи.
مدفن мадфан — дафн этиш жойи, гўр, мозор.
مدفون мадфун — дафн этилган, кўмилган.
مدن мўдўн **مدینه** нинг кўплиги.
مدنی маданий — 1) шаҳарли; 2) маданий.
مدنیّت маданийат — маданият.
مدور мўдаввар — 1) думалоқ; айланма; 2) айланувчи.
مدور мўдаввэр — айлантирувчи.
مدوره мўдавварэ — айланма, думалоқ.
مده мўддэ қ. **مدت**
مدھش мўдҳэш — қўрқинчли, мудҳиш.
مدیح мадиҳ ва **مدیحه** мадиҳэ **کچلیگی**
مدایح мадоэҳ ёки **مدایح** мадойэҳ — 1) мақтов; 2) мақтовли; 3) мадҳия (шеър).
مدید мадид — узун, узоқ.
مدیر мўдир — 1) мудир, бошқарувчи; 2) муҳаррир.

مدیری мўдири — мудирлик қилиш.
مدیریت мўдирийат — мудирлик.
مدینه мадинэ **کچلیگی** мўдун,
مداین мадоэн ёки **مداین** мадойэн — шаҳар.
مذاق мазақ — 1) маза билш; 2) дид.
مذاکره мўзокэрэ — музокара.
مذکر мўзаккар — грам. музаккар (мужской род).
مذکره мўзаккэрэ — меморандум; эс-латма.
مذکور мазкур — мазкур, айтиб ўтилган.
مذلت мазаллат — 1) ҳақорат; 2) пастлик; **کشیدن** — ҳақоратланмоқ.
مذمت мазаммат — тергаш, ёмонлаш, сўкиш.
مذموم мазмум — сўкилган, ёмонланган.
مذهب мазҳаб **کچلیگی** мазоҳэб — мазҳаб, дин.
مراث мэръот — кўзгу.
مراثی мароси **مرثیه** нинг кўплиги.
مراجعت мўроҷэат — қайтиш; **کردن** — қайтмоқ.
مراد мўрод — истак, мурод.
مراره марорэ — мед. ўт халтачаси.
مراسله мўросэлэ — 1) хат; 2) хат олишни.
مراسم маросэм — маросим.
مراقبت мўрофэбат — бирга бўлиш, ҳамроҳлик.
مراقب мўроғэб — кузатувчи, ғамхўрлик қилувчи, боқувчи.
مراقبت мўроғэбат — кузатиш, боқиш.
مرکب марокэб **مرکب** нинг кўплиги.
مرکز марокэз **مرکز** нинг кўплиги.
مرام марем — мақсад, истак.
مرامنامه маромномэ — программа.
مربا мўраббо — мураббо.

- ماربۇس** марбаз — кўтон, қўйхона.
ماربۇع мўрабба — квадрат.
ماربوھ марбут — боғлиқ, тегншли.
ماربۇي мўраббӣ — мураббий; **ماربۇشي** * — тренер.
مارتېبا мўраттаб — тартибли, мунтазам.
مارتېبا мўраттабан — тартиб билан, кетма-кет.
مارتېبە мартабә **مارتېبە كۆپلىگى** мартабә — мартаба.
مارتېجە мўртажә — реакционер.
مارتېجەل мўртажәл — бадиҳағўй.
مارتېيە марсийә **مارتېيە كۆپلىگى** мароси — марсия.
مارحبا марҳабо — хуш келибсиз, марҳабо.
مارحمت марҳамат — марҳамат, раҳмдиллик; **مارحمت كۆپ** — раҳмдилликилмоқ.
مارخوم марҳум — марҳум.
مارخص мўраххас — бўшаган, рухсат этилган.
مارخصى мўраххаси — отпуск.
مارد мард — эркак, эр.
مارداد мўрдод — эрон шамсия йнлининг 5- ойи (23 июль—22 август).
ماردار мўрдор — ўлимтик, мурдор.
ماردانه мардонә — мардона, эрларча.
ماردۇم мардўм — 1) халқ, одам; 2) кўз қорачиғи.
ماردۇمشناسى мардўмшәнәс — 1) антрополог; 2) одам танувчи.
ماردۇمشناسى мардўмшәнәси — 1) антрополог; 2) одамни билиш.
ماردۇمك мардўмак — қорачиқ.
ماردۇمى мардўми — одамгарчилик.
ماردۇنى мўрдаи х. з. **ماردۇنى** **ماردۇنى** мир — 1) ўлмоқ; 2) ўчмоқ.
ماردود мардуд — 1) рад этилган; 2) лаънати.
ماردە мўрдә — 1) ўлган; 2) ўлик.
مارز марз — 1) чегара; 2) ўлка.
مارزبان марзбон — чегарачи.
مارزكەش марзкәш — жўяк тортувчи.
مارزىن марзан — сичқон.
مارزوبوم марзўбум — ўлка.
مارساة мәрсот — лангар.
مارسل мўрсал — элчи.
مارسلە марсалә — жўнатиш.
مارس **مارس كۆپلىگى** амроз — касаллик.
مارغ марғ — чаман.
مارغ мўрғ — қуш; товуқ.
مارغابى мўрғоби — ўрдак.
مارغاك мўрғак — қўшча, жўжа.
مارغوا мўрғўво — ёмон фол, шум хабар.
مارغوب марғуб — 1) харидорбоб; 2) ёқимли.
ماركېب **ماركېب كۆپلىگى** маркәб (миниладиган ҳайвон ва нарсалар).
ماركېب мўраккаб — сиёҳ.
ماركېبات мўраккабот — *бот.* цитрус мевалари.
ماركېبخشيك كىنى мўраккабхўшккун — босма қоғоз.
ماركاز **ماركاز كۆپلىگى** маркәз — маркәз.
ماركازى маркази — марказий.
مارگ марг — ўлим.
مارمىر мармар — мармар.
مارموز мармуз — рамзли, сирли.
مارموزات мармузот — шифр, рамзли белгилар, код.
مارو марво — яхши фол, яхшилик аломати.
ماروارىد марворид — гавҳар.

- مړوت** мўрўвват — нурувват, одамийлик.
مړوځه мэрвахэ — елпигич.
مړود мўруд — нок.
مړور мўрур — ўтиш.
مړه маррэ ва **مړه** маррат — марта.
مړهم мархам — мархам.
مړيخ мэррих — Марс (сайёра).
مړيد мўрид — мурид.
مړيض мариз **كۍپليگي** **مړضا** ёки **مړضى** марзо — касал.
مړاج мазож **كۍپليگي** **امړجه** амзэжэ — 1) соғлиқ; 2) мижоз.
مړاح мазоҳ ва **مړاحت** мазоҳат — ҳазил, мазаҳ.
مړاح маззоҳ — ҳазилкаш.
مړاحت мазоҳат қ. **مړاح**
مړاز мазор — мозор.
مړاق мазоғ қ. **مړاق**
مړبور мазбур — мазкур.
مړخرف мўзахраф — ярамас, бемаза, сафсата.
مړد мўзд ва **مړد** мўжд — ҳақ, пул.
مړدور мўздур — ёлланган, мардикор.
مړرعه мазраэ ва **مړرعه** мазра **كۍپليگي** **مړارع** мазорэ — экинзор.
مړمه мазмазэ — тотиб кўриш; **مړدون** маза билмоқ; мазасини аниқламоқ.
مړه мазэ — маза.
مړيت мазийат **كۍپليگي** **مړايا** мазойо — афзаллик.
مړيكه мазид — 1) қўшимча; 2) қўшилган.
مړيدان мазидан — сўрмоқ.
مړين мўзайён — безовчи.
مړين мўзайён — безалган.
مړد мўжд қ. **مړد**
مړدگانی мўждгони — суюнчи.
- مړده** мўждэ — яхши хабар, мужда.
مړه мўжэ **كۍپليگي** **مړگاه** мўжгон — киприк.
مړبه мўсобэғэ — ва **مړبقت** мўсо-бэғат — мусобақа.
مړساحت масоҳат — майдон, сатҳ.
مړساعده мўсозд — мувофиқ, мос.
مړساعدت мўсоздат ва **مړساعده** мўсоздэ — ёрдам.
مړسافت масофат ва **مړسافه** масофэ — масофа.
مړسافر мўсофэр — йўловчи, сафар қилувчи.
مړسافرت мўсофэрат — сафар, саёҳат.
مړسافه масофэ қ. **مړسافت**
مړساكن масокэн **مړمسكن** нинг кўплиги.
مړساكين масокин **مړمسكين** нинг кўплиги.
مړسالک масолэк **مړمسلك** нинг кўплиги.
مړسالمت мўсолэмат — тинчлик.
مړسالمت آميزا мўсолэматомиз — тинчликсевар.
مړسامعه мўсомэҳэ — бепарволик.
مړساوي мўсови — тенг, бир хил.
مړسائل масозэл **مړمسئله** нинг кўплиги.
مړسست маст — маст.
مړسستحسن мўстаҳсан — маъқул, яхши деб топилган.
مړسستحسن мўстаҳсэн — маъқулловчи.
مړسستخدم мўстаҳдам — хизмат қилувчи, хизматчи.
مړسستخدم мўстаҳдэм — хизматга олувчи.
مړسستشمار мўсташор — маслаҳатчи.
مړسستعار мўстаор — иқтибос қилинган; кўчма маънода;
مړسستعمره мўстаъмарэ — колония.
مړسستعمره دار мўстаъмарэдор — колониал.
مړسستعمل мўстаъмал — истъёмол қилинган, тутилган, ишлатилган.
مړسستقيده мўстафид — фойдаланувчи.
مړسستقبل мўстағбал—1) келгуси; 2) *грам.* келаси замон.

- مستقل** мўстағалл — мустақил.
مستقيم мўстағим — тўғри, бевосита;
 ~ **غير** * эгри, воситали.
مستمع мўстамэ — тингловчи.
مستور мастур — ёлик; берк; яширилган **گردن** ~ ёпмоқ, беркитмоқ, яширмоқ.
مستی масти — мастлик.
مسجد масжэд **كۈنلۈگۈ** масо-жэд — масжид.
مسخر мўсаҳхар — сеҳрланган.
مسخره масхарэ — 1) қизиқчи; 2) масхара.
مسخره بازی масхарэбози — қизиқчилик.
مسداس мўсаддас — 1) олтиталик; 2) мусаддас.
مسدود масдуд — тўсилган.
مسرت масаррат — шодлик; **بخشيدان** шодлик бағишламоқ, қувонтирмоқ.
مسرور масрур — шод.
مسطر мўсри — юқумли, юқувчан.
مسرى мэстар — 1) чизғич; 2) мистар.
مستور мастур — ёзилган.
مسعود масъуд — бахтли.
مسك маск — ушлаш; тийиш;
 ~ **نفس** * нафси тийиш.
مسكن маскан **كۈنلۈگۈ** масокэн — турар жой, маскан.
مسكنت масканат — камбағаллик, но-чорлик.
مسكوك маскук — зарб қилинган (танга).
مسكون маскун — одам яшайдиган, маскан этилган.
مسكين мэскин **كۈنلۈگۈ** масокин — камбағал, мискин.
مسگر мэсгар — мисгар.
مسلاج мўсаллаҳ — қурулланган;
 ~ **بتن** * темир-бетон.

- مسلخ** маслах — қушхона.
مسلسل мўсалсал — 1) пулемёт; 2) уз-луксиз.
مسلسلچى мўсалсалчи — пулемётчи.
مسلط мўсаллэт — эгалловчи; **شدن** ~ эгалламоқ.
مسلك маслак **كۈنلۈگۈ** масолэх — маслак.
مسلم мўсаллам — 1) шубҳасиз, сўз-сиз; 2) топширилган; тан бер-моқ; **داشتن** ~ шубҳасиз бўл-моқ.
مسلم мўслэм — мусулмон.
مسلمان мўсалмон — мусулмон.
مسلمه мўслэмэ — мусулмон (хотин-қиз).
مسلى мўсалли — тасалли берувчи;
بودن ~ тасалли бермоқ.
مسوع масму — эшитилган; ~ **بقرار** * эшитилишича, эшитишга кўра.
مسوعات масмуот — овоза, гап-сўзлар.
مسوم масмум — заҳарланган.
مسواك мэсвок — тиш чўткаси, мисвок.
مسوده мўсаввадэ — 1) қора (ёзув), 2) копия.
مسيح масих ва **مسيحا** масихо — Исо.
مسيحي масихи — христан.
مسير масир — 1) йўл, маршрут; 2) сайр.
مسئلت масъалат — сўраш, илтижо.
مسئله масъала **كۈنلۈگۈ** масозл — масала.
مسئول масъул — масъул.
مسئوليت масъулийат — масъулият.
مشابه мўшобэҳ — ўхшаш.
مشابهت мўшобэҳат — ўхшашлик;
داشتن ~ ўхшамоқ.
مشپار мўшор — кўрсатилган.

- مشاركه** мўшорэкэ — ўртоқлик, шериклик, ширкат.
- مشاكل** мўшокэл — шаклдош.
- مشام** машом — димоғ, бурун.
- مشاور** мўшовэр — маслаҳатчи.
- مشاوره** мўшовэрэ — кенгаш; **حقوقى** ≈ * юридик консультация.
- مشاهده** мўшоҳэдэ — кузатиш.
- مشايخ** машойэх **شيخ** нинг кўплиги.
- مشبه** мўшаббах — ўхшатишган.
- مشت** мўшт — мушт, сиқим, ҳовуч.
- مشتاق** мўштоқ — муштоқ.
- مشتبه** мўштабэх — шубҳали, ноаниқ; ёлғондакам.
- مشتراك** мўштарак — умумий, муштарак.
- مشتري** мўштари¹ — харидор.
- مشتري** мўштари² — Юпитер (сайёра).
- مشتزن** мўштзан — 1) муштлашувчи; 2) боксчи.
- مشتق** мўштағғ — ясалган, олинган.
- مشتهل** мўштамэл — қамровчи; **بودن** ~ қамрамоқ, ўз ичига олмақ.
- مشتواره** мўшворэ — ҳовуч, қисим.
- مشخص** мўшаххас — тайинланган, аниқланган.
- مشرف** мўшарраф — мушарраф.
- مشرق** машрэг — шарқ.
- مشروب** машруб — 1) сугорилган, сув берилган; 2) ичишга лойиқ; 3) ичимлик.
- مشروح** машруҳ — шарҳланган.
- مشروط** машрут — шартли.
- مشروطه** машрутэ — 1) конституцион; 2) конституция.
- مشروطه چي** машрутэчи — конституциячи.
- مشروطه خواه** машрутэхоҳ — конституция тарафдори.
- مشروطيت** машрутийат — конституцион режим.
- مشروع** машру — 1) қонуний; 2) шаръий.
- مشعل** машғал ва **مشعله** машғала — машғал.
- مشغول** машғул — машғул.
- مشق** машғ — машқ.
- مشقت** машағғат — қийинчилик.
- مشك** машк — меш, саноч.
- مشك** мўшк — мушк.
- مشكل** мўшкэл — қийин.
- مشموليت** машмулийат — ҳарбий хизматга яроқлик.
- مشورت** машварат — кенгаш, маслаҳат.
- مشوش** мўшавваш — ташвишли.
- مشهور** машхур — машхур.
- مشی** машй — юриш-туриш; **خط** * курс (йўл, сиёсат).
- مشير** мўшир — кенгашчи; маслаҳатчи.
- مصاحب** мўсоҳэб — ҳамсуҳбат, ҳамроҳ.
- مصاحبه** мўсоҳэбэ — суҳбатлашиш; **مطبوعاتي** * прессконференция.
- مصادر** масодэр **مصدر** нинг кўплиги.
- مصادره** мўсодэрэ — мусодара.
- مصادمه** мўсодэмэ — тўқнашув.
- مصارف** масорэф **مصرف** нинг кўплиги.
- مصالح** масолэх **مصالحه** нинг кўплиги.
- مصالعه** мўсолэхэ — сулҳ тузиш; келишув, битим.
- مصحح** мўсаҳҳэх — корректор; тузатувчи.
- مصدر** масдар **مصادر** **مصدر** масодэр — 1) манба, содир бўлиш ўрни; 2) *грам.* ҳаракат номн.
- مصر** мэср — Миср.
- مصرح** мўсаррах — ойдинлаштирилган.
- مصرع** мэсра — 1) эшик қаноти; 2) мисра.
- مصرف** масраф **مصارف** масорэф — харж, харажат; **به رساندن** ~ сарф қилмоқ.

مصروف

- مصروف** масруф — сарфланган; **داشتن** ~ сарфламоқ.
- مصطلحات** мўсталаҳот — 1) нборалар; 2) *грам.* фразеологик бирикмалар, идиома.
- مصفا** ёки **مصفى** мусаффо — тозаланган, сузилган, соф.
- مسح** мўслэх — тузатувчи, ислоҳ қилувчи.
- مصلاحت** маслаҳат **كۇپليги** **مصالح** масолэх — 1) фойда; 2) яхшилик; 3) маслаҳат.
- مصمت** мўсаммат — *грам.* ундош товуш.
- مصمم** мўсаммам — қарорга келган, аҳд қилган.
- مصنفا** мўсаннаф — асар, тасниф этилган.
- مصنفا** мўсанниф — мусанниф, автор, композитор.
- مصنفات** мўсаннафот — асарлар, таснифлар.
- مصنوع** масну — 1) ясалма; 2) санъатли; сунъий.
- مصوت** мўсаввот — микрофон; *грам.* унли товуш.
- مصور** мўсаввар — суратли, тасвирланган.
- مصيبت** мўсибат — мусибат.
- مضاد** мўзодд — қарама-қарши, антонистик.
- مضارع** мўзорэ — *грам.* * **التزامى** ~ аорист.
- مضاعف** мўзоаф — иккиланган.
- مضاف** мўзоф — 1) қўшилган, илова қилинган; 2) *грам.* изофанинг аниқланмиши.
- مضافات** мўзофот — 1) шаҳар атрофидаги боғлиқ жойлар; 2) қўшимчалар; **خانه** ~ * ҳовли, уй-жойга қўшимча қурилган бинолар.
- مضامين** мазомин **مضمون** нинг кўплиги.

- مضحك** мўзэхэк — кулгили.
- مضر** мўзэрр — зарарли.
- مضرت** мазаррат — зарар.
- مضمون** мазмун **كۇپليги** **مضامين** мазомин — мазмун.
- مطابق** мўтобэг — мос, мувофиқ.
- مطابقت** мўтобэгат — мослик, мувофиқлик.
- مطالب** матолэб **مطلب** нинг кўплиги.
- مطالبه** мўтолэбэ — (қарз) қисташ.
- مطالع** мўтолэ — мутолаа қилувчи.
- مطالعه** мўтолаа — мутолаа.
- مطبخ** матбах — ошхона.
- مطبخه** матбэз — босмахона.
- مطبوع** матбу — ёқимли.
- مطبوعات** матбуот — матбуот.
- مطرب** мўтрэб — чалғувчи, ашулачи.
- مطروح** матруҳ — 1) муҳокама қилинган; 2) ташланган; отилган.
- مطروود** матруд — қувилган.
- مطلب** матлаб **كۇپليги** **مطالب** матолэб мақсад, матлаб, тема, масала.
- مطلع** матла — 1) кўтарилыш, чиқиш ўрни; 2) матла.
- مطلع** мўталлэ — хабардор.
- مطلق** мўтлағ — мутлақ.
- مطمئن** мўтмаэн: **بودن** ~ ишонмоқ, котирижам бўлмоқ.
- مطبخ** мўти — итоатли, мутиъ.
- مظاهر** мазохэр **مظاهر** нинг кўплиги.
- مظفر** мўзаффар — ғолиб.
- مظفریت** мўзаффарийат — ғолиблик.
- مظلوم** мазлум — эзилган, мазлум.
- مظهر** мазҳар — зуҳур қилиш ўрни, кўриниш, кўрсатиш.
- معاء** мао **كۇپليги** **امعا** амьо — ичак.
- معادل** муодэл — тенг, эквивалент.
- معادله** мўодэлэ — 1) тенглик; 2) *мат.* тенглама.
- معادون** маодэи **معادون** нинг кўплиги.

- معارض** мўорэз — қаршилиқ қилувчи.
معارضه мўорэзэ — қаршилиқ.
معارف маорэф — 1) **معارف** нинг кўплиги; 2) маориф.
معارفه мўорэфэ — танишлиқ, танишниш.
معاركه мўорэкэ — жанг.
معايش маош — 1) тирикчилик; 2) маош.
معاشرت мўошэрат — қўшмиш, улфатчилик.
معاشقه мўошэғэ — ошиқ-маъшуқлик.
معاصر мўосэр — асрдош, ҳозирги.
معاليج мўолэж — даволоччи.
معالجه мўолэжэ — даволаш.
معامله мўомэлэ — 1) муомала; 2) савдо.
معاني маони **معنى** нинг кўплиги.
معاودت мўовэдат — қайтиш; **گردن** ~ қайтмоқ; **دادن** ~ қайтармоқ.
معاون мўовэн — мовун, ёрдамчи, ўринбосар.
معاونت мўованат — ёрдам.
معاونه мўоухэдэ — битим, келишув; **بستن** ~ битим тузмоқ.
معاينه мўойэнэ — кўриш, қараш; **طبي** * ~ врач қараш.
معتبر мўътабар — эътиборли.
معتدل мўътадэл — мўътадил, ўртача.
معتذر мўътазэр: **شكرا** узр сўрамоқ.
معدالت маъдалат — адолат.
معادن маъдан **كۈپلىگى** маодэн — 1) кон; 2) маъдан.
معادن شىناسى маъданшэнос — минералог.
معادن شىناسى маъданшэноси — минералогия.
معدود маъдуд — саноқли; чегараланган.
معدوم маъдум — йўқ бўлган; **شكرا** ~ йўқ бўлмоқ.
معده мэдэ — мэдэ, ошқозон.
معذرت маъзэрат — узр.
- مەъзур** маъзур — узрли.
مۇарраб мўарраб — араблашган.
مەъраз маъраз **كۈپلىگى** маорэз — кўргазма, кўрик.
مۇаррэф мўаррэф — таништирувчи.
مەърифат маърифат — маърифат.
مۇаррэфى мўаррэффи — таништириш; **گردن** ~ таништирмоқ.
مەъруф маъруф — маълум, машхур.
مەъзул маъзул — четлатилган; (ишдан) бўшатилган; **گردن** ~ четлатмоқ, бўшатмоқ (ишдан).
مەъшуқ маъшуғ — севikli, маъшуқ.
مەъшуқە маъшуғэ — маъшуқа.
مەظلل мўаттал — кечиктирилган; **شكرا** ~ кечиктирилмоқ; **ماندن** нима қилишни билмай қолмоқ.
مەعلق мўаллағ — 1) осилган; 2) муаллақ.
مەعلم мўаллэм — муаллим.
مەعلمە мўаллэмэ — муалима.
مەلول маълул — 1) касал; 2) иллатли.
مەلۇم маълум — маълум.
مەما ёки **مەمى** мўъаммо — муаммо.
مەمار мэммор — мэммор, архитектор.
مەмур маъмур — обод.
مەмурە маъмурэ — обод этилган жой.
مەمۇل маъмул — амалда бор, одадаги, ишлатилдиган.
مەمى мўаммо қ. **مەما**
مەئا маънан — маънога кўра, ҳаққатда.
مەئا маъно қ. **معنى**
مەнаوى маънави — маънавий.
مەنى маъно, маъни **كۈپلىگى** маони — маъно.
مەхуд маъхуд: * **علامت** шартли бегилар.
مەيين мўин — ёрдамчи.

- معيوب** маъйуб — айбли, майиб.
مقاره мағорэ — гор.
مغازه мағозэ — магазин.
مغالطه мўғолэтэ — бир-бирини адаш-тириш; **گردن** ~ адаштирмоқ, янглиштирмоқ, алдамоқ.
مفتنم мўғтанам: **شمردن** ~ ғанимат билмоқ.
مغرب мағрэб — ғарб.
مغرور мағрур — мағрур.
معروق мағруғ — ғарқ қилинган; чўк-кан.
مغز мағз — 1) мия; 2) илик; 3) мағз.
مغل мўғул ёки **مغول** мўғул — мў-ғил.
مغلوب мағлуб — енгилган, мағлуб.
مغلوبيت мағлубийат — енгилиш, мағлубият.
مخلوق мағлуғ — берк.
مغموم мағмум — ғамли, қайғули.
معنى мўғани—1) ашулачи; 2) чалғувчи.
مغنيسا мағнисо — марганец.
مغول мўғул қ. **مغل**
مفاخر мўфохэр — фахрланувчи.
مفارع мўфорэғ — айрилувчи; **شدن** ~ айрилмоқ.
مفارقت мўфорэғат — айрилиш, айрилиқ.
مفاسله мўфосэлэ — узилиш.
مفت мўфт — текин.
مفتاح мэфтоҳ **كۇپليگي** мафотих — 1) калид; 2) очқич.
مفتش мўфаттэш — инспектор, ревизор, тафтишчи.
مفتن мўфаттэн — фитначи.
مفتوح мафтуҳ — очіқ.
مفتون мафтун — мафтун.
مفتى мўфти --- муфтий.
- مفرد** мўфрат — грам. бирлик.
مقرط мўфрэт — ҳаддан ташқари, ғоят.
مفسد мўфсэд — бузувчи, бузғунчи.
مفسده мафсадэ — бузғунчилик.
مفسر мўфассэр — шарҳловчи, комментатор.
مفصل мафсал **كۇپليگي** мафосэл — бўғин.
مفصل мўфассал — муфассал.
مفصول мафзул — тўлдирувчи; ~ *
بيواسطه воситасиз тўлдирувчи;
***اسم** мажҳул сифатдош.
مفقود мафғуд — йўқотилган, йўқ қилинган.
مفكر мўфаккэр — ўйловчи, фикр қилувчи.
مفكوره мафкурэ — мафкура.
مفلس мўфлэс — 1) синган (киши); 2) камбағал.
مفلسى мўфлэси—1) синганлик, 2) камбағаллик.
مفهوم мафҳум—1) тушунарли; 2) **كۇپليگي** мафохим — тушунча, маъно.
مفيد мўфид — фойдали.
مقابل мўғобэл — қарама-қарши.
مقابله мўғобэлэ — қарама-қаршилиқ; ~ **جبرو** алгебра.
مقارب мўғорэб: **شدن** ~ яқинлашмоқ.
مقاربه мўғорэбэ — яқинлашув.
مقارنت мўғорэнат — 1) яқинлашув, бирлашув; 2) бир вақтглилик.
مقاصد мағосэд **مقصد** нинг кўплиги.
مقال мағол — 1) сўзлаш; сўз; 2) мақол.
مقاله мағолэ — мақола.
مقام мағом — ўрин; мақом.
مقاوم мўғовэм — қаршилиқ қилувчи;
شدن ~ қаршилиқ кўрсатмоқ.
مقاومت мўғовэмат — қаршилиқ.

- مقیاسه** мўгойэсэ — чоғиштириш, қиёслаш.
- مقبول** мағбул — мақбул, маъқул.
- مقتبس** мўғтабас — олинган, иқтибос қилинган.
- مقتول** мағтул — ўлдирилган, қатл қилинган.
- مقدار** мэгдор — миқдор.
- مقدس** мўғаддас — муқаддас.
- مقدم** мағдам — келиш; **خير ~ گفتن** хуш келибсиз, демоқ.
- مقدم** мўғаддам — 1) илғор; 2) афзал; 3) илгариги.
- مقدمه** мўғаддамэ — муқаддима.
- مقر** мағар (р) — қароргоҳ, резиденция.
- مقرض** мэгроз — қайчи.
- مقرر** мўғаррар — қарор қилинган; аниқланган; муқаррар.
- مقروض** мағруз — қарздор.
- مقصد** мағсад **مقاصد** мағосад — 1) мақсад; 2) мўлжалланган жой.
- مقصود** мағсуд — мақсад.
- مقصور** мағсур — қисқартилган; **شدن ~** қисқармоқ.
- مقطع** мағту — кесик, кесилган.
- مقتل** мўғаффал — қулфланган.
- مقتله** мўғаллэд — 1) муқаллид; актёр; 2) эргашувчи, тақлид қилувчи.
- مقلوب** мағлуб — тескари, ағдарилган.
- مقناطيس** мағнотис — магнит.
- مقوا** ва **مقوى** мўғавво — картон; муқова, папка.
- مقوص** мўғаввас — ёйсимон.
- مقياس** мэғйос — миқёс, масштаб.
- مقييد** мўғаййад — 1) боғланган, киншанланган; 2) қайд қилинган, рўйхатга олинган.
- مقييد** мўғаййэд — рўйхатга олувчи, регистратор.
- مقيم** мўғим — турувчи, истиқомат қилувчи, муқим.
- ماك** мак — 1) қ. **مكيمان** 2) эмиш.
- مكابره** мўкобэрэ — такабурлик.
- مكاتب** макотэб **مكتب** нинг кўплиги.
- مكاتبه** мўкотэбэ — хат ёзишиш, мухбирлик.
- مكاتيب** макотиб **مكتوب** нинг кўплиги.
- مكار** маккор — маккор.
- مكاره** макорэ ёки **مكاريه** макорийэ — ярмарка.
- مكافات** мўкофот — мукофот.
- مكاله** мўколэмэ — сўзлашув.
- مكان** макон **كۇنلىگى** амокэн ёки **امكنه** амкэнэ — макон.
- مکانيزه** мэконизэ — механизациялаштирилган.
- مکانيك** мэконик — механика.
- مکانيسين** мэконисийан — механик.
- مکتب** мактаб **كۇنلىگى** макотиб — мактаб.
- مکتوب** мактуб **كۇنلىگى** макотиб — мактуб.
- مکتوبا** мактубан — ёзма, хат орқали.
- مکر** макр — ҳийла, макр.
- مکرر** мўкаррар — такрор, қайта, бир неча бор.
- مکررم** мўкаррам — олижаноб, кароматли, ҳурматли.
- مکرمات** макрамат ёки **مکرمه** макрамэ **كۇنلىگى** макорэм — олижаноблик, кароматлик.
- مکسور** максур — синган; **شيدن ~** синмоқ.
- مکشوف** макшуф — очилган, кашф этилган; **شيدن ~** очилмоқ.
- مکعب** мўкааб — куб.
- مکلف** мўқаллаф — 1) юкланган, топширилган; 2) балоғатга етган.

مکلف мўкалләф — 1) таклиф этилган; 2) топширувчи, юкловчи.
مکول мўкаммал — тўлиқ, мукаммал.
مکمن макман — пистирма.
مکيدان макидан — эммоқ; сўрмоқ.
ماگار магар — 1) наҳотки;
ماگار ~ **ماگار** ~ наҳотки, бунни билмасанг; 2) фақат; 3) эҳтимол.
ماگارماج магармаж — тимсоҳ.
ماگاس магас — пашша.
ماگاسکوش магаскўш — пашша дори, пашша қоғоз.
ماگاسگير магасгир — пашша қоғоз.
ملا мўлло — мулла.
ملاح маллоҳ — денгизчи.
ملاحت малоҳат — ёқимлилик, малоҳат.
ملاحتك мўлоҳазэ — мулоҳаза, ўй.
ملازم мўлозэм — мулозим.
ملازمت мўлозэмат — мулозимлик.
ملاقات мўлоғот — учрашув; **ملاقات** учрашмоқ, учрагмоқ.
ملاک маллок — ер эгаси.
ملاکت маломат — таъна.
ملاکک малозэка ёки **ملاکک** малозэкнинг кўплиги.
ملايم мўлойэм — юмшоқ.
ملايمت мўлойэмат — юмшоқлик.
ملت мэллат кўплиги **ملت** мэлал — миллат, халқ.
ملت پرستی мэллатпарастии — миллатчилик.
ملتزم мўлтазэм — ўз устига олган.
ملتزم мўлтазам — юкланган, топширилган.
ملتسمس мўлтамас — илтимос.
ملحق мўлҳағғ — қўшилган.
ملخ малах — чигиртка.
ملعون малъун — лаънати.
ملفوظ малфуз — талаффуз этилади-ган, айтиладиган.

ملقب мўлағғаб — лақабли.
ملك малак кўплиги **ملاکک** малозэка ва **ملاکک** малозэка — фаришта.
ملك малэқ кўплиги **ملوک** мўлуқ — подшоҳ.
ملك мўлк¹, мэлқ кўплиги **املاک** амлок — мулк.
ملك мўлк² — подшоҳлик, мамлакат.
ملكدار мэлқдор — ер эгаси.
ملکه малакэ — малака.
ملل мэлал **ملت** нинг кўплиги.
ملوث мўлаувас — ифлос.
ملوک мўлуқ — **ملك** малэқнинг кўплиги.
ملول малул — 1) гамгин, хафа; 2) хорғин.
ملون мўлауван — рангдор, ранг-баранг.
ملهم мўлҳам — илҳомли.
ملي мэлли — миллий; халқники.
مليت мэллийат — миллият.
مليخ мэлнх — ёқимли.
مليون мэллийун — миллиятчилар.
مماوت мамот — ўлим.
مماثل мўмосэл — ўхшаш.
مماثلت мўмосалат ёки **مماثلت** мўмосэлэ — ўхшашлик.
ممالک мамолэқ **مملکت** нинг кўплиги.
ممانعت мўмонаат — монелик, тўсиқ.
ممتاز мўмтоз — мумтоз.
ممکن мўмкэн — мумкин.
مملکت мамлакат кўплиги **ممالک** мамолэқ — мамлакат.
مملو мамлу — тўла; **از** ...-га тўла.
ممنوع мамну — тақиқланган, ман этилган.
ممنون мамнун — миннатдор.
ممنونیت мамнунийат — миннатдорлик.
ممهور мамхўр — муҳрланган.
ممیز мўмаййэз — 1) инспектор, кон-

- тролёр; 2) *мат.* каср билан бутунни ажратувчи вергул; 3) *грам.* вергул.
- مۆيزه мўмаййезэ — ажратувчи, фарқлайдиган.
- من مان¹ — мен.
- من مان² — мап (оғирлик ўлчовчи); табриз мани 2,944 кг ва шоҳ мани 5,888 килограммга тўғри келади.
- منابع манобэ *منبع* нинг кўплиги.
- منازل манозэл *منزل* нинг кўплиги.
- مناسب мўносэб — муносиб.
- مناسبات мўносабат — муносабат.
- منافق мўнофэғ — иккиюзлама.
- منافع манофэ *منفعة* нинг кўплиги.
- منافسه мўноғэшэ — тортишув, мунозара.
- منبر мэмбар — минбар.
- منبع манба *كۆپلىگى* *منابع* манобэ — манба.
- مننات мэннат *كۆپلىگى* *منن* мэнан — миннат.
- منتخب мўнтахаб — сайланган, танланган.
- منتخب мўнтахэб — танловчи.
- منتخبات мўнтахабот — хрестоматия, танланган асарлар, антология.
- منناتدور мэннатдор — миннатдор.
- منتشر мўнташэр: *كۆردن* ~ наshr этмоқ.
- منتظر мўнтазэр — кутувчи; *بودن* ~ кутмоқ.
- منتظم мўнтазам — интизомли, тартибли.
- منتقل мўнтағэл — кўчирилган; *كۆردن* ~ кўчирмоқ.
- منتها ва мўнтахэ *منتها* мўнтахэ — 1) тугатилган; 2) охир; 3) максимум.
- منصور мансур — сочма, насрли, прозаик.
- منجم менажжэм — 1) мунажжим; 2) астроном.
- منزلى манзэл *كۆپلىگى* *منازل* манозэл — 1) турар жой, уй; 2) манзил.
- منسوب мансуб — мансуб.
- منسوبيت мансубийат — мансублик, алоқа, боғлиқлик.
- منشى манэш — табиат.
- منشور маншур¹ — 1) фармон; 2) устат; *سازمان مللى متفق* ~ *** Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави; 3) наshr этилган, тарқатилган.
- منشور маншур² — призма.
- منشى мўнши — котиб.
- منصب мансаб *كۆپلىگى* *مناصب* маносэб — мансаб.
- منسوب мансуб — 1) тайинланган (вазифага); 2) тикилган (байроқ).
- منطق мантэғ — мантик.
- منطقه мантағэ *كۆپلىگى* *مناطق* манотэғ — минтақа, зона.
- منظر манзар — кўриниш, хил, қиёфа.
- منظرة манзарэ *كۆپلىگى* *منظر* манозэр — манзара.
- منظم мўназзам — мунтазам, тартибли.
- منظور манзур — кўзда тутилган; мақсад.
- منظوم манзум — шеърй, назмли.
- منظومه манзумэ — 1) дoston, шеър; 2) система; *نور شيبه* ~ * қуёш системаси.
- منع манъ — ман.
- منفصل мўнфасэл — ажратилган, бўлинган.
- منفصلا мўнфасэлан — алоҳида.
- منفعت манфаат *كۆپلىگى* *منافع* манофэ — манфаат.
- منفعل мўнфаэл: *شيدن* ~ уялмоқ.
- منفى манфи — манфий.
- منقار мэнғор — қуш тумшуғи.
- منقذ мўнағғэд — танқидчи.

- منقسم** мўнғасэм: **شدن** ~ бўлинмоқ.
منقش мўнағғаш — нақшли.
منقطع мўнғатэ: **شدن** ~ кесилмоқ, узилмоқ.
منقل манғал — маиқал.
منقلب мўнғалэб — ўзгарувчан.
منقوط манғут — нуқтали.
منكر мўнкэр — инкор этувчи.
منگ манг: **بودن** ~ гангимоқ;
است ~ **سرم** бошим гангиди.
منگوش мангуш — зирак.
منگيدان мангидан — валдирамоқ.
من من мэн-мэн — минг-минг; **کردن** ~ минг-минг қилмоқ.
من منى манмани — манманлик.
منن мэнан **منت** нинг кўплиги.
منوال мэнвол — хил, усул; **بدین** ~ мана шу хилда.
منور мўнавар — ёруғ, нурли.
منهزم мўнхазэм: **کردن** ~ қочирмоқ, енгмоқ.
منير мўнир — ёритувчи.
مو му ва **موی** мўй — 1) соч; 2) тук, жун.
مو мўв — миёв; **کردن** ~ миёвламоқ.
مواجهه мўвожэхэ — юзлашиш, юзма-юз учрашиш.
مواد маводд **ماده** нинг кўплиги.
موازن мўвозэн — тенг (оғирликда, вазнда).
موازنه мўвозэнэ — баланс, тенглик.
موازی мўвози — параллел.
موافق мўвофэг — мувофиқ.
مواقت мўвофэгат — 1) розилик; 2) мувофиқлик.
موت мўвт — ўлим.
موتور мўтўр — мотор; машина;
بارکشی ~ юк машинаси.
موتوریزه мўтўризе — моторланштирилган.
- موتوسیکلت** мўтўсиклат — мотоцикл.
مؤثر мўассэр — таъсирли.
موج мўвж **کۇپلیگی** **امواج** амвож — тўлқин.
موجب мўжэб, мўвжэб — сабаб; **شدن** ~ сабаб бўлмоқ.
موجز мужаз — қисқартилган, лўндэ.
موجود мўвжуд — мавжуд.
مور мур — чумоли.
مورچه мурчэ — чумоли, қумурсқа.
مورخ мўваррэх — тарихчи.
مورد мўврэд — 1) пайт; 2) объект.
موزه музэ¹ — музей; **ابران باستان** * Эроннинг археологик музейи.
موزه музэ² — махси; этик.
موزیک музик — музыка.
موس мус — устара.
مؤسس мўассэс — асос солувчи, таъсис қилувчи.
مؤسس мўассас — таъсис қилинган.
مؤسسە мўассасэ — муассаса.
موسم мўвсэм — мавсум.
موسوم мўвсум — аталган.
موسوی мусави — яхудий.
موسی мусо — мусо.
موسیقی мусиғи — музыка.
موسیقیدان мусигидон — музикачи.
موش муш — сичқон; каламуш.
موشک мушак — мушак, ракета;
کیهانی ~ космик ракета.
موشکی мушаки — реактив; ~ ***کلوله** реактив снаряд.
موضع мўвзэ **کۇپلیگی** **موضع** мовозэ — ўрин, ҳолат.
موضوع мўвзу — 1) ўрнатилган; 2) мавзу.
موظف мўваззаф — 1) вазифали; 2) пенсонер.
موفق мўваффағ — муваффақ.
موفقیت мўваффағийат — муваффақият.

- موفور** мўвфур — фаровон.
موقت мўвағғат қ. **موقتی**
موقتا мўвағғатан — вақтинча.
موقتی мўвағғати — муваққат, вақ-
 тинча.
موقع мўвғэ *қўлиги* **مواقع** мавоғэ —
 1) ўрин; 2) пайт.
موقوف мўвғуф — тўхтатилган.
مؤلف мўалләф — автор.
مؤنث мўаннас — муаннас (женский
 род).
موهوم мўвхум — мавхум.
موی муй қ. **مو**
مویان муйон: **بودن** ~ йиғламоқ, мотам
 тутмоқ.
مویه муйэ — йиғи, мотам.
مویلدن муидан — йиғламоқ, мотам тут-
 моқ.
ماه маҳ қ. **ماه**
مه мэ — май.
مه мэх — улуг.
مهاجر мўҳожэр — муҳожир.
مهاجرت мўҳожэрат — муҳожирлик.
مهار маҳор — юган, тизгин.
مهارت маҳорат — чаққонлик, маҳорат.
مهتر мэхтар¹ — улуг, буюк.
مهتر мэхтар² — отбоқар.
مهجور маҳжур — айрилган; * **لغات**
 эскирган сўзлар.
مهذ маҳд — 1) бешик; 2) пайдо
 бўлган жой.
مهز мэхр¹ — эрон шамсия йилининг
 7- ойи (23 сентябрдан 22 ок-
 тябргача).
مهز мэхр² — меҳр.
مهز мэхр³ — қуёш.
مهز мўҳр — муҳр.
مهزبان мэхрэбон — меҳрибон.
مهزبانی мэхрэбони — меҳрибонлик.
مهزگان мэхрэгон — куздаги кун билан
 тун тенг бўлган вақт; мезон.
- مهره** мўҳрэ — 1) умуртқа; 2) соқ-
 қа; мунчоқ.
مهره داران мўҳрэдорон — умуртқалилар.
مهلت мўҳлат — муҳлат.
مهلك мўҳлэк — ҳалок қилувчи.
مهلكه маҳлэкэ — 1) ҳалокат; 2) ҳа-
 локатли жой.
مهم мўҳэм — муҳим.
مهمان маҳмон — меҳмон.
مهمل мўҳмал — бемаъни, муҳмал.
مهندس мўҳандэс — инженер.
مهندسی мўҳандэси — инженерлик.
مهيا мўхайё — тайёр, мухайё.
مهيب мўҳиб — ҳайбатли, қўрқинчли.
می мэй — вино, май.
ميان мийон — 1) ўрта, марказ;
 2) бел.
ميانجي мийонжи — воситачи.
ميانه мийонэ — ора.
میتوان митавон — мумкин; **کرد** ~ қи-
 лиш мумкин.
میتینگ митинг — митинг; **دادن** ~
 митинг қилмоқ.
میتاق мисоғ — 1) ваъда; 2) қалам.
میخ миx — миx, пона.
میخانه мэйхонэ — майхона.
میدان мэйдон *қўлиги* **میدان** майодэн
 — майдон.
میر мир¹ қ. **مردن**
میر мир² — мир (амирнинг қисқар-
 тилгани).
میراث мирос — мерос.
میرزا мирзо — мирза.
میز миз — стол.
میزان мизон — 1) андаза, мезон, ўл-
 чов; 2) Мезон (бурж.).
میزبان мизбон — мезбон.
میسر мўйассар — муяссар.
میش миш — қўй.
میخ миғ — 1) туман; 2) булут.

میکروب	микроб — микроб.
میل	мэйл <i>кўплиги</i> амйол — майл, истак.
میلاد	милод — мелод.
میلیسی	милис — милиция.
میهون	мэймун ¹ — бахтли.
میهون	мэймун ² — маймун.
میهونک	мэймунак — милтиқ босмаси.
مین	мин — мина.
مینا	мино — эмаль, сир.
میوه	мивэ — мева.
میهمان	миҳмон қ. مهمان
میهن	миҳан — ватан.
میهن پرست	миҳанпараст — ватанпарвар.
میهن پرستی	миҳанпарастии — ватанпарварлик.

ن

ن	нун — форс алифбосининг 29-ҳарфи; абжадда 50 га тенг.
ناب	ноб ¹ — соф, тоза.
نابي	ноб ² — озиг (тиш).
ناباب	нобоб — нобоб.
نابعا	нобэжо — ўринсиз.
نابغه	нобэғэ <i>кўплиги</i> навобэғ — доҳий.
نابكار	нобэкор — ярамас.
نابود	нобуд — нобуд.
نابينا	нобино — кўр.
نابینائی	нобинои — кўрлик.
نابيديد	нопадид — ғойиб, кўринмас.
ناتوان	нотавон — кучсиз, нотавон.
نچار	ночор — ночор.
ناحيه	ноҳийэ <i>кўплиги</i> навоҳи — район.
ناخدا	ноҳудо — 1) кашган; 2) атеист.

ناخن	нохўн — тирноқ.
ناخوش	нохўш — касал, бетоб.
ناخوشي	нохўши — бетоблик.
ناخون	нохун қ. ناخن
نادار	нодор — камдаст, камбағал.
ناداری	нодори — камдастлик, камбағаллик.
نادان	нодон — нодон.
نادانی	нодони — нодонлик.
نادر	нодэр — нодир.
نادورست	нодўрўст — 1) нотўғри; 2) эгри.
نادره	нодэрэ — 1) нодир нарса; 2) латифа.
نار	нор ¹ — анор.
نار	нор ² — 1) ўт; 2) дўзах.
ناراحت	нороҳат — нотинч.
نارسی	норас — етилмаган.
ناراست	норост — эгри, нотўғри.
نارسا	норасо — етмовчи, етарли бўлмаган.
نارنجك	норэнжак — граната.
ناز	ноз — ноз, эркалик.
ناز پرورد	нозпарвардэ, ناز پرورد нозпарвард, ناز پرورد нозпарвар — эрка ўсган.
نازش	нозэш — эркаланиш.
نازك	нозўк — нозик.
نازك	нозэл: نازك ~ тушмоқ.
نازنین	нозанин — нозанин.
نازي	нози — нацист.
نازیدن	нозидан — эркаланмоқ, нозланмоқ.
ناسی	нос ¹ — нос.
ناسی	нос ² — халойиқ.
ناشتا	ношто — ноништа.
ناشر	ношэр — ношир (нашр этувчи).
ناشور	ношез — бебош.
ناشگيما	ношакиб ёки ناشگيما ношакибо — сабрсиз.

- ناشکيبي** ношакиби ёки **ناشکيپائی** ношакиби — сабрсизлик, тоқатсизлик.
- ناشنوا** ношэнаво — 1) гаранг; 2) гапга қулоқ солмайдиган.
- ناشي** ноши — вужудга келувчи.
- ناصيب** носэб — 1) тикувчи (байроқ); 2) тайинловчи.
- ناصيح** носэх — насиҳатчи.
- ناصواب** носавоб — нотўғри.
- ناطرق** нотэғ — 1) нотяқ; 2) сўзловчи.
- ناظر** нозэр — 1) кузатувчи; 2) нозир.
- ناظم** нозэм — 1) тартибга солувчи; 2) шоир.
- ناعم** ноэм — майин.
- ناف** ноф — киндик.
- نافذ** нофэз — нуфузли.
- نافر** нофэр — жирканувчи, нафратланувчи.
- نافر جام** нофаржон — 1) бахтсиз; 2) бейойда, самарасиз.
- نافع** нофэ¹ — фойдали.
- نافه** нофэ² — кийикнинг мушк бези.
- نافي** нофи — ишкор этувчи.
- ناقصي** ноғэс — нуқсонли, камчилиги бор.
- ناقص العضمو** ноғэсў-л-ъўзв — инвалид, ногирон.
- ناقل** ноғэл — 1) кўчирувчи; 2) нақл қилувчи.
- ناكام** ноком — мақсадга етмаган.
- ناكس** нокас — нокас (эл бўлмайдиган, ножинс).
- ناكوك** нокук — бузуқ, тобланмаган (механизм).
- ناگاه** ногоҳ — бирдан, тўсатдан, ногоҳ.
- ناگزي يو** ногўзир — қутулиб бўлмайдиган, муқаррар, мажбур.
- ناگوار** ногавор — бемаза; ~ **پيش آينه** кўпчиликсиз воқса.
- ناگاهان** ногаҳон — бирдан, тўсатдан.
- نالان** нолон — нола қилувчи.
- ناشي** нолэш — нола қилиш.
- نالين** нолидан — нола қилмоқ.
- نام** ном — от, ном; **خانواده (گي)** фамилия.
- نام برده** номбўрдэ — айтиб ўтилган, мазкур.
- نام جو** номжу — иззат талаб.
- نام جوئی** номжуи — иззат талаблик.
- نامدار** номдор — донгдор.
- نامزد** номзад — 1) номзод, кандидат; 2) **نماينده گي** * депутатликка кандидат; 2) унашилган.
- نامشروع** номашру — ғайри қонуний.
- نامطبوع** номатбу — ёқимсиз.
- نامناسب** номуносэб — номуносиб.
- ناموسى** номус **کۇپليگى** **نواميسى** навомис — номус.
- نامه** номэ — хат, нома.
- نامه رسان** номэрасон — почталён.
- نامه نگار** номэнэгор — мухбир, публицист журналист.
- نامه نگارى** номэнэгори — публицистика, журналистика.
- نامي** номи — машхур.
- ناميدان** номидан — атамоқ.
- نون** нон — нон.
- نونپاز** нонпаз — нонпаз.
- نونوا** нонво — новвой.
- نونواخانه** нонвохонэ — новвойхона.
- نونوي** нонвои — поввойлик.
- нов¹** — нов (тарнов).
- нов²** — ҳарбий кема.
- новбан** новбон — ҳарбий денгиз флот лейтенанти.
- новард** новард — жанг.
- новэгон** новэгон — ҳарбий флот.
- нови** нови — ҳарбий денгизчи, матрос.

- ناهار** ноҳор ёки **ناهر** наҳор — тушлик овқат.
- ناهموار** ноҳамвор — нотекис.
- ناهنجار** ноҳанжор — 1) қўпол; ғайри табиий; 2) нотекис.
- ناي** ной қ. **نى**
- نايب** нойэб — ёки **نائب** нозб — 1) котиб, секретарь; 2) ўринбосар.
- نايل** нойэл ёки **نائل** нозэл — эришувчи; **شدن** ~ эришмоқ.
- نايت** набот — ўсимлик.
- نايات** наботот — ўсимликлар.
- ناياتشنا** наботшэнос — ботаник.
- ناياتشناه** наботшэноси — ботаника.
- نابادا** набодо қ. **مبادا**
- نابرد** набард — жанг.
- نابض** набз — пульс, томир.
- نابوغ** нўбуғ — доҳийлик.
- نابي** наби **كۇплиги** **انبيا** анбийо — пайғамбар.
- نابيره** набирэ — невара.
- ناتايچ** натойэж **نتيجه** нинг кўплиги.
- نثار** нэсор — 1) сочиш; 2) **کردن** ~ қурбон қилмоқ, бағишламоқ.
- نثر** наср — наср (проза).
- ناجات** најот — најот.
- ناجار** најжор — дурадгор.
- ناجم** најм **كۇплиги** **نجوم** нужум — юлдуз.
- ناجوا** најво — шивирлаш, қулоққа гапириш; **کردن** ~ шивирламоқ, қулоққа гапирмоқ.
- نجوم** нўжум **نجم** нинг кўплиги.
- ناجوي** најво қ. **نجوا**
- ناجيب** најиб — олий насаб.
- ناحو** наҳв — 1) синтаксис; 2) тариқа, йўсиқ.
- ناحوه** наҳвэ — тариқа, йўсин.
- ناحاع** нўхе — ҳаром мағз (орқа мия).

نخاله нўхалэ — 1) кепак, 2) чиқинди, ахлат.

نخود нўхўд қ. **نخود**

نخوست нўхўст — аввал, биринчи.

نخوست وزير нўхўствазир — премьер-министр.

نخستين нўхўстин — биринчи.

نخل нахл — хурмо дарахти.

نخود нўхуд ёки **نخاء** нўхўд — нўхат.

نعي нахи — ип ~ **اجناس** * ип газлама.

نخيز нахиз — пистирма.

ندا нэдо — ун, нидо, овоз.

ندار надор — камбағал.

نداھت надомат — пушаймонлик.

ندرت нўдрат — нодирлик; ~ **به** кам, ора-сира.

ندرتا нўдратан — кам ора-сира.

ندر назр **كۇплиги** **ندور** нўзур — 1) назр; 2) онт, қасам.

نر нар — эркак, нар.

نرخ нарх — нарх.

نردبان нар(э)бон — нарвон.

نرگس наргэс — наргис.

نرم нарм — юмшоқ.

نرمي нарми — юмшоқлик.

نزار нэзор — ориқ; заиф.

نزاغ нэзо — низо.

نزاكت назокат — нозиклик; назокат, мулойимлик.

نزد назд — қош, ён; **او** ~ * унинг қошида, унинг қошига.

نزديك наздик — яқин; **شدن** ~ яқинлашмоқ.

نزدیکی наздики — яқинлик; ~ **در** яқин ўртада.

نزول нўзул — 1) тушиш; 2) қарз проценти.

نژاد нэжд — ирқ, насл.

نژادپرست нэждпараест — ирқчи.

- ئۆزادپرستی** нэждпарасти — ирқчилик.
ئۆزادشناسی нэждшэнос — этнограф.
ئۆزادشناس нэждшэноси — этнография.
ئىسا нэсо ёки **ئىسوان** нэсвон — хотинлар.
ئىساج нассож — тўқувчи.
ئىساجات насожат — тўқувчилик.
ئىساجى нассожи — тўқимачилик; **خانە** *
ئىساجارى тўқимачилик фабрикаси.
ئىساب насаб **كۆپلىگى** **انساب** ансоб — насаб.
ئىسبەت нэсбат — нисбат.
ئىسبەتان нэсбатан — нисбатан.
ئىسخ нўсах **ئىسخە** нинг кўплиги.
ئىسخە нўсхэ — 1) нусха; 2) рецепт.
ئىسل насл **كۆپلىگى** **انسال** ансол — насл.
ئىسوان нэсвон қ. **ئىسا**
ئىسىم насим — насим, ел.
ئىسىه насйэ — нася.
ئىشا нашо — ўсиб чиқиш, ривожланиш.
ئىشادر нашодўр ёки **ئوشادر** нўшодэр — новшадир; **جوهەر** * новшадир спирти.
ئىشاستن нэшостан қ. **ئىشانىن**
ئىشاسته нэшостэ — крахмал.
ئىشاط нашот — шодлик.
ئىشاكارى нэшокори — кўчат ўтқазиш.
ئىشان нэшон — 1) белги; **دادن** ~ кўрсатмоқ; **گىلداشتن** ~ белгиламоқ; 2) нишон, герб; 3) байроқ.
ئىشاندىن нэшондан — ўтқизмоқ.
ئىشانه нэшонэ — нишона, нишон.
ئىشر наshr — 1) ёйиш, оммалаштириш; 2) наshr этиш.
ئىشريات наshrийот — 1) **ئىشریه** нинг кўплиги; 2) миш-миш, шов-шув, шов-шув гаплар.
- ئىشریه** наshrийэ — наshr этиш, на этилган.
ئىشاست нэшаст — ўтириш; чўкиш.
ئىشاستن нэшастан қ. з. **ئىشاستن** шин — ўтирмоқ.
ئىشو наshв — ўсиш, юксалиш.
ئىشىب нэшиб — 1) қиялик, нишоб; 2) пастлик.
ئىشىمن нэшиман — 1) орқа; 2) уя.
ئىشىن нэшин қ. **ئىشاستن**
ئىشته наshгэ, **ئىشات** наshгат ва **ئىشته** наshвэ — кайф, наshгэ.
ئىصب насб — тикиш, ўрнатиш, милаш, улаш.
ئىصر наср — ёрдам; ғалаба.
ئىصرانى насрони **كۆپلىگى** **ئىصارا** нўсро — христиан.
ئىصرانىت насронийат — христианлик.
ئىصرت нўсрат — 1) ёрдам; 2) ғалаб.
ئىصف нэсф — ярим.
ئىصبىب насиб — улуш, насиб.
ئىصبىت насиҳат **كۆپلىگى** **ئىصايح** насихэ ва **ئىصايح** насэоҳ — насихэ; **ئىصايح** нўтғ ~ нутқ; **ئىصايراد كۆردن** ~ нўсўзламоқ.
ئىصارات назорат — кузатиш, назорат.
ئىصاره назорэ — қараш, томоша лиш.
ئىصافات назофат — озодалик.
ئىصاف нэзом — 1) тартиб; 2) ҳарф хизмат; 3) тузум; **ئىصافى** ~ ижтимоий тузум.
ئىصافنامه нэзомномэ — нэзом, устав.
ئىصافى нэзоми — ҳарбий; ҳарбий х матчи; **ئىصايراد كۆردن** ~ ҳарб лаштирмоқ.
ئىصاير назойэр **ئىصاير** нинг кўп ги.
ئىصاف назар **كۆپلىگى** **ئىصاف** анзо қаранч, назар.

نظار بانو назарбози — ошнқона қараш.
نظاری назари — 1) назарий; 2) таш-
 қи, кўриш мумкин бўлган.
نظاریه назарийэ — назария.
نظم назм — 1) тартиб; 2) назм, по-
 эзия.
نظیر назир — ўхшаш.
نظیره نظیره назирэ кўплиги **نظایر** назой-
 эр — назира.
نعال нэол **نعل** нинг кўплиги.
نعره наърэ — бўкириш, наъра.
نعل наъл **کۆپلیگی نعال** нэол,
 иккилиги **نعلین** наълэйн —
 1) тақа; 2) пошна.
نعل بند наълбанд — тақачи.
نعل بندو наълбанди — тақалаш.
نعلبکی наълбаки — тарелка, тақсимча.
نعلین наълэйн — 1) ҳаммомковуш;
 2) пойафзал.
نعمت нэъмат — неъмат.
نعمه нағмэ — куй.
نافسات нафосат — нафислик, нафосат.
نفاق нэфоғ — 1) иккиюзламалик;
 2) лнзо.
نفث нафт — нефть; **سقیه (چراغ)** *
 керосин; **سیاه** * қорамой.
نفر нафр — 1) киши; 2) жангчи;
 3) киши учун нумератив;
دانشجو ~ **سمه** уч студент.
نفرات нэфрат — жирканиш, нафрат.
نفسی нафс **کۆپلیگی نفوسی** нуфус
 ва **انفسی** анфўс — 1) нафс;
 2) индивидуум, одам.
نفع нафъ — фойда.
نفاقه нафағэ — нафақа.
نفوذ нўфуз — 1) ўтиш; 2) таъсир,
 нуфуз.
نفوس нуфус 1) **نفسی** нинг кўплиги;
 2) аҳол; **افزایشی** * аҳо-
 лиянинг кўпайиши.

نقاب нағоб — ниқоб.
نقاد нағод — 1) таъқидчи; 2) тега-
 жак одам.
نقاره нағорэ — ноғора.
نقاشی нағош — 1) наққош (рассом);
 2) чизмакаш; 3) харитачи;
 4) бўёқчи.
نقاط нўғот **نقطه** нинг кўплиги.
نقد нағд **کۆپلیگی نقود** нўғуд —
 1) пул; 2) нақд.
نقدینه нағдинэ — пул маблағи; нақд
 пул.
نقره нўғрэ — кумуш.
نقش нағш **کۆپلیگی نقوشی** нўғуш —
 1) расм, нақш; 2) роль;
ایفا کردن ~ роль ўйнамоқ.
نقشه нағшэ — 1) план; 2) карта.
نقصی нағс қ. **نقصان**
نقصان нўғсон **کۆپلیگی نقائص** навоғас
 — нуқсон.
نقطه нўғтэ **کۆپلیگی نقاط** нўғот —
 нуқта.
نقل нағл — 1) кўчириш; 2) айтиб
 бериш, нақл.
نقل нўғл — қандалат (мағизли).
نقلیه нағлийэ: **وسائل** * кўчи-
 риш, транспорт воситалари;
 ~ **هزینه** * транспорт ҳаракати.
نقود нўғуд **نقطه** нинг кўплиги.
نقوشی нўғуш **نقش** нинг кўплиги.
نقیب нағиб — бошлиқ, қабила бош-
 лиғи.
نوک нўк ёки **نک** нук — 1) қуш тум-
 шуғи; 2) уч; **قلم** * перо учи.
نکات нэкот **نکته** нинг кўплиги.
نکاح нэкоҳ — никоҳ.
نکته нўктэ **کۆپلیگی نکات** нэкот —
 нозик фикр, нуқта.
نکره накарэ — поаник; ~ **بیای** * ноа-
 ниқлик билдирувчи «и».
نگار нэгор 1) қ. **نگارستان** 2) гўзал.

- نەگەرەش** нэгорэш — асар; ~ * **اداره** матбуот бўлими.
- نەگەراندە** нэгорандэ — автор; ёзувчи.
- نەгаридан қ. نگارشتن**
- نەгаштан** нэгоштан — ёзмоқ, расм солмоқ, васф қилмоқ.
- نەгах** нэгоҳ ва **نەгах** нэгах — қараш; **نەگردن** ~ қарамоқ.
- نەгахбон** нэгоҳбон — соқчи.
- نەгахдор** нэгоҳдор — сақловчи.
- نەгар қ. نگار بستن**
- نەгарон** нэгарон — безовталанувчи.
- نەгарони** нэгарони — безовталиқ.
- نەгун** нэгун — 1) ағдарилган, тескари; 2) эгилган.
- نەгин** нэгин — 1) узук; 2) узукнинг қоши; 3) қимматбаҳо тош.
- نام** нам — ҳўл, нам.
- نامو** намo — ўсиш, кўпайиш.
- نامو** нэмо, нўмо, намo — 1) қ. **نمودن** 2) кўриниш.
- ناموز** намoз — намoз.
- ناموئى** нэмой, намoй, нўмоёй қ. **نمودن**
- ناموئىان** нэмоёйон — намoёён.
- ناموئىش** нэмоёйэш — намoёйиш.
- ناموئىشگر** намoёйэшгар ёки **ناموئىشگار** нэмоёйэшкор — 1) намoёйишчи; 2) актёр.
- ناموئىشگاه** нэмоёйэшгоҳ — 1) кўрғазма; 2) кўрғазма зали.
- ناموئىشنامه** нэмоёйэшномэ — пьеса, либретто, сценарий.
- ناموئىشدكى** нэмоёйандэги — вакиллик, агентлик.
- ناموئىنده** нэмоёйандэ — вакил, агент.
- نامد** намад — кигиз, намаг.
- نمره** нўмрэ — 1) сон, номер; 2) баҳо; **پنج** ~ * беш баҳо.
- نمك** намак — туз.
- نمكدان** намакдон — туздон.
- نمود** нэмуд — кўриниш.
- نمودار** нэмудор — намoёён.
- نەمودان** нэмудан, нўмудан, намудан
қ. з. **نەما** нэмо, нўмо, намo
ва **ناموئى** нэмой, нўмоёй, намoёй—
1) кўрсатмоқ; 2) кўринмоқ.
- نەنگ** нанг — номус, уят.
- نەنو** нану — беланчак.
- نەنو** нўв — янги.
- نەنو** навo¹ — куй.
- نەنو** навo² — мол, мулк; тўқлик бойлик.
- نەنوخت** нэнохт — 1) чолғу чалиш 2) куй.
- نەنوختن** нэнохтан қ. з. **نەواز** навo — чолғу чалмоқ.
- نەوار** навор—лента; **نەضبط صوت** ** магнитофон лентаси.
- نەواساز** нэвосоз — бастакор, созанда.
- نەوالىسى** нэвоғас, **نەقسان** нўгсон ва **نەقىسى** нағс нинг кўплиги.
- نەوامبر** нўвамбр — ноябрь.
- نەوامىسى** нэвомис **نەموس** нинг кўплиги
- نەواھى** нэвоҳи **نەاھيه** нинг кўплиги
- نەوبت** нўвбат ёки **نەوبه** нўвбэ — навбат.
- نەوبتچى** нўвбатчи — навбатчи.
- نەوبه** нўвбэ қ. **نەوبت**
- نەوجوان** нўвжавон — ёш йигит; ёш.
- نەوجه** нўвжэ — йнги, фарёд.
- نەود** навад — тўқсон.
- نەور** нур **نەور** кўплиги анвор — нур
- نەورافکن** нурафкан — прожектор.
- نەورد** навард—1) қ. **نەوشتمن** 2) ғалтак; 3) ўрам.
- نەورد** навард² — жанг.
- نەورديدان** нвардидан қ. **نەوئىتىن** наваштан.
- نەورسى** нўврас — янги етилган.
- نەوروز** нўвруз — наврўз.
- نەوزده** нуздаҳ — ўн тўққиз.
- نەوسى** нус ва **نەوسه** нусэ — камалак.
- نەوشى** нуш — 1) ичиш; 2) дори.

- نوشتن** наваштан җ. з. нег. **نورد** на-
 вард — 1) ўрамоқ; 2) кезмоқ.
نوشتن нэвэштан җ. з. нег. **نویس** нэвис
 — ёзмоқ.
نوшиدان нушидан — ичмоқ.
نوшиدانی нушидани — ичимлик.
نوшин нушин — ёқимли, ширин.
نوع навъ **کۆپلیگی** анво — хил,
 нав; зот; **بشر** ~ * инсон зоти,
 одамзод.
نوک нук, нүвк — 1) қуш тумшуғи;
 2) бирор нарсанинг учи.
نوکر нўвкар — хизматкор.
نوید навид, нўвид — хушхабар.
نویس нэвис җ. **نوشتن**
نویسنده нэвисандэ — ёзувчи.
نه нэх җ. **نهادن**
نه на — йўқ.
نه нўҳ — тўққиз.
نهاد нэход — яралиш, табиат.
نهادن нэходан — қўймоқ.
نهار наҳор¹ җ. **ناهار**
نهار наҳор² — кундуз.
نهال нэхол — кўчат; ниҳол.
نهان нэхон — яширин.
نهایت нэхойат — охир, ниҳоят.
نه خیر нахэйр — йўқ; **نمیدانم** ~ йўқ,
 билмайман.
نهر наҳр **کۆپلیگی** анҳар — дарё,
 аңҳор.
نهستان нэхэстан җ. **نهادن**
نهضت нэхзат — ҳаракат; **کاوگرمی** ~ *
 ишчилар ҳаракати; ~ **
میلی آزادی بختی ملی миллий
 озодлик ҳаракати.
نهفت нэхўфт — яширин.
نهفتن нэхўфтан — яшир (ни) моқ.
نهنگ наҳанг — кит, наҳанг.
نهی наҳй — тақиқлаш, инкор.
- نی** нэ¹ җ. **نه** на.
نی нэй² ёки **نای** ной — 1) най;
 2) қамиш.
نیا нийо **کۆپلیگی** **نیاکان** нийокон
 — бобо.
نیابت нийобат — 1) нойиблик; 2) ва-
 лиаҳдлик; 3) ваколат.
نیاز нийоз — 1) эҳтиёж, зарурат;
داشتن ~ муҳтож бўлмоқ;
 2) ялиниш; ўтинч.
نیازمند нийозманд — 1) муҳтож;
 2) ўтинувчи.
نیاکان нийокон **نیا** нинг кўплиги.
نیات нийят — ният.
نیرنگ нэйранг, нираңг — найранг.
نیرو ниру — куч, қудрат.
نیرومند нируманд — кучли, қудратли.
نیز низ — ҳам.
نیزار нэйзор — қамишзор.
نیزه нэйзэ — найза.
نیست нист — йўқ; эмас; **کردن** ~ йўқ
 қилмоқ.
نیستان нэйэстон — қамишзор.
نیستی нисти — 1) йўқлик; 2) ҳалокат.
نیش ниш — ниш.
نیشتەر ништар ёки **نشتەر** нэштар —
 пиштар.
نی شکر нэйшакар — шакар қамиш.
نیک ник ва **نیکو** нику — эзгу, ях-
 ши.
نیکان никон — яхшилар.
نیکوئی никуи ёки **نیکو** ники — эзгу-
 лик, яхшилиқ.
نیل нэйл — эришиш.
نیلوفر нилуфар — нилуфар.
نیم ним — ярим.
نیمروز нимруз — кун ўртаси.
نیمکت нимкат — 1) диван; 2) парта.
نیمه нимэ — ярим.
نیوشیدان нийушидан — тингламоқ; эшит-
 моқ (гапга кирмоқ).

و

- و** вов — форс алифбосининг 30-
 ҳарфи; абжадда 6 га тенг.
و ва — ва.
و ū — боғловчи -у.
وافتادن воўфтодан — чалқанча тушмоқ.
وايستادن воистодан — тўхтамоқ.
وابستگى вебастэги — боғлиқлик;
داشتن ~ боғлиқ бўлмоқ.
وابستن вобастан — боғламоқ, бирлаш-
 тирмоқ.
وايرسىدن вопўрсидан — суриштирмоқ.
واپس волас — 1) орқага; **افتادن** ~
 орқада қолмоқ; **فرستادن** ~
 қайтариб юбормоқ; 2) кейинги.
واپسين вопасин — кейинги, охирги.
واپور вопур — пароход.
واجب вожэб — вожиб, зарур, керак.
واحد воҳэд — 1) ҳарб. қисм; 2) бир-
 лик; 3) бир.
واحه воҳэ — воҳа.
واخوردن вохўрдан — кечмоқ, баҳридан
 ўтмоқ.
واداشتن водоштан — 1) қўзғатмоқ, маж-
 бур қилмоқ; 2) тўхтатмоқ.
وادى води *кўллиги* **اوديه** ўвдийэ —
 водн.
واديدن водидан — кўриб чиқмоқ, қай-
 та кўриб чиқмоқ.
وارث ворэс — ворис.
وارد ворэд — кирувчи.
واردات ворэдот — 1) четдан келтирил-
 ган моллар; 2) кириш.
وارسىدن ворасидан — текширмоқ.
وارولك верук — сўгал.
وارون ворун ёки **وارونه** ворунэ — ағ-
 дарилган.
وازد возад — брак, чикнт.

- وازدن** возадан — бракка чиқармоқ
 бекор қилмоқ.
واژگون вожгун, **واژگونه** вожгунэ в:
واژون вожун — ағдарилган;
کردن ~ ағдармоқ.
واژه вожэ — сўз.
واستاندن восэтондан ёки **واستانیدن**
 восэтонидан — қайтиб олмоқ,
 қайтариб олмоқ.
واسطه восэтэ — восита; сабаб.
واسع восэ — кенг.
واصف восэф — васф қилувчи.
واصل восэл — етишувчи.
واضح возэх — аниқ, ойдин.
واضحاً возэхан — очик-ойдин.
واضع возэ — асос солувчи; асосчи;
قانون ~ * қонун чиқарувчи.
واغظ возэ — ваъз айтувчи; насихат-
 чи.
واقر вофэр — мўл, улкан.
واقع воғэ — 1) рўй берувчи **شەن** ~
 (بودن) рўй бермоқ; 2) жойлаш-
 ган; **شەن** ~ жойлашмоқ.
واقعه воғээ — воқеа.
واقعی воғэи — ҳақиқий, воқийй.
واقعیات воғэийат — воқелик, реаллик.
واقف воғэф — хабардор.
واگردن вокардан — очмоқ; ~ **ازگردن**
 бўйиндан соқит қилмоқ.
واگىنين воксин — вакцина.
واگىنش вокўнэш — 1) акс ҳаракат; 2)
 реакция.
واگىنداشتن воғўзоштан — қолдирмоқ; топ-
 ширмоқ.
واگرديدن вогардидан — 1) қайтмоқ, юз
 ўгирмоқ; 2) ағдарилмоқ.
واگرهفتن воғэрэфтан — қайтиб олмоқ,
 олиб қўймоқ.
واگىشادن воғўшодан — очиб ташламоқ.
واگون вогун — вагон.

- والا** ваэлло — йўқса.
والله волэд — ота.
والله волэдэ — волида, она.
والله волэдэйи — ота-она.
والله воллоҳ — худо ҳақи.
وام пом — қарз, заём; **دولتی** ~ давлат заёми.
واماندى вомондан — 1) орқада қолмоқ; 2) чарчамоқ.
واودار вомдор — қарздор.
وبال вабол — 1) увол; 2) қийин, оғирчилик.
وجدان вўждон — виждон.
وجود вўжуд — ружуд.
وجوه вўжуҳ — нинг кўплиги.
وجوهات вўжуҳот — маблаг.
وجه важҳ — 1) юз; 2) йўсин; 3) важ; 4) *грам.* майл.
وحدت ваҳдат — бирлик.
وحشی ваҳш *кўплиги* **وحوشی** вўхуш — 1) ёввойи; 2) ёввойи ҳайвон; ~ **باغ** *зоопарк.
وحشت ваҳшат — 1) қўрқув; 2) ёввойинлик.
وحشی ваҳши — ёввойи, ваҳший.
وحوشی вўхуш — **وحشی** нинг кўплиги.
وحید ваҳид — ягона.
وخامت вахомат — хавф.
وداع вадо — видео; **گفتن** ~ видолашмоқ.
ود вар **واگر** нинг қисқаргани.
ورد вард — гул.
ورد вэрд: **زبان شدن** * ~ тилдан тушмаслик.
ورزش варзэш — спорт; гимнастика, бадан тарбия.
ورزشكار варзэшкор — спортсмен; физкультурачи.
ورزشكار варзэшгар қ. **ورزشكار**
- ورم** варам — 1) яллиғланши; 2) шиш.
ورنام варном — лақаб.
ورود вўруд — 1) кириб келиш; 2) четдан келтириш; 3) кириш.
ورودات вўрудот — четдан келтирилган моллар.
ورودی вўруд: ~ **امتحان** * кириш имтиҳони.
وزارت вэзорат — министрлик;
آموزشی و پرورشی * маориф министрлиги.
وزارتخانه вэзоратхонэ — министрлик (бино).
وزرا вўзаро **وزیر** нинг кўплиги.
وزن вазн *кўплиги* **اوزان** ўвзон — вазн, ўлчов, тарози.
وزنه вазнэ — тарози тоши.
وزيدان вазидан — эсмоқ.
وزیر вазир *кўплиги* **وزرا** вўзаро — министр; вазир.
وزين вазин — оғир, вазмин.
وساطت васотат — воситачилик.
وسعت васат — ўрта; марказ.
وسطی вўсто: ~ **قرون** * ўрта асрлар.
وسعت вўсътат — кенглик; **دادن** ~ кенгайтирмоқ.
وسمه васмэ — ўсма.
وسيع васи — кенг.
وسيله василэ *кўплиги* **واسائل** васоэл ва **وسايل** васойэл — восита.
وصال вэсол — висол.
وصف васф *кўплиги* **اوصاف** ўвсоф — васф, тасвир.
وصل васл — 1) бирлашиш; 2) васл.
وصله васлэ — ямоқ; **زدن** ~ ямоқ солмоқ.
وصيت васийат — васият.
وضع вазъ *кўплиги* **اوضاع** ўвзоъ — 1) қўйиш, ўрнатиш; қонун чиқариш; 2) ҳолат, аҳвол.

وضعيت **вазъийат** — вазият.
 وطن **ваган** — ватан.
 وطن پرست **ватанпараст** — ватанпарвар.
 وطن خواه **ватанхоҳ** — ваганпарвар.
 وطن دوست **ватандуст қ. وطن خواه**
 وطنى **ватани**: * **جنگ** ватан уруши;
 ~ **وضايف** гражданлик ʻбурчи.
 وظائف **вазоэф ёки وظائف** вазойэф
وظيفة нинг кўплиги.
وظيفة **вазифа** — вазифа, функция.
وضيعة خور **вазифэхўр** — пенсионер.
وضيعة شناسى **вазифшэноси** — онглилик.
واده **ваъдэ** — ваъда.
وعظ **ваъз** — ваъз.
وفا **вафо** — вафо.
وفات **вафот** — вафот.
وفائق **вафог** — мувофиқлик; розилик.
وفق **вафғ** — мослик; ~ **بر** * -га
 мувофиқ.
وفايع **вағойэ واقعه** нинг кўплиги.
وقت **вағт кўплиги** **اوقات** ўвғот —
 вақт.
وقفه **вағфэ** — 1) тўхташ; 2) туриб
 қолиш.
وقوف **вўғуф** — хабардорлик.
وكالت **ваколат, вэколат** — ваколат,
 вакиллик, депутатлик.
وكيل **вакил кўплиги وكلا** **вукало** —
 1) вакил; 2) агент; 3) депутат.
ول **вэл** — бўш, бекор; **شدن** ~ бў-
 шамоқ, қутулмоқ; **کردن** ~ бў-
 шатмоқ; ташламоқ.
ولادت **валодат** — туғилиш.
ولايت **вэлойнат** — 1) ўлка; 2) ҳоким-
 лик.
ولد **валад кўплиги** **اولاد** ўвлод —
 бола.
ولگرد **вэлгард** — дайди.
ولى **вали** — лекин.

وليکن **валикан** — лекин.
ولیک **валик** — лекин.
وليعهد **валинаҳд** — валинаҳд.
وند **ванд** — *грам.* аффикс.
وهم **вахм кўплиги اوھام** ўвҳом.
 гумон; тасаввур.
وی **вэй** — *киш. ол. у.*
ویا **вайо** — ёки.
ویتامین **витомин** — витамин.
ویران **вэйрон** — вайрон.
ویروس **вирус** — вирус.
ویژه **вижэ**: ~ **به** хусусан, айниқс

۵

۵ **ҳэ, ҳо, ҳойэ ҳавваз** — фо
 алифбосининг 31-ҳарфи; а
 жадда 5 га тенг.
هادى **ҳоди** — 1) йўлбошчи; 2) *фи*
 ўтказгич.
هار **ҳор** — қутурган.
ھارب **ҳорэб** — қочоқ.
ھاضم **ҳозэм** — ҳазм қилувчи.
ھاله **ҳолэ** — қўтон (ой, қуёш атр
 фндаги); **بستين** ≈ қўтонламс
ھېر **ҳабар ёки ھېر ҳапар** — йири
ھېه **ҳабэ** — совға.
ھېر **ҳапар қ. ھېر**
ھېجا **ҳэжо** — 1) бўғин, ҳижо;
 ~ **خروف** * алифбо; 2) ҳаж
ھيجده ёки **ھيجده** **ҳэждаҳ** — ўн сакки
ھجر **ҳэжр** — айрилик; **كشيدين**
 айрилмоқ.
ھجران **ҳэжрон** — айрилик.
ھجرت **ҳэжрат** — ватан тарки; му;
 жирлик; кўчиш.
ھجرى **ҳэжрий** — ҳижрий.
ھجو **ҳажв** — ҳажв.

هجوی	ҳажвий — ҳажвий.
هجویه	ҳажвийэ — ҳажвий асар.
هدایت	ҳэдоят — йўлга солиш, йўл-бошчилик.
هدف	ҳадаф — нишон, мақсад.
هدیه	ҳадийэ <i>кўплиги</i> هدایا ҳадоёо — ҳада.
هدیان	ҳазйон — алаҳсираш.
هر	ҳар — ҳар.
هراس	ҳэрос — қўрқув.
هراسان	ҳэросон — қўрқувчи; شدن ~ қўрқмоқ.
هراسیدن	ҳэросидан — қўрқмоқ.
هراش	ҳарош — қусиш, қайт қилиш.
هرایشیدن	ҳарошидан — кўнгил айнамоқ.
هرچند	ҳарчанд — ҳар қанча; гарчи.
هرزه	ҳарзэ — бемаъни, ноўрин.
هرساله	ҳарсолэ — ҳар йилги.
هرگز	ҳаргэз — ҳаргиз.
هزار	ҳазор — минг.
هزاره	ҳазорэ — минг йиллик.
هزل	ҳазл — 1) ҳазл; 2) сатира, ўт-кир сўзлик.
هزیمت	ҳазимат — енгилиш, қочиш.
هزینہ	ҳазинэ — харажат.
هست	ҳаст — бор.
هستویه	ҳастуйэ — 1) <i>биол.</i> ядро; 2) мағз, данак.
هسته	ҳастэ — 1) данак, мағз; 2) ядро; *اسلحه ~ ای ядро қуроли.
هستی	ҳасти — 1) борлиқ, борлик; 2) бойлик.
هشت	ҳашт — саккиз.
هشتاد	ҳаштод — саксон.
هفت	ҳафт — етти.
هفتاد	ҳафтод — етмиш.
هفته	ҳафтэ — ҳафта.
هفده	ҳэфдах — ўн етти.
هلاک	ҳалок — ҳалок.
هلاکت	ҳалокат — ҳалокат.

هلال	ҳэлал — янги ой.
هلندی	ҳўланди — голландияли(к).
هم	ҳам — ҳам.
همان	ҳамон — ўша.
همت	ҳэммат <i>кўплиги</i> همم ҳэмамэ — 1) ҳиммат; 2) энергия, фаолият, тиришиш.
همتا	ҳамто — 1) ўхшаш; 2) тенг.
همجوار	ҳамжавор — 1) қўшни; 2) ён-ма-ён.
همچشم	ҳамчашм — рақиб.
همچشمی	ҳамчашми — рақобат.
همچنان	ҳамчэнон — ўшандай.
همچنین	ҳамчэнин — шундай.
همچو	ҳамчу, همچون ҳамчун, همچه ҳамчэ — каби, шундай.
همدیگر	ҳамдигар — бир-бир; ~ با бир-бир билан.
همراه	ҳамроҳ — йўлдош.
همراهی	ҳамроҳи — 1) йўлдошлик, ҳамроҳлик; 2) жўрлик.
همزاد	ҳамзод — тенгқур, тенгдош.
همزه	ҳамзэ — <i>грам.</i> ҳамза.
همسایه	ҳамсойэ — қўшни.
همشیره	ҳамширэ — опа-сингил.
همکار	ҳамкор — ҳамкор.
همکاری	ҳамкори — ҳамкорлик.
همگان	ҳамэгон همه нинг кўплиги.
همگون	ҳамгун — бир хил.
همگی	ҳамэги — бутун, ҳамма.
همم	ҳэмам همت нинг кўплиги.
هم نام	ҳамном — отдош, адаш.
هم نامی	ҳамноми — отдошлик.
هموار	ҳамвор — текис.
همواره	ҳамворэ — доим.
همه	ҳамэ — ҳамма.
همیشه	ҳамишэ — ҳамиша.
هنجار	ҳанжор — йўл, йўсин.
هندسه	ҳандасэ — геометрия.
هندو	ҳэнду — ҳинд.

- هندوانه** хэндэвонэ — тарвуз.
هندوستانى хэндустони — 1) хиндистонли (к)
 2) хинд тили.
هنر хўнар — 1) санъат; 2) ҳунар.
هنرپیشه хўнарпишэ — 1) санъатчи, ар-
 тист; 2) ҳунароманд.
هنرستان хўнарэстон — 1) санъат макта-
 би; 2) ҳунар мактаби.
هنر سار хўнарсаро: **عالی** ~ * 1) санъат
 институти; 2) политехника ин-
 ститути.
هنگ ҳанг — ҳарб. полк.
هنگام ҳангом — вақт, он.
هنگامه ҳангомэ — 1) тўполон; 2) оло-
 мон.
هनुз ҳануз — ҳануз, ҳали.
هوا ҳаво — 1) ҳаво; 2) интилиш,
 шавқ.
هواپیما ҳавопэймо — самолёт.
هواخواه ҳавохоҳ — тарафдор; **صلح** ~ *
 тинчлик тарафдори.
هواخوری ҳавохўри — очик ҳавода юриш.
هوادار ҳаводор — ҳайрихоҳ, тарафдор.
هواگیر ҳавогир — ҳаво тортадиган мў-
 ри.
هوانورد ҳавонавард — учувчи.
هور ҳур — 1) қуёш; 2) бахт.
هوس ҳавас — 1) ҳавас; 2) шаҳват.
هوش ҳуш — ҳуш, эс.
هول хўвл — 1) қўрқинч; шошилиш,
 ҳовлиқиш.
هویج ҳавиж — сабзи.
هیبت ҳэйбат — ҳайбат.
هیجان ҳайажон — ҳаяжон.
هیچ ҳич — ҳеч, ҳеч нарса.
هیدروژن ҳидрўжэн — водород.
هیزم ҳизўм — ўтин.
هیكل ҳэйкал — ҳайкал.
هیمه ҳимэ — ёқилғи.
هیئت ҳэйъат — 1) шакл, кўрниниш;
 2) ҳайъат; делегация; ~ **علم***
 астрономия.

ی

- ی** йэ, йо — форс алифбосининг
 ҳарфи, абжадда 10 га тенг.
یا йо — ё, ёки.
یا йо — эй.
یاب йоб қ. **یافتن**
یابش йобэс — қуруқ.
یابس йобэш — фаҳмлаш.
یاد йод — ёд; **دادن** ~ ўргатмоқ,
 латмоқ; **گرفتن** ~ ўрганмоқ,
 олмоқ; **از بردن** ~ унутмс
یادآوری йодовари — эслатиш.
یادبود йодбуд — эсдалик.
یادداشت йоддошт — 1) нота, мемор.
 дум; 2) ёзиб қўйиш, конспе
یادگار йодгор — ёдгор.
یار йор — ёр.
یاری йори — ёрдам; **کردن** ~ ёрд
 қилмоқ.
یازده йоздах — ўн бир.
یافت йофт — топиш; **شدن** ~ топ
 моқ.
یافتن йофтан қ. з. нег. **یاب** йоб
 топмоқ; олмоқ.
یاور йовар — 1) кўмакчи; ёрдам
 2) ҳарб. майор.
یاه йовэ — бемаъни.
یتیم йатим **کۇپلیگی**. **ایتام** айтом
 етим.
یخ йах — муз; **بستن** ~ музламс
یزدان йаздон — худо.
یعنی йаъни — яъни.
یقما йағмо — талон-торож.
یغماگر йағмогар — таланчи.
یقین йағин — аниқ ишонч; **انستن**,
(داشتن) аниқ билмоқ, иш
 моқ.
یک йэк — бир.

ياك بار йэкбор — бир марта, бир бор;
4) бирдан.

ياك باره йэкборэ — 1) бирдан; 2) бутунлай.

يکجور йэкжур — бир хил.

ياك جهت йэкжэдат — ҳамжиҳат.

ياك چرخه йэкчархэ — занбилғалтак.

ياك دل йэкдэл — якдил; самимий, содиқ.

ياك دلی йэкдэли — якдиллик, бирдамлик.

ياك ديگر йэк дигар — бир-бири; ~ **با**
бир-бири билан.

يکسان йэксон — бир хил.

ياك سره йэксарэ — 1) бирдан; 2) тўғри, тўппа-тўғри; 3) бир томонли.

ياك شنبه йэкшанбэ — якшанба.

يواش йавош — секин; ~ ~ секин-секин.

يوغ йуғ — 1) тамга; 2) кишан, зулм; **بندگی** ~ қуллик кишани.

يوم йўвм *кўнлиги айом* — кун.

يومی йўвми — кундалик.

يونان йунон — геог. Греция.

يونانی йунони — 1) грек; 2) юнонча.

يهود йаҳуд — яҳудий.

يىلاق йайлоғ — 1) дача; 2) яйлов, ўтлоқ.